

NARODOWY
BANK POLSKI

Marzec 2024 r.

Instrukcja wypełniania formularzy sprawozdawczych FINREP Jednostkowy

INFORMACJE WSTĘPNE – PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZASADY SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ	1
Podstawy prawne gromadzenia danych	1
Akty prawne regulujące zasady ujmowania w księgach rachunkowych zdarzeń gospodarczych, wyceny oraz zasady ich prezentowania	1
Zawartość sprawozdań oraz terminy i częstotliwość raportowania	2
Format dostarczania danych do NBP.....	2
Jednostki miary	2
INFORMACJE DOTYCZĄCE WYPEŁNIANIA TABEL	3
1. Informacje ogólne.....	3
2. Słownik pojęć.....	4
3. Podział sektorowy gospodarki.....	21
OPIS SPOSOBU WYPEŁNIANIA FORMULARZY	32
F 01.01	32
F 01.02	33
F 01.03	34
F 02.00	36
F 03.00	38
F 04.01	39
F 04.02.1.....	39
F 04.02.2.....	40
F 04.03.1.....	40
F 04.04.1.....	41
F 04.05	42
F 05.01	42
F 06.01	44
F 07.01	45
F 08.01	46
F 08.02	47
F 09.01.1.....	47
F 09.02	48
F 10.00	49

F 11.01	50
F 11.03	50
F 11.04	51
F 12.01	52
F 12.02	55
F 13.01	55
F 13.02	56
F 13.03	56
F 14.00	56
F 15.00	57
F 16.01	58
F 16.02	59
F 16.03	59
F 16.04	60
F 16.04.1.....	61
F 16.05	61
F 16.06	62
F 16.07	62
F 18.00	62
F 19.00	65
F 20.00	68
F 20.01	68
F 20.02	69
F 20.03	69
F 20.04	69
F 20.05	70
F 20.06	71
F 20.07.1.....	71
F 21.00	72
F 22.01	72
F 41.02	73
F 42.00	74
F 43.00	74
F 45.01	74
F 45.02	75
F 45.03	75
F 46.00	76
FBN001.....	76
FBN002A.....	77
FBN003.....	80
FBN004A.....	82
FBN004B	83
FBN004C.....	84
FBN005.....	84

FBN007.....	84
FBN008.....	86
FBN009A.....	86
FBN009B.....	87
FBN009C.....	87
FBN010A.....	88
FBN010B.....	89
FBN010C_2.....	92
FBN012.....	93
FBN014A.....	94
FBN014A_1.....	94
FBN014B.....	95
FBN014C.....	95
FBN015.....	96
FBN016A.....	98
FBN016B.....	98
FBN017_2.....	100
FBN018A.....	102
FBN018B.....	102
FBN018C.....	103
FBN020.....	103
FBN021.....	105
FBN022A.....	107
FBN022A_1.....	108
FBN022B.....	110
FBN026A.....	111
FBN026B.....	112
FBN026D.....	113
FBN026E.....	114
FBN027.....	114
FBN028.....	115
FBN029A_1.....	116
FBN029B.....	116
FBN029C.....	117
FBN029D.....	117
FBN030.....	119
FBN031A.....	120
FBN031B.....	120
FBN033.....	122
FBN035.....	123
FRN001A.....	124
FRN001B.....	125
FRN001C_1.....	125
FRN001C_2.....	125

FRN001C_3.....	125
FRN001D	126
FRN001E	126
FRN001F	126
FRN002A	126
FRN002A_2	127
FRN002B	127
FRN002D	127
FRN002F	128
FRN003A	128
FRN003B	128
FRN003C.....	128
FRN004_1.....	129
FRN005.....	129
FRN006.....	129
FRN007.....	130
FRN008.....	130
FRN009.....	131
FRN010.....	132
FRN011.....	133
FRN012A_1	133
FRN012C.....	133
FRN012D	133
FRN013A	134
FRN013B	135
FP	135
FIN001D	136
FIN002A.....	136
FIN002B	137
FIN002C	137
FIN002D	141
FIN002E	141
FIN003A.....	142
FIN003B	142
FIN003C.....	143
FIN003D	144
FIN004A.....	144
FIN004B	145
FIN005.....	146
FIN006A.....	147
FIN006B	149
FIN007.....	150
FIN008A.....	154
FIN008B	155

FIN008C.....	156
FIN008D.....	156
FIN009.....	157
FIN009_1.....	158
FIN010.....	158
FIN012.....	158
FIN013A.....	158
FIN013A_1.....	160
FIN013B_1.....	161
FIN016B.....	161
FIN018.....	162
FIN019.....	167
FIN020.....	168
FIN025.....	169
FIN026_1.....	170
FIN026_2.....	171
FIN027.....	171 71
FIN028.....	173
FIN029.....	174
FIN030.....	175
FIN031.....	177
FIN032_1.....	179
FIN032_2.....	179
FIN033.....	180
FID001.....	180
FID002.....	183
FID003.....	184
FID004A.....	184
FID004B.....	186
FID004C.....	186
FID005.....	187

Informacje wstępne – podstawy prawne oraz zasady sporządzania sprawozdań

Na podstawie art. 23 ust. 2 i 3 ustawy o Narodowym Banku Polskim banki przekazują do NBP m.in. dane niezbędne do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa, dane niezbędne do analiz ryzyka systemowego, a także dane niezbędne do oceny ich sytuacji finansowej oraz stabilności i ryzyka systemu bankowego. Sprawozdania sporządzone zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości lub polskimi zasadami rachunkowości, banki opracowują i przesyłają do Narodowego Banku Polskiego według:

- Uchwały nr 38/2023 z dnia 04 lipca 2023 r. (Dz. Urz. NBP z 2023 r., poz. 12).

Zakres i tryb przekazywanych danych pozwala na uzyskanie informacji zarówno dla potrzeb prowadzenia polityki monetarnej, jak i polityki nadzorczej. Zagregowane dane statystyczne publikowane są na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego: <http://www.nbp.pl>.

Podstawy prawne gromadzenia danych

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim z późn.zm.
- Uchwała nr 38/2023 z dnia 04 lipca 2023 r. (Dz. Urz. NBP z 2023 r., poz. 12) w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego.

Akty prawne regulujące zasady ujmowania w księgach rachunkowych zdarzeń gospodarczych, wyceny oraz zasady ich prezentowania

1. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. z 2016 r., poz.1047 z późn. zm.).
2. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (j.t. z 2013 r., poz. 329).
4. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. z 2001, Nr 149, poz. 1674 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (j.t. z 2015 r. Dz. U. Nr 2066 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (UE L 176 z 27.06.2013 z późn. zm.).

Zawartość sprawozdań oraz terminy i częstotliwość raportowania

- Zakres danych, jednostki zobowiązane do sporządzania sprawozdań finansowych oraz terminy sprawozdawcze określa uchwała Zarządu NBP nr 38/2023 z dnia 04 lipca 2023 r. (Dz. Urz. NBP z 2023 r., poz. 12).

Wzory formularzy sprawozdawczych stanowi załącznik nr 6 w/w uchwały.

Sprawozdania sporządzane są z częstotliwością miesięczną. Termin przekazania sprawozdań do NBP wynosi 15 dni roboczych po upływie miesiąca, kwartału lub roku, którego dane dotyczą. Zestaw obowiązujących formularzy sprawozdawczych wymieniony został w formularzu FIN00 załącznika nr ... w/w uchwały.

Format dostarczania danych do NBP

Sprawozdanie w postaci przesyłek zawierających plik instancji sporządzone jest w formacie plików XML/XBRL według opracowanej przez NBP taksonomii XBRL. Sprawozdania banków przekazywane są do NBP za pośrednictwem portalu sprawozdawczego SIS dostępnego pod adresem <http://sis.nbp.pl>. Poprawne po kontroli sprawozdania zasilają bazę danych sprawozdawczości nadzorczej w NBP.

Wszystkie wersje taksonomii, formuł walidacyjnych i innych materiałów dostępne są do pobrania z portalu SIS pod adresem <http://sis.nbp.pl>.

Funkcjonalność portalu internetowego SIS umożliwia:

- publikowanie obowiązujących taksonomii XBRL,
- odbieranie danych sprawozdawczych w formacie XBRL zgodnie z aktualną opublikowaną przez NBP taksonomią,
- weryfikowanie poprawności plików wejściowych pod względem budowy, semantyki (zgodność z taksonomią informacji sprawozdawczej) i zawartości (zgodność z regułami kontrolnymi i przepisami prawa),
- gromadzenie zweryfikowanych danych sprawozdawczych,
- zarządzanie wersjonowaniem taksonomii obowiązujących dla poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Jednostki miary

Dane liczbowe prezentowane są w pełnych złotych lub z dwoma miejscami po przecinku. Decyzja o sposobie raportowania należy do banku raportującego. Dane procentowe w procentach prezentowane są z dwoma miejscami po przecinku.

Informacje dotyczące wypełniania tabel

1. Informacje ogólne

- 1.1. Ilekroć w formularzach sprawozdawczych nie jest wskazana wartość, w jakiej powinny być prezentowane dane należy wykazywać je w wartości bilansowej.
- 1.2. Wartość bilansową odpisów/skumulowaną utratę wartości należy wykazywać w całym pakiecie w wartości bezwzględnej (w odróżnieniu do pakietu FINREP Skonsolidowany według ITS).
- 1.3. „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych” należy wykazywać w całym pakiecie w wartości bezwzględnej (w odróżnieniu do pakietu FINREP Skonsolidowany według ITS).
- 1.4. Za „Ekspozycje nieobsługiwane” uznaje się ekspozycje zdefiniowane w opisie do formularza F18.00.
- 1.5. Zarówno skupione wierzytelności kredytowe, kredyty udzielone na spłatę kredytu zaciągniętego w innym banku, jak i kredyty konsolidacyjne powinny być prezentowane zgodnie z pierwotnym celem kredytu, określonym w umowie kredytowej podpisanej z innym bankiem, którego należność ma być spłacona. Jeżeli kredyt udzielany jest na realizację różnych celów, to nadrzędnym kryterium klasyfikacji jest najwyższe zaangażowanie. Zrealizowane gwarancje i poręczenia, należności z tytułu akredytywy oraz należności z tytułu przekroczenia salda zdefiniowanego w umowie kredytowej na rachunku bieżącym i rachunku karty kredytowej należy wykazywać w pozycji „Inne należności”.
- 1.6. Skupione wierzytelności z tytułu leasingu i factoringu, w formularzach, w których należności te nie są wymienione z nazwy, należy prezentować w kategorii: „Inne należności” (np. FBN010, FBN014, FBN018, FBN020_2).
- 1.7. Przychody i koszty odsetkowe z tytułu instrumentów finansowych z portfeli Aktywa/Zobowiązania przeznaczone do obrotu, Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających klasyfikowanych do kategorii „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń” wykazuje się oddzielnie od innych zysków i strat ujętych w pozycjach „Przychody odsetkowe” i „Koszty odsetkowe” („cena czysta”) albo, jako część zysków i strat z tytułu tych kategorii instrumentów („cena brudna”).
- 1.8. W przypadku klasyfikacji do portfeli Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu oraz Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu przychody/koszty odsetkowe należy prezentować w przychodach/kosztach odsetkowych dla właściwego portfela.
- 1.9. Należności z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych są należnościami odsetkowymi banku od podmiotu realizującego dopłatę. W związku z powyższym należy je prezentować jako odsetki od podmiotu dopłacającego, z uwzględnieniem rodzaju kredytu, do którego dopłaty są dokonywane.
- 1.10. Należności z tytułu dopłat do kredytów mieszkaniowych realizowane przez BGK w ramach programu „Rodzina na swoim” należy prezentować w należnościach od sektora finansowego. Przychody odsetkowe od w/w kredytów powinny być prezentowane w kategorii „Kredyty na

- nieruchomości mieszkaniowe” w podziale na sektor niefinansowy (odsetki spłacane przez kredytobiorcę) oraz finansowy (odsetki dotowane).
- 1.11. Należności oraz przychody odsetkowe z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych realizowane przez BGK w ramach programu „Rodzinny kredyt mieszkaniowy i bezpieczny kredyt 2%” należy prezentować w należnościach od sektora finansowego w kategorii kredyty na nieruchomości mieszkaniowe. Należności z tytułu spłaty przez BGK części kapitału kredytu należy wykazywać jako „Inne należności”.
  - 1.12. Kredyty na zakup kolektorów słonecznych powinny być prezentowane w kategorii kredyty na nieruchomości.
  - 1.13. Kredyty studenckie z dopłatami BGK powinny być prezentowane w kategorii „Inne należności”.
  - 1.14. Środki depozytu obowiązkowego deponowane i utrzymywane przez banki spółdzielcze w banku zrzeczającym (minimum depozytowe) powinny być prezentowane przez bank zrzeczający jako „Pozostałe zobowiązania” (np. formularze z grupy FBN029), natomiast przez banki spółdzielcze jako „Inne należności” (np. formularze z grup FBN010, FBN014, FBN018).
  - 1.15. „Kredyty i zaliczki” prezentowane w poszczególnych portfelach aktywów finansowych w bilansie (F 01.01) rozumiane są jako kredyty i inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, inne niż instrumenty pochodne, instrumenty dłużne i kapitałowe.
  - 1.16. Papiery wartościowe emitowane przez BGK na rzecz funduszy przepływowych (np. Funduszu Drogowego, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19) zakupione przez bank sprawozdający, należy wykazać jako dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez banki i oddziały instytucji kredytowych.
  - 1.17. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (ZFŚS) należy klasyfikować do tego sektora podziału podmiotowego gospodarki, do którego klasyfikowany jest finansujący fundusz pracodawca.
  - 1.18. Klasyfikacja podmiotowa podlega okresowej weryfikacji nie rzadziej niż raz w roku, w terminie do 31 marca następującego po roku, w którym dokonano klasyfikacji bądź weryfikacji.
  - 1.19. W przypadku wystąpienia obiektywnych powodów, niezależnych od banku, uniemożliwiających pozyskanie danych na temat zatrudnienia na koniec ostatniego zakońzonego roku obrotowego, takich jak np. odmowa udzielenia informacji poufnej przez podmiot gospodarczy z którym bank nie ma już relacji biznesowej, zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym braku informacji na temat podmiotu w wykorzystywanych zewnętrznych źródłach danych, przyjmuje się dla potrzeb wymogów FINREP ostatnią wartość zatrudnienia dostępną w banku lub wartość zatrudnienia podaną przez podmiot na datę inną niż koniec roku obrotowego.

2. Słownik pojęć

- 2.1 **Polskie Standardy Rachunkowości (PSR)** – krajowe przepisy z zakresu rachunkowości określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. z 2016 r. poz.1047 z późn. zm.) i aktach wykonawczych do ustawy oraz krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości.
- 2.2 **MSR/MSSF** – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości/Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

2.3 **Wartość nominalna instrumentów finansowych** – kwota należności, zobowiązania, zobowiązania pozabilansowego lub wartość papieru wartościowego oznaczająca wysokość kwoty kapitału (łącznie z odsetkami skapitalizowanymi) na dzień sprawozdawczy, którą dłużnik jest na mocy umowy zobowiązany zapłacić wierzycielowi. W przypadku zobowiązań dłużnych, takich jak obligacje i weksle własne, kwota ta określa sumę, jaka będzie płatna w momencie wykupu (łącznie z odsetkami skapitalizowanymi). W przypadku akcji, wartość nominalna to wartość wynikająca z postanowień statutu i wpisana do rejestru sądowego.

2.4 **Wartość bilansowa jest to wartość zgodna z wyceną na dzień bilansowy**, tj.:

2.4.1 Aktywa finansowe wycenia się:

- a. według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o dokonane odpisy aktualizujące/utworzone rezerwy celowe lub,
- b. według wartości godziwej lub,
- c. według kosztu pomniejszonego o odpisy aktualizujące,

2.4.2 Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych:

- a. banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF stosują wycenę zgodnie z MSR 27,
- b. banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z PSR stosują wycenę zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków,

2.4.3 Akcje i udziały w pozostałych jednostkach:

- a. banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF stosują wycenę zgodnie z MSSF 9,
- b. banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z PSR klasyfikują akcje i udziały w pozostałych jednostkach do właściwej kategorii aktywów finansowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków oraz wyceniają zgodnie z dokonaną klasyfikacją,

2.4.4 Zobowiązania finansowe wycenia się:

- a. według wartości godziwej, jeśli zostały zakwalifikowane do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub
- b. według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej,

2.4.5 Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się:

- a. według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco lub
- b. według wartości przeszacowanej odpowiadającej ich wartości godziwej na dzień przeszacowania, pomniejszonej o kwotę późniejszego umorzenia i późniejszych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości narastająco,

2.4.6 Nieruchomości inwestycyjne wycenia się:

- a. według modelu wartości godziwej lub
- b. według modelu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (z uwzględnieniem umorzenia oraz odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości),

2.4.7 Wartości niematerialne i prawne wycenia się:

- a. według modelu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (z uwzględnieniem umorzenia oraz odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości) lub

- b. według modelu wartości przeszacowanej odpowiadającej jego wartości godziwej na dzień przeszacowania pomniejszonej o późniejsze umorzenie i łączną kwotę późniejszych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości,
- 2.4.8 Aktywa trwale zaliczone jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (MSSF 5),
- 2.4.9 Zapasy wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.
- 2.5 Za **wartość bilansową netto** należy uznać wartość bilansową.
- 2.6 **Wartością bilansową brutto** jest wartość bilansowa bez pomniejszenia o umorzenia, dokonane odpisy aktualizujące/utworzone rezerwy celowe.
- Zgodnie z MSSF i krajowymi zasadami rachunkowości w przypadku aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, niezaliczonych do portfela aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, wartość bilansowa brutto zależy od tego, czy sklasyfikowano je jako obsługiwane bądź nieobsługiwane. W przypadku obsługiwanych aktywów finansowych wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa. W przypadku nieobsługiwanych aktywów finansowych wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa po ponownym doliczeniu wszelkich skumulowanych ujemnych korekt wartości godziwej ze względu na ryzyko kredytowe.
- Zgodnie z MSSF w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody wartość bilansowa brutto oznacza wartość bilansową przed korektą o odpis aktualizujący.
- W przypadku aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu wartość bilansową brutto stanowi wartość godziwa.
- 2.7 **Należności bez utraty wartości** (dla banków stosujących MSR/MSSF):
- należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1) – należności, dla których na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2) – należności, dla których na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia.
- 2.8 **Należności bez utraty wartości** dla banków stosujących PSR – ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii: „normalne” i „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).
- 2.9 **Należności ze stwierdzoną utratą wartości** (dla banków stosujących MSR/MSSF) – aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Faza 3), w przypadku wystąpienia jednego lub więcej zdarzeń, o których mowa w Załączniku A MSSF 9.
- 2.10 **Należności ze stwierdzoną utratą wartości** (dla banków stosujących PSR) – ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

2.11 **Znaczący wzrost ryzyka kredytowego** – wzrost ryzyka kredytowego ustalony zgodnie z paragrafami B5.5.15-B.5.5.27 MSSF 9.

2.12 **Odpis aktualizujący/rezerwa celowa** – dla banków stosujących:

- **MSR/MSSF** – kwota równa 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5) lub kwota równa oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3) lub odpis utworzony dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9,
- **PSR** – odpis równoważący skutki ryzyka w działalności banku, tworzony na podstawie przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z jego działalnością.

2.13 **Składnik aktywów finansowych dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe** – składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, jeżeli wystąpiło zdarzenie, jedno lub więcej, mające ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w ramach tego składnika aktywów finansowych. Do dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych ze względu na ryzyko kredytowe zalicza się dające się zaobserwować dane na temat następujących zdarzeń:

- a. znacznych trudności finansowych emitenta lub pożyczkodawcy,
- b. naruszenia umowy, takiego jak zdarzenie niewykonania zobowiązania lub niedokonanie płatności w wymaganym terminie,
- c. przyznania pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub umownych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym przypadku pożyczkodawca by nie udzielił,
- d. staje się prawdopodobne, że nastąpi upadłość lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy,
- e. zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe,
- f. kupna lub powstania składnika aktywów finansowych z dużym dyskontem odzwierciedlającym poniesione straty kredytowe.

W niektórych sytuacjach, wskazanie jednego wyraźnego zdarzenia może być niemożliwe. Wówczas, rozważenia wymaga, czy połączony skutek kilku zdarzeń nie powoduje utraty wartości składników aktywów finansowych ze względu na ryzyko kredytowe.

2.14 **Portfel A** – w pozycji tej należy prezentować „kredyty i zaliczki” z portfeli: „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” oraz „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, a w przypadku banków stosujących MSR/MSSF dodatkowo „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

2.15 **Portfel B – bank MSR/MSSF** – w pozycji tej prezentuje cały portfel „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” oraz kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”, natomiast **bank PSR** w pozycji tej prezentuje cały portfel „Kredyty i pożyczki oraz inne należności banku”, „Aktywa finansowe

utrzymywane do terminu zapadalności” oraz pozostałe należności z portfela „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”.

- 2.16 **Pierwotny termin (realizacji)** – okres, na jaki została zawarta umowa z klientem. Okresem umownym jest również okres zmieniony aneksem będącym integralną częścią umowy. W zakresie depozytów będzie to okres, na jaki zadeklarowano złożenie depozytów w banku. W odniesieniu do kredytów terminem pierwotnym będzie okres, na jaki został udzielony kredyt z uwzględnieniem wyznaczonego terminu spłaty ostatniej raty, zaś w przypadku papierów wartościowych – okres od momentu emisji do momentu wykupu papierów wartościowych. Dla lokat z terminem złożenia środków innym niż data zawarcia umowy (np. lokaty międzybankowe T/N, S/W) termin pierwotny liczony jest od dnia złożenia lokaty (tj. przeksięgowania z ewidencji pozabilansowej do bilansu banku) do dnia zwrotu środków.
- 2.17 **Termin zapadalności** – okres pozostający od daty sprawozdawczej do określonej w umowie daty płatności należności, dla należności spłacanych jednorazowo określona w umowie data spłaty całości zadłużenia, dla należności spłacanych w ratach – określona w umowie data spłaty poszczególnych rat.
- 2.18 **Termin wymagalności** – okres pozostający od daty sprawozdawczej do określonej w umowie daty płatności zobowiązania.
- 2.19 **Termin zaangażowania banku** – rok, w którym powstała należność banku.
- 2.20 **Kredyty operacyjne** – kredyty przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności firmy, gospodarstwa rolnego tj. np. na spłatę zobowiązań wobec dostawców, wypłatę wynagrodzeń, kosztów bieżących. W tej kategorii należy wykazywać również: kredyty dyskontowe, eksportowe oraz kredyty w rachunku bieżącym (z wyjątkiem kredytów w rachunku bieżącym dla osób prywatnych).
- 2.21 **Kredyty inwestycyjne** – kredyty na finansowanie nowych lub powiększenie istniejących zdolności wytwórczych i usługowych kredytobiorcy oraz inne przedsięwzięcia o charakterze inwestycji wspólnych i towarzyszących, udzielone na finansowanie przedsięwzięć zmierzających do: odtworzenia, modernizacji i zwiększenia majątku trwałego, z wyłączeniem kredytów samochodowych oraz kredytów na nieruchomości (wykazywanych odrębnie). W przypadku, gdy kredyt udzielany jest na realizację różnorodnych celów (np. zakup gruntu, budowę zakładu przemysłowego oraz zakup maszyn i urządzeń) klasyfikacji kredytu należy dokonać w oparciu o cel przeważający w kwocie kredytu.
- 2.22 **Kredyty na zakup papierów wartościowych** – kredyty przeznaczone na zakup – zarówno na rynku wtórnym, jak i pierwotnym – papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, niebędących papierami wartościowymi.
- 2.23 **Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe** – kredyty udzielone na:
- nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę domu albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość oraz adaptację pomieszczeń (budyneków) niemieszkalnych na cele mieszkalne,
  - nabycie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej,
  - remont przywracający pierwotny stan domu albo lokalu, o których mowa powyżej,
  - nabycie działki budowlanej lub jej części pod budowę domu jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego, w którym jest lub ma być położony lokal mieszkalny,

- e. inne cele związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych, w szczególności na pokrycie kosztów partycypacji w kosztach budowy mieszkań przez towarzystwa budownictwa społecznego. Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe powinny być wykazywane jako udzielone przedsiębiorcom indywidualnym, o ile wymienione czynności związane są pośrednio lub bezpośrednio z prowadzoną działalnością gospodarczą. Kredyt udzielony przedsiębiorcy indywidualnemu może zostać wykazany w pozycji „Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe” jedynie w sytuacji, gdy działalność gospodarcza przedsiębiorcy polega na realizowaniu inwestycji budowlanych dotyczących nieruchomości mieszkaniowych czy nabywaniu nieruchomości mieszkaniowych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem. W przypadku, gdy kredyt ten przeznaczony jest na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych przedsiębiorcy indywidualnego, należy wykazywać go, jako udzielony osobie prywatnej.

2.24 Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe, rynek pierwotny – kredyty udzielone na:

- a. nabycie na rynku pierwotnym, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę domu albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość oraz adaptację pomieszczeń (budynków) niemieszkalnych na cele mieszkalne, nabycie na rynku pierwotnym spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej,
- b. nabycie działki budowlanej lub jej części pod budowę domu jednorodzinnego lub budynku mieszkalnego, w którym jest lub ma być położony lokal mieszkalny,
- c. pokrycie kosztów partycypacji w kosztach budowy mieszkań przez towarzystwa budownictwa społecznego, o ile transakcja ma miejsce na rynku pierwotnym.

2.25 Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe, rynek wtórny – kredyty udzielone na:

- a. nabycie na rynku wtórnym domu albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość,
- b. nabycie na rynku wtórnym spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej,
- c. remont przywracający pierwotny stan domu albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość,
- d. inne cele związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych, jeżeli ich zaspokojenie nie następuje w drodze zaciągnięcia kredytu na nieruchomości mieszkaniowe na rynku pierwotnym.

2.26 Kredyty na nieruchomości biurowe (komercyjne) – są to kredyty na zakup lub budowę powierzchni biurowej.

2.27 Kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym (w szczególności: przemysłowym, produkcyjnym, handlowym, usługowym, składowym, produkcyjnym i usługowym w rolnictwie i leśnictwie (np. kredyty na modernizację budynków związanych z działalnością rolniczą)), publicznym (w szczególności: na cele transportu, łączności, energetyki, ochrony zdrowia, opieki społecznej, oświaty, nauki, kultury i kultu religijnego, administracji publicznej, ochrony środowiska, obronności i bezpieczeństwa państwa, zaopatrzenia w wodę) bądź użytkowym (np. garaże) oraz na nabycie gruntu (np. kredyty na zakup gospodarstwa rolnego, gruntu rolnego, działki pod budowę budynku niemieszkalnego) lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

2.28 Kredyty na nieruchomości handlowe i usługowe – są to kredyty na zakup lub budowę powierzchni handlowo – usługowej, w skład której wchodzi lokale usługowe, centra handlowe, hotele, lokale gastronomiczne (podkategoria kredytów na nieruchomości pozostałe).

2.29 Kredyty na nieruchomości magazynowe i przemysłowe – są to kredyty na zakup lub budowę powierzchni magazynowej lub przemysłowej (podkategoria kredytów na nieruchomości pozostałe).

2.30 Kredyty na inne nieruchomości – kredyty na nieruchomości inne niż mieszkaniowe, biurowe, handlowe, usługowe, przemysłowe i magazynowe (podkategoria kredytów na nieruchomości pozostałe).

Sposób ujęcia kredytów na nieruchomości wielofunkcyjne (mixed use) – jeżeli nieruchomość składa się z przynajmniej dwóch różnych powierzchni (np. biurowej i handlowo – usługowej), wartość kredytu na taką nieruchomość należy wykazać w odpowiednich częściach w poszczególnych rodzajach kredytów na nieruchomości (w powyższym przypadku w kredytach na nieruchomości biurowe oraz w kredytach na nieruchomości handlowe i usługowe) dzieląc wartość kredytu proporcjonalnie do wielkości powierzchni wykorzystywanej na poszczególne cele. Jeżeli jest to niewykonalne, należy przypisać całość kredytu do odpowiedniego rodzaju kredytu na nieruchomości według dominującego celu wykorzystania.

2.31 Kredyty w rachunku karty kredytowej – są to wykorzystane środki w ramach przyznanego limitu kredytowego określonego przez bank w ramach przyznanej karty kredytowej, bez żadnych ograniczeń w zakresie celu, na jaki kredyt został udzielony oraz niezależnie od przyjętej formy spłaty.

2.32 Kredyty zabezpieczone hipoteką – kredyty, których zabezpieczeniem jest hipoteka. Przy klasyfikowaniu kredytów do niniejszej kategorii należy posługiwać się pojęciem hipoteki zawartym w dziale II ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (j.t. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.). Dotyczy więc hipoteki, która została wpisana do księgi wieczystej i ustanowiona na:

- prawie własności nieruchomości (w tym na części ułamkowej nieruchomości),
- prawie wieczystego użytkowania nieruchomości,
- własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego,
- wierzytelności zabezpieczonej hipoteką.

Podstawowym kryterium zaklasyfikowania określonego kredytu do kategorii kredytów zabezpieczonych hipoteką jest rodzaj przyjętego zabezpieczenia, bez względu na przeznaczenie kredytu oraz na nazwę produktu przyjętą w banku.

W pozycji „Kredyty zabezpieczone hipoteką” nie należy wykazywać „kredytów pomostowych” – zabezpieczonych przejściowo w inny sposób (np. ubezpieczeniem kredytu), do czasu ustanowienia hipoteki jako zabezpieczenia docelowego.

W przypadku, gdy hipoteka jest jednym z kilku zabezpieczeń, do kredytów zabezpieczonych hipoteką należy zaliczyć tylko wartość kredytu w części zabezpieczonej hipoteką.

2.33 Kredyty samochodowe – kredyty na nabycie pojazdów samochodowych wszystkich rodzajów tj. osobowych, ciężarowych, autobusów itp. nowych i używanych, zarówno dla zaspokojenia własnych potrzeb, jak i dla celów prowadzonej działalności gospodarczej i niekomercyjnej, w tym także na hurtowy zakup samochodów nowych i używanych (np. przez dealerów samochodowych).

2.34 Kredyty dla rolnictwa – kredyty na finansowanie działalności zaklasyfikowanej do sekcji A, dział 01, grupy od 01.1 do 01.4 Polskiej Klasyfikacji Działalności (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251 poz.1885 z późn. zm.)

2.35 Kredyty preferencyjne – kredyty realizowane z dopłatami do oprocentowania.

2.36 Kredyty (prezentowane po stronie pasywów) – zobowiązania instytucji sprawozdającej, wynikające z otrzymanych kredytów i pożyczek. Z kategorii wyłącza się zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych.

2.37 **Kredyty na cele konsumpcyjne** – pożyczki i kredyty, które zostały udzielone osobom prywatnym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Kredyty te obejmują kredyty w systemie sprzedaży ratalnej np. artykułów gospodarstwa domowego oraz pozostałe kredyty przeznaczone na finansowanie bieżących potrzeb gospodarstw domowych.

W pakiecie FINREP, w ramach kredytów na cele konsumpcyjne prezentowane są następujące rodzaje należności:

1. Kredyty ratalne – kredyty konsumpcyjne spłacane w ratach i przeznaczone na zakup dóbr konsumpcyjnych oraz kredyty/pożyczki konsumpcyjne bez określonego celu kredytowania. W ramach kredytów/pożyczek ratalnych wyróżniamy:
  - a. kredyty samochodowe, w ramach których wykazuje się również kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych i rolników indywidualnych,
  - b. pozostałe kredyty/pożyczki ratalne.
2. Pozostałe – kredyty, które są spłacane jednorazowo oraz pozostałe kredyty/pożyczki nie zaliczone do kredytów ratalnych.

Kredyty w rachunku bieżącym dla gospodarstw domowych niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego należy wykazywać jako „Kredyty konsumpcyjne, pozostałe” dla osób prywatnych. Kredyty w rachunku kredytowej dla osób prywatnych wykazuje się analogicznie jak kredyty w rachunku karty kredytowej dla pozostałych podmiotów niefinansowych.

2.38 **Maksymalna ekspozycja kredytowa** – zgodnie z MSSF 7.36 (a) kwota, która najlepiej odzwierciedla maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia jakiegokolwiek posiadanego zabezpieczenia ani innych elementów zmniejszających wartość bilansową ekspozycji (np. porozumień dotyczących rozliczania w kwocie netto niekwalifikujących się do kompensaty zgodnie z MSR 32).

2.39 **Depozyty** – zobowiązania banku wynikające ze środków zdeponowanych na rachunkach klienta, z wyłączeniem zobowiązań z tytułu przyjętych zabezpieczeń pieniężnych.

2.40 **Depozyty bieżące** – środki zdeponowane na rachunkach bieżących podmiotów w instytucji sprawozdającej, które mogą być płatne na żądanie. W kategorii tej należy prezentować również środki zdeponowane przez klientów na rachunkach oszczędnościowych, z wyłączeniem tych rachunków oszczędnościowych, które są bezpośrednio powiązane z lokatami terminowymi. Kategoria „Depozyty bieżące” nie obejmuje depozytów jednodniowych. Jeśli umowa określa okres utrzymywania depozytu, ale daje również możliwość wycofania całości lub części kapitału w dowolnym czasie w trakcie trwania umowy bez istotnej utraty odsetek lub poniesienia innych istotnych kosztów przez klienta, to depozyty takie należy zaliczyć do kategorii „Depozyty bieżące”.

2.41 **Depozyty terminowe** – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej na określony termin. Do tej kategorii kwalifikuje się również depozyty jednodniowe. Depozyty złożone na określony termin, w przypadku których zgodnie z umową możliwe jest wycofanie całości lub części kapitału w dowolnym czasie w trakcie trwania umowy bez istotnej utraty odsetek lub poniesienia innych istotnych kosztów przez klienta, należy zaliczyć do kategorii „Depozyty bieżące”.

2.42 **Depozyty z terminem wypowiedzenia** – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej bez określonego terminu, które nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia instytucji sprawozdającej o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu. Okres wypowiedzenia określony jest w umowie. Wycofanie depozytu bez uprzedniego wypowiedzenia jest niemożliwe lub powoduje utratę istotnej części lub całości należnych odsetek.

- 2.43 **Depozyty zablokowane** – środki zdeponowane w instytucji sprawozdającej, którymi deponent nie może dobrowolnie rozporządzać z uwagi na ich przeznaczenie na określone cele, m.in. na rozliczenia akredytyw, jako zabezpieczenie ryzyka instytucji sprawozdającej, np. z tytułu udzielonego kredytu, transakcji kartami płatniczymi itp. Jeżeli istnieje możliwość określenia pierwotnego terminu realizacji, taki depozyt zablokowany należy zaliczyć do odpowiedniego przedziału terminowego depozytów terminowych. Brak możliwości wyznaczenia terminu realizacji powoduje zakwalifikowanie takiego depozytu do kategorii „Depozyty zablokowane”.
- 2.44 **Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży** – zobowiązania z tytułu sprzedaży pożyczonych uprzednio papierów wartościowych.
- 2.45 **Pozostałe zobowiązania** – inne niż wymienione we wcześniejszych kategoriach typy zobowiązań, włączając w to zobowiązania z tytułu transakcji typu repo i sell-buy-back.
- 2.46 **Należność przeterminowana** – należność z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Jako okres przeterminowania należy rozumieć okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach należy przyjąć, jako okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty.
- 2.47 **Należność nieprzeterminowana** – należność spłacana zgodnie z wynikającym z umowy, harmonogramem spłat należności, tj. nie wystąpiły opóźnienia w spłacie należności lub odsetek.
- 2.48 **Operacje niekontynuowane** – obejmują operacje związane z rodzajem działalności zaniechanej przez bank lub aktywami utrzymywanymi w celu ich sprzedaży, spełniającymi warunki (MSSF5): stanowią wydzieloną, znaczącą linię biznesową lub dotyczą geograficznego obszaru działalności, stanowią część planu zaniechania znaczącej linii biznesowej lub geograficznego obszaru działalności, lub dotyczą jednostki zależnej nabytej w celu odsprzedaży.
- 2.49 **Structured Finance** – „Usługa kompleksowego finansowania” to działalność w zakresie gospodarki finansowej jednostki, która w wyniku skomplikowanych negocjacji, uwzględnienia uwarunkowań na rynku kapitałowym, aspektów podatkowych, prawnych i księgowych, opracowuje kredyty celowe przystosowane do specjalnych potrzeb pożyczkobiorców, będących podmiotami gospodarczymi. Przykładem może być leasing samolotów i statków, skomplikowane transakcje w zakresie obrotu nieruchomościami i sekurytyzacji. Światowa tendencja upowszechniania przepływów funduszy z pominięciem pośrednictwa bankowego powoduje, że usługa kompleksowego finansowania transakcji, które przynoszą większy dochód kredytodawcy poprzez zapewnianie wyższej wartości dodanej kredytobiorcom, usiłuje wyprzeć czysty konwencjonalny produkt, jakim są kredyty komercyjne.
- 2.50 **Oddział banku zagranicznego** – zgodnie z ustawą Prawo Bankowe jest to jednostka organizacyjna banku zagranicznego wykonująca w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego temu bankowi, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku zagranicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział.
- 2.51 **Nierezydent** – osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (j.t. z 2012 r. poz.826 z późn. zm.).
- 2.52 **Numer EKZ** – 12–znakowy identyfikator w Ewidencji Klientów Zagranicznych, nadawany przez UKNF.

- 2.53 **Transakcja repo** – umowa w której jedna ze stron przenosi własność określonych papierów wartościowych w zamian za przekazanie przez drugą stronę określonej kwoty środków pieniężnych i jednocześnie zobowiązuje się do zwrotu tych środków powiększonych o odsetki w późniejszym terminie w zamian za przeniesienie przez tę drugą stronę własności papierów wartościowych na pierwotnego właściciela. W transakcjach repo tymczasowy właściciel papierów wartościowych przekazuje korzyści (kupon odsetkowy) w dniu ich otrzymania podmiotowi, który zobowiązał się do odkupienia tych papierów. W sensie ekonomicznym zawarcie takiej transakcji jest równoważne z zacięgnięciem pożyczki pod zastaw papierów wartościowych.
- 2.54 **Transakcja sell-buy-back/buy-sell-back (SBB/BSB)** posiada cechy transakcji repo, ale korzyści (kupon odsetkowy) przysługujące w trakcie trwania transakcji są zatrzymywane przez stronę lokującą środki pieniężne. Wartość korzyści uzyskanych w trakcie trwania transakcji SBB/BSB przez tymczasowego właściciela jest uwzględniana w cenie odkupu papierów wartościowych (tzw. dirty price).
- 2.55 **Instrumenty dłużne** – instrumenty finansowe reprezentujące wierzytelności na oznaczone sumy, płatne we wskazanych terminach.
- 2.56 **Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu** – instrumenty dłużne i kapitałowe nabyte w celu sprzedaży w bliskim terminie lub będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków.
- 2.57 **Certyfikaty depozytowe** – dłużne papiery wartościowe (zbywalne zobowiązania) emitowane przez bank (inny niż podmiot sprawozdający) w zamian za złożony przez deponenta wkład terminowy, w Polsce są to bankowe papiery wartościowe emitowane przez bank na podstawie art. 89-90 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe.
- 2.58 **Obligacje** – papiery wartościowe emitowane w serii na podstawie art. 4 ust.1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U z 2015 r. poz. 238), w których emitent stwierdza, że jest dłużnikiem właściciela obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia.
- 2.59 **Obligacje podporządkowane** – dłużne papiery wartościowe emitowane przez bank w celu pozyskania środków pieniężnych zaliczonych za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, zgodnie z art. 127 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, do kapitału Tier II, spełniających warunki określone odpowiednio w art. 63 rozporządzenia 575/2013 oraz obligacje wyemitowane przez bank na podstawie uchwały 314/ KNF, które zgodnie z art. 171a ust. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe zaliczane są do kapitału Tier I.
- 2.60 **Obligacje zamienne** – są to obligacje uprawniające do objęcia akcji emitowanych przez spółkę w zamian za te obligacje zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz.U. z 2015 r. poz.238) oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez bank w celu pozyskania środków pieniężnych zaliczonych za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, zgodnie z art. 127 oraz w związku z art. 130a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe oraz zgodnie z art. 52 rozporządzenia 575/2013 do kapitału Tier I.
- 2.61 **Inne obligacje** – pozostałe obligacje (inne niż obligacje podporządkowane i zamienne) będące w posiadaniu banku sprawozdającego.
- 2.62 **Publiczne listy zastawne** – papiery wartościowe imienne lub na okaziciela emitowane na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz.U. z

1997 r. nr 140 poz. 940). Podstawę emisji publicznych listów zastawnych stanowią wierzytelności banku hipotecznego z tytułu:

- a. kredytów w części zabezpieczonej wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem Narodowego Banku Polskiego, Europejskiego Banku Centralnego, rządów lub banków centralnych państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat, oraz gwarancją lub poręczeniem Skarbu Państwa zgodnie z przepisami odrębnych ustaw, albo
- b. kredytów udzielonych podmiotom wymienionym powyżej, albo kredytów w części zabezpieczonej wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego.

2.63 Hipoteczne listy zastawne – papiery wartościowe imienne lub na okaziciela, emitowane na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz.U. z 1997 r. nr 140 poz. 940), w których to bank hipoteczny zobowiązuje się wobec nabywcy do spełnienia określonych świadczeń pieniężnych. Podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych stanowią wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipotekami.

2.64 Instrumenty dłużne związane z sekurytyzacją – dłużne papiery wartościowe, których podstawę emisji stanowią wierzytelności lub inne instrumenty dłużne, emitowane przez inne instytucje pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych).

2.65 Instrumenty kapitałowe (udziałowe) – instrumenty dające prawo do udziału w aktywach netto innej jednostki, w tym papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (j.t. z 2016 r. poz. 1636 z późn. zm.) o obrocie instrumentami finansowymi wyemitowane lub wystawione na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego, które mogą być przedmiotem obrotu na rynku kapitałowym.

2.66 Akcje – papiery wartościowe w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych stwierdzające uczestnictwo akcjonariusza w spółce oraz zawierające określone uprawnienia akcjonariusza wobec spółki.

2.67 Aktywny rynek – rynek, na którym transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen (MSSF 13).

2.68 Jednostki uczestnictwa emitowane przez rezydentów – zgodnie z art. 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi są to niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe reprezentujące prawa majątkowe uczestników funduszu inwestycyjnego. Jednostki uczestnictwa są emitowane przez fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte.

2.69 Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez rezydentów – są to papiery wartościowe reprezentujące prawa majątkowe uczestników funduszu emitowane przez zamknięte fundusze inwestycyjne.

2.70 Jednostki uczestnictwa emitowane przez nierezydentów – tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze inwestycyjne podlegające wymogom określonym w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS).

2.71 Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez nierezydentów – tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze inwestycyjne niepodlegające Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z

dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS).

2.72 Sprzedaż instrumentów finansowych w ofercie publicznej – sprzedaż zdefiniowana w art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (j.t. z 2013 r. poz. 1382 z późn. zm.).

2.73 Transakcje pozabilansowe – transakcje, których wynikiem są zobowiązania pozabilansowe.

2.74 Instrument pochodny – instrument finansowy, spełniający łącznie następujące warunki:

- a. jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego, czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej nie jest ona specyficzna dla strony kontraktu (instrumentu bazowego),
- b. nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- c. rozrachunek transakcji tym instrumentem nastąpi w przyszłości – później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji¹.

2.75 Wartość nominalna instrumentu pochodnego – wartość nominalna instrumentu bazowego (m.in. waluty, papierów wartościowych, metali szlachetnych, towarów), bez względu na to, czy umowa przewiduje jego dostawę (rozrachunek rzeczywisty), czy też nie (rozrachunek różnicowy) lub ustalona w umowie kwota nominalna, od której naliczone są, według uzgodnionych warunków, przepływy z tytułu tej transakcji.

2.76 Wbudowany instrument pochodny – jest komponentem kontraktu hybrydowego, który zawiera również niebędącą instrumentem pochodnym umowę zasadniczą, powodującą, że niektóre z przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmieniają się w sposób podobny do przepływów, które wynikałyby z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego. Wbudowany instrument pochodny sprawia, że część lub całość przepływów pieniężnych, które w innym przypadku byłyby wymagane zgodnie z umową, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs walutowy, indeks cen lub stóp, rating kredytowy lub indeks kredytowy, bądź inną zmienną, pod warunkiem że zmienna niebędąca zmienną finansową nie jest specyficzna dla którejkolwiek ze stron umowy. Instrument pochodny dołączony do *instrumentu finansowego*, który zgodnie z umową może zostać przeniesiony niezależnie od tego instrumentu finansowego, albo którego kontrahentem jest inna strona, nie jest wbudowanym instrumentem pochodnym, lecz oddzielnym instrumentem finansowym.

2.77 Transakcja terminowa – umowa dotycząca kupna albo sprzedaży określonej ilości instrumentu bazowego, której rozrachunek nastąpi w oznaczonym w umowie przyszłym terminie (później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji) po z góry ustalonej cenie. W zależności od sposobu rozrachunku transakcji terminowej wyróżnia się:

- a. transakcje terminowe, których rozrachunek odbywa się przez dostawę instrumentu bazowego – są to najczęściej transakcje typu forward (instrument bazowy tych transakcji jest przedmiotem

---

¹ W sytuacji gdy na danym rynku powszechnie zaakceptowanym standardem jest rozrachunek transakcji spot w T+3, przez „rozrachunek w przyszłości” należy rozumieć rozrachunek później niż w trzecim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji instrumentem finansowym.

- umowy i rozrachunku), transakcje fx swap – otwarta pozycja z tytułu wymiany końcowej takiej transakcji jest równoważna pozycji w transakcji terminowej typu forward,
- b. transakcje terminowe, których rozrachunek odbywa się przez wymianę różnicy cen, kursów, indeksów określonych stawek stóp procentowych – są to najczęściej transakcje typu futures (instrument bazowy tych transakcji ma charakter umowny, nie jest dostarczany w rozrachunku), transakcje przyszłej stopy procentowej (forward rate agreement – FRA), kontrakty forward z rozrachunkiem różnicowym (non-deliverable forward – NDF, contracts for difference – CFD).
- 2.78 **Transakcja wymiany** – umowa, w której obie strony zobowiązują się do dokonywania przez oznaczony okres wymiany przepływów finansowych, których wartość jest wyznaczana od określonej w umowie kwoty nominalnej zgodnie z regułami ustalonymi w dniu zawarcia umowy. Transakcje wymiany obejmują m.in.: krótkoterminowe swapy, w których stawka referencyjna jest funkcją stopy O/N rynku pieniężnego (Overnight Index Swap – OIS), pozostałe jednowalutowe transakcje wymiany płatności odsetkowych (interest rate swap IRS), dwuwalutowe swapy stopy procentowej (cross-currency interest rate swap CIRS) oraz kredytowe transakcje wymiany (total return swap – TRS). Do transakcji wymiany zalicza się także transakcje swap, w których kwota nominalna zmienia się w czasie – swapy amortyzowane i zaliczkowe (amortising i drawdown swaps) oraz kontrakty typu forward – starting swaps.
- 2.79 **Transakcja opcyjna** – umowa dająca prawo albo zobowiązująca (w zależności od tego, czy podmiot sprawozdający odpowiednio kupił, czy sprzedał opcję) do nabycia lub zbycia w oznaczonym terminie/okresie określonej ilości instrumentu bazowego po cenie ustalonej w dniu zawarcia umowy. Kupujący opcję uzyskuje prawo do nabycia lub zbycia instrumentu bazowego, przy czym rozrachunek transakcji nie zawsze odbywa się przez dostawę tego instrumentu bazowego. Wśród transakcji opcyjnych wyróżnia się opcje będące przedmiotem obrotu na zorganizowanych rynkach giełdowych, jak i na rynku OTC. W formularzach przeznaczonych do prezentacji transakcji opcyjnych wykazuje się osobno wartość nominalną opcji sprzedanych i kupionych. Do opcji sprzedanych/kupionych należy zaliczyć wystawione/kupione swapcje oraz opcje sprzedane/kupione w strategiach (np. dla strategii typu collar jej wartość nominalną należy wykazać w wierszu dla sprzedanej/kupionej opcji cap lub floor).
- 2.80 **Transakcje złożone** – dowolne złożenie wyżej wymienionych podstawowych transakcji pochodnych. Transakcje złożone sprawozdaje się w rozbiciu na składowe transakcje: terminowe, opcyjne i wymiany. Jeśli nie jest możliwe wydzielenie składowych transakcji pochodnych, to wtedy transakcja powinna być zaliczona do kategorii „Inne”.
- 2.81 **Rodzaje transakcji pochodnych** – w zależności od rodzaju ryzyka związanego z transakcjami pochodnymi są one pogrupowane w następujący sposób:
- a. transakcje stopy procentowej – transakcje, których wycena zależy głównie od określonej stopy procentowej (np. stawki referencyjnej) albo ceny określonego dłużnego papieru wartościowego (np. obligacji skarbowej) oraz transakcje, w których wartość okresowych przepływów finansowych zależy od określonej stopy procentowej albo ceny określonego dłużnego papieru wartościowego.
- b. transakcje związane z instrumentami kapitałowymi – transakcje, których wycena zależy głównie od ceny określonego kapitałowego instrumentu finansowego lub indeksu cen tych instrumentów,

- c. transakcje walutowe (FX) – związane z wymianą walut transakcje pochodne, których wycena zależy głównie od określonego kursu walutowego lub stóp procentowych dla różnych walut oraz transakcje pochodne na złoto,
- d. kredytowe transakcje pochodne – transakcje niespełniające definicji gwarancji finansowych, których wycena zależy głównie od określonej miary ryzyka kredytowego aktywa referencyjnego, w transakcjach tych określane są szczegółowe warunki wymiany płatności i wypłaty rekompensaty (warunkiem wypłaty rekompensaty mogą być różne rodzaje zdarzeń kredytowych, np. niewypłacalność, obniżenie ratingu czy określona zmiana spreadu kredytowego aktywa referencyjnego),
- e. transakcje związane z metalami szlachetnymi i towarami – transakcje, których wycena zależy głównie od ceny towaru lub metalu szlachetnego, takiego jak ropa naftowa, czy produkty rolnicze, oprócz transakcji pochodnych na złoto,
- f. inne transakcje – pozostałe transakcje, w których nie występuje ekspozycja na ryzyko walutowe, stopy procentowej, kredytowe, cen instrumentów kapitałowych, cen towarów i metali szlachetnych.

Jeśli wartość bilansowa transakcji pochodnej jest wrażliwa na więcej niż jeden rodzaj ryzyka, to powinna ona być wykazywana jako transakcja dotycząca tego rodzaju ryzyka, na które jest ona najbardziej wrażliwa. W przypadku braku pewności, do której kategorii należy zaliczyć transakcję z ekspozycją na wiele rodzajów ryzyka, powinno się stosować następujące zasady:

- wszystkie transakcje z ekspozycją na ryzyko związane z towarami i metalami szlachetnymi należy ujmować w tej kategorii,
- wszystkie transakcje z ekspozycją na ryzyko związane z instrumentami kapitałowymi, za wyjątkiem transakcji mających jednocześnie ekspozycje na ryzyko związane z towarami i metalami szlachetnymi, należy ujmować jako transakcje związane z instrumentami kapitałowymi,
- wszystkie transakcje z ekspozycją na ryzyko walutowe, za wyjątkiem transakcji mających jednocześnie ekspozycję na ryzyko cen towarów i metali szlachetnych lub mających ekspozycję na ryzyko związane z instrumentami kapitałowymi należy ujmować jako transakcje walutowe.

2.82 Rodzaje transakcji stopy procentowej

- a. opcja na stopę procentową (interest rate option) – **opcja** dająca nabywcy prawo do zapłaty albo otrzymania odsetek, za uzgodniony okres, od określonej kwoty nominalnej i naliczonych odsetek według ustalonej stopy procentowej,
- b. opcja typu cap (interest rate cap) – **opcja** dająca jej nabywcy prawo otrzymania płatności w przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych. Płatność ta jest różnicą pomiędzy odsetkami naliczonymi według stopy rynkowej, a odsetkami wyznaczonymi według ustalonej w umowie maksymalnej stopy procentowej. Odsetki są naliczone od uzgodnionej kwoty nominalnej i za uzgodniony okres,
- c. opcja typu floor (interest rate floor) – **opcja** dająca jej nabywcy prawo otrzymania płatności w przypadku spadku rynkowych stóp procentowych. Płatność ta jest różnicą pomiędzy odsetkami naliczonymi według ustalonej w umowie minimalnej stopy procentowej, a odsetkami wyznaczonymi według stopy rynkowej. Odsetki są naliczone od uzgodnionej kwoty nominalnej i za uzgodniony okres,
- d. opcja typu collar (interest rate collar) – **kombinacja** – złożenie opcji cap i floor,
- e. swapcja stopy procentowej (interest rate swaption) – opcja pozwalająca zawrzeć jednowalutową transakcję wymiany płatności odsetkowych o określonych parametrach. Transakcja taka daje

nabywcy prawo do płacenia albo otrzymywania płatności odsetkowych, od ustalonej kwoty nominalnej, obliczanych według określonej stałej stopy procentowej,

- f. OIS (Overnight Index Swap) – **transakcja** zobowiązująca obie strony umowy do wymiany różnicy w płatnościach odsetkowych liczonych według stałej stopy procentowej i zmiennej stopy. Płatności naliczane są od określonej kwoty nominalnej. Zmienna stopa procentowa jest powiązana z dzienną stawką referencyjną O/N. Rozrachunek netto (bez wymiany kwoty nominalnej OIS) jest dokonywany następnego dnia roboczego po terminie zapadalności transakcji,
- g. IRS – transakcje wymiany płatności odsetkowych (inne niż OIS) – transakcja zobowiązująca obie strony umowy do okresowej wymiany płatności odsetkowych od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres. Dokonywane płatności odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie i obliczane według ustalonej dla każdej ze stron stopy procentowej (jedna stopa może być stała, a druga zmienna, lub obie mogą być zmienne, ale uzależnione od różnych stawek referencyjnych stóp procentowych). Ta kategoria obejmuje transakcje IRS, których kwota nominalna zmienia się w czasie – swapy amortyzowane i zaliczkowe (amortising and drawdown swaps),
- h. FRA – transakcja przyszłej stopy procentowej – transakcja, w której strony umowy zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. W praktyce są to kontrakty z rozrachunkiem różnicowym. W takich transakcjach strony wymieniają różnicę odsetkową, która jest proporcjonalna do kwoty nominalnej kontraktu i różnicy między stawką FRA (stopą terminową ustaloną w dniu zawarcia transakcji) a stawką referencyjną obowiązującą dwa dni robocze przed dniem rozrachunku,
- i. transakcje forward (inne niż FRA) – **umowa** zawarta na rynku OTC dotycząca kupna albo sprzedaży określonej ilości instrumentów dłużnych (np. obligacji skarbowych),. Rozrachunek tej transakcji następuje w oznaczonym w przyszłości terminie (później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia) po z góry ustalonej cenie,
- j. kontrakty futures na stopy procentowe (interest rate future) – transakcja zawarta na rynku giełdowym, której rozrachunek nastąpi w oznaczonym w przyszłości terminie (później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji) a przepływy finansowe związane z tą transakcją zależą od zmian określonej stopy procentowej – stawki referencyjnej (np. kontrakty futures na WIBOR, LIBOR) lub zmian cen dłużnych papierów wartościowych. Kategoria ta obejmuje również kontrakty futures, których rozrachunek następuje poprzez dostawę określonych w warunkach umowy obligacji skarbowych.

2.83 Rodzaje pochodnych transakcji związanych z kapitałowymi papierami wartościowymi

- a. equity forward – kontrakty terminowe forward na akcje i indeksy giełdowe – umowa zawarta na rynku OTC, której rozrachunek nastąpi w oznaczonym w przyszłości terminie (później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji), a przepływy finansowe związane z tą transakcją zależą od zmian cen określonych akcji lub koszyka akcji. Kategoria ta obejmuje również kontrakty z rozrachunkiem rzeczywistym – transakcje zobowiązujące jedną ze stron do dostawy/sprzedaży, a drugą do odbioru/zakupu w oznaczonym w przyszłości terminie ustalonej ilości określonych akcji lub koszyka akcji po cenie wyznaczonej w dniu zawarcia transakcji,

- b. equity future – kontrakty terminowe future na akcje i indeksy giełdowe – transakcja zawarta na zorganizowanym rynku giełdowym, której rozrachunek nastąpi w oznaczonym w przyszłości terminie (później niż w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji) a przepływy finansowe związane z tą transakcją zależą od zmian cen określonych akcji lub koszyka akcji. Kategoria ta obejmuje również kontrakty z rozrachunkiem rzeczywistym – transakcje zobowiązujące jedną ze stron do dostawy/sprzedaży, a drugą do obioru/zakupu w oznaczonym w przyszłości terminie ustalonej ilości określonych akcji lub koszyka akcji po cenie wyznaczonej w dniu zawarcia transakcji,
- c. opcja na akcje i indeksy giełdowe (equity option) – opcja dająca nabywcy prawo do kupna/otrzymania lub sprzedaży/dostarczenia w oznaczonym czasie określonej liczby akcji lub określonego koszyka akcji po ustalonej wcześniej cenie (cenie wykonania opcji),
- d. warrant na akcje i indeksy giełdowe – instrument finansowy notowany na zorganizowanym rynku giełdowym, którego emitent zobowiązuje się do kupna/sprzedaży akcji lub określonego koszyka akcji po ustalonej wcześniej cenie (cenie wykonania warrantu),
- e. equity swap – transakcje wymiany płatności pomiędzy stronami, w których wartości płatności dokonywanych przez jedną lub obie zobowiązane do tego strony są zależne od kursu akcji lub wartości określonego indeksu.

2.84 Rodzaje pochodnych transakcji walutowych (FX)

- a. terminowa transakcja wymiany walutowej (outright forward) – **transakcja** wymiany określonej kwoty waluty, po kursie uzgodnionym w momencie zawierania transakcji. Rozrachunek tej transakcji następuje w terminie późniejszym niż dwa dni robocze od daty zawarcia. Ta kategoria obejmuje również terminowe transakcje wymiany walutowej z rozliczeniem różnicowym (NDF, CDF). W tej kategorii nie można wykazywać wymiany końcowej transakcji swapa walutowego (drugiej nogi kontraktu fx swap),
- b. swap walutowy (fx swap) – **transakcja**, która zobowiązuje strony kontraktu do dokonania początkowej wymiany walut w wyznaczonym dniu i po określonym w momencie zawarcia transakcji kursie oraz końcowej (zwrotnej) wymiany tej samej kwoty waluty bazowej, w określonym w przyszłości dniu (innym niż rozrachunek pierwszej nogi) i po uzgodnionym w momencie zawarcia transakcji kursie (przeważnie różnym od kursu wymiany początkowej). Kwota waluty, którą jeden z kontrahentów jest zobowiązany zapłacić drugiemu w wyniku wymiany końcowej, określona jest w takiej samej walucie, jak kwota waluty, którą kontrahent otrzymał w wymianie początkowej. Wykazuje się jedynie wartość wymiany końcowej – tzw. drugiej nogi wszystkich swapów walutowych (w tym także T/N fx swap). Dla swapów walutowych typu forward/forward, w przypadku których rozrachunek obu nóg transakcji następuje w terminie późniejszym niż dwa dni robocze od dnia, na który sporządzane jest sprawozdanie, należy także wykazywać wartość wymiany początkowej,
- c. FX future – transakcja wymiany określonej kwoty waluty, po kursie uzgodnionym w momencie zawierania transakcji zawarta na zorganizowanym rynku giełdowym, której rozrachunek następuje w terminie późniejszym niż dwa dni robocze od daty zawarcia, w dniu określonym w warunkach kontraktu,
- d. CIRS (Cross Currency Interest Rate Swap) – dwuwalutowa transakcja wymiany płatności odsetkowych – transakcja zobowiązująca obie strony do okresowej wymiany płatności odsetkowych, od określonej kwoty nominalnej przez uzgodniony okres, której może towarzyszyć wymiana kwoty nominalnej (po wcześniej uzgodnionym kursie) w dniu zawarcia

transakcji i zakończenia transakcji albo tylko w dniu zakończenia transakcji. Płatności odsetkowe są wyrażone w różnych walutach i obliczane według ustalonych dla każdej ze stron stóp procentowych,

- e. opcja walutowa (FX option) – **opcja** dająca nabywcy w oznaczonym czasie prawo do kupna (od wystawcy opcji) lub sprzedaży (wystawcy opcji) określonej kwoty waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Kategoria ta obejmuje opcje typu europejskiego i amerykańskiego oraz wszelkie opcje egzotyczne.

2.85 Rodzaje kredytowych transakcji pochodnych:

- a. credit default swap (kredytowe transakcje zamiany) – umowa, zgodnie z którą kupujący zabezpieczenie płaci w trakcie jej trwania premię a w zamian za to sprzedawca zabezpieczenia zobowiązuje się do dokonania warunkowej płatności, zależnej od wystąpienia tzw. „zdarzenia kredytowego” związanego z określonym w warunkach kontraktu obniżeniem się wiarygodności kredytowej emitenta instrumentu bazowego (tzw. aktywa referencyjnego), którego ryzyko kredytowe jest ograniczane. Zgodnie z zasadą osobnej prezentacji wbudowanych instrumentów pochodnych należy tu wykazać kredytowe transakcje zamiany wbudowane w instrumenty typu Credit Linked Notes (instrumenty dłużne generujące dla ich posiadaczy warunkowe przepływy pieniężne, wartość tych przepływów zależy od wystąpienia zdarzenia kredytowego dotyczącego aktywa referencyjnego) lub w instrumenty o podobnej charakterystyce np. Collateralised Debt Obligations,
- b. credit spread option (opcja na premię za ryzyko kredytowe) – transakcja zabezpieczająca przed spadkiem wartości aktywów na skutek wzrostu ryzyka kredytowego. Kupujący opcję (kupujący zabezpieczenie) płaci premię w zamian za prawo do otrzymania rekompensaty w przypadku, gdy różnica w rentowności między określonymi instrumentami finansowymi (różnica z tytułu ryzyka pomiędzy marżą kredytową a marżą opcyjną) przekroczy w określonym czasie ustaloną wartość,
- c. total return swap (kontrakty zamiany całkowitego przychodu) – to umowa, na podstawie której w okresie jej trwania strony wymieniają się płatnościami. Zwykle jedna strona – sprzedający zabezpieczenie – otrzymuje całkowity zwrot z instrumentu bazowego (płatności odsetkowe i zyski z tytułu wzrostu ceny instrumentu bazowego), natomiast druga strona – kupujący zabezpieczenie – otrzymuje określone w umowie przepływy pieniężne (stałe lub zmienne), które nie zależą od oceny ryzyka kredytowego wynikającego z instrumentu bazowego, powiększone o równowartość zmian wynikających ze spadku ceny instrumentu bazowego. Płatności odnosi się do wartości nominalnej instrumentu bazowego. W praktyce są to najczęściej transakcje z rozrachunkiem różnicowym.

Podział sektorowy gospodarki

I. Sektor finansowy

- I.1. Monetarne instytucje finansowe
  - I.1.1. Banki centralne
    - I.1.1.1. NBP
    - I.1.1.2. Banki centralne – nierezydent
  - I.1.2. Pozostałe monetarne instytucje finansowe
    - I.1.2.1. Banki i oddziały instytucji kredytowych
    - I.1.2.2. Inne monetarne instytucje finansowe
      - I.1.2.2.1. SKOK
      - I.1.2.2.2. Fundusze rynku pieniężnego
- I.2. Pozostałe instytucje sektora finansowego
  - I.2.1. Instytucje ubezpieczeniowe
  - I.2.2. Fundusze emerytalne
  - I.2.3. Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego
    - I.2.3.1. Fundusze inwestycyjne (z wyłączeniem funduszy rynku pieniężnego)
    - I.2.3.2. Inne instytucje pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych)
    - I.2.3.3. Instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek – instytucje finansowe, których działalność nie polega ani na pośrednictwie finansowym, ani na pomocniczych usługach finansowych, a większość ich aktywów i zobowiązań nie jest przedmiotem transakcji na otwartych rynkach
  - I.2.4. Pomocnicze instytucje finansowe

II. Sektor niefinansowy

- II.1. Przedsiębiorstwa
  - II.1.1. MSP
  - II.1.2. Duże przedsiębiorstwa
- II.2. Gospodarstwa domowe
  - II.2.1. Przedsiębiorcy indywidualni
  - II.2.2. Osoby prywatne
  - II.2.3. Rolnicy indywidualni
- II.3. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych

III. Sektor instytucji rządowych i samorządowych

- III.1. Instytucje rządowe szczebla centralnego
- III.2. Instytucje samorządowe
- III.3. Fundusze ubezpieczeń społecznych

Opis przynależności jednostek do poszczególnych sektorów

Przedstawiona poniżej klasyfikacja sektorowa podmiotów gospodarki zgodna jest z zasadami podziału sektorowego określonymi w rozporządzeniu parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010).

- I. **Sektor finansowy** – jednostki, których główną działalnością jest pośrednictwo finansowe, tj. nabywanie aktywów finansowych przy równoczesnym zaciąganiu zobowiązań na własny rachunek w wyniku przeprowadzania rynkowych transakcji finansowych, oraz jednostki świadczące usługi pomocnicze w stosunku do pośrednictwa finansowego.

I.1. Monetarne instytucje finansowe

I.1.1. Banki centralne

I.1.1.1. **Narodowy Bank Polski** – działający na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (j.t. z 2013 r. poz. 908 z późn. zm.).

I.1.1.2. **Banki centralne – nierezydent** – instytucja w kraju nierezydenta pełniąca funkcje władzy monetarnej, której podstawową działalnością jest emitowanie waluty krajowej i utrzymywanie całości lub części rezerw dewizowych państwa. Bank centralny może pełnić także inne funkcje, takie jak kontrola wielkości podaży pieniądza oraz kredytu w gospodarce, prowadzenie polityki kursowej, wykonywanie obsługi finansowej sektora rządowego, sprawowanie nadzoru nad systemem bankowym, utrzymywanie rezerw banków oraz ich refinansowanie, organizowanie rozliczeń pieniężnych. Niektóre z wyżej wymienionych funkcji mogą być wykonywane przez inne instytucje. Kategoria ta obejmuje również Europejski Bank Centralny.

I.1.2. **Pozostałe monetarne instytucje finansowe** – instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i/lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek. W odniesieniu do krajów należących do Unii Europejskiej, instytucje te klasyfikowane są zgodnie z aktualizowaną na bieżąco listą, publikowaną na stronie internetowej NBP (www.nbp.pl) oraz na stronie Europejskiego Banku Centralnego (www.ecb.int). Wyjątek stanowi Europejski Bank Inwestycyjny, który mimo iż znajduje się na liście MIF publikowanej przez EBC, należy wykazywać w sektorze „pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego”.

W odniesieniu do pozostałych krajów należy przyjąć, że pozostałe monetarne instytucje finansowe oznaczają banki (z wyłączeniem banku centralnego).

I.1.2.1. Banki i oddziały instytucji kredytowych

I.1.2.1.1. **Banki** (z wyłączeniem banków w stanie upadłości, w likwidacji oraz w organizacji) – jednostki tworzone i działające w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (j.t. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.), w odniesieniu do banków spółdzielczych – ustawę z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 21), w odniesieniu do banków zrzeszających – ustawę z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych,

ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (j.t. z 2015 r., poz. 2170) w odniesieniu do banków hipotecznych – ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (j.t. z 2015 r. poz. 1588 z późn. zm.

I.1.2.1.2. Oddziały instytucji kredytowych – jednostki organizacyjne instytucji kredytowej wykonujące w jej imieniu i na jej rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego tej instytucji kredytowej, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danej instytucji kredytowej odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział. W kategorii tej ujmuje się również oddziały banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 pkt 20 ustawy Prawo bankowe.

I.1.2.2. Inne monetarne instytucje finansowe:

I.1.2.2.1. Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo– Kredytowe – jednostki tworzone i działające w oparciu o ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych (j.t. z 2013 r., poz.1450 z późn. zm.)

I.1.2.2.2. Fundusze rynku pieniężnego – fundusze utworzone na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 157 z późn. zm.) i jednocześnie spełniające kryteria określone w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/1131 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie funduszy rynku pieniężnego. Począwszy od stycznia 2012 r. lista polskich monetarnych instytucji finansowych (MIF) nie zawiera funduszy rynku pieniężnego, ponieważ żaden z tych funduszy inwestycyjnych nie spełnia kryteriów definicji tego podsektora.

I.2. Pozostałe instytucje sektora finansowego

I.2.1. Instytucje ubezpieczeniowe – przedsiębiorcy (zakłady ubezpieczeń) prowadzący działalność ubezpieczeniową funkcjonujący w formie spółki akcyjnej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych lub spółki europejskiej prowadzące działalność na podstawie ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1844).

Pojęcie instytucji ubezpieczeniowych nie obejmuje jednostek działających w sferze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusz Pracy) oraz jednostek sprawujących nadzór nad instytucjami ubezpieczeniowymi i funduszami emerytalnymi (Komisja Nadzoru Finansowego) zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Lista instytucji zaliczanych do instytucji ubezpieczeniowych publikowana jest na stronie internetowej NBP:

<https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/sprawozdawczosc/lista-instytucji-ubezpieczeniowych/>

Stan środków na rachunku „Interes Narodowy” prowadzonym dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.) zaliczyć należy do operacji z podsektorem instytucji rządowych szczebla centralnego.

I.2.2. Fundusze emerytalne – instytucje, których przedmiotem działalności jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, działające w oparciu o ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (j.t. z 2016 r. poz.291).

Począwszy od **1 września 2020** r. do tego sektora należy zaliczyć fundusze inwestycyjne, w których gromadzone są środki w PPK, tj. fundusze zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, prowadzonych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

Instytucje zaliczane do sektora funduszy emerytalnych identyfikowane są w oparciu o listę funduszy emerytalno – rentowych zamieszczoną na stronie NBP:

<https://nbp.pl/lista-podmiotow-sektora-emerytalno-rentowego/>

I.2.3. Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego – instytucje finansowe, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez zaciąganie zobowiązań w formach innych niż gotówka, depozyty i/lub substytuty depozytów w jednostkach instytucjonalnych innych niż monetarne instytucje finansowe.

I.2.3.1. Fundusze inwestycyjne (z wyłączeniem funduszy rynku pieniężnego) – osoby prawne, określone w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2014 r., poz. 157 z późn.zm.), których wyłącznym przedmiotem działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze publicznego, a w przypadkach określonych w ustawie również niepublicznego, proponowania nabycia jednostek uczestnictwa albo certyfikatów inwestycyjnych, w określone w ustawie papiery wartościowe, instrumenty rynku pieniężnego i inne prawa majątkowe, z wyjątkiem funduszy rynku pieniężnego (znajdujących się na liście MIF, zaliczanych do sektora monetarnych instytucji finansowych) oraz - począwszy od 1 września 2020 r. – z wyjątkiem funduszy zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, prowadzonych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych (zaliczanych do sektora funduszy emerytalnych).

Fundusze inwestycyjne i subfundusze identyfikowane są na podstawie listy publikowanej na stronie NBP:

<https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/statystyka-funduszy-inwestycyjnych/>

Do sektora funduszy inwestycyjnych zaliczać należy również alternatywne spółki inwestycyjne (ASI).

Do sektora tego nie należy zaliczać – umieszczonych na liście w celach informacyjnych – towarzystw funduszy inwestycyjnych (TFI) oraz funduszy z wydzielonymi subfunduszami, tzw. Parasolowych oraz zarządzających

alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ZASI). TFI, fundusze parasolowe oraz zarządzający alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ZASI) nie spełniają kryteriów określonych dla funduszy inwestycyjnych i zaliczane są do sektora pomocniczych instytucji finansowych. Jedynie fundusze (przypisane TFI) i subfundusze (funduszy parasolowych) należy zaliczać do sektora funduszy inwestycyjnych.

Począwszy od sprawozdań za wrzesień 2020 r. sektor nie obejmuje funduszy inwestycyjnych, w których gromadzone są środki w PPK, tj. funduszy zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 i art. 39 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, prowadzonych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Fundusze zdefiniowanej daty należy prezentować w sektorze fundusze emerytalne.

I.2.3.2. Inne instytucje pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych) – instytucje finansowe, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez zaciąganie zobowiązań w formach innych niż gotówka, depozyty i/lub substytuty depozytów w jednostkach instytucjonalnych innych niż monetarne instytucje finansowe. Do podsektora tego zaliczane są m.in.:

- a. przedsiębiorstwa leasingu finansowego (przedsiębiorstwa świadczące usługi leasingu operacyjnego należy wykazywać w sektorze niefinansowym w przedsiębiorstwach),
- b. przedsiębiorstwa factoringowe,
- c. domy maklerskie,
- d. instytucje typu private equity/venture capital,
- e. firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów,
- f. KDPW_CCP S.A.,
- g. banki i SKOK w stanie upadłości, w likwidacji oraz w organizacji.

I.2.3.3. Instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek – instytucje finansowe, których działalność nie polega ani na pośrednictwie finansowym, ani na pomocniczych usługach finansowych, a większość ich aktywów i zobowiązań nie jest przedmiotem transakcji na otwartych rynkach. Do podsektora tego zalicza się w szczególności:

- a. jednostki posiadające osobowość prawną, takie jak podmioty zarządzające powierzonym majątkiem lub przedsiębiorstwa typu brass plate,
- b. spółki holdingowe, które są w posiadaniu pakietów kontrolnych grupy jednostek zależnych, a ich główną działalnością jest posiadanie tej grupy bez świadczenia innych usług na rzecz przedsiębiorstw, w których posiadają udziały tzn. spółki te nie administrują innymi jednostkami ani nimi nie zarządzają. Krajowe spółki holdingowe klasyfikowane powinny być na podstawie numeru PKD, tj. do podsektora tego należy zaliczać podmioty oznaczone numerem 64.20.Z Działalność holdingów finansowych.
- c. spółki specjalnego przeznaczenia, które zaliczają się do jednostek instytucjonalnych i gromadzą fundusze na rynkach otwartych do wykorzystania przez ich jednostkę macierzystą,
- d. jednostki świadczące usługi finansowe na rzecz wielu klientów przy wykorzystaniu wyłącznie środków własnych lub pochodzących od sponsora,

podejmujące ryzyko finansowe niedotrzymania warunków przez dłużnika. Do przykładów należą: instytucje pożyczające pieniądze, instytucje udzielające kredytów studenckich bądź pożyczek na import/eksport ze środków pochodzących od sponsora (np. od jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych bądź instytucji niekomercyjnych), a także lombardy, których podstawową działalnością jest pożyczanie pieniędzy,

- e. fundusze specjalnego przeznaczenia sektora instytucji rządowych i samorządowych, nazywane zwykle państwowymi funduszami majątkowymi, jeśli ich podstawowa działalność polega na świadczeniu usług finansowych, np. fundusze i fundacje finansowe (w tym: Fundusz Współpracy),*
- f. fundacje rodzinne działające w oparciu o ustawę z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej.*

I.2.4. Pomocnicze instytucje finansowe – instytucje finansowe, które nie prowadzą pośrednictwa finansowego we własnym imieniu, a jedynie przyczyniają się do tworzenia warunków do tego pośrednictwa. Do tego podsektora zalicza się m.in.:

- a. brokerów, agentów i doradców ubezpieczeniowych i emerytalnych,*
- b. doradców inwestycyjnych,*
- c. kantory,*
- d. giełdy papierów wartościowych, giełdy towarowe,*
- e. instytucje płatnicze,*
- f. instytucje tworzące infrastrukturę dla funkcjonowania rynków finansowych, np. izby i centra rozliczeniowe (np. Polcard),*
- g. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.,*
- h. towarzystwa funduszy inwestycyjnych, fundusze z wydzielonymi subfunduszami tzw. parasolowe (ich subfundusze należy zaliczać do sektora funduszy inwestycyjnych), towarzystwa funduszy emerytalnych, zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (ZASI),*
- i. instytucje zajmujące się sprzedażą ratalną,*
- j. firmy windykacyjne,*
- k. Związek Banków Polskich,*
- l. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa,*
- m. przedstawicielstwa banków zagranicznych,*
- n. centrale, których jednostki zależne – wszystkie lub większość – są instytucjami finansowymi,*
- o. Polski Fundusz Rozwoju,*
- p. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny,*
- q. Instytucjonalny System Ochrony,*
- r. System Ochrony Banków Komercyjnych S.A.,*
- s. Fundacja Polska Bezgotówkowa.*

II. Sektor niefinansowy – jednostki, których główną działalnością jest produkcja i obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych (w tym leasingu operacyjnego), jednostki wykonujące funkcje o charakterze niefinansowym oraz osoby fizyczne.

II.1. Przedsiębiorstwa – wszystkie jednostki, których główną działalnością jest produkcja, obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych. Do grupy tej zalicza się również osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, o ile liczba pracujących²

---

² Wielkość zatrudnienia obejmuje osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, mianowanie, powołanie, wybór) łącznie z właścicielem i współwłaścicielami podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą (jeżeli w podmiocie pracują) oraz pomagającymi członkami rodzin. Nie dotyczy zatem osób zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło

w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wynosiła na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego więcej niż 9 osób.

II.1.1. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP)

Małym i średnim przedsiębiorstwem (MSP) określa się jednostkę instytucjonalną, w której liczba pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego wynosiła mniej niż 250 osób oraz osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na własny rachunek, o ile liczba pracujących w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wynosiła na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego więcej niż 9 osób, lecz mniej niż 250 osób.

Kategoria ta obejmuje także mikroprzedsiębiorstwa (przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego wynosiła do 9 osób włącznie). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, w ramach której liczba pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego nie przekraczała 9 osób są zaliczane do kategorii przedsiębiorców indywidualnych (gospodarstwa domowe).

II.1.2. Duże przedsiębiorstwa

Dużym przedsiębiorstwem określa się jednostkę instytucjonalną, w której liczba pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego wynosiła co najmniej 250 osób oraz osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą na własny rachunek, o ile liczba pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego wynosiła co najmniej 250 osób.

II.2. Gospodarstwa domowe – osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych będące konsumentami lub przedsiębiorcami indywidualnymi produkującymi rynkowe wyroby lub usługi niefinansowe (producenci rynkowi). Sektor ten obejmuje również osoby lub grupy osób, które są producentami wyrobów lub usług niefinansowych przeznaczonych wyłącznie na własne potrzeby.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą o charakterze niefinansowym zatrudniające do 9 osób włącznie należy klasyfikować do sektora gospodarstw domowych. Próg zatrudnienia do 9 osób włącznie jest podstawowym kryterium klasyfikacji do sektora gospodarstw domowych.

Natomiast osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą o charakterze niefinansowym zatrudniające powyżej 9 osób należy zaliczać do sektora przedsiębiorstw niefinansowych.

Osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą o charakterze finansowym, niezależnie od wielkości zatrudnienia, należy klasyfikować do sektora finansowego.

II.2.1. Przedsiębiorcy indywidualni – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą o charakterze niefinansowym na własny rachunek, zatrudniające na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego do 9 osób włącznie (np. przedstawiciele wolnych zawodów, jeśli spełniają ww. warunki, w tym również komornicy sądowi). Zaliczyć tu należy także niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz szkoły niepubliczne, prowadzone przez osoby fizyczne, o ile na

---

czy umowy zlecenia. Nie wlicza się też pracowników sezonowych. Wielkość zatrudnienia obliczana jest wg stanu na dzień sprawozdawczy i obejmuje zarówno osoby zatrudnione w pełnym jak i niepełnym wymiarze czasu pracy (zatrudnienie tych ostatnich nie podlega przeliczeniu na pełne etaty).

koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego liczba pracujących wynosiła do 9 osób włącznie.

Kredyty udzielane osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, przeznaczone na realizację celów konsumpcyjnych lub zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych powinny być wykazywane jako kredyty dla osób prywatnych. Podobnie, depozyty dla tych osób, jeżeli zakładane są odrębnie dla celów prywatnych, powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych.

II.2.2. Osoby prywatne – osoby fizyczne, z wyjątkiem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i/lub rolniczą (tj. z wyjątkiem tych zakwalifikowanych do grupy przedsiębiorców indywidualnych lub rolników indywidualnych). Do kategorii tej zalicza się tu również:

II.2.2.1. szkolne kasy oszczędnościowe,

II.2.2.2. rady rodziców działające w szkołach, przedszkolach i innych placówkach.

II.2.3. Rolnicy indywidualni – osoby fizyczne, których głównym źródłem dochodów jest produkcja rolnicza, a ich działalność nie jest zarejestrowana w formie przedsiębiorstwa, spółki, spółdzielni lub grup producenckich.

Kredyty udzielane rolnikom indywidualnym, przeznaczone na realizację celów konsumpcyjnych lub zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych powinny być wykazywane jako kredyty dla osób prywatnych. Podobnie, depozyty tych osób, jeżeli zakładane są odrębnie dla celów prywatnych, powinny być wykazywane jako depozyty osób prywatnych.

II.3. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych – instytucje niekomercyjne stanowiące odrębne jednostki prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane z okazjonalnej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z tytułu własności. Do tego podsektora zalicza się:

- a. związki zawodowe,
- b. towarzystwa i stowarzyszenia zawodowe i naukowe, np. izby adwokackie,
- c. stowarzyszenia konsumentów,
- d. partie polityczne,
- e. kościoły i związki wyznaniowe,
- f. fundusze i fundacje działające na rzecz gospodarstw domowych, z wyjątkiem tych zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych (patrz: „Lista jednostek zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych według podsektorów i PKD zgodnie z ESA 2010” publikowanej na stronie Głównego Urzędu Statystycznego: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/lista-jednostek-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych-s-13-zgodnie-z-esa2010-stan-na-31-grudnia-2021-r-6,9.html> oraz z wyjątkiem fundacji rodzinnych działających w oparciu o ustawę z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (zaliczanych do sektora „instytucji finansowych typu captive i udzielających pożyczek”),
- g. kluby społeczne, kluby kultury, rekreacyjne i sportowe,
- h. wspólnoty mieszkaniowe,
- i. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i szkoły niepubliczne, o ile prowadzone są przez kościoły i związki wyznaniowe, fundacje działające na rzecz gospodarstw domowych, związki zawodowe, samorządy zawodowe i stowarzyszenia oraz inne podmioty zaliczane do instytucji niekomercyjnych,
- j. instytucje dobroczynne, organizacje pomocy humanitarnej finansowane z dobrowolnych transferów pieniężnych lub w naturze od innych jednostek instytucjonalnych,

- k. *kasy zapomogowo – pożyczkowe,*
- l. *komitety wyborcze.*

III. Sektor instytucji rządowych i samorządowych – sektor instytucji rządowych i samorządowych obejmuje organy władzy publicznej i podległe im jednostki organizacyjne, państwowe osoby prawne oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, których działalność finansowana jest ze środków publicznych w całości lub przeważającej części.

Ponadto w tym sektorze ujmuje się:

- instytucje niekomercyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych,
- przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

III.1. Instytucje rządowe szczebla centralnego – wszystkie ministerstwa i inne instytucje centralne, których kompetencje obejmują zwykle całe terytorium ekonomiczne kraju, z wyjątkiem zarządzania funduszami ubezpieczeń społecznych. Podsektor ten obejmuje centralne organy administracji rządowej i podległe im jednostki organizacyjne, których działalność finansowana jest w określonym stopniu z budżetu państwa. W podsektorze tym należy wykazywać:

- a. *organy władzy publicznej, organy administracji rządowej (w tym wojewodów i urzędy wojewódzkie), organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy (w tym trybunały),*
- b. *publiczne szkoły wyższe oraz inne szkoły czy placówki oświatowe, jeżeli są zakładane przez właściwego ministra, centralny organ administracji rządowej lub wojewodę, a ich działalność finansowana jest z budżetu państwa,*
- c. *państwowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe,*
- d. *instytucje pomocy społecznej,*
- e. *szkuby, strażę, inspekcje działające pod zwierzchnictwem wojewody,*
- f. *jednostki naukowo – badawcze,*
- g. *samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez ministra, centralny organ administracji rządowej, wojewodę, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,*
- h. *szpitale publiczne szczebla centralnego działające w formie spółek handlowych,*
- i. *kluby i biura poselskie,*
- j. *instytucje gospodarki budżetowej,*
- k. *organy sprawujące nadzór nad instytucjami finansowymi oraz fundusze gwarancyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych jak Komisja Nadzoru Finansowego, Bankowy Fundusz Gwarancyjny,*
- l. *państwowe fundusze celowe, z wyjątkiem zaliczonych do podsektora funduszy ubezpieczeń społecznych,*
- m. *fundusze utworzone, powierzone i przekazane BGK na mocy odrębnych ustaw,*
- n. *państwowe osoby prawne tworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych,*
- o. *agencje wykonawcze,*
- p. *parki narodowe,*
- q. *przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego,*
- r. *stan środków na rachunku „Interes Narodowy” prowadzonym dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.) zaliczyć należy do operacji z podsektorem instytucji rządowych szczebla centralnego,*
- s. *instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych kontrolowane przez podsektor instytucji rządowych szczebla centralnego.*
- t. *instytucje i organy Unii Europejskiej np. Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej,*
- u. *placówki dyplomatyczne (ambasady, konsulaty),*

- v. organizacje międzynarodowe (Europejskiego Mechanizmu Stabilności (ESM) i Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF), instytucje należące do systemu ONZ, organizacje międzyrządowe (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)), międzynarodowe organizacje pozarządowe (np. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, Amnesty International).

III.2. Instytucje samorządowe – organy administracji samorządowej (gminne, powiatowe i wojewódzkie) i podlegające im jednostki organizacyjne, których działalność jest finansowana z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem regionalnych oddziałów funduszy ubezpieczeń społecznych. Kompetencje instytucji samorządowych obejmują tylko lokalne części terytorium ekonomicznego kraju.

Podsektor ten nie obejmuje wojewodów i urzędów wojewódzkich, które zaliczać należy do podsektora instytucji rządowych szczebla centralnego.

Wśród instytucji samorządowych można wyróżnić:

- a. organy wojewódzkie, powiatowe i gminne, urzędy marszałkowskie i inne organy administracji rządowej (sejmik województwa, rada powiatu, rada gminy, marszałek i zarząd województwa, starosta i zarząd powiatu, wójt, burmistrz, prezydent),
- b. jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki,
- c. samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego,
- d. publiczne szkoły i placówki działające na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (j.t. z 2015 r., poz. 2156 z późn.zm.) prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego,
- e. samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej, służby, straże i inspekcje, w tym np. ochotnicze straże pożarne,
- f. wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego,
- g. zakłady budżetowe tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (gminne, powiatowe i wojewódzkie zakłady budżetowe),
- h. samorządowe fundusze celowe takie jak: Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- i. samorządowe osoby prawne tworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych,
- j. przedsiębiorstwa publiczne zaliczone do podsektora instytucji samorządowych,
- k. instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych kontrolowane przez podsektor instytucji samorządowych.

III.3. Fundusze ubezpieczeń społecznych – obejmują wszystkie centralne i lokalne jednostki instytucjonalne, których podstawową działalnością jest zabezpieczenie świadczeń społecznych, o ile spełniają oba następujące kryteria:

- a. z mocy prawa lub na podstawie odpowiednich regulacji, określone grupy ludności są zobowiązane do uczestnictwa w planie (np. emerytalnym) lub do opłaty składek,
- b. rząd jest odpowiedzialny za zarządzanie instytucją w odniesieniu do ustalania czy zatwierdzania wysokości składek i świadczeń.

Do podsektora tego zaliczamy:

- a. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze,
- b. Narodowy Fundusz Zdrowia oraz jego oddziały wojewódzkie,
- c. Fundusz Pracy.

Przyporządkowanie podmiotów do sektora instytucji rządowych i samorządowych (oznaczonego kodem ESA 2010 – S.13) oraz jego podsektorów (S.1311, S.1313 oraz S.1314) należy przeprowadzać w oparciu o ostatnią wersję „Listy jednostek zaliczonych do sektora instytucji rządowych i samorządowych według podsektorów i PKD zgodnie z ESA 2010” publikowanej na stronie Głównego Urzędu Statystycznego. Należy uwzględnić wszystkie jednostki niezależnie od roku ich przeklasyfikowania do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/lista-jednostek-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych-s-13-zgodnie-z-esa2010-standa-31-grudnia-2021-r,6,9.html>

Opis sposobu wypełniania formularzy

F 01.01

BILANS – AKTYWA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF są zobowiązane do prezentowania aktywów finansowych w podziale na portfele zdefiniowane w MSSF 9, natomiast banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wykonawczymi do ustawy kwalifikują aktywa finansowe do portfeli zdefiniowanych w przepisach § 30 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

W odniesieniu do aktywów finansowych banki stosujące MSR/MSSF prezentują następujące portfele:

1. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
2. Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
3. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat,
4. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
5. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

W odniesieniu do aktywów finansowych banki stosujące PSR prezentują następujące portfele:

1. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
2. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat,
3. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
4. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

W portfelu Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody banki stosujące PSR wykazują Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

W portfelu Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu banki stosujące PSR wykazują Kredyty i inne należności oraz Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności.

Portfele aktywów finansowych nie obejmują sald płatnych na żądanie (Inne depozyty płatne na żądanie) sklasyfikowanych jako „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

„Inne depozyty płatne na żądanie” obejmują salda płatne na żądanie (w tym depozyty O/N) w bankach i oddziałach instytucji kredytowych oraz innych monetarnych instytucjach finansowych. Banki spółdzielcze wykazują w tej pozycji również rezerwę obowiązkową utrzymywaną w banku zrzeszającym.

Pozycja: „Środki w bankach centralnych” obejmuje salda w bankach centralnych płatne na żądanie.

Aktywa niebędące aktywami finansowymi, które z uwagi na swój charakter nie mogą zostać ujęte w określonych pozycjach bilansu, wykazuje się w pozycji „Pozostałe aktywa”. Pozycja ta obejmuje również złoto, srebro i inne towary.

Pozycja „Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych” nie powinna być wypełniana przez banki spółdzielcze (analogicznie banki spółdzielcze nie powinny wykazywać udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych w formularzu FBN026) ponieważ zgodnie z ustawą o rachunkowości banki spółdzielcze nie spełniają definicji jednostki dominującej/znaczącego inwestora.

W pozycji „Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych” banki stosujące MSR/MSSF powinny prezentować udziały w wymienionych jednostkach zgodnie z MSR 27, MSR 28, MSR 31, natomiast banki stosujące PSR powinny wykazywać akcje i udziały w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

F 01.02

BILANS – ZOBOWIĄZANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z MSR/MSSF są zobowiązane do prezentowania zobowiązań finansowych w podziale na portfele zdefiniowane w MSSF 9, natomiast banki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wykonawczymi do ustawy kwalifikują zobowiązania finansowe do portfeli zdefiniowanych w przepisach § 30 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

W odniesieniu do zobowiązań finansowych banki prezentują następujące portfele:

1. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu,
2. Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat,
3. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Pozycja „Zobowiązania z tytułu instrumentów kapitałowych płatnych na żądanie” nie powinna być wypełniana.

Zobowiązania podporządkowane w poszczególnych portfelach zobowiązań finansowych powinny być prezentowane w pozycji „Inne zobowiązania finansowe”.

Dodatkowo, jako informację uzupełniającą prezentuje się odrębnie zobowiązania podporządkowane zaliczane do portfela Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu własnej emisji dłużnych papierów wartościowych, które za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zostały zaliczone do funduszy własnych (Art. 72 rozporządzenia nr 575/2013), do kapitału Tier I (Art. 52 rozporządzenia nr 575/2013) lub kapitału Tier II (Art. 63 rozporządzenia nr 575/2013) powinny być prezentowane w formularzu F 01.02 w pozycji „Wyemitowane dłużne papiery wartościowe” oraz w formularzach FBN030_1 (jeśli emisja obligacji została przeprowadzona w drodze oferty publicznej) i FBN030_2, a także w formularzach FBN031_B i F 08.02.

W kategorii: „Pozycje krótkie” klasyfikowanej w bilansie do portfela: „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu” należy prezentować zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży definiowane w pkt 2.44 Słownika pojęć.

Zobowiązania z tytułu leasingu należy prezentować w pozycji „Inne zobowiązania finansowe” w portfelu „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

W pozycji „Inne zobowiązania” banki stosujące PSR wykazują rezerwę na ryzyko ogólne oraz ujemną wartość firmy. W pozycji tej wykazuje się również zobowiązania niebędące zobowiązaniami finansowymi, które z uwagi na swój charakter nie mogą zostać ujęte w innych pozycjach bilansu.

Środki otrzymane przez Oddział Instytucji Kredytowej z centrali instytucji kredytowej należy wykazywać odpowiednio do warunków umowy zawartej pomiędzy Oddziałem i Centralą kierując się treścią ekonomiczną transakcji. Jeśli są to środki otrzymane na czas nieokreślony jako „kapitał alokowany do Oddziału”, to należy je wykazać w formularzu F 01.02 w pozycji „Inne zobowiązania” (FXX0067N). Jeśli natomiast środki są przekazane przez centralę na określony czas i podlegają zwrotowi, to należy je wykazać również w tym formularzu w odpowiednim portfelu zobowiązań finansowych, np. jako „Inne zobowiązania finansowe” w portfelu „Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu” (FXX0031N).

F 01.03

BILANS – KAPITAŁ WŁASNY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Banki sporządzające sprawozdania na podstawie MSR/MSSF oraz PSR powinny prezentować pozycje: „Kapitał podstawowy”, „Kapitał zapasowy”, „Kapitały rezerwowe” oraz „Fundusz ogólnego ryzyka” zgodnie z postanowieniami odpowiednio MSR 1 §10, §54, §78, §79 i §106-108 i art. 36 ustawy o rachunkowości.

Kapitał zakładowy w banku MSR/MSSF nie wpisany do rejestru sądowego, ale formalnie zgłoszony do rejestracji należy wykazywać w pozycji „Kapitały rezerwowe”. W przypadku, gdy Bank posiada informację, że podwyższenie kapitału nie dojdzie do skutku i wniesione wkłady podlegać będą zwrotowi należy je prezentować jako zobowiązania.

Dla zachowania porównywalności danych w całym sektorze bankowym, zarówno banki stosujące MSR/MSSF jak i PSR wykazują akcje własne i należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy w formularzu F 01.03 „Kapitał własny”.

W kategorii: „Kapitał wpłacony” banki spółdzielcze powinny prezentować wartość udziałów zadeklarowanych i opłaconych, natomiast w pozycji: „Niewniesiony kapitał zadeklarowany” – udziały zadeklarowane.

Banki stosujące PSR nie wypełniają następujących pozycji: „Wyemitowane instrumenty udziałowe inne niż kapitał” oraz „Skumulowane inne całkowite dochody”.

Banki stosujące MSR/MSSF nie wypełniają następujących pozycji: „Kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych”, „Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży”, „Kapitał z aktualizacji wyceny dotyczący rachunkowości zabezpieczeń”.

Kategoria „Element kapitałowy złożonych instrumentów finansowych” obejmuje element kapitałowy wyemitowanych przez instytucję złożonych instrumentów finansowych tj. instrumentów finansowych zawierających zarówno element zobowiązaniowy, jak i element kapitałowy (MSR 32. 28-29).

Pozycja „Inne wyemitowane instrumenty udziałowe” obejmuje instrumenty udziałowe będące instrumentami finansowymi, inne niż zaliczone do pozycji „Kapitał” i „Element kapitałowy złożonych instrumentów finansowych”.

„Pozostałe udziały kapitałowe” obejmują wszystkie instrumenty udziałowe niebędące instrumentami finansowymi, w tym m.in. transakcje w których płatność dokonywana jest w formie instrumentów kapitałowych (MSSF 2 pkt 10).

W kategorii „Zyski zatrzymane” odrębnie prezentuje się „Zysk (stratę) w trakcie zatwierdzania”. Kategoria „Zyski zatrzymane” obejmuje również wynik z lat ubiegłych.

„Zysk (strata) w trakcie zatwierdzania” obejmuje wynik finansowy banku ustalony na koniec poprzedniego roku, zysk lub stratę (do czasu zatwierdzenia przez właściwy organ banku lub postanowienia o pokryciu straty).

„Pozostałe kapitały rezerwowe” prezentuje się w podziale na: „Rezerwy lub niepodzielone straty z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych” oraz „Inne”. Pozycja „Inne” obejmuje m. in. kapitał rezerwowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego.

„Akcje własne” obejmują wszystkie instrumenty finansowe, które mają cechy własnych instrumentów kapitałowych zgodnie z MSR 32. §33-34, które zostały z powrotem odkupione przez podmiot emitujący.

W pozycji „Zysk (strata) roku bieżącego” należy prezentować wynik finansowy netto roku bieżącego (stratę należy wykazywać ze znakiem ujemnym).

Pozycja „Dywidendy wypłacone w ciągu roku obrotowego” obejmuje kwotę wypłaconej akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy. Pozycję prezentuje się ze znakiem ujemnym.

F 02.00

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Przychody i koszty odsetkowe z tytułu instrumentów finansowych z portfeli Aktywa/Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat oraz z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających klasyfikowanych do kategorii „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń” wykazuje się oddzielnie od innych zysków i strat ujętych w pozycjach „przychody odsetkowe” i „koszty odsetkowe” („cena czysta”) albo, jako część zysków i strat z tytułu tych kategorii instrumentów („cena brudna”).

Banki stosujące PSR nie wypełniają następujących pozycji: „Przychody odsetkowe od portfela Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, „Przychody z tytułu dywidend od portfela Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” oraz „Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

Pozycja „Koszty z tytułu kapitału podstawowego płatnego na żądanie” nie powinna być wypełniana.

Pozycja „Przychody odsetkowe – inne aktywa” obejmuje kwoty przychodów odsetkowych nieuwzględnione w innych pozycjach, takie jak przychody odsetkowe związane ze środkami pieniężnymi, środkami w bankach centralnych i innymi depozytami płatnymi na żądanie oraz z aktywami trwałymi i grupami do zbycia sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży, a także z wynikiem odsetkowym netto z aktywów netto z tytułu zdefiniowanych świadczeń.

Pozycja: „Przychody odsetkowe od zobowiązań” służy do prezentacji odsetek z tytułu zobowiązań finansowych podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej.

Pozycja „Przychody odsetkowe” powinna być zgodna z sumą przychodów odsetkowych prezentowanych w formularzach FRN001A, FRN001C_1, FRN001C_2, FRN001C_3 oraz FRN001D i FRN001E.

Pozycja: „Koszty odsetkowe od aktywów” służy do prezentacji odsetek z tytułu aktywów finansowych podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej.

Pozycja „Koszty odsetkowe – inne zobowiązania” obejmuje kwoty kosztów odsetkowych związane z zobowiązaniami nieuwzględnione w innych pozycjach, takie jak koszty odsetkowe związane z zobowiązaniami uwzględnionymi w grupach do zbycia sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, koszty z tytułu zwiększenia wartości bilansowej rezerwy wskutek upływu czasu lub koszty odsetkowe netto z tytułu zobowiązań netto z tytułu zdefiniowanych świadczeń.

Pozycja „Koszty odsetkowe” powinna być zgodna z sumą kosztów odsetkowych prezentowanych w formularzach FRN002A i FRN002A_2.

Korekty kosztów lub przychodów odsetkowych dotyczące lat ubiegłych odnoszone są na wynik odsetkowy.

W pozycji „Różnice kursowe (zysk lub strata) netto” należy prezentować różnice kursowe powstałe na dzień wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych oraz przy zapłacie należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

W pozycji „Zysk lub strata z tytułu modyfikacji, netto” należy wykazywać zyski/straty wynikające ze zmiany wartości bilansowej brutto aktywów finansowych, odzwierciedlające renegecowane lub zmodyfikowane przepływy pieniężne z tytułu tych aktywów. Pozycja ta nie powinna ujmować wpływu modyfikacji przepływów pieniężnych na wartość oczekiwanych strat kredytowych, który powinien być wykazywany w pozycji „Utrata wartości lub (-) odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”.

W pozycji „Rezerwy lub odwrócenie rezerw” należy wykazywać zmiany w rezerwach odnoszone do rachunku zysków i strat prezentowane w formularzu F 43.00.

W pozycji „Utrata wartości lub (-) odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” należy wykazać zyski i straty na kredytach i zaliczkach oraz instrumentach dłużnych, będące wynikiem dla banków stosujących MSR/MSSF utworzenia lub rozwiązania odpisów na ryzyko kredytowe zgodnie z MSSF 9 (ust. 5.5), a dla banków stosujących PSR utworzenia lub rozwiązania rezerw celowych, niezależnie od tego czy straty kredytowe zostały oszacowane jako oczekiwane straty w perspektywie 12 miesięcy, czy w całym okresie życia instrumentu finansowego. Należy tu również uwzględnić zyski lub straty kredytowe na należnościach z tytułu dostaw robót i usług, umowach oraz należnościach leasingowych (ust. 5.5.15 MSSF 9). Ponadto należy tu uwzględnić straty z tytułu spisania z bilansu składnika aktywów finansowych w przypadku gdy perspektywy uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych wydają się nieprawdopodobne (write - offs) – w wysokości różnicy pomiędzy wartością spisanego składnika aktywów finansowych a wartością odpisu aktualizującego/rezerwy celowej na moment spisania, jak również odzyski z wcześniej spisanych z bilansu aktywów.

Banki stosujące PSR ewentualne zyski/straty nadzwyczajne oraz wynik z tytułu rezerwy na ryzyko ogółem powinny wykazywać w pozycjach Przychody operacyjne/ Koszty operacyjne.

„Utrata wartości lub (-) odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” powinna uzgadniać się z wynikiem z tytułu utraty wartości prezentowanym na formularzu FRN013A.

Przychody i koszty odsetkowe prezentowane w formularzu F 02.00 powinny być zgodne z przychodami i kosztami odsetkowymi wykazywanymi w formularzu F 16.01.

„Zyski i straty z tytułu zaprzestania ujmowania w bilansie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy” powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 16.02. W pozycji tej nie należy ujmować wyniku na instrumentach kapitałowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

„Zyski i straty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu” powinny być zgodne z wykazywanymi w formularzach F 16.03 i F 16.04.

„Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 16.04.1.

„Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 16.05.

„Zyski lub straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń” powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 16.06.

„Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych” powinna być zgodna z prezentowaną w formularzu F 16.07.

„Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów niefinansowych” powinna być zgodna z prezentowaną w formularzu F 16.07.

F 03.00

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW (BANKI MSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Inne całkowite dochody obejmują pozycje przychodów i kosztów (w tym korekty wynikające z przeklasyfikowania), które nie zostały ujęte, jako zyski lub straty zgodnie z tym, czego wymagają lub na co zezwalają inne MSR/MSSF.

„Zysk (strata) roku bieżącego” jest łączną kwotą wynikającą z odjęcia kosztów od przychodów, z wyłączeniem składników innych całkowitych dochodów. Pozycja ta powinna być zgodna z prezentowaną w formularzu F 02.00.

Korekty wynikające z przeklasyfikowania są to przeniesione do zysków i strat bieżącego okresu kwoty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach w bieżącym lub w poprzednich okresach.

„Całkowite dochody ogółem za dany rok” to zmiana w kapitale własnym, która nastąpiła w ciągu okresu na skutek transakcji oraz innych zdarzeń.

Całkowite dochody ogółem za dany rok obejmują „Zysk (stratę) za dany rok” oraz wszystkie składniki „Innych całkowitych dochodów”.

Pozycja „Całkowite dochody ogółem za dany rok” powinna być zgodna z analogiczną prezentowaną w formularzu F 46.00.

F 04.01

PODZIAŁ AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW – AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu w podziale na poszczególne produkty a w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów.

Wartość bilansowa aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 04.02.1

PODZIAŁ AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW – AKTYWA FINANSOWE INNE NIŻ PRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (BANKI MSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniany przez banki stosujące MSR/MSSF.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową aktywów finansowych z portfela „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” w podziale na poszczególne produkty a w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów.

Dodatkowo prezentuje się „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych”. W tej kategorii prezentuje się skumulowaną zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmiany ryzyka kredytowego, w przypadku, gdy skumulowana zmiana netto jest ujemna. Skumulowaną zmianę netto wartości godziwej wynikającą z ryzyka kredytowego oblicza się poprzez zsumowanie wszystkich ujemnych i dodatnich zmian wartości godziwej wynikających z ryzyka kredytowego, które miały miejsce od momentu ujęcia instrumentu. Kwotę tę zgłasza się wyłącznie wówczas, gdy wynikiem zsumowania dodatnich i ujemnych zmian wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego jest wartość ujemna.

Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego dla danego instrumentu dłużnego lub kredytu albo zaliczki ujmuje się aż do ich usunięcia bilansu.

Wartość bilansowa aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 04.02.2

PODZIAŁ AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW – AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ ZE SKUTKIEM WYCENY ODNOSZONYM DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową aktywów finansowych z portfela: „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” w podziale na poszczególne produkty a w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów.

Dodatkowo prezentuje się „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych”. W tej kategorii prezentuje się skumulowaną zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmiany ryzyka kredytowego, w przypadku, gdy skumulowana zmiana netto jest ujemna. Pozycja ta prezentowana jest tylko przez banki stosujące MSR/MSSF.

Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego dla danego instrumentu dłużnego lub kredytu albo zaliczki ujmuje się aż do ich usunięcia ich bilansu,

Wartość bilansowa aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 04.03.1

PODZIAŁ AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW – AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową oraz bilansową brutto aktywów finansowych z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” w podziale na poszczególne produkty w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów. Dodatkowo prezentuje się „Skumulowaną utratę wartości” oraz „Skumulowane należności spisane”.

W kategorii „Skumulowana utrata wartości” prezentuje się Odpisy aktualizujące/rezerwy celowe zgodnie z punktem 2.12 Słownika pojęć.

Skumulowaną wartość instrumentu dłużnego, kredytu lub zaliczki spisanych z bilansu prezentuje się odrębnie dla aktywów finansowych spisanych w całości oraz spisanych w części odpowiednio w pozycjach

„Skumulowane należności całkowicie spisane” i „Skumulowane należności częściowo spisane”. W pozycji „Skumulowane należności całkowicie spisane” wykazuje się całość kwoty aktywów finansowych spisanych z bilansu, w pozycji „Skumulowane należności częściowo spisane” - jego część, w wysokości kwoty spisanej z bilansu. Jeżeli składnik aktywów finansowych po częściowym spisaniu z bilansu został ostatecznie spisany całkowicie, skumulowaną wartość aktywów finansowych częściowo spisanych z bilansu przenosi się do pozycji należności całkowicie spisane. Spisanie z bilansu (write - offs) następuje gdy perspektywy uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych danego składnika aktywów finansowych wydają się nieprawdopodobne - następuje wtedy nie tylko obniżenie wartości bilansowej netto w wyniku odpisu ujemowanego bezpośrednio w rachunku zysków i strat, ale także usunięcie aktywów finansowych w całości lub części z bilansu (obniżenie wartości bilansowej brutto) wraz z częścią lub całością odpisu aktualizującego. Wartości spisanych aktywów finansowych ujmuje się w tym formularzu do momentu całkowitego wygaśnięcia wszystkich praw instytucji sprawozdającej (w skutek upływu terminu przedawnienia, umorzenia i innych podobnych zdarzeń) lub do ich odzyskania. W przypadku nieodzyskania spisanych kwot podlegają one prezentacji, gdy pozostają przedmiotem czynności egzekucyjnych.

W pozycji: „W tym: nabyte aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe” prezentuje się zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w momencie początkowego ujęcia. W przypadku tych kredytów skumulowana utrata wartości obejmuje wyłącznie skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia od początkowego ujęcia [MSSF 9 pkt 5.5.13]. Pozycja ta nie jest wypełniana przez banki stosujące PSR.

Banki stosujące PSR nie wypełniają pozycji: „w tym: instrumenty charakteryzujące się niskim ryzykiem kredytowym”.

Wartość bilansowa aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 04.04.1

PODZIAŁ AKTYWÓW FINANSOWYCH WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW – AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową oraz bilansową brutto aktywów finansowych z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” w podziale na poszczególne produkty a w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów. Dodatkowo prezentuje się „Skumulowaną utratę wartości” oraz „Skumulowane należności spisane”.

W kategorii „Skumulowana utrata wartości” prezentuje się Odpisy aktualizujące/rezerwy celowe zgodnie z punktem 2.12 Słownika pojęć.

Skumulowaną wartość instrumentu dłużnego, kredytu lub zaliczki spisanych z bilansu prezentuje się odrębnie dla aktywów finansowych spisanych w całości oraz spisanych w części odpowiednio w pozycjach „Skumulowane należności całkowicie spisane” i „Skumulowane należności częściowo spisane”. W pozycji

„Skumulowane należności całkowicie spisane” wykazuje się całość kwoty aktywów finansowych spisanych z bilansu, w pozycji „Skumulowane należności częściowo spisane” - jego część, w wysokości kwoty spisanej z bilansu. Jeżeli składnik aktywów finansowych po częściowym spisaniu z bilansu został ostatecznie spisany całkowicie, skumulowaną wartość aktywów finansowych częściowo spisanych z bilansu przenosi się do pozycji należności całkowicie spisane. Spisanie z bilansu (write - offs) następuje gdy perspektywy uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych danego składnika aktywów finansowych wydają się nieprawdopodobne - następuje wtedy nie tylko obniżenie wartości bilansowej netto w wyniku odpisu ujmowanego bezpośrednio w rachunku zysków i strat, ale także usunięcie aktywów finansowych w całości lub części z bilansu (obniżenie wartości bilansowej brutto) wraz z częścią lub całością odpisu aktualizującego. Wartości spisanych aktywów finansowych ujmuje się w tym formularzu do momentu całkowitego wygaśnięcia wszystkich praw instytucji sprawozdającej (w skutek upływu terminu przedawnienia, umorzenia i innych podobnych zdarzeń) lub do ich odzyskania. W przypadku nieodzyskania spisanych kwot podlegają one prezentacji, gdy pozostają przedmiotem czynności egzekucyjnych.

W pozycji: „W tym: nabyte aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe” prezentuje się zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w momencie początkowego ujęcia. W przypadku tych kredytów skumulowana utrata wartości obejmuje wyłącznie skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia od początkowego ujęcia [MSSF 9 pkt 5.5.13]. Pozycja ta nie jest wypełniana przez banki stosujące PSR.

Banki stosujące PSR nie wypełniają pozycji: „w tym: instrumenty charakteryzujące się niskim ryzykiem kredytowym”.

Wartość bilansowa aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 04.05 PODPORZĄDKOWANE AKTYWA FINANSOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Podporządkowane aktywa finansowe są to pożyczki, które muszą spełniać warunki określone odpowiednio w art. 52 lub art. 63 rozporządzenia nr 575/2013. W formularzu wykazuje się je w podziale na kredyty i zaliczki oraz instrumenty dłużne.

Wartość bilansowa podporządkowanych aktywów finansowych powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu FBN031A.

F 05.01 PODZIAŁ KREDYTÓW I ZALICZEK NIEKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO OBROTU WEDŁUG PRODUKTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się Inne depozyty płatne na żądanie oraz Środki w bankach centralnych sklasyfikowane jako „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie” a także kredyty i zaliczki ze wszystkich portfeli z wyjątkiem „Aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu”.

Kredyty i zaliczki wykazywane w tym formularzu prezentuje się w następującym podziale produktowym:

- a) „Na żądanie (wezwanie) i w krótkim terminie (rachunek bieżący)” – obejmuje salda płatne na żądanie (wezwanie), w krótkim terminie, rachunki bieżące i podobne salda, które mogą obejmować depozyty O/N, niezależnie od ich formy prawnej. Pozycja ta obejmuje również „Kredyty w rachunku bieżącym” będące saldami ujemnymi na saldach obrotów bieżących oraz rezerwę obowiązkową,
- b) „Zadłużenie z tytułu kart kredytowych” – obejmuje kredyty udzielone za pośrednictwem kart obciążeniowych z odroczonej płatnością albo za pośrednictwem kart kredytowych,
- c) „Należności z tytułu dostaw i usług” – obejmują kredyty udzielone innym dłużnikom na podstawie weksli lub innych dokumentów przyznających prawo do otrzymania przychodów z transakcji sprzedaży towarów lub z tytułu świadczenia usług. Pozycja ta obejmuje wszystkie transakcje faktoringowe (zarówno z regresem, jak i bez regresu),
- d) „Leasing finansowy” – obejmuje wartość bilansową należności z tytułu leasingu finansowego (zgodnie z MSR/MSSF lub odpowiednimi krajowymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości),
- e) „Kredyty z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu” – obejmują finansowanie przyznane w zamian za papiery wartościowe zakupione na mocy umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub pożyczone na mocy umów pożyczki papierów wartościowych,
- f) „Inne kredyty terminowe” – obejmują salda ujemne o ustalonych umownie okresach zapadalności lub terminach, nieuwzględnione w innych pozycjach,
- g) „Zaliczki niebędące kredytami” – obejmują zaliczki, które nie mogą zostać sklasyfikowane jako „kredyty” m.in. należne kwoty brutto z tytułu pozycji przejściowych (takich jak środki przeznaczone na inwestycje, przelewy lub rozliczenia) oraz czeki i inne formy płatności przesłane do zrealizowania,
- h) „Kredyty zabezpieczone nieruchomościami” – obejmują kredyty formalnie zabezpieczone nieruchomościami, niezależnie od wartości współczynnika kredytu do zabezpieczenia (tzw. „współczynnik LTV”),
- i) „Inne kredyty zabezpieczone” – obejmują kredyty formalnie zabezpieczone zabezpieczeniem niezależnie od wartości współczynnika kredytu do jego zabezpieczenia (tzw. „współczynnik LTV”), inne niż „Kredyty zabezpieczone nieruchomościami”. Zabezpieczenia te obejmują oddane w zastaw papiery wartościowe, gotówkę i inne zabezpieczenia,

j) „Kredyt konsumpcyjny” – obejmuje kredyty udzielane głównie na potrzeby konsumpcji końcowej towarów i usług (w kategorii tej należy prezentować „Kredyty na cele konsumpcyjne” w rozumieniu pkt 2.37 Słownika pojęć),

k) „Kredyty na zakup nieruchomości mieszkalnej” – obejmują kredyty udzielane gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym działającym na rzecz gospodarstw domowych na inwestycje w nieruchomości mieszkalne na własny użytek lub na wynajem, w tym na budowę i remonty,

l) „Kredyty „project finance” – obejmują kredyty dla podmiotów, które zostały stworzone wyłącznie w celu finansowania aktywów rzeczowych, a głównym źródłem spłaty zobowiązań są dochody z projektów, na realizację których zostały udzielone (art. 147 (8) rozporządzenia nr 575/2013).

W kategorii: „kredyty zabezpieczone nieruchomościami” wykazuje się całą wartość kredytu zabezpieczonego nieruchomością, niezależnie od tego, czy zabezpieczono go również innym rodzajem zabezpieczenia.

Dla kredytów konsumpcyjnych oraz kredytów na zakup nieruchomości mieszkaniowych zarówno wartość bilansową jak i wartość bilansową brutto należy prezentować od następujących podmiotów: gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Wartość bilansowa kredytów i zaliczek prezentowanych w tym formularzu powinna być zgodna z wartością tych aktywów prezentowaną w formularzu F 01.01 w portfelach: „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”, „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”, „Aktywa finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu” a także w pozycjach: Inne depozyty płatne na żądanie oraz Środki w bankach centralnych wykazywane w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Wartość bilansowa kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych w formularzu F 05.01 powinna być zgodna z wartością bilansową brutto kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych pomniejszoną o skumulowaną utratę wartości i skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego prezentowaną w formularzach F 06.01 i F 18.00.

Wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 20.04.

F 06.01

PODZIAŁ KREDYTÓW I ZALICZEK NIEKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO OBROTU DLA PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH WEDŁUG KODÓW NACE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową brutto kredytów i zaliczek (ze wszystkich portfeli z wyjątkiem Aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu) udzielonych przedsiębiorstwom

niefinansowym, klasyfikowanych według sektora działalności gospodarczej z zastosowaniem kodów zawartych w Rozporządzeniu nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej (kody NACE), w oparciu o główną działalność kontrahenta.

Kody NACE raportuje się na pierwszym poziomie agregacji (według „sekcji”).

W kategorii „Skumulowana utrata wartości” prezentuje się Odpisy aktualizujące/rezerwy celowe zgodnie z punktem 2.12 Słownika pojęć.

W pozycji: „W tym: Kredyty i zaliczki podlegające utracie wartości” prezentuje się aktywa finansowe z portfeli aktywów finansowych podlegających ocenie pod kątem utraty wartości tj. „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” oraz „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

W kategorii „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych” prezentuje się skumulowaną zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmiany ryzyka kredytowego, w przypadku, gdy skumulowana zmiana netto jest ujemna. Pozycja ta prezentowana jest tylko przez banki stosujące MSR/MSSF.

Wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych pomniejszona o skumulowaną utratę wartości i skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego powinna być zgodna z wartością bilansową tych należności prezentowanych w formularzu F 05.01.

Dodatkowo wartość bilansowa brutto oraz wartość odpisów dla kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych wykazywanych w formularzu powinna uzgadniać się z wartością tych pozycji prezentowaną w formularzach F 04.02.1, F 04.02.2, F 04.03.1, F 04.04.1.

Wartość bilansowa brutto oraz wartość odpisów prezentowana w formularzu F 06.01 powinna być zgodna z ich wartością wykazywaną w formularzu F 18.00.

Wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 20.04 dla przedsiębiorstw niefinansowych.

F 07.01

AKTYWA FINANSOWE PODLEGAJĄCE UTRACIE WARTOŚCI, PRZETERMINOWANE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się wartość bilansową przeterminowanych kredytów i zaliczek oraz instrumentów dłużnych z portfeli aktywów finansowych podlegających ocenie pod kątem utraty wartości tj. „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” oraz „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”. Prezentowane aktywa nie muszą być uznane za ekspozycje ze stwierdzoną utratą wartości (w formularzu wykazuje się również aktywa finansowe klasyfikowane do Fazy 1 i Fazy 2).

W formularzu nie prezentuje się aktywów finansowych nieprzeterminowanych.

Aktywa kwalifikuje się jako przeterminowane w przypadku, gdy klienci nie dokonali płatności w umownym terminie wymagalności. W formularzu wykazuje się całkowite kwoty takich aktywów i dokonuje się ich podziału zgodnie z liczbą dni najstarszej przeterminowanej raty.

Dodatkowo w formularzu prezentuje się podział kredytów i zaliczek na produkty tożsame z zastosowanymi w formularzu F 05.01. Definicje tych produktów zostały zawarte w opisie formularza F 05.01.

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych oraz kredytów i zaliczek wykazywanych w tym formularzu nie powinna przekraczać wartości bilansowej tych należności prezentowanych w formularzach F 04.03.1 i F 04.04.1.

F 08.01

PODZIAŁ ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WEDŁUG PRODUKTÓW I WEDŁUG SEKTORÓW KONTRAHENTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się zobowiązania finansowe w podziale na produkty i portfele a w przypadku wybranych produktów również w podziale na kontrahentów. Dodatkowo prezentuje się „Skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego”.

Zobowiązania podporządkowane wyemitowane w postaci papierów wartościowych klasyfikuje się w formularzu F08.01 jako „Wyemitowane dłużne papiery wartościowe”, natomiast zobowiązania podporządkowane w postaci depozytów – jako „Depozyty”.

W pozycji: „Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem” prezentuje się „Depozyty z terminem wypowiedzenia” zdefiniowane w pkt 2.42 Słownika pojęć.

W formularzach F 08.01 stosuje się odmienną klasyfikację depozytów O/N od wskazanej w słowniku pojęć pkt 2.40 i 2.41.

Wartość bilansowa poszczególnych portfeli zobowiązań wykazywanych w tym formularzu powinna być zgodna z odpowiednimi pozycjami prezentowanymi w formularzu F 01.02.

Suma zobowiązań z portfeli: „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu”, „Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” oraz „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” prezentowana w formularzu F 08.01 nie powinna przekraczać łącznej wartości zobowiązań wykazywanych w formularzach FBN029B_1, FBN029B_2, FBN029B_3 i FBN029C_1.

F 08.02

PODPORZĄDKOWANE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W tabeli tej należy prezentować zobowiązania i obligacje podporządkowane, w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 63 rozporządzenia nr 575/2013.

Wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych prezentowana w formularzu F 08.02 powinna być zgodna z wartością zobowiązań i obligacji podporządkowanych wykazywaną w formularzu FBN031B.

F 09.01.1

EKSPOZYCJE POZABILANSOWE – ZOBOWIĄZANIA DO UDZIELENIA POŻYCZKI, GWARANCJE FINANSOWE I INNE UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Prezentowane w formularzu ekspozycje pozabilansowe dzieli się na udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki (zobowiązania z tytułu linii kredytowych), udzielone gwarancje finansowe i inne udzielone zobowiązania.

Informacje na temat zobowiązań do udzielenia pożyczki (zobowiązań z tytułu linii kredytowych), gwarancji finansowych i innych udzielonych oraz otrzymanych zobowiązań obejmują zarówno zobowiązania odwoławalne, jak i nieodwoławalne.

Odrębnie prezentuje się ekspozycje pozabilansowe nieobsługiwane.

W pozycjach dotyczących wartości nominalnej i rezerw na udzielone zobowiązania pozabilansowe i gwarancje finansowe wchodzące w zakres MSSF 9, banki stosujące PSR raportują „udzielone zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym i gwarancyjnym, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (j.t. z 2015 r. Dz. U. Nr 2066 z późn. zm.).

Banki stosujące PSR prezentują:

W kategorii „Instrumenty bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od chwili wprowadzenia do bilansu (Faza 1)/ekspozycje normalne” – banki stosujące PSR prezentują ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii „normalne” oraz wartość rezerw dla tej kategorii, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W kategorii „Instrumenty z istotnym wzrostem ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/ekspozycje pod obserwacją” – banki stosujące PSR prezentują ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz wartość rezerw dla tej kategorii, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra

Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W kategorii „Instrumenty ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/ekspozycje zagrożone” – banki stosujące PSR prezentują ekspozycje „zagrożone” oraz wartość rezerw dla ekspozycji zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

Pozycje: „Inne zobowiązania wyceniane według MSR 37 i gwarancje finansowe wyceniane według MSSF 4” oraz „Zobowiązania i gwarancje finansowe wyceniane w wartości godziwej” nie są wypełniane przez banki stosujące PSR.

Wartość nominalna ekspozycji pozabilansowych prezentowanych w formularzu F 09.01.1 w kategoriach „Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki” oraz „Inne zobowiązania udzielone” powinna być zgodna z pozycją „Zobowiązania pozabilansowe – udzielone/dotyczące finansowania” wykazywaną w formularzu FIN002A.

Wartość udzielonych gwarancji finansowych prezentowana w formularzu F 09.01.1 powinna być zgodna z sumą następujących pozycji: „Gwarancje spłaty kredytów”, „Poręczenia”, „Zobowiązania pozabilansowe – udzielone/gwarancyjne/pozostałe” wykazywanych w formularzu FIN002A.

Wartość nominalna pozycji pozabilansowych udzielonych prezentowana w formularzu F 09.01.1 powinna być zgodna z wartością nominalną pozycji pozabilansowych wykazywanych w formularzu F 18.00.

Wartość rezerw utworzonych na pozycje pozabilansowe udzielone prezentowana w formularzu F 09.01.1 powinna być zgodna z wartością rezerw dla tych pozycji wykazywanych w formularzu F 18.00.

F 09.02

EKSPOZYCJE POZABILANSOWE – ZOBOWIĄZANIA DO UDZIELENIA POŻYCZKI, GWARANCJE FINANSOWE I INNE OTRZYMANE ZOBOWIĄZANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 09.02 prezentuje się wartość nominalną otrzymanych zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz innych otrzymanych zobowiązań.

W odniesieniu do otrzymanych gwarancji finansowych „Maksymalna uznawalna kwota gwarancji” oznacza maksymalną kwotę, którą kontrahent musiałby zapłacić w przypadku konieczności wypłaty świadczenia z tytułu tych gwarancji. Jeżeli otrzymana gwarancja finansowa została wystawiona przez więcej niż jednego gwaranta, kwotę objętą gwarancją wykazuje się w formularzu tylko raz. Kwotę objętą gwarancją przypisuje się gwarantowi, który ma większe znaczenie dla ograniczenia ryzyka kredytowego.

Suma pozycji „Otrzymane zobowiązania do udzielenia pożyczki” oraz „Inne zobowiązania otrzymane” prezentowanych w formularzu F 09.02 powinna być zgodna z pozycją „Zobowiązania pozabilansowe – otrzymane/dotyczące finansowania” wykazywaną w formularzu FIN002B.

Wartość otrzymanych gwarancji finansowych prezentowana w formularzu F 09.02 powinna być zgodna z sumą następujących pozycji: „Gwarancje spłaty kredytów”, „Zobowiązania pozabilansowe – otrzymane/gwarancyjne/pozostałe” wykazywanych w formularzu FIN002B.

F 10.00

INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU I ZABEZPIECZENIA EKONOMICZNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wartość bilansową i kwotę nominalną instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu w podziale według rodzaju ryzyka bazowego, rodzaju rynku (rynek regulowany i nieregulowany) oraz rodzaju produktu.

Wartość nominalną prezentuje się dla instrumentów pochodnych „Ogółem” oraz odrębnie dla instrumentów pochodnych sprzedanych – w kategorii „w tym: sprzedane”. Pozycja „w tym: sprzedane” obejmuje wartość nominalną umów, w ramach których kontrahentom (posiadaczom opcji) instytucji (wystawcy opcji) przysługuje prawo do wykonania opcji, a w odniesieniu do pozycji związanych z instrumentami pochodnymi ryzyka kredytowego – kwoty nominalne umów, na mocy których instytucja (sprzedawca zabezpieczenia) dokonuje sprzedaży (przyznaje) zabezpieczenia swoim kontrahentom (nabywcom zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, które spełniają kryteria definicji „zabezpieczeń ekonomicznych”, wykazuje się oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka. Pozycja „zabezpieczenia ekonomiczne” obejmuje te instrumenty pochodne, które klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, ale które nie wchodzi w skład portfela handlowego zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 86 CRR. Pozycja ta nie obejmuje instrumentów pochodnych przeznaczonych do przeprowadzania operacji giełdowych na rachunek własny.

W pozycji ryzyko towarowe prezentuje się wartość transakcji pochodnych towarami i metalami szlachetnymi innymi niż złoto.

Wartość bilansowa instrumentów pochodnych prezentowana w tym formularzu powinna być zgodna z wartością prezentowaną w formularzach F 01.01. i F 01.02.

Wartość bilansowa instrumentów pochodnych prezentowana w pozycji „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu” powinna być zgodna z wartością tych instrumentów wykazywaną w formularzu F 08.01.

F 11.01**INSTRUMENTY POCHODNE – RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ, PODZIAŁ WEDŁUG RODZAJÓW RYZYKA I WEDŁUG RODZAJÓW ZABEZPIECZEŃ**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wartość bilansową i kwotę nominalną instrumentów pochodnych zabezpieczających w podziale według rodzaju ryzyka bazowego, rodzaju rynku (rynek regulowany i nieregulowany) oraz rodzaju produktu.

W pozycji ryzyko towarowe prezentuje się wartość transakcji pochodnych towarami i metalami szlachetnymi innymi niż złoto.

Instytucje prezentują instrumenty pochodne przeznaczone do celów rachunkowości zabezpieczeń według rodzaju zabezpieczenia.

W pozycjach „Portfel zabezpieczeń wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej” oraz „Portfel zabezpieczeń przepływów pieniężnych z tytułu ryzyka stopy procentowej” należy prezentować instrumenty pochodne, które służą zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej.

Wartość nominalną prezentuje się dla instrumentów pochodnych zabezpieczających „Ogółem” oraz odrębnie dla instrumentów pochodnych zabezpieczających sprzedanych – w kategorii „w tym: sprzedane”. Pozycja „w tym: sprzedane” obejmuje wartość nominalną umów, w ramach których kontrahentem (posiadaczom opcji) instytucji (wystawcy opcji) przysługuje prawo do wykonania opcji, a w odniesieniu do pozycji związanych z instrumentami pochodnymi ryzyka kredytowego – kwoty nominalne umów, na mocy których instytucja (sprzedawca zabezpieczenia) dokonuje sprzedaży (przyznaje) zabezpieczenia swoim kontrahentom (nabywcom zabezpieczenia).

Wartość bilansowa prezentowana w pozycji „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń” powinna być zgodna z wartością tych instrumentów wykazywaną w formularzu F 08.01.

Wartość bilansowa instrumentów pochodnych zabezpieczających prezentowana w tym formularzu powinna być zgodna z wartością prezentowaną w formularzach F 01.01. i F 01.02 w pozycji „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń”.

F 11.03**INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE INNE NIŻ INSTRUMENTY POCHODNE – RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ, PODZIAŁ WEDŁUG PORTFELI I RODZAJÓW ZABEZPIECZEŃ**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować aktywa oraz zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne, uznawane jako instrumenty zabezpieczające.

Wartość bilansową instrumentów zabezpieczających innych niż instrumenty pochodne wykazuje się w podziale na kategorie ryzyka dla każdego rodzaju zabezpieczenia: zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej odrębnie dla aktywów i zobowiązań finansowych.

F 11.04

POZYCJE ZABEZPIECZANE W ZABEZPIECZENIACH WARTOŚCI GODZIWEJ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową pozycji zabezpieczanej ujętej w bilansie, odrębnie dla aktywów i zobowiązań, w podziale na kategorie ryzyka dla poszczególnych rodzajów zabezpieczenia. W przypadku, gdy instrument finansowy jest zabezpieczany przed więcej niż jednym rodzajem ryzyka, należy wykazywać go w tej samej kategorii ryzyka, co instrument zabezpieczający.

Pozycje zabezpieczane wykazuje się w podziale na mikrozabezpieczenia oraz makrozabezpieczenia.

„Mikrozabezpieczenia” to zabezpieczenia inne niż zabezpieczanie portfela przed ryzykiem stopy procentowej zgodnie z MSR 39 pkt 89A. Mikrozabezpieczenia obejmują zabezpieczenia pozycji netto zgodnie z MSSF 9 pkt 6.6.

„Korekty zabezpieczenia z tytułu mikrozabezpieczeń” obejmują wszystkie korekty zabezpieczenia dla wszystkich mikrozabezpieczeń.

„Korekty zabezpieczenia uwzględnione w wartości bilansowej aktywów/zobowiązań” stanowią skumulowaną kwotę zysków i strat z tytułu pozycji zabezpieczanych, o które skorygowano wartość bilansową tych pozycji i które ujęto w zysku lub stracie. Korekty zabezpieczenia dla pozycji zabezpieczanych będących instrumentami kapitałowymi wycenianymi według wartości godziwej przez inne całkowite dochody prezentuje się w formularzu F 01.03. Nie prezentuje się korekt zabezpieczenia dla nieujętych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań lub ich części składowych.

„Pozostałe korekty z tytułu zaniechanych mikrozabezpieczeń, w tym zabezpieczeń pozycji netto” obejmują te korekty zabezpieczenia, które – po ustaniu powiązania zabezpieczającego i na koniec procesu korekty pozycji zabezpieczanych o zyski i straty z tytułu zabezpieczania – pozostają do zamortyzowania w ciężar zysku lub straty za pośrednictwem przeliczonej efektywnej stopy procentowej dla pozycji zabezpieczanych wycenianych według kosztu zamortyzowanego lub w ciężar kwoty, która stanowi uprzednio ujęte skumulowane zyski lub straty z tytułu zabezpieczenia – dla zabezpieczanych składników aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jeżeli grupa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, w tym grupa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, które stanowią pozycję netto, kwalifikuje się jako pozycja zabezpieczana, aktywa finansowe i zobowiązania finansowe składające się na tę grupę prezentuje się według ich wartości bilansowej w ujęciu brutto - przed kompensowaniem między instrumentami w ramach grupy, w pozycji „Aktywa lub zobowiązania uwzględnione w zabezpieczeniu pozycji netto (przed kompensowaniem)”.

„Pozycje zabezpieczane w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej” obejmują aktywa finansowe i zobowiązania finansowe uwzględnione w zabezpieczeniu wartości godziwej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej portfela aktywów finansowych i zobowiązań finansowych. Te instrumenty finansowe prezentuje się według ich wartości bilansowej w ujęciu brutto - przed kompensowaniem między instrumentami wchodzącymi w skład portfela.

F 12.01

ZMIANY W ODPISACH AKTUALIZUJĄCYCH I REZERWACH NA STRATY KREDYTOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się zmiany w odpisach aktualizujących/rezerwach celowych dla aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych, jak również powody dokonania tych zmian, w podziale na fazy utraty wartości z tytułu ryzyka kredytowego, poszczególne produkty i podmioty. W wybranych pozycjach dodatkowo prezentuje się informacje na temat odpisów indywidualnych i zbiorowych oraz odpisów na ekspozycje nieobsługiwane.

W poszczególnych pozycjach formularza prezentuje się:

„Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia” obejmują kwotę zwiększeń oczekiwanych strat rozliczonych przy początkowym ujęciu utworzonych lub nabytych aktywów finansowych. Zwiększenie odpisu raportuje się na pierwszą datę sprawozdawczą przypadającą po utworzeniu lub nabyciu tych aktywów finansowych. Zwiększenia lub zmniejszenia oczekiwanych strat z tytułu tych aktywów finansowych po ich początkowym ujęciu prezentuje się, stosownie do przypadku, w innych pozycjach formularza. Utworzone lub nabyte aktywa obejmują aktywa będące wynikiem wykorzystania udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

„Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania” obejmują kwotę zmian oczekiwanych strat w związku z aktywami finansowymi, które w całości zaprzestano ujmować w okresie sprawozdawczym ze względów innych niż spisania, w tym ze względu na przeniesienia na rzecz osób trzecich lub wygaśnięcie praw umownych w związku z całkowitą spłatą, zbyciem tych aktywów finansowych lub ich przeniesienie do innego portfela księgowego. Zmianę w odpisach ujmuje się w tej pozycji na pierwszą datę sprawozdawczą przypadającą po spłacie, zbyciu lub przeniesieniu. W przypadku ekspozycji pozabilansowych w pozycji tej uwzględnia się również zmniejszenia odpisów z tytułu utraty wartości w związku z ujęciem ekspozycji pozabilansowej w bilansie jako składnika aktywów.

„Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)” obejmują kwotę netto zmian oczekiwanych strat na koniec okresu sprawozdawczego ze względu na zwiększenie lub zmniejszenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, niezależnie od tego, czy spowodowały one przeniesienie składnika aktywów finansowych do innej fazy. W tej pozycji raportuje się wpływ na kwotę odpisu ze względu na zwiększenie lub zmniejszenie kwoty aktywów finansowych w związku z naliczonymi i zapłaconymi przychodami odsetkowymi. W pozycji tej uwzględnia się również wpływ upływu czasu na oczekiwane straty zgodnie z MSSF 9 pkt 5.4.1 lit. a) i b), zmiany szacunków z powodu aktualizacji lub przeglądu parametrów ryzyka oraz zmiany prognostycznych danych gospodarczych. Zmiany oczekiwanych strat z powodu częściowej spłaty

ekspozycji w drodze płatności ratalnych prezentuje się w tej pozycji, z wyjątkiem ostatniej raty, którą wykazuje się w pozycji „Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania”.

Wszystkie zmiany oczekiwanych strat kredytowych z tytułu ekspozycji odnawialnych prezentuje się w pozycji „Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)”, z wyjątkiem tych zmian, które dotyczą spisania i aktualizacji stosowanej metody szacowania strat kredytowych. Ekspozycje odnawialne to ekspozycje, w przypadku których salda należności od klientów mogą ulegać wahaniom w zależności od ich decyzji co do zaciągania i spłacania kredytu do wysokości limitu określonego przez bank.

„Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)” obejmują zmiany wynikające z aktualizacji metody szacowania oczekiwanych strat z powodu zmian w dotychczasowych modelach lub ustanowienia nowych modeli stosowanych do szacowania utraty wartości. Aktualizacje stosowanej metody uwzględniają również wpływ przyjęcia nowych standardów. Zmiany metody, które powodują przeklasyfikowanie składnika aktywów do innej fazy utraty wartości, uznaje się za zmianę modelu w całości. W tej pozycji nie prezentuje się zmian szacunków z powodu aktualizacji lub przeglądu parametrów ryzyka oraz zmian prognostycznych danych gospodarczych.

Sposób raportowania zmian oczekiwanych strat związanych ze zmodyfikowanymi składnikami aktywów (MSSF 9 pkt 5.4.3 i załącznik A) uzależniony jest od charakteru modyfikacji:

a) jeżeli modyfikacja prowadzi do częściowego lub całkowitego zaprzestania ujmowania składnika aktywów ze względu na spisania, wpływ na oczekiwane straty z powodu tego zaprzestania ujmowania prezentuje się w pozycji „Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem”, a wszelki inny wpływ modyfikacji na oczekiwane straty kredytowe – w odpowiednich pozycjach formularza,

b) jeżeli modyfikacja prowadzi do całkowitego zaprzestania ujmowania składnika aktywów z przyczyn innych niż spisanie, oraz do zastąpienia go nowym składnikiem aktywów, wpływ modyfikacji na oczekiwane straty kredytowe prezentuje się w pozycji „Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania” w przypadku zmian z powodu składnika aktywów, którego ujmowania zaprzestano, oraz w pozycji „Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia” – w przypadku zmian z powodu nowo ujętego zmodyfikowanego składnika aktywów. Zaprzestanie ujmowania z przyczyn innych niż spisania obejmuje zaprzestanie ujmowania w przypadku, gdy warunki zmodyfikowanych składników aktywów uległy istotnym zmianom,

c) jeżeli modyfikacja nie prowadzi do zaprzestania ujmowania zmodyfikowanego składnika aktywów w całości lub części, jej wpływ na oczekiwane straty raportuje się w pozycji „Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)”.

Spisania prezentuje się zgodnie z następującymi zasadami:

a) jeżeli ekspozycję zaprzestano ujmować częściowo lub w całości, ponieważ nie można zasadnie oczekiwać odzyskania należnych z jej tytułu kwot, zmniejszenie odpisu na straty zgłaszane ze względu na spisane kwoty raportuje się w pozycji: „Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem”,

b) „Kwoty spisane uwzględnione bezpośrednio w rachunku zysków i strat” stanowią kwoty aktywów finansowych spisane w trakcie okresu sprawozdawczego, które przekraczają stan konta odpisów z tytułu utraty wartości dla danych składników aktywów finansowych na dzień zaprzestania ujmowania. Obejmują one wszystkie kwoty spisane w trakcie okresu sprawozdawczego, a nie tylko te, które nadal są przedmiotem czynności egzekucyjnych.

Dla odpisów wykazywanych w wierszu „Odpisy aktualizujące na należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją” w pozycji „w tym: nieobsługiwane”, wszelkie zmiany, poza zmniejszeniem stanu odpisów w związku ze spisaniem, powinny być prezentowane z właściwym znakiem w pozycji: „Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)”.

„Inne korekty” obejmują wszelkie kwoty, które nie podlegają wykazywaniu w innych pozycjach, w tym m.in. korekty oczekiwanych strat kredytowych z powodu różnic kursowych.

Wartość odpisów aktualizujących/rezerw celowych prezentowanych w pozycji „Bilans zamknięcia” powinna być równa sumie wartości na początek okresu sprawozdawczego i zmian tych wartości z poszczególnych tytułów wykazywanych w formularzu.

Skutki wprowadzenia MSSF 9 wpływające na wartość odpisów według stanu na 01.01.2018 r. powinny zostać odzwierciedlone w tym formularzu w pozycji „Bilans otwarcia”, zgodnie z poniższym wzorem:

BZ wg stanu na 31.12.2017 (zgodnie z dotychczasowym sprawozdaniem FINREP) + wpływ wdrożenia MSSF 9 (+/-) = BO wg stanu na 01.01.2018 (nowy FINPL)

Zmianę stanu odpisów związaną z restrukturyzacją umowy kredytowej należy ująć w tym formularzu jako „Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)”.

Wartość odpisów aktualizujących prezentowana w formularzu F 12.01 powinna uzgadniać się z odpisami wykazywanymi w formularzach F 04.03.01 i F 04.04.1.

Wartość odpisów aktualizujących prezentowana w formularzu F 12.01 powinna uzgadniać się z odpisami wykazywanymi w formularzu F 18.00 w zakresie aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody dla aktywów finansowych z sektora niefinansowego i sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz nie powinna przewyższać wartości odpisów wykazywanych w formularzu F 18 dla sektora finansowego.

Wartość rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania i gwarancje udzielone wykazywanych w tym formularzu powinna uzgadniać się z rezerwami wykazywanymi w formularzach F 09.01.1 oraz F 18.00.

Bilans otwarcia dla każdego rodzaju odpisów i rezerw powinien być zgodny z bilansem zamknięcia tych pozycji w sprawozdaniu według stanu na koniec poprzedniego roku.

F 12.02**TRANSFERY NALEŻNOŚCI MIĘDZY FAZAMI UTRATY WARTOŚCI (WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO)**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową brutto aktywów finansowych oraz wartość nominalną ekspozycji pozabilansowych udzielonych podlegających ocenie pod kątem utraty wartości, które podlegały transferom między fazami utraty wartości z tytułu ryzyka kredytowego.

W formularzu prezentuje się jedynie te aktywa finansowe/ekspozycje pozabilansowe udzielone, które od początku roku lub momentu początkowego ujęcia do daty sprawozdawczej zmieniły fazę utraty wartości.

Aktywa finansowe/ekspozycje pozabilansowe udzielone, które od początku roku lub momentu początkowego ujęcia do daty sprawozdawczej kilkakrotnie zmieniły fazę utraty wartości powinny być prezentowane jako transferowane z fazy, w której były ujęte na początek roku lub moment początkowego ujęcia do fazy, w której są ujmowane na datę sprawozdawczą.

Wartość bilansową brutto lub kwotę nominalną podlegającą prezentacji w tym formularzu stanowi wartość bilansowa brutto lub kwota nominalna według stanu na dzień sprawozdawczy, niezależnie od tego, czy kwota ta była wyższa lub niższa w dniu przeniesienia.

F 13.01**PODZIAŁ ZABEZPIECZEŃ I GWARANCJI PRZYJĘTYCH JAKO ZABEZPIECZENIE KREDYTÓW I ZALICZEK INNYCH NIŻ PRZEZNACZONE DO OBROTU**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Zastawy i gwarancje służące zabezpieczeniu kredytów i zaliczek wykazuje się według rodzaju zastawów, tj. kredyty hipoteczne, inne kredyty zabezpieczone oraz gwarancje finansowe. Kredyty i zaliczki dzieli się według kontrahentów.

W formularzu F 13.01 prezentuje się „Maksymalną uznawalną kwotę zabezpieczenia lub gwarancji”. Wykazywana w poszczególnych pozycjach formularza wartość gwarancji finansowych i zabezpieczeń nie może przekraczać wartości bilansowej powiązanego kredytu.

Stosowany w formularzu podział zabezpieczeń i gwarancji rozumie się następująco:

- a) „Kredyty zabezpieczone nieruchomościami” – „Mieszkaniowe” obejmują kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi, a „Komercyjne” obejmują kredyty zabezpieczone zastawem na nieruchomościach innych niż mieszkaniowe, np. zabezpieczone lokalami biurowymi i użytkowymi, gruntami,
- b) „Inne kredyty zabezpieczone” wykazuje się tu:

- „środki pieniężne (wyemitowane instrumenty dłużne)” obejmują: depozyty złożone w banku, oddane w zastaw jako zabezpieczenie kredytu lub wyemitowane dłużne papiery wartościowe oddane w zastaw jako zabezpieczenie kredytu,
- „pozostałe” obejmują zastawy na innych papierach wartościowych wyemitowanych przez osobę trzecią lub zastawy na innych aktywach,

c) „Otrzymane gwarancje finansowe” obejmują umowy zobowiązujące wystawcę do dokonania określonych płatności w celu zrekompensowania bankowi ponoszonej straty z powodu niedokonania przez dłużnika płatności w terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami umowy.

W przypadku kredytów i zaliczek zabezpieczonych jednocześnie więcej niż jednym rodzajem zabezpieczenia lub gwarancji kwotę „Maksymalnego uznawalnego zabezpieczenia/gwarancji” przypisuje się zgodnie z jakością takiego zabezpieczenia lub gwarancji, począwszy od tych o najwyższej jakości.

Wartość zabezpieczeń prezentowanych w formularzu F 13.01 nie może przekraczać wartości bilansowej powiązanych kredytów wykazywanych w formularzu F 05.01 w wierszach „Kredyty zabezpieczone nieruchomościami”.

F 13.02

ZABEZPIECZENIA UZYSKANE W DANYM OKRESIE (BĘDĄCE W POSIADANIU NA DZIEŃ SPRAWOZDAWCZY)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz obejmuje wartość bilansową zabezpieczeń, które uzyskano w danym roku i które pozostają ujęte w bilansie na dzień sprawozdawczy. Przejęte zabezpieczenia prezentuje się w podziale na ich rodzaje.

F 13.03

SKUMULOWANA WARTOŚĆ PRZEJĘTYCH ZABEZPIECZEŃ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się nieruchomości inwestycyjne uzyskane dzięki wejściu w posiadanie zabezpieczenia, które pozostaje ujęte w bilansie na dzień sprawozdawczy.

F 14.00

HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ – INSTRUMENTY FINANSOWE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 14.00 prezentuje się wartość instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z hierarchią przedstawioną w MSSF 13 pkt 72.

Banki stosujące PSR do poszczególnych poziomów wartości godziwej przyporządkowują aktywa finansowe zgodnie z następującymi zasadami:

- Poziom 1: obejmuje aktywa wycenione zgodnie z § 36 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków,
- Poziom 2: obejmuje aktywa wycenione zgodnie z § 36 ust. 2 pkt 2 i 3 Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków,
- Poziom 3: obejmuje aktywa wycenione zgodnie z § 36 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

„Zmiana wartości godziwej za dany okres” obejmuje zyski lub straty z tytułu aktualizacji wyceny instrumentów w danym okresie, które nadal istnieją na dzień sprawozdawczy. Zyski i straty wykazuje się w taki sam sposób jak przy ich ujmowaniu w rachunku zysków i strat, tym samym kwoty te są kwotami przed opodatkowaniem.

„Skumulowana zmiana wartości godziwej przed opodatkowaniem” obejmuje kwotę zysków lub strat z tytułu aktualizacji wyceny instrumentów skumulowaną od dnia początkowego ujęcia do dnia sprawozdawczego.

Łączna wartość instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej (prezentowana odrębnie dla trzech poziomów) powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzach F 01.01 i F 01.02.

F 15.00

USUNIĘCIE Z BILANSU I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE POWIĄZANE Z PRZENIESIONYMI AKTYWAMI FINANSOWYMI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 15.00 wykazuje się informacje o przeniesionych aktywach finansowych, których część lub całość nie kwalifikuje się do usunięcia z bilansu, oraz o aktywach finansowych w całości usuniętych z bilansu, w odniesieniu do których instytucja zachowuje prawa obsługi.

„Powiązane zobowiązania” wykazuje się zgodnie z portfelem, do którego włączono powiązane przeniesione aktywa finansowe po stronie aktywów, nie zaś zgodnie z portfelem, do którego zostały one włączone po stronie zobowiązań.

Pozycja „Kwoty usunięte z bilansu do celów kapitałowych” obejmuje wartość bilansową aktywów finansowych ujętych do celów rachunkowych, ale usuniętych z bilansu ze względów ostrożnościowych, ponieważ instytucja traktuje je jako pozycje sekurytyzacyjne do celów kapitałowych zgodnie z art. 109 CRR w związku z przeniesieniem istotnej części ryzyka zgodnie z art. 243 i 244 CRR.

F 16.01

PRZYCHODY I KOSZTY ODSETKOWE WEDŁUG INSTRUMENTÓW I WEDŁUG KONTRAHENTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się wszystkie instrumenty uwzględnione w poszczególnych portfelach aktywów i zobowiązań finansowych, instrumenty klasyfikowane do kategorii „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń” oraz inne aktywa i zobowiązania nie będące aktywami/zobowiązaniami finansowymi, wykorzystywane do zabezpieczania ryzyka stopy procentowej.

W formularzu F 16.01 pozycje krótkie są wykazywane w ramach „Innych zobowiązań”.

Przychody odsetkowe z tytułu aktywów finansowych i zobowiązań finansowych podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej obejmują przychody odsetkowe z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu, dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów i zaliczek, a także z tytułu depozytów, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz innych zobowiązań finansowych podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej.

Koszty odsetkowe z tytułu zobowiązań finansowych i aktywów finansowych podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej obejmują koszty odsetkowe z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu, depozytów, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz innych zobowiązań finansowych, a także z tytułu dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów i zaliczek podlegających ujemnej efektywnej stopie procentowej.

Pozycje krótkie są prezentowane w kategorii „Inne zobowiązania finansowe”. W formularzu prezentuje się wszystkie instrumenty uwzględnione w poszczególnych portfelach, z wyjątkiem instrumentów uwzględnionych w pozycjach „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń, ryzyko stopy procentowej”, które nie są wykorzystywane do zabezpieczania ryzyka stopy procentowej.

W pozycji „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń, ryzyko stopy procentowej” uwzględnia się przychody i koszty odsetkowe z tytułu instrumentów zabezpieczających, w przypadku gdy pozycje zabezpieczane generują odsetki.

Jeżeli stosowana jest cena czysta, odsetki od instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu obejmują kwoty związane z tymi instrumentami pochodnymi przeznaczonymi do obrotu, które kwalifikują się jako „zabezpieczenia ekonomiczne”, uwzględnione jako przychody lub koszty odsetkowe w celu skorygowania przychodów i kosztów generowanych przez zabezpieczane instrumenty finansowe z ekonomicznego, ale nie z księgowego punktu widzenia. W takim przypadku przychody odsetkowe z tytułu instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie ekonomiczne prezentuje się odrębnie w ramach przychodów odsetkowych z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu. Opłaty przypisane do poszczególnych okresów i płatności wyrównawcze w odniesieniu do kredytowych instrumentów pochodnych wycenianych według wartości godziwej i wykorzystywanych do zarządzania ryzykiem kredytowym całości lub części instrumentu finansowego, który przy tej okazji wyznaczono jako wyceniany

według wartości godziwej, również prezentuje się w ramach przychodów odsetkowych z tytułu instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu.

Przychody i koszty odsetkowe prezentowane w formularzu F 16.01 powinny być zgodne z przychodami i kosztami odsetkowymi z formularza F 02.00.

F 16.02

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA W BILANSIE AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY, WEDŁUG INSTRUMENTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania w bilansie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy dzieli się według rodzajów instrumentów finansowych. W odniesieniu do każdej pozycji prezentuje się zrealizowane zyski lub straty netto z tytułu transakcji usuniętej z bilansu. Kwota netto odpowiada różnicy między zrealizowanymi zyskami a zrealizowanymi stratami.

W tym formularzu nie wykazuje się zysków i strat z tytułu instrumentów finansowych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu.

Zyski i straty z tytułu zaprzestania ujmowania w bilansie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 16.03

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU, WEDŁUG INSTRUMENTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Zyski lub straty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu wykazuje się według rodzajów instrumentów. Każda pozycja odpowiada zrealizowanej i niezrealizowanej kwocie wyniku netto (zyski pomniejszone o straty) z instrumentu finansowego.

W formularzu prezentuje się także zyski i straty z tytułu transakcji walutowych na rynku kasowym, z wyłączeniem wymiany zagranicznych banknotów i monet, nie należy natomiast uwzględniać zysków i strat z tytułu transakcji na metalach szlachetnych, gdyż metale szlachetne nie są instrumentami finansowymi.

W pozycji „W tym: zabezpieczenia ekonomiczne z wykorzystaniem opcji wyceny według wartości godziwej” uwzględnia się wyłącznie zyski i straty z tytułu kredytowych instrumentów pochodnych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy i wykorzystywanych do zarządzania ryzykiem kredytowym całości lub części instrumentu finansowego, który wyznaczono jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 pkt 6.7. Zyski lub straty z tytułu

przeklasyfikowania aktywów finansowych z portfela księgowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu do portfela księgowego wycenianego według wartości godziwej przez wynik finansowy (MSSF 9 pkt 5.6.2) prezentuje się w pozycji: „W tym: zyski i straty z tytułu przeklasyfikowania aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu”.

Zyski i straty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu powinny być zgodne z wykazywanymi w formularzu F 02.00.

F 16.04

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU, WEDŁUG RYZYKA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 16.04 zyski i straty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu prezentuje się w podziale według rodzaju ryzyka. W każdej pozycji wykazuje się wynik netto (zyski pomniejszone o straty) dla każdego rodzaju ryzyka bazowego (stopa procentowa, akcje, wymiana walut, kredyty, towary i inne) powiązanego z ekspozycją, uwzględniając powiązane instrumenty pochodne.

Zyski i straty z tytułu aktywów i zobowiązań innych niż instrumenty pochodne prezentuje się w następujący sposób:

- a) instrumenty na stopę procentową: w tym obrót kredytami i zaliczkami, depozytami oraz dłużnymi papierami wartościowymi (posiadanymi lub emitowanymi),
- b) instrumenty udziałowe: w tym obrót udziałami, jednostkami przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) oraz innymi instrumentami udziałowymi,
- c) transakcje walutowe: obejmujące wyłącznie obrót walutami,
- d) instrumenty na ryzyko kredytowe: w tym obrót obligacjami powiązanych z ryzykiem kredytowym,
- e) instrumenty pochodne związane z towarami i metalami szlachetnymi innymi niż złoto: pozycja ta obejmuje wyłącznie instrumenty pochodne, ponieważ towary przeznaczone do obrotu prezentuje się w pozycji „Inne aktywa”, a nie „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”,
- f) inne: obejmuje obrót instrumentami finansowymi, których nie można sklasyfikować w ramach pozostałych kategorii.

Zyski i straty z tytułu z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu powinny być zgodne z wykazywanymi w formularzu F 02.00.

F 16.04.1**ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH INNYCH NIŻ PRZEZNACZONE DO OBROTU OBOWIĄZKOWO WYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT, WEDŁUG INSTRUMENTÓW (BANKI MSR)**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniany przez banki stosujące MSR/MSSF.

Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat prezentuje się w podziale na typ instrumentu finansowego. Każda pozycja odpowiada zrealizowanej i niezrealizowanej kwocie wyniku netto (zyski pomniejszone o straty) z instrumentu finansowego.

Zyski lub straty z tytułu reklasyfikacji aktywów finansowych z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” do „Aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”, prezentuje się odrębnie.

Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 16.05**ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WYCENIONYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY, WEDŁUG INSTRUMENTÓW**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Zyski i straty z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy dzieli się według rodzajów instrumentów. Banki wykazują zrealizowane i niezrealizowane zyski i straty netto, jak również kwotę odpowiadającą zmianie wartości godziwej w danym okresie z powodu zmiany ryzyka kredytowego.

Jeżeli kredytowy instrument pochodny wyceniany według wartości godziwej jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem kredytowym całości lub części instrumentu finansowego, który wyznaczono jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, zyski lub straty z tytułu instrumentu finansowego w momencie tego wyznaczenia prezentuje się w pozycji „W tym: zyski lub straty w momencie wyznaczenia aktywów i zobowiązań finansowych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy do celów zabezpieczenia, netto”. Późniejsze zyski lub straty z tytułu zmian wartości godziwej tych instrumentów finansowych prezentuje się w pozycji „W tym: zyski lub straty po wyznaczeniu aktywów i zobowiązań finansowych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy do celów zabezpieczenia, netto”.

Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 16.06

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Zyski i straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń (z wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych w przypadku stosowania przez bank tzw. „ceny czystej”) dzieli się według rodzaju rachunkowości zabezpieczeń: zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zyski i straty związane z zabezpieczeniem wartości godziwej dzieli się na instrument zabezpieczający i pozycję zabezpieczaną.

W formularzu nie ujmuje się zysków i strat z instrumentów wyznaczonych jedynie w części jako instrument zabezpieczający. Kwalifikujący się instrument musi być wyznaczony w całości jako instrument zabezpieczający (MSSF 9.6.2.4).

Odrębnie prezentuje się „Zyski lub straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń netto”.

Zyski lub straty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 16.07

UTRATA WARTOŚCI Z TYTUŁU AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

„Zwiększenia” wykazuje się wówczas, gdy w odniesieniu do głównej kategorii aktywów szacowana utrata wartości za dany okres prowadzi do ujęcia kosztów netto. „Odwrócenia” wykazuje się wówczas, gdy w odniesieniu do głównej kategorii aktywów szacowana utrata wartości za dany okres prowadzi do ujęcia przychodów netto.

Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych powinna być zgodna z prezentowaną w formularzu F 02.00.

Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów niefinansowych powinna być zgodna z prezentowaną w formularzu F 02.00.

F 18.00

EKSPOZYCJE OBSŁUGIWANE I NIEOBSŁUGIWANE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 18.00 prezentuje się kredyty i zaliczki (w tym również Środki w bankach centralnych i Inne depozyty płatne na żądanie), instrumenty dłużne oraz ekspozycje pozabilansowe udzielone. Odrębnie wykazuje się aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5. W formularzu nie wykazuje się ekspozycji przeznaczonych do obrotu.

Dla aktywów wycenianych według ceny nabycia lub zamortyzowanego kosztu należy odrębnie prezentować:

- Kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi udzielone przedsiębiorstwom.
- Kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi oraz Kredyty konsumpcyjne udzielone gospodarstwom domowym.

Za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje wymienione w art. 47a ust. 3 CRR.

Ekspozycje klasyfikuje się w odniesieniu do ich pełnej kwoty i nie uwzględniając zabezpieczenia. W odniesieniu do ekspozycji, o których mowa w art. 47a ust. 3 lit. a) CRR, istotność ocenia się zgodnie z art. 178 CRR.

Jeżeli dana instytucja posiada ekspozycje bilansowe wobec dłużnika, które są przeterminowane o ponad 90 dni, a wartość bilansowa ekspozycji przeterminowanych brutto stanowi ponad 20 % wartości bilansowej brutto wszystkich ekspozycji bilansowych wobec tego dłużnika, wszystkie bilansowe i pozabilansowe ekspozycje wobec tego dłużnika uznaje się za nieobsługiwane. Jeżeli dłużnik należy do grupy, ocenia się potrzebę uznania za nieobsługiwane również ekspozycji wobec innych podmiotów należących do tej grupy, z wyjątkiem ekspozycji będących przedmiotem odrębnych sporów niezwiązanych z wypłacalnością kontrahenta.

Do celów klasyfikacji ekspozycji jako nieobsługiwane zgodnie z art. 47a ust. 3 lit. a) CRR bieg okresu przeterminowania o 90 dni rozpoczyna się z chwilą, gdy kwota przeterminowana, stanowiąca sumę kwoty głównej, odsetek i opłat, przekroczy próg istotności. Jeżeli przeterminowana część ekspozycji przekracza próg istotności przez 90 kolejnych dni, ekspozycję należy sklasyfikować jako nieobsługiwaną.

Uznaje się, że ekspozycje przestały być nieobsługiwane, jeżeli spełnione są wszystkie warunki określone w art. 47a ust. 4 CRR.

Klasyfikacja ekspozycji nieobsługiwanej jako składnika aktywów trwałych przeznaczonego do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 nie prowadzi do zaprzestania jej klasyfikacji do ekspozycji nieobsługiwanej zgodnie z art. 47a ust. 5 CRR.

Objęcie ekspozycji nieobsługiwanej działaniami restrukturyzacyjnymi nie pozbawia tej ekspozycji statusu ekspozycji nieobsługiwanej. Jeżeli ekspozycje mają status ekspozycji nieobsługiwanych objętych działaniami restrukturyzacyjnymi, uznaje się, że ekspozycje te przestały być nieobsługiwane, jeżeli spełnione są wszystkie warunki określone w art. 47a ust. 6 CRR.

Jeżeli warunki, o których mowa wyżej, nie są spełnione na koniec okresu jednego roku, o którym mowa w art. 47a ust. 6 lit. b) CRR, do czasu spełnienia wszystkich warunków ekspozycję nadal uznaje się za nieobsługiwaną ekspozycję restrukturyzowaną. Spełnianie warunków ocenia się co najmniej raz na kwartał.

Ekspozycje przeterminowane zgłasza się oddzielnie w kategoriach ekspozycji obsługiwanych i ekspozycji nieobsługiwanych w ich pełnej kwocie. Ekspozycje przeterminowane o ponad 90 dni, które nie są jednak istotne w rozumieniu art. 178 CRR, zgłasza się w ramach ekspozycji obsługiwanych w pozycji „Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni”.

Pojęcie „LOCOM” użyte w formularzu rozumie się jako niższa z dwóch wartości: cena nabycia lub wartość rynkowa.

„Maksymalna uznawalna kwota zabezpieczenia lub gwarancji” wykazywana w formularzu nie powinna przekraczać wartości bilansowej ekspozycji powiązanej lub wartości nominalnej po odliczeniu rezerw z tytułu ekspozycji powiązanej.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego wartość bilansowa aktywów finansowych prezentowana w formularzach F 04.02.1 i F 04.02.2 powiększona o skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych powinna być zgodna z wartością bilansową brutto aktywów prezentowaną w kategorii „Instrumenty wyceniane według: niższej spośród ceny nabycia lub wartości godziwej lub wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub wartości godziwej przez kapitały – nie podlegające utracie wartości”. Dla ekspozycji wobec sektora finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego pozycja „Skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych” prezentowana w formularzach F 04.02.1 i F 04.02.2 powinna być zgodna z pozycją „Skumulowana utrata wartości lub skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerwy” dla kategorii „Instrumenty wyceniane według: niższej spośród ceny nabycia lub wartości godziwej lub wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub wartości godziwej przez kapitały – nie podlegające utracie wartości”. Dla ekspozycji wobec sektora finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego wartość bilansowa brutto aktywów finansowych prezentowana w formularzu F 04.03.1 powinna być zgodna z wartością bilansową brutto aktywów prezentowaną w kategorii „Instrumenty wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub w wartości godziwej przez kapitały – podlegające utracie wartości”. Dla ekspozycji wobec sektora finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego pozycja „Skumulowana utrata wartości” prezentowana w formularzu F 04.03.1 powinna być zgodna z pozycją „Skumulowana utrata wartości lub skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerwy” dla kategorii „Instrumenty wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub w wartości godziwej przez kapitały – podlegające utracie wartości”. Dla ekspozycji wobec sektora

finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego wartość bilansowa brutto aktywów finansowych prezentowana w formularzu F 04.04 powinna być zgodna z wartością bilansową brutto aktywów prezentowaną w kategorii „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”. Dla ekspozycji wobec sektora finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Dla ekspozycji wobec sektora niefinansowego oraz sektora rządowego i samorządowego pozycja „Skumulowana utrata wartości” prezentowana w formularzu F 04.04 powinna być zgodna z pozycją „Skumulowana utrata wartości lub skumulowane zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerwy” dla kategorii Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Dla ekspozycji wobec sektora finansowego zamiast warunku zgodności w powyższej sumie kontrolnej zachodzi warunek „nie większa niż”.

Wartość zabezpieczeń otrzymanych na ekspozycje nieobsługiwane nie powinna przekraczać wartości bilansowej tych ekspozycji.

F 19.00 EKSPOZYCJE RESTRUKTURYZOWANE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu F 19.00 prezentuje się kredyty i zaliczki (w tym również środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie), instrumenty dłużne oraz odwoławalne i nieodwoławalne udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki. Odrębnie wykazuje się aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5. W formularzu nie wykazuje się ekspozycji przeznaczonych do obrotu.

Dla aktywów wycenianych według ceny nabycia lub zamortyzowanego kosztu należy odrębnie prezentować:

- Kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi udzielone przedsiębiorstwom.
- Kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi oraz Kredyty konsumpcyjne udzielone gospodarstwom domowym.

W formularzu F 19.00 ekspozycje restrukturyzowane prezentuje się w podziale na obsługiwane i nieobsługiwane.

Ekspozycje restrukturyzowane są należnościami w odniesieniu do których podjęto działania restrukturyzacyjne zgodnie z definicją w art. 47b ust. 1 i 2 CRR.

Działania restrukturyzacyjne obejmują również skorzystanie z klauzul, które jeśli dłużnik korzysta z nich według swojego uznania umożliwiają mu zmianę warunków umowy („wbudowane klauzule

restrukturyzacyjne”) i które uznaje się za ugodę, jeżeli instytucja zezwała na skorzystanie z tych klauzul i stwierdza, że dłużnik doświadcza trudności finansowych.

Na potrzeby prezentacji danych w formularzu F 19.00 „dłużnik” oznacza dłużnika w rozumieniu art. 47b ust. 4 CRR.

Jeżeli zawarto ugodę zgodnie z art. 47b ust. 1 CRR, ekspozycje uznaje się za restrukturyzowane, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub klasyfikacji ekspozycji jako ekspozycji dotkniętych utratą wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości lub jako ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR. Ekspozycje nie uznaje się za restrukturyzowane, jeżeli dłużnik nie doświadcza trudności finansowych. Zgodnie z MSSF zmodyfikowane aktywa finansowe (MSSF 9 pkt 5.4.3 i załącznik A) traktuje się jako restrukturyzowane w przypadkach zawarcia ugody zgodnie z definicją w art. 47b ust. 1 CRR, niezależnie od wpływu modyfikacji na zmianę ryzyka kredytowego składnika aktywów finansowych od momentu początkowego ujęcia.

Domniemanie (możliwe do odrzucenia w określonych warunkach), że restrukturyzacja miała miejsce, istnieje w każdym z przypadków wymienionych w art. 47b ust. 3 CRR.

Problemy dłużnika z wywiązaniem się jego zobowiązań finansowych ocenia się na poziomie dłużnika, uwzględniając wszystkie podmioty prawne należące do grupy dłużnika, które są objęte zakresem skonsolidowanej rachunkowości grupy, oraz osoby fizyczne, które sprawują kontrolę nad tą grupą.

Ekspozycje restrukturyzowane uwzględnia się w kategorii ekspozycji nieobsługiwanych lub w kategorii ekspozycji obsługiwanych. Klasyfikacji ekspozycji jako ekspozycji restrukturyzowanej zaprzestaje się, jeżeli spełnione są wszystkie warunki, o których mowa w art. 47a ust. 7 CRR.

Jeżeli warunki, o których mowa w art. 47a ust. 7 CRR, nie są spełnione na koniec okresu warunkowego, do czasu spełnienia wszystkich warunków ekspozycję nadal uznaje się za „Obsługiwaną ekspozycję restrukturyzowaną w okresie warunkowym”. Spełnianie warunków ocenia się co najmniej raz na kwartał.

Ekspozycje restrukturyzowane sklasyfikowane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 nadal klasyfikuje się jako ekspozycje restrukturyzowane.

Ekspozycja restrukturyzowana może być uznana za ekspozycję obsługiwaną od daty podjęcia działań restrukturyzacyjnych, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) przedłużenie okresu ekspozycji nie doprowadziło do uznania jej za nieobsługiwaną,
- b) na dzień podjęcia działań restrukturyzacyjnych ekspozycja nie była uznana za nieobsługiwaną.

Jeżeli dodatkowe działania restrukturyzacyjne są podejmowane w odniesieniu do obsługiwanej ekspozycji restrukturyzowanej w okresie warunkowym, która została usunięta z kategorii nieobsługiwanych lub zostaje ona sklasyfikowana jako nieobsługiwana, lub ekspozycja restrukturyzowana w okresie warunkowym

przeklasyfikowana z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych ulega przeterminowaniu o ponad 30 dni, ekspozycję tę klasyfikuje się jako nieobsługwaną zgodnie z art. 47a ust. 3 lit. c) CRR.

Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym, które zostały usunięte z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych, prezentuje się odrębnie w ramach ekspozycji obsługiwanych objętych działaniami restrukturyzacyjnymi w pozycji „Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane w okresie warunkowym przeklasyfikowane z kategorii ekspozycji nieobsługiwanych”.

„Ekspozycje nieobsługiwane objęte działaniami restrukturyzacyjnymi” obejmują ekspozycje restrukturyzowane, które spełniają kryteria uznania ich za nieobsługiwane i które są uwzględniane w kategorii ekspozycji nieobsługiwanych tj.:

- a) ekspozycje, które zostały sklasyfikowane jako nieobsługiwane z powodu podjęcia działań restrukturyzacyjnych,
- b) ekspozycje, które zostały sklasyfikowane jako nieobsługiwane przed podjęciem działań restrukturyzacyjnych,
- c) ekspozycje restrukturyzowane, które zostały usunięte z kategorii ekspozycji obsługiwanych.

Jeżeli zakres działań restrukturyzacyjnych rozszerzono na ekspozycje, które były nieobsługiwane przed objęciem ich tymi działaniami, kwotę tych ekspozycji restrukturyzowanych prezentuje się odrębnie w pozycji „Restrukturyzacja ekspozycji uznanych za nieobsługiwane przed podjęciem działań restrukturyzacyjnych”.

Ekspozycje restrukturyzowane sklasyfikowane jako środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie wykazuje się w kategorii „Kredyty i zaliczki” w pozycjach: Banki centralne i/lub Banki i oddziały instytucji kredytowych.

Pozycja „Refinansowanie” obejmuje wartość bilansową brutto nowej umowy („dług refinansujący”) przyznaną w ramach transakcji refinansowania, która kwalifikuje się jako działanie restrukturyzacyjne, a także wartość bilansową brutto starej spłaconej umowy, która jest nadal należna.

Ekspozycje restrukturyzowane, których dotyczą jednocześnie zmiany warunków i refinansowanie, prezentuje się w pozycji „Instrumenty, których warunki zostały zmienione” lub w pozycji „Refinansowanie” w zależności od tego, który z tych środków ma największy wpływ na przepływy pieniężne. Refinansowanie przez grupę banków prezentuje się w pozycji „Refinansowanie” w pełnej kwocie długu refinansującego przyznanego przez bank sprawozdający lub długu refinansowanego jeszcze niespłaconego w banku sprawozdającym. Przekształcenie kilku długów w nowy dług prezentuje się jako zmianę, chyba że miała również miejsce transakcja refinansowania, która ma większy wpływ na przepływy pieniężne. Jeżeli restrukturyzacja w drodze zmiany warunków ekspozycji zagrożonej prowadzi do jej usunięcia z bilansu i ujęcia w nim nowej ekspozycji, tę nową ekspozycję uznaje się za dług restrukturyzowany.

Pojęcie „LOCOM” użyte w formularzu rozumie się jako niższa z dwóch wartości: cena nabycia lub wartość rynkowa.

„Maksymalna uznawalna kwota zabezpieczenia lub gwarancji” wykazywana w formularzu nie powinna przekraczać wartości bilansowej ekspozycji powiązanej lub wartości nominalnej, po odliczeniu rezerw z tytułu powiązanej ekspozycji pozabilansowej.

Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe na ekspozycje restrukturyzowane wykazuje się zarówno dla ekspozycji obsługiwanych jak i nieobsługiwanych. Wartość zabezpieczeń i gwarancji prezentowana w formularzu F 19.00 powinna być wyliczana zgodnie z właściwymi zapisami zawartymi pod formularzem F 13.01.

Wartość zabezpieczeń otrzymanych na ekspozycje restrukturyzowane nie powinna przekraczać wartości bilansowej tych ekspozycji.

F 20.00 PODZIAŁ GEOGRAFICZNY

Banki wypełniają wszystkie formularze z grupy F 20.00 w przypadku, gdy ekspozycje wobec nierezydentów stanowią co najmniej 10% ekspozycji ogółem.

Banki wypełniają formularze F 20.04 i F 20.06 w przypadku, gdy ekspozycje wobec nierezydentów stanowią co najmniej 1% ekspozycji ogółem.

W przypadku, gdy nie jest spełniony żaden z powyższych warunków banki wypełniają jedynie formularze F 20.04 i F 20.06 wyłącznie w podziale na ekspozycje wobec rezydenta i nierezydenta ogółem.

Banki przekazujące dane dotyczące wymogów w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 99 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 na zasadzie indywidualnej (pakiet COREP Jednostkowy), kalkulują wskazane progi na podstawie pozycji o numerach 850 „Zagraniczne ekspozycje pierwotne” oraz 860 „Całkowita wartość ekspozycji pierwotnych” wykazywanych na formularzu C04 pakietu COREP Jednostkowy.

Oddziały instytucji kredytowych powinny wyliczać wskazane progi przyjmując wartość bilansową brutto ekspozycji bilansowych i wartość nominalną ekspozycji pozabilansowych.

F 20.01 PODZIAŁ AKTYWÓW POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM, WEDŁUG MIEJSCA WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się podział aktywów według miejsca wykonywania działalności w podziale na „Działalność krajową” i „Działalność zagraniczną”.

„Miejsce wykonywania działalności” rozumie się jako miejsce zarejestrowania banku sprawozdającego, który ujął odpowiedni składnik aktywów lub zobowiązań. „Działalność krajowa” obejmuje działalność ujmowaną w państwie, w którym instytucja wykonuje swoją działalność.

Wartość bilansowa poszczególnych rodzajów aktywów wykazywanych w podziale na działalność krajową i zagraniczną powinna być zgodna z odpowiednimi pozycjami prezentowanymi w formularzu F 01.01.

F 20.02

PODZIAŁ ZOBOWIĄZAŃ POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM, WEDŁUG MIEJSCA WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się podział zobowiązań według miejsca wykonywania działalności w podziale na „Działalność krajową” i „Działalność zagraniczną”.

„Miejsce wykonywania działalności” rozumie się jako miejsce zarejestrowania banku sprawozdającego, który ujął odpowiedni składnik aktywów lub zobowiązań. „Działalność krajowa” obejmuje działalność prowadzoną w państwie, w którym instytucja wykonuje swoją działalność.

Wartość bilansowa poszczególnych rodzajów zobowiązań wykazywanych w podziale na działalność krajową i zagraniczną powinna być zgodna z odpowiednimi pozycjami prezentowanymi w formularzu F 01.02 oraz F 08.01.

F 20.03

PODZIAŁ GŁÓWNYCH POZYCJI W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM, WEDŁUG MIEJSCA WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się podział pozycji w rachunku zysków i strat według miejsca wykonywania działalności w podziale na „Działalność krajową” i „Działalność zagraniczną”.

„Miejsce wykonywania działalności” rozumie się jako miejsce zarejestrowania banku sprawozdającego, który ujął odpowiedni składnik aktywów lub zobowiązań. „Działalność krajowa” obejmuje działalność prowadzoną w państwie, w którym instytucja wykonuje swoją działalność.

Wartość poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat wykazywanych w podziale na działalność krajową i zagraniczną powinna być zgodna z odpowiednimi pozycjami prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 20.04

PODZIAŁ AKTYWÓW POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM, WEDŁUG SIEDZIBY KONTRAHENTA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się kredyty i zaliczki ze wszystkich portfeli a także Inne depozyty płatne na żądanie oraz Środki w bankach centralnych sklasyfikowane jako „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Formularz zawiera informacje na temat wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w podziale według kraju siedziby bezpośredniego kontrahenta. Prezentowane dane powinny być zagregowane do poziomu wartości ekspozycji wobec danego kraju – jeśli kilku kontrahentów ma siedzibę w tym samym kraju, nie należy wykazywać ich odrębnie.

Ekspozycje wobec organizacji ponadnarodowych nie są przypisywane do państwa siedziby instytucji, tylko do obszaru geograficznego „Inne państwa”.

W kategorii „Skumulowana utrata wartości” prezentuje się odpisy aktualizujące/rezerwy celowe zgodnie z punktem 2.12 Słownika pojęć.

W kategorii „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych” prezentuje się skumulowaną zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmiany ryzyka kredytowego, w przypadku, gdy skumulowana zmiana netto jest ujemna. Pozycja ta prezentowana jest tylko przez banki stosujące MSR/MSSF.

Pozycja „Instrumenty pochodne” obejmuje zarówno instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, w tym zabezpieczenia ekonomiczne, jak i zabezpieczające instrumenty pochodne.

W pozycji: „W tym: aktywa finansowe podlegające utracie wartości” prezentuje się aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

Wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek wykazywanych w formularzu F 20.04 pomniejszona o wartość kredytów zaliczek przeznaczonych do obrotu powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 05.01 i F 18.00.

Wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych wykazywanych w formularzu F 20.04 pomniejszona o wartość kredytów zaliczek przeznaczonych do obrotu powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 06.01.

Wartość bilansowa brutto instrumentów dłużnych oraz kredytów i zaliczek podlegających restrukturyzacji powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 19.00.F 20.05.

F 20.05

PODZIAŁ EKSPOZYCJI POZABILANSOWYCH POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM WEDŁUG SIEDZIBY KONTRAHENTA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz zawiera informacje na temat wartości nominalnej ekspozycji pozabilansowych udzielonych w podziale według kraju siedziby bezpośredniego kontrahenta. Prezentowane dane powinny być zagregowane do poziomu wartości ekspozycji wobec danego kraju – jeśli kilku kontrahentów ma siedzibę w tym samym kraju, nie należy wykazywać ich odrębnie.

Ekspozycje wobec organizacji ponadnarodowych nie są przypisywane do państwa siedziby instytucji, tylko do obszaru geograficznego „Inne państwa”.

Wartość nominalna pozycji pozabilansowych wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z ich wartością nominalną prezentowaną w formularzu F 09.01.1.

Wartość nominalna pozycji pozabilansowych wykazywanych w kategorii nieobsługiwane powinna być zgodna z ich wartością nominalną prezentowaną w formularzu F 18.00.

Wartość nominalna zobowiązań do udzielenia pożyczki podlegających restrukturyzacji powinna być zgodna z ich wartością nominalną prezentowaną w formularzu F 19.00.

Wartość rezerw na udzielone zobowiązania i gwarancje wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z wartością tych rezerw w formularzu F 01.02 i F 43.00.

F 20.06

PODZIAŁ ZOBOWIĄZAŃ POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM, WEDŁUG SIEDZIBY KONTRAHENTA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz zawiera informacje na temat wartości bilansowej zobowiązań w podziale według kraju siedziby bezpośredniego kontrahenta. Prezentowane dane powinny być zagregowane do poziomu wartości zobowiązań wobec danego kraju – jeśli kilku kontrahentów ma siedzibę w tym samym kraju, nie należy wykazywać ich odrębnie.

Zobowiązania wobec organizacji ponadnarodowych nie są przypisywane do państwa siedziby instytucji, tylko do obszaru geograficznego „Inne państwa”.

Wartość bilansowa zobowiązań wykazywanych w tym formularzu powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F01.02.

F 20.07.1

PODZIAŁ KREDYTÓW I ZALICZEK NIEKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO OBROTU POD WZGLĘDEM GEOGRAFICZNYM UDZIELONYCH PRZEDSIĘBIORSTWOM NIEFINANSOWYM, WEDŁUG KODÓW NACE I SIEDZIBY KONTRAHENTA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz zawiera informacje na temat wartości bilansowej brutto kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych, klasyfikowanych według sektora działalności gospodarczej z zastosowaniem kodów zawartych w Rozporządzeniu nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej (kody NACE), w podziale według kraju siedziby bezpośredniego kontrahenta. Prezentowane dane powinny być zagregowane do poziomu wartości ekspozycji wobec danego kraju – jeśli kilku kontrahentów ma siedzibę w tym samym kraju, nie należy wykazywać ich odrębnie.

W kategorii „Skumulowana utrata wartości” prezentuje się odpisy aktualizujące/rezerwy celowe zgodnie z punktem 2.12 Słownika pojęć.

W kategorii „Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego na ekspozycjach nieobsługiwanych” prezentuje się skumulowaną zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmiany ryzyka kredytowego, w przypadku, gdy skumulowana zmiana netto jest ujemna. Pozycja ta prezentowana jest tylko przez banki stosujące MSR/MSSF.

W pozycji: „W tym: Kredyty i zaliczki podlegające utracie wartości” prezentuje się aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

Wartość kredytów i zaliczek dla przedsiębiorstw niefinansowych prezentowanych w tym formularzu powinna być zgodna z prezentowanymi w formularzu F 06.01 dla poszczególnych kategorii.

F 21.00

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE ORAZ WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE – AKTYWA PODLEGAJĄCE LEASINGOWI OPERACYJNEMU (BANKI MSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki stosujące MSR/MSSF.

W formularzu prezentuje się aktywa w podziale według metody wyceny, które bank (leasingodawca) oddał w leasing osobom trzecim w ramach transakcji leasingu operacyjnego.

Wartość bilansowa poszczególnych pozycji wykazywanych w formularzu nie powinna przekraczać wartości bilansowej analogicznych pozycji prezentowanych w formularzach F 01.01 i F 42.00.

F 22.01

PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Banki wykazują przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji zgodnie z następującymi kryteriami:

- a) „papiery wartościowe – Emisje” obejmują opłaty i prowizje otrzymane z tytułu czynności związanych z emisją papierów wartościowych, które nie zostały wyemitowane przez bank,
- b) „papiery wartościowe – Polecenia przelewów” obejmują opłaty i prowizje z tytułu przyjęcia, przekazania i wykonania zleceń kupna lub sprzedaży papierów wartościowych w imieniu klientów,
- c) „papiery wartościowe – Inne” obejmują opłaty i prowizje wygenerowane przez bank świadczący inne usługi związane z papierami wartościowymi, które nie zostały wyemitowane przez ten bank,

- d) „usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe” obejmują przychody (koszty) z tytułu opłat i prowizji wygenerowane przez bank (pobierane od banku) z tytułu rozliczeń i rozrachunków,
- e) „zarządzanie aktywami”, „Usługi przechowywania”, „Centralna obsługa administracyjna przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania”, „Transakcje powiernicze”, „Usługi płatnicze” obejmują przychody (koszty) z tytułu opłat i prowizji wygenerowane przez bank (lub pobierane od banku) przy świadczeniu tych usług,
- f) „finansowanie zintegrowane” obejmuje opłaty i prowizje otrzymane z tytułu czynności związanych z emisją instrumentów finansowych innych niż papiery wartościowe emitowane przez bank,
- g) „obsługa działalności sekurytyzacyjnej” obejmuje przychody z tytułu opłat i prowizji wygenerowane przez bank świadczący usługi w zakresie obsługi zadłużenia oraz koszty z tytułu opłat i prowizji pobierane od banku przez podmioty świadczące usługi obsługi zadłużenia,
- h) „udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki” oraz „Udzielone gwarancje finansowe” obejmują kwotę amortyzacji opłat i prowizji z tytułu tych działań (ujęte jako przychody za dany okres),
- i) „otrzymane zobowiązania do udzielenia pożyczki” i „Otrzymane gwarancje finansowe” obejmują koszty z tytułu opłat i prowizji ujęte przez bank z tytułu opłat na rzecz kontrahenta, który zobowiązał się do udzielenia pożyczki lub udzielił gwarancji finansowej,
- j) „inne” obejmują pozostałe przychody (koszty) z tytułu opłat i prowizji, takie jak opłaty i prowizje z tytułu „innych zobowiązań”, z tytułu usług wymiany walut (takich jak wymiana banknotów lub monet w walutach obcych) lub z tytułu świadczenia (korzystania) z innych odpłatnych porad i usług.

Wartość przychodów i kosztów z tytułu opłat i prowizji prezentowana w formularzu powinna być zgodna z formularzem F 02.00 oraz formularzami FRN003A i FRN003B.

F 41.02

STOSOWANIE OPCJI WYCENY WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

W formularzu prezentuje się informacje na temat stosowania opcji wyceny według wartości godziwej w odniesieniu do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pozycja „Kontrakty hybrydowe” obejmuje – w odniesieniu do zobowiązań – wartość bilansową hybrydowych instrumentów finansowych sklasyfikowanych w całości w tych portfelach księgowych, tj. uwzględnia w całości nierozdzielone instrumenty hybrydowe.

W pozycji „Zarządzanie pod kątem ryzyka kredytowego” uwzględnia się wartość bilansową instrumentów, które wyznaczono jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy przy okazji ich

zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym za pomocą kredytowych instrumentów pochodnych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 pkt 6.7.

F 42.00

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE I RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE ORAZ WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE – WARTOŚĆ BILANSOWA WEDŁUG METODY WYCENY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

W formularzu prezentuje się wartość bilansową nieruchomości inwestycyjnych i rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych według metody ich wyceny.

Wartość bilansowa poszczególnych pozycji wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z wartością bilansową analogicznych pozycji prezentowaną w formularzu F 01.01.

F 43.00

REZERWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Bilans otwarcia dla każdego rodzaju rezerw powinien być zgodny z bilansem zamknięcia tych rezerw w sprawozdaniu według stanu na koniec poprzedniego roku.

Pozycja: „Inne zobowiązania wyceniane według MSR 37 i gwarancje finansowe wyceniane według MSSF 4” nie jest wypełniana przez banki stosujące PSR.

Pozycja rezerwy na udzielone inne zobowiązania pozabilansowe wyceniane według MSR 37 i gwarancje finansowe wyceniane według MSSF 4 powinna być zgodna z wartością tych rezerw wykazanych w formularzu F 09.01.1.

Wartość rezerw na udzielone zobowiązania i gwarancje wykazywanych w formularzu powinna być zgodna z wartością tych rezerw prezentowaną w formularzach F 01.02 i F 20.05.

Bilans zamknięcia dla poszczególnych kategorii rezerw prezentowanych w F 43.00 (z wyjątkiem pozycji: „Inne udzielone zobowiązania wyceniane według MSR37 i udzielone gwarancje finansowe według MSSF 4”) wykazanych w formularzu powinien być zgodny z odpowiednimi rezerwami w formularzu F 01.02.

F 45.01

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ ZE SKUTKIEM WYCENY ODNOSZONYM DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT, WEDŁUG PORTFELA KSIĘGOWEGO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

W formularzu F 45.01 wykazuje się zyski i straty z aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, odrębnie dla aktywów i

zobowiązań. Dodatkowo dla kategorii zobowiązania finansowe należy zaprezentować zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Zyski i straty z aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat wykazywane w formularzu F 45.01 powinny być zgodne z odpowiednią pozycją w formularzach F 02.00 i F 16.05.

F 45.02

ZYSKI LUB STRATY Z TYTUŁU USUNIĘCIA Z BILANSU AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Zyski i straty z tytułu usunięcia z bilansu aktywów niefinansowych innych niż przeznaczone do sprzedaży dzieli się według rodzajów aktywów. Każda pozycja obejmuje zysk lub stratę z tytułu składnika aktywów (takiego jak nieruchomości, oprogramowanie, sprzęt, złoto, inwestycje), który został usunięty z bilansu. W pozycji „Inne aktywa” prezentuje się zyski i straty z tytułu usunięcia z bilansu aktywów niefinansowych niewykazywanych odrębnie w tabeli.

Zyski lub straty z tytułu usunięcia z bilansu aktywów niefinansowych wykazywane w tym formularzu powinny być zgodne z analogiczną pozycją w formularzu F 02.00.

F 45.03

POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne dzieli się na następujące pozycje: zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych i rzeczowych aktywów trwałych wycenianych według modelu wartości godziwej, przychody z najmu i bezpośrednie koszty operacyjne związane z nieruchomościami inwestycyjnymi, przychody i koszty z tytułu leasingu operacyjnego inne niż przychody i koszty związane z nieruchomością inwestycyjną oraz inne przychody i koszty operacyjne.

„Leasing operacyjny inny niż nieruchomości inwestycyjne” obejmuje w pozycji „przychody” – osiągnięty zysk, a w pozycji „koszty” – koszty poniesione przez bank jako leasingodawcę w ramach działań w zakresie leasingu operacyjnego innych niż te, w których aktywa klasyfikuje się jako nieruchomości inwestycyjne. Koszty ponoszone przez bank jako leasingobiorcę uwzględnia się w formularzu F 02.00 w pozycji „Pozostałe koszty administracyjne” (MSSF 16.5 i 6).

Zyski lub straty z tytułu aktualizacji wyceny portfeli metali szlachetnych i innych towarów wycenianych według wartości godziwej pomniejszonej o koszt sprzedaży prezentuje się w pozycjach uwzględnionych w kategorii „Inne”.

Wartość pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wykazywanych w tym formularzu powinna być zgodna z analogicznymi pozycjami prezentowanymi w formularzu F 02.00.

F 46.00

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Bilans otwarcia dla poszczególnych składników kapitału powinien być zgodny z bilansem zamknięcia tych kapitałów w sprawozdaniu według stanu na koniec poprzedniego roku.

W formularzu należy prezentować zmiany poszczególnych składników kapitału własnego w odpowiednich wierszach wskazujących na tytuł zmiany.

W zestawieniu należy przedstawić stan początkowy kapitałów (bilans otwarcia), następnie zmiany (z właściwym znakiem), jakie miały miejsce w ciągu roku obrotowego oraz ustalić stan kapitałów na koniec okresu (bilans zamknięcia).

Bilans zamknięcia dla poszczególnych pozycji kapitałów własnych powinien być zgodny z tożsamymi pozycjami w formularzu F 01.03.

FBN001

KASA I OPERACJE Z BANKAMI CENTRALNYMI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz przeznaczony jest do prezentowania aktywów z tytułu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, innych aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych wynikających z operacji z Narodowym Bankiem Polskim, a także z bankami centralnymi nierezydentami.

Operacje z bankami centralnymi nierezydentami stanowiące aktywa finansowe i zobowiązania finansowe należy prezentować w odrębnych pozycjach.

Pozycja „Rezerwa obowiązkowa” przeznaczona jest do prezentowania utrzymywanej na wyodrębnionym rachunku kwoty rezerwy obowiązkowej przez banki, które nie posiadają rachunku bieżącego w NBP (z wyłączeniem banków spółdzielczych utrzymujących rezerwę obowiązkową w banku zrzeszającym).

Poszczególne pozycje powinny być wykazywane według wartości bilansowej, w podziale na PLN i waluty inne niż PLN, zgodnie z treścią tabeli.

W odrębnej pozycji jako informację uzupełniającą należy wykazywać lokaty terminowe według wartości nominalnej.

Tabela FBN001_1 wypełniana jest wyłącznie przez banki spółdzielcze. Tabela ta służy do prezentacji rezerwy obowiązkowej utrzymywanej przez te banki w banku zrzeszającym. Dane wykazywane w FBN001_1 stanowią informację dodatkową na temat rezerwy obowiązkowej prezentowanej przez banki spółdzielcze w FBN010A_2 w kategorii „Inne należności”.

FBN002A

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU – INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU WEDŁUG RODZAJÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Do prezentowania instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu i zabezpieczających przeznaczone są formularze FBN002A, FBN003, FBN004A, FBN004B, FBN004C oraz FBN005, w rozbiciu odpowiednio na rodzaje transakcji, podmioty transakcji, waluty lub pary walutowe transakcji i rodzaje zabezpieczanego ryzyka.

W formularzu FBN002A należy ujmować wszystkie instrumenty pochodne kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu. Sposób kwalifikacji takich instrumentów został opisany w słowniku pojęć pkt. 2.81.

Przez transakcje pochodne zabezpieczające rozumie się transakcje pochodne, stanowiące efektywne zabezpieczenie, spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń określone w MSSF 9 Rozdział 6 lub Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (j.t. z 2013 r. poz.329).

Transakcje pochodne dzieli się na takie, które służą zabezpieczeniu: wartości godziwej, przepływów pieniężnych, udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej, przepływów pieniężnych przed ryzykiem stopy procentowej.

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu i zabezpieczające wykazywane są w wartości bilansowej i w wartości nominalnej otwartych pozycji (poszczególnych rodzajów transakcji pochodnych nierozliczonych na dzień sprawozdawczy).

Wartość bilansową transakcji pochodnej (wycenę instrumentu pochodnego) wykazuje się w kolumnie „Aktywa” lub „Pasywa” w zależności od tego, czy wycena instrumentu pochodnego spowodowała powstanie należności czy zobowiązania. Nie należy kompensować wartości bilansowych dla poszczególnych kategorii instrumentów pochodnych (dla każdej kategorii sprawozdaje się zarówno wartości dodatnie – aktywa i wartości ujemne – pasywa).

W kolumnie „Wartość nominalna” należy wykazywać sumę kwot nominalnych sprzedanych i kupionych instrumentów pochodnych. Dotyczy to także kontraktów, do których ma zastosowanie dwustronna umowa o kompensacji zobowiązań. Kwotę nominalną transakcji pochodnej należy wykazywać jednokrotnie. Nie można prezentować podwójnie kwoty nominalnej transakcji pochodnej – raz, jako kwotę zobowiązania i drugi raz jako kwotę należności. Dla każdej walutowej transakcji pochodnej należy prezentować jedynie kwotę waluty bazowej (a dokładnie jej równowartość w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP na dzień sprawozdawczy).

Prezentacja wybranych instrumentów pochodnych w tabelach FBN002A i FBN005:

OIS, IRS – dla każdej transakcji w kolumnie „Aktywa” lub „Pasywa”, w zależności od wyceny, należy wykazywać wartość bilansową tej transakcji na dzień sporządzenia sprawozdania. W kolumnie „Aktywa”

wykazuje się sumę wartości bilansowych kontraktów OIS/IRS o dodatniej wycenie, a w kolumnie „Pasywa” sumę wartości bilansowych kontraktów o ujemnej wycenie. W kolumnie „Wartość nominalna” należy prezentować kwotę nominalną kontraktu OIS/IRS, od której naliczane są odsetki, płacone przez bank w terminach określonych w umowie. Nie należy wykazywać podwójnie kwoty nominalnej kontraktu OIS/IRS – raz jako kwoty, od której naliczane są odsetki do zapłacenia i drugi raz, jako kwoty, od której naliczane są odsetki do otrzymania. W jednym wierszu wykazuje się wartość kwot nominalnych sprzedanych i kupionych kontraktów OIS/IRS (nie należy kompensować kwot nominalnych sprzedanych i kupionych kontraktów OIS/IRS).

Przykład 1:

Bank zawarł z bankiem zagranicznym transakcję spekulacyjną 10Y IRS 6M EURIBOR vs. 6% o kwocie nominalnej 5 mln EUR. Na dzień sprawozdawczy transakcja nie została rozliczona. Na dzień sporządzenia sprawozdania wartość bilansowa tej transakcji w przeliczeniu na złote wynosi 50 tys. zł. W formularzu FBN002A transakcję tę należy wykazać w następujący sposób:

1. w wierszu Pozostałe IRS, w kolumnie Pasywa – 50 tys. PLN
2. w wierszu Pozostałe IRS, w kolumnie Wartość nominalna – 20 mln PLN (równowartość 5 mln euro przy średnim kursie NBP dla EUR/PLN równym 4 PLN na dzień sprawozdawczy).

Interest future – dla każdego kontraktu na instrumenty dłużne należy prezentować wartość bilansową (w zależności od wyceny w kolumnie Aktywa lub Pasywa) oraz wartość nominalną instrumentu dłużnego (np. obligacji, hipotetycznego depozytu) stanowiącego instrument bazowy transakcji futures. W kolumnie Aktywa wykazuje się sumę wartości bilansowych kontraktów futures o dodatniej wycenie, a w kolumnie Pasywa sumę wartości bilansowych kontraktów o ujemnej wycenie. W kolumnie Wartość nominalna prezentuje się wartość nominalną sprzedanych i kupionych kontraktów futures (nie należy kompensować kwot nominalnych sprzedanych i kupionych kontraktów).

Przykład 2:

Na dzień sprawozdawczy bank ma następujące pozycje w transakcjach futures, które zawarł na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w celu zabezpieczenia przepływów pieniężnych: krótką pozycję w kontrakcie futures na 3M WIBOR (wartość kontraktu – hipotetycznego depozytu 500 tys. PLN) oraz długą pozycję w 3 kontraktach futures na obligacje skarbowe (wartość kontraktów $3 \times 100 = 300$ tys. PLN). Wartość bilansowa kontraktu na 3M WIBOR wynosi 3 tys. zł, a wartość bilansowa kontraktów na obligacje skarbowe 2 tys. zł. W formularzu FBN005 wyżej wymienione transakcje futures należy wykazać w następujący sposób:

1. w segmencie Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, w wierszu Interest future, w kolumnie Aktywa – 3 tys. PLN, a w kolumnie Pasywa – 2 tys. PLN
2. w segmencie Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, w wierszu Interest future, w kolumnie Wartość nominalna – 800 tys. (wartość nominalna sprzedanych i kupionych kontraktów $(500 \text{ tys.} + 3 \times 100 \text{ tys.}) = 800 \text{ tys. PLN}$)

Outright forward – dla każdej transakcji forward należy wykazać jej wartość bilansową (w zależności od wyceny w kolumnie Aktywa lub Pasywa) oraz wartość nominalną waluty bazowej kupionej/sprzedanej na rynku terminowym, względnie w transakcjach bez dostawy fizycznej kwotę nominalną waluty bazowej, od której naliczana jest kwota różnicy walutowej. W tej kategorii nie można wykazywać, wymiany końcowej (tzw. drugiej „nogi”) transakcji fx swap.

FX swap – wykazuje się wartość bilansową i wartość nominalną wymiany końcowej tej transakcji. Dla transakcji forward fx swap, dla których rozliczenie zarówno wymiany końcowej, jak i początkowej następuje w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy należy wykazać ekspozycję z obu „nóg” transakcji – wymiany początkowej i końcowej. W wierszu tym sprawozdaje się także wymianę końcową nierozliczonych transakcji T/N fx swap. Należy wykazywać jedynie walutę bazową transakcji w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP na dzień sprawozdawczy. W kolumnie Wartość nominalna wykazuje się sumę sprzedanych i kupionych walut (nie należy kompensować kwot sprzedanych i kupionych).

Przykład 3:

Na dzień sprawozdawczy bank posiada następujące nierozliczone transakcje fx swap o charakterze spekulacyjnym, które zostały zawarte poprzedniego dnia z bankiem zagranicznym:

1. T/N fx swap USD/PLN na kwotę 15 mln USD (wartość bilansowa 10 tys. PLN)
2. S/1W fx swap EUR/PLN na kwotę 5 mln EUR (wartość bilansowa 5 tys. PLN)
3. 1W/3M fx swap USD/PLN na kwotę 1 mln USD (wartość bilansowa –2 tys. PLN)

Średnie kursy NBP na dzień sprawozdawczy wynoszą: USD/PLN = 3 PLN, EUR/PLN = 4 PLN. Na potrzeby wypełnienia tego sprawozdania nieistotne jest, czy Bank w wymianie końcowej kupuje, czy sprzedaje waluty obce.

W formularzu FBN002A transakcję tę należy wykazać w następujący sposób:

1. w wierszu FX swap, w kolumnie Aktywa – 15 tys. PLN, a w kolumnie Pasywa 2 tys. PLN
2. w wierszu FX swap, w kolumnie Wartość nominalna – 71 mln PLN (45 mln + 20 mln + 6 mln = 71 mln PLN); 45 mln PLN – równowartość w złotych wymiany końcowej pierwszej transakcji, 20 mln PLN – równowartość w złotych wymiany końcowej drugiej transakcji, 6 mln PLN – suma równowartości w złotych wymiany początkowej i końcowej trzeciej transakcji

FX option – dla każdej pojedynczej walutowej transakcji opcyjnej należy wykazać jej wartość bilansową (w zależności od wyceny w kolumnie Aktywa lub Pasywa) oraz wartość nominalną waluty bazowej, która w przypadku realizacji opcji może być przedmiotem wymiany. Kategoria ta obejmuje wszelkie pojedyncze opcje (europejskie, amerykańskie, egzotyczne) oraz składowe różnorodnych strategii. Wartość nominalna strategii opcyjnych (np. straddle, strangle, butterfly, risk reversal) powinna być prezentowana jako suma wartości nominalnych wszystkich opcji składających się na tę strategię.

Przykład 4:

Na dzień sprawozdawczy bank posiada długą pozycję w strategii straddle (złożenie opcji put i call z tą samą datą wykonania) na kurs USD/HUF. Strategia ta o kwocie nominalnej 1 mln USD została kupiona w celach spekulacyjnych od oddziału instytucji kredytowej działającego w Polsce. Kurs złotego do waluty bazowej na dzień sprawozdawczy wynosi USD/PLN = 3 PLN, a wartość bilansowa netto tej strategii 2,5 tys. PLN. W formularzu FBN002A transakcję tę należy wykazać w następujący sposób:

1. w wierszu FX option, w kolumnie Aktywa – 2,5 tys. PLN
2. w wierszu FX option, w kolumnie Wartość nominalna instrumentu bazowego – 6 mln PLN (suma równowartości w złotych: kwoty nominalnej opcji put – 3 mln PLN i kwoty nominalnej opcji call 3 mln PLN).

FBN003

INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ ZABEZPIECZAJĄCE – PODZIAŁ WEDŁUG KONTRAHENTA TRANSAKЦИИ, WYKAZYWANE WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN003 należy sprawozdawać wartości nominalne transakcji pochodnych walutowych, stopy procentowej, kredytowych instrumentów pochodnych, transakcji kapitałowymi instrumentami finansowymi oraz metalami szlachetnymi i towarami. W tabeli prezentuje się wszystkie instrumenty pochodne zakwalifikowane do portfela przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne będące efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi i spełniające wymogi rachunkowości zabezpieczeń w podziale na kontrahentów tych transakcji.

Kwotę nominalną transakcji pochodnej należy wykazywać jednokrotnie. Nie można prezentować podwójnie kwoty nominalnej transakcji pochodnej – raz, jako kwoty zobowiązania i drugi raz, jako kwoty należności. Dla każdej walutowej transakcji pochodnej należy prezentować jedynie kwotę waluty bazowej (jej równowartość w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP na dzień sprawozdawczy). Wartość nominalna strategii opcyjnych powinna być prezentowana jako suma wartości nominalnych wszystkich opcji składających się na tę strategię.

Ze względu na kontrahenta transakcji w FBN003 wyróżnia się transakcje zawarte z:

1. Rezydentami
  - sektor finansowy: Banki i oddziały instytucji kredytowych, Instytucje ubezpieczeniowe, Pozostałe instytucje sektora finansowego (poza wymienionymi),
  - sektor niefinansowy,
  - sektor instytucji rządowych i samorządowych.
2. Nierezydentami
  - sektor finansowy: Banki i oddziały instytucji kredytowych, Instytucje ubezpieczeniowe, Pozostałe instytucje sektora finansowego (poza wymienionymi),
  - sektor niefinansowy,
  - sektor instytucji rządowych i samorządowych.

O zakwalifikowaniu podmiotu do kategorii rezydent lub nierezydent decydują kryteria określone w Prawie dewizowym.

Giełdowe transakcje pochodne należy zawsze prezentować w kolumnach Pozostałe instytucje sektora finansowego (poza wymienionymi). Podział rezydent/nierezydent powinien natomiast wskazywać na miejsce działalności giełdy, na której zakupiono/sprzedano giełdowy instrument pochodny. Na przykład, jeśli bank jest stroną kontraktu futures na obligacje skarbowe notowanego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. to wartość nominalną tej transakcji powinien wykazać w kolumnie Rezydent ⇒ Sektor finansowy ⇒ Pozostałe instytucje sektora finansowego (poza wymienionymi).

Dodatkowo, opcje stopy procentowej i opcje walutowe oraz wszystkie kredytowe transakcje pochodne powinny być wykazywane w podziale na kupione i sprzedane.

Opcje kupione to opcje dające bankowi sprawozdającemu prawo (nie stwarzają zobowiązania), zakupu od wystawcy opcji lub sprzedaży jemu określonej ilości instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie i w ciągu oznaczonego okresu lub w określonym terminie.

Opcje sprzedane to opcje wystawione przez bank sprawozdający, w których zobowiązuje się on do sprzedaży posiadaczowi opcji lub zakupu od niego ustalonej ilości instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie i w ciągu oznaczonego okresu lub w określonym terminie.

Dla kredytowych transakcji pochodnych kontrakty kupione definiuje się jako transakcje, w których bank występuje jako beneficjent (podmiot kupujący zabezpieczenie), a kontrakty sprzedane jako transakcje, w których bank występuje jako gwarantujący (podmiot sprzedający zabezpieczenie i przejmujący na siebie ryzyko kredytowe).

Kontynuacja przykładu 1:

W formularzu FBN003 transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w wierszu Pozostałe IRS, w kolumnie Nierezydent → Sektor finansowy → Banki i oddziały instytucji kredytowych – 20 mln PLN (równowartość 5 mln euro przy średnim kursie NBP dla EUR/PLN równym 4 PLN na dzień sprawozdawczy).

Kontynuacja przykładu 2:

W formularzu FBN003 transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w wierszu Interest future, w kolumnie Rezydent → Sektor finansowy → Pozostałe instytucje sektora finansowego poza wymienionymi – 800 tys. (wartość nominalna sprzedanych i kupionych kontraktów (500 tys. + 3x100 tys. = 800 tys. PLN).

Kontynuacja przykładu 4:

W formularzu FBN003 transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w wierszu FX option → Kupione, w kolumnie Rezydent → Sektor finansowy → Banki i oddziały instytucji kredytowych – 6 mln PLN (suma równowartości w złotych: kwoty nominalnej opcji put – 3 mln PLN i kwoty nominalnej opcji call 3 mln PLN).

W tym formularzu należy wykazywać wartość nominalną tylko jednej z walut będących przedmiotem wymiany, tak by w danej kategorii (walutowej transakcji pochodnej) suma wartości prezentowanych we wszystkich wierszach tabeli FBN003 była równa sumie wartości sprawozdanych we wszystkich kolumnach tabeli FBN004B dla tej kategorii.

Dla transakcji FX swap, dla których rozliczenie pierwszej wymiany następuje w ciągu dwóch dni roboczych, należy wykazywać jedynie wartość nominalną wymiany końcowej – tzw. drugiej „nogi”. Dla transakcji fx swap typu forward/forward, dla których rozliczenie wymiany początkowej następuje później niż w drugim dniu roboczym należy sprawozdać wartości nominalne obu „nóg” – wymiany początkowej i wymiany końcowej (zwrotnej).

FBN004A

INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ ZABEZPIECZAJĄCE – PODZIAŁ WEDŁUG INSTRUMENTU BAZOWEGO – TRANSAKCJE STOPY PROCENTOWEJ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabelach FBN004A, FBN004B, FBN004C należy prezentować wartości nominalne instrumentów pochodnych zakwalifikowanych do portfela przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne wyznaczone i będące efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

W formularzach tych należy wykazywać kwoty nominalne transakcji pochodnych:

1. Stopy procentowej w tabeli FBN004A,
2. Walutowych transakcji pochodnych w tabeli FBN004B,
3. Transakcji pochodnych zawiązanych z kapitałowymi papierami wartościowymi w tabeli FBN004C.

Dla wymienionych transakcji pochodnych prezentuje się wartości nominalne wszystkich instrumentów – zarówno przeznaczonych do obrotu, jak i zabezpieczających w podziale według instrumentu bazowego oraz w podziale na rezydent/nierezydent w oparciu o kontrahenta transakcji. O zakwalifikowaniu kontrahenta transakcji do kategorii Rezydent lub Nierezydent decydują kryteria określone w *Prawie dewizowym*.

Podobnie jak w formularzach FBN002A i FBN005, kwotę nominalną transakcji pochodnej należy wykazywać jednokrotnie. Nie można prezentować podwójnie kwoty nominalnej transakcji pochodnej – raz, jako kwoty zobowiązania i drugi raz, jako kwoty należności. Dla każdej walutowej transakcji pochodnej należy prezentować jedynie kwotę waluty bazowej (jej równowartość w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP na dzień sprawozdawczy). Wartość nominalna strategii opcyjnych powinna być prezentowana jako suma wartości nominalnych wszystkich opcji składających się na tę strategię.

W formularzu FBN004A wykazuje się wartości nominalne transakcji pochodnych stopy procentowej w podziale na waluty: PLN, EUR, USD, waluty inne niż PLN, EUR i USD. Ten podział określa kraj/obszar walutowy stopy procentowej stanowiącej stawkę referencyjną transakcji pochodnej. Jest to tożsame ze wskazaniem waluty, w której nominowana jest kwota nominalna transakcji.

Kontynuacja przykładu 1:

W tabeli FBN004A transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w kolumnie Pozostałe IRS, w wierszu Nierezydent → EUR – 20 mln PLN (równowartość 5 mln euro przy średnim kursie NBP dla EUR/PLN równym 4 PLN na dzień sprawozdawczy).

FBN004B

INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ ZABEZPIECZAJĄCE – PODZIAŁ WEDŁUG INSTRUMENTU BAZOWEGO – TRANSAKcje WALUTOWE (FX)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN004B wykazuje się walutowe transakcje pochodne w wartości nominalnej (równowartość waluty bazowej), w podziale na pary walutowe: EUR/PLN, USD/PLN, inne/PLN, EUR/USD, inne niewymienione pary walut. Pary walutowe wskazują na kurs wymiany walut, od którego zależy wartość i/lub przepływy finansowe wynikające z transakcji pochodnej.

W wierszach EUR/PLN, USD/PLN, inne/PLN należy wykazywać wszystkie transakcje dla określonej pary walutowej, bez względu na to, która z walut jest walutą bazową, a która walutą kwotowaną. Dla przykładu, w wierszach EUR/PLN wykazujemy wszystkie transakcje wymiany euro na złote, niezależnie od tego czy walutą bazową w tych transakcjach było euro czy złoty. Dla wszystkich walutowych instrumentów pochodnych, z wyjątkiem transakcji FX swap, dla których rozliczenie zarówno wymiany końcowej, jak i początkowej następuje w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy, należy wykazać wartość nominalną tylko jednej z walut – waluty kupionej lub waluty sprzedanej.

Kontynuacja przykładu 3:

W formularzu FBN004B transakcje te należy wykazać w następujący sposób:

- w kolumnie FX swap, w wierszu Nierezydent → EUR/PLN – 20 mln PLN (równowartość w złotych wymiany końcowej drugiej transakcji)
- w kolumnie FX swap, w wierszu Nierezydent → USD/PLN – 51 mln PLN (45 mln + 6 mln = 51 mln PLN); 45 mln PLN – równowartość w złotych wymiany końcowej pierwszej transakcji, 6 mln PLN – suma równowartości w złotych wymiany początkowej i końcowej trzeciej transakcji.

Kontynuacja przykładu 4:

W formularzu FBN004B transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w kolumnie FX option → Kupione, w wierszu Rezydent → inne pary walutowe – 6 mln PLN (suma równowartości w złotych: kwoty nominalnej opcji put – 3 mln PLN i kwoty nominalnej opcji call 3 mln PLN).

FBN004C**INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ ZABEZPIECZAJĄCE –
PODZIAŁ WEDŁUG INSTRUMENTU BAZOWEGO – TRANSACJE KAPITAŁOWYMI
INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN004C wykazuje się wartości nominalne transakcji pochodnych związanych z kapitałowymi papierami wartościowymi w podziale na rodzaj instrumentu bazowego:

- instrument bazowy kwotowany w Polsce,
- instrument bazowy kwotowany w innych krajach.

Dla przykładu wartość nominalna zakupionej przez bank sprawozdający od innego banku krajowego opcji kupna na indeks giełdowy S&P 500 powinna być wykazana w Tabeli FBN004C, w kolumnie Equity option, w wierszu – Instrument bazowy kwotowany w innych krajach.

FBN005**INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE WARTOŚĆ GODZIWIĄ I PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Sposób wypełniania tabeli jest analogiczny ze wskazanym w opisie do tabeli FBN002A.

Instrumenty pochodne zabezpieczające, które służą zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej należy prezentować odpowiednio w pozycjach dotyczących Zabezpieczeń wartości godziwej i przepływów pieniężnych przed ryzykiem stopy procentowej.

FBN007**AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY (BANKI PSR)**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki stosujące PSR.

Instrumenty finansowe zaklasyfikowane do portfela „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” należy prezentować w podziale na instrumenty kapitałowe, instrumenty dłużne i pozostałe należności oraz w dalszym podziale na:

1. Aktywa według wartości godziwej bez utraty wartości,
2. Aktywa według wartości godziwej podlegające odpisom z tytułu utraty wartości,
3. Łączną wartość bilansową aktywów według wartości godziwej bez utraty wartości oraz aktywów według wartości godziwej podlegających odpisom z tytułu utraty wartości,
4. Skumulowaną wartość odpisów z tytułu utraty wartości na dzień sprawozdawczy.

Suma wartości godziwej aktywów podlegających odpisom z tytułu utraty wartości oraz wartości godziwej aktywów bez utraty wartości powinna być równa wartości bilansowej, bowiem wartość godziwa uwzględnia utratę wartości.

Następujące przykłady służą zilustrowaniu możliwego traktowania spadku wartości godziwej składnika aktywów finansowych zakwalifikowanych do portfela DDS, który podlega odpisom z tytułu utraty wartości:

Przykład 1: Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych DDS

Koszt nabycia (T0)	100
Wartość godziwa (T1)	95
Utrata wartości	30
Wartość godziwa z odpisem (T3)	70

- (1) Początkowe ujęcie instrumentu DDS
- (2) Zmiana wartości godziwej bez utraty wartości (strata do kapitałów)
- (3) Zmiana wartości godziwej na skutek utraty wartości (utrata wartości do kapitałów)
- (4) Odpis z tytułu utraty wartości (skumulowane straty przeniesione z kapitałów do rachunku zysków i strat)

DDS	Kapitał z aktualizacji wyceny	Rachunek zysków i strat	Kasa
(1) 100	(2) 5	(4) 25	100 (1)
5 (2) 25 (3)	5 (4) 25 (4)	(4) 5	

Przykład 2: Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych DDS

Koszt nabycia (T0)	100
Wartość godziwa (T1)	105
Utrata wartości (łącznie strata 35)	30
Wartość godziwa z odpisem (T2)	70

- (1) Początkowe ujęcie instrumentu DDS
- (2) Zmiana wartości godziwej bez utraty wartości (zysk do kapitałów)
- (3) Zmiana wartości godziwej na skutek utraty wartości (utrata wartości do kapitałów)
- (4) Odpis z tytułu utraty wartości (skumulowane straty przeniesione z kapitałów do rachunku zysków i strat)

DDS	Kapitał z aktualizacji wyceny	Rachunek zysków i strat	Kasa
(1) 100	(3) 35	(4) 30	100 (1)
35 (3) (2) 5	5 (2) 30 (4)		

FBN008

AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU (BANKI PSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki stosujące PSR.

W formularzu prezentowane są aktywa finansowe wyceniane metodą amortyzowanego kosztu, w tym:

1. Kredyty i inne należności,
2. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności.

Tabela FBN008 służy do prezentacji kredytów i pożyczek (obejmujących m.in. skupione wierzytelności, skupione weksle, zrealizowane gwarancje), lokat oraz dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych do portfela „Kredyty i inne należności” oraz portfela „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności”.

Kredyty i pożyczki, lokaty oraz instrumenty dłużne należy prezentować w podziale sektorowym.

W formularzu FBN008 w kategorii sektor finansowy należy prezentować również należności od banków centralnych klasyfikowane do portfela B.

Poszczególne pozycje przeznaczone są do prezentacji portfeli „Kredyty i inne należności” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” według następujących zasad:

1. „Wartość bilansowa brutto” – w pozycji tej należy prezentować należności „normalne”, „pod obserwacją” oraz należności „zagrożone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. „Wartość rezerw celowych” – w pozycji tej należy wykazywać wartość rezerw celowych utworzonych na należności „normalne”, „pod obserwacją” oraz należności „zagrożone”, utworzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. „Wartość bilansowa” – w pozycji tej należy prezentować ekspozycje kredytowe brutto pomniejszone o wartość utworzonych rezerw celowych.

FBN009A

INSTRUMENTY DŁUŻNE (WSZYSTKIE PORTFELE) – PODZIAŁ WEDŁUG RODZAJÓW I TERMINÓW PIERWOTNYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabelach FBN009A_1, FBN009A_2, FBN009A_3 należy prezentować instrumenty dłużne klasyfikowane do wszystkich portfeli aktywów finansowych odrębnie dla rezydenta i nierezydenta.

W tabelach FBN009A należy wykazać poszczególne instrumenty dłużne według następujących wartości: ceny nabycia, wartości nominalnej i wartości bilansowej, z uwzględnieniem podziału na emitentów oraz podziału według waluty emisji (PLN, EUR, waluty inne niż PLN i EUR).

Pierwotny termin zapadalności instrumentu dłużnego jest to okres między datą emisji, a datą wykupu tego instrumentu. Obie daty są określone w prospekcie emisyjnym lub memorandum informacyjnym emisji. Instrumenty należy prezentować w podziale na krótkoterminowe (o pierwotnym okresie zapadalności do jednego roku włącznie) i długoterminowe (o pierwotnym okresie zapadalności powyżej jednego roku).

Przykład:

Przedsiębiorstwo, które ma siedzibę na terytorium Polski i które według kryterium zatrudnienia należy do kategorii dużych przedsiębiorstw, wyemitowało 30 czerwca 2005 r. dłużne papiery wartościowe o jednostkowej wartości nominalnej 1.000 PLN z terminem wykupu 31 grudnia 2009 r. Bank nabył 10 takich papierów o wartości 1.050 PLN za sztukę. Wartość rynkowa/godziwa pojedynczego instrumentu na dzień sprawozdawczy (31 grudnia 2006 r.) wynosi 1.100 PLN.

Informacja o tych instrumentach dłużnych powinna zostać wykazana w tabeli FBN009A w wierszu duże przedsiębiorstwa/PLN w następujący sposób:

- wartość według ceny nabycia – 10.500 PLN,
- instrumenty dłużne wyemitowane przez rezydenta/wartość nominalna/powyżej 1 roku – 10.000 PLN,
- instrumenty dłużne wyemitowane przez rezydenta/wartość bilansowa – 11.000 PLN.

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych wykazywana w formularzu FBN009A_3 powinna być zgodna z wartością instrumentów dłużnych prezentowanych w bilansie w poszczególnych portfelach oraz w formularzu FBN009C.

FBN009B

INSTRUMENTY KAPITAŁOWE (WSZYSTKIE PORTEFELE) – STRUKTURA INSTRUMENTÓW KAPITAŁOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN009B należy wykazać wartość bilansową instrumentów kapitałowych w podziale na rodzaje instrumentów kapitałowych, z uwzględnieniem podziału na emitentów oraz podziału według waluty emisji: PLN, EUR, waluty inne niż PLN, EUR oraz wartość według ceny nabycia.

FBN009C

INSTRUMENTY DŁUŻNE ORAZ KAPITAŁOWE (WSZYSTKIE PORTEFELE) – INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE O INSTRUMENTACH KAPITAŁOWYCH I DŁUŻNYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN009C należy prezentować informacje o wartości bilansowej instrumentów dłużnych oraz instrumentów kapitałowych dokonując ich podziału według formy ich sprzedaży przez emitenta. Instrumenty dłużne i kapitałowe wykazywane w tym formularzu powinny być zgodne z wykazywanymi odpowiednio w formularzach FBN009A_3 i FBN009B.

Wartość bilansowa instrumentów dłużnych i kapitałowych wykazywana w formularzu FBN009C powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w poszczególnych portfelach formularza F 01.01.

FBN010A AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A I B

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FBN010A_1 przeznaczony jest do wykazywania zakwalifikowanych do portfela A pozostałych należności z portfeli: „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”, „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”, a w przypadku banków stosujących MSR/MSSF dodatkowo „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”. Należności prezentuje się w wartości bilansowej.

Formularz FBN010A_2 przeznaczony jest do wykazywania należności z portfela B t. j. „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” (z wyłączeniem instrumentów dłużnych od banków centralnych) oraz kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe wyceniane przez inne całkowite dochody” oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Należności prezentuje się w podziale produktowym oraz w dalszym podziale na:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Banki stosujące MSR/MSSF prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),

2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe prezentowana jest zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W formularzu należy prezentować wierzytelności od sektora finansowego odrębnie w PLN i w walutach innych niż PLN w podziale na podmioty sektora finansowego.

Kredyty w rachunku bieżącym należy prezentować w pozycji „Kredyty”, a nie w pozycji „Rachunki bieżące”.

Należności od sektora finansowego zaprezentowane w FBN010A_1 i FBN010A_2 powinny być uzgodnione z należnościami od tego sektora wykazanymi w formularzach: FBN018A, FBN018BR_1, FBN018BR_2, FBN018NR_1, FBN018NR_2.

Dla banków stosujących PSR wartość należności prezentowanych w formularzu FBN010A_2 powinna być zgodna z sumą pozycji: „Pozostałe należności” od sektora finansowego z formularza FBN007, Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (z wyłączeniem instrumentów dłużnych od banków centralnych) z formularza FBN008 oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

FBN010B

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B – SEKTOR NIEFINANSOWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Kredyty exportowe, dyskontowe oraz kredyty w rachunku bieżącym związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, z prowadzeniem gospodarstwa rolnego udzielone przedsiębiorstwom, przedsiębiorcom indywidualnym i rolnikom indywidualnym powinny być zaprezentowane w wierszu kredyty operacyjne.

Kredyty w rachunku bieżącym udzielone instytucjom niekomercyjnym działającym na rzecz gospodarstw domowych należy prezentować jako kredyty operacyjne.

Kredyty w rachunku bieżącym dla gospodarstw domowych niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, z prowadzeniem gospodarstwa rolnego należy wykazywać jako „Kredyty konsumpcyjne, pozostałe” dla osób prywatnych.

FBN010B_3 przeznaczony jest do prezentowania kredytów na nieruchomości zakwalifikowanych do portfela B. Należności te należy prezentować odrębnie w PLN, EUR, CHF i w walutach innych niż PLN, EUR i CHF w podziale produktowym (mieszkaniowe, z wyodrębnieniem kredytów na nieruchomości mieszkaniowe z rynku pierwotnego i kredytów na nieruchomości z rynku wtórnego, biurowe oraz kredyty na pozostałe nieruchomości w podziale na kredyty na nieruchomości handlowe i usługowe, kredyty na nieruchomości magazynowe i przemysłowe, oraz kredyty na inne nieruchomości) według następujących wartości:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Banki stosujące MSR/MSSF prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe prezentowana jest zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W wierszu kredyty mieszkaniowe dla przedsiębiorstw należy wykazywać kredyty udzielone deweloperom, spółdzielniom mieszkaniowym, itp.

Kredyty na kolektory słoneczne/instalacje fotowoltaiczne oraz inne inwestycje w zakresie ochrony środowiska, związane z nieruchomościami mieszkaniowymi należy wykazywać w formularzu FBN010B_3 jako kredyty na nieruchomości mieszkaniowe z rynku wtórnego.

Kredyty na kolektory słoneczne/instalacje fotowoltaiczne oraz inne inwestycje w zakresie ochrony środowiska związane z innym rodzajem nieruchomości (biurowe, pozostałe, w tym handlowe i usługowe, magazynowe i przemysłowe, inne nieruchomości), należy odpowiednio zaliczyć do kredytów na te nieruchomości, nawet jeśli bank nie finansuje bezpośrednio nabycia/budowy tychże nieruchomości.

Tabele FBN010B_4 przeznaczone są do prezentowania wszystkich należności od sektora niefinansowego zakwalifikowanych do portfela B. Należności te prezentuje się w wartości bilansowej brutto, w podziale produktowym oraz w podziale na podmioty odrębnie w PLN, EUR i w walutach innych niż PLN i EUR.

Kredyty na nieruchomości wykazywane w tabeli FBN010B_3 należy także prezentować w pozycji „inne należności” formularza FBN010B_4.

Kredyty samochodowe udzielone: osobom prywatnym, rolnikom indywidualnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym należy prezentować w pozycji: „kredyty na cele konsumpcyjne, ratalne, samochodowe” (również tzw. kredyty balonowe), natomiast kredyty udzielone przedsiębiorstwom na zakup samochodu powinny być prezentowane w pozycji: „kredyty samochodowe”.

Należności od sektora niefinansowego zaprezentowane w formularzach FBN010A_1 i FBN010B_4 powinny być zgodne z sumą należności dla tego sektora w formularzach FBN018CR_1, FBN018CR_2, FBN018CNR_1, FBN018CNR_2.

Wartość odpisów wykazywana w tabeli FBN010B_4 powinna być również uzgodniona z odpisami na należności od sektora niefinansowego w tabeli FBN015.

Dla banków stosujących PSR wartość należności wykazywanych w formularzu FBN010B_4 powinna być zgodna z wartością tych należności od sektora niefinansowego wykazywanych w formularzu FBN021_8 oraz z wartością instrumentów dłużnych z portfeli „Kredyty i inne należności” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” wykazywanych na FBN021_1.

Dla banków stosujących PSR wartość odpisów wykazywana w formularzu FBN010B_4 powinna być uzgodniona z rezerwami celowymi utworzonymi na rzecz sektora niefinansowego w formularzu FBN021_8 oraz rezerwami celowymi utworzonymi na instrumenty dłużne z portfeli „Kredyty i inne należności” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” wykazywane w formularzu FBN021_1.

Suma należności oraz suma odpisów w formularzu FBN010B_4 powinna być zgodna odpowiednio z sumą należności i sumą odpisów dla sektora niefinansowego prezentowaną w formularzach: F 04.04.1, F 04.03.1 (w zakresie kredytów i zaliczek) i F 04.04.1 (w zakresie instrumentów dłużnych) odrębnie dla należności bez utraty wartości (w podziale na Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne i Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją), jak i należności ze stwierdzoną utratą wartości oraz odrębnie dla poszczególnych podsektorów.

FBN010C_2

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B – SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FBN010C_2 obejmuje należności zakwalifikowane do portfela B. Należności te należy prezentować w podziale produktowym oraz w podziale na podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych odrębnie w PLN i w walutach innych niż PLN według następujących wartości:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

W pozycji kredyty operacyjne należy wykazywać również kredyty w rachunku bieżącym.

Dla należności od podmiotów sektora budżetowego stanowiących dopłaty odsetkowe do oprocentowania kredytów preferencyjnych (w tym mieszkaniowych) nie prezentuje się wartości nominalnej. Dopłaty te należy wykazywać tylko w wartości bilansowej brutto z uwzględnieniem rodzaju kredytu, do którego dopłaty są dokonywane.

Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych prezentowane w formularzu FBN010C_2 powinny być zgodne z sumą należności tego sektora w formularzach FBN018CR_1 i FBN018CNR_1.

Wartość odpisów na należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazywana w formularzach FBN010C_2 powinna być zgodna z odpisami wykazywanymi dla tego sektora w formularzu FBN015.

Wartość bilansowa brutto należności w formularzu FBN010C_2 oraz wartość odpisów powinna być zgodna odpowiednio z wartością należności oraz odpisów dla sektora instytucji rządowych i samorządowych prezentowaną w formularzach: F 04.04.1, F 04.03.1 (w zakresie kredytów i zaliczek) i F 04.04.1 (w zakresie instrumentów dłużnych) odrębnie dla należności bez utraty wartości (w podziale na Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne i Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją), jak i należności ze stwierdzoną utratą wartości oraz odrębnie dla poszczególnych podsektorów.

FBN012

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B – KREDYTY DLA ROLNICTWA ORAZ PRZYCHODY ODSETKOWE, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu tym należy prezentować kredyty dla rolnictwa, udzielone podmiotom klasyfikowanym do sektora niefinansowego, w podziale na kredyty preferencyjne i pozostałe oraz przychody odsetkowe od kredytów dla rolnictwa, w podziale na przychody odsetkowe od kredytów preferencyjnych i przychody odsetkowe od pozostałych kredytów dla rolnictwa. Przychody odsetkowe od kredytów preferencyjnych prezentowane są w podziale na otrzymane od klientów oraz otrzymane od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Należności te prezentuje się według następujących wartości:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Banki stosujące MSR/MSSF prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),

2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe prezentowana jest zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

Wartość należności z tytułu kredytów dla rolnictwa prezentowana w formularzu FBN012 powinna być mniejsza lub równa wartości należności prezentowanych w formularzu FBN020_1.

FBN014A

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, SEKTOR FINANSOWY, WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy prezentować wartość nominalną należności od sektora finansowego zaliczane do portfela B oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”, w podziale produktowym, odrębnie w PLN i walutach innych niż PLN.

FBN014A_1

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A, WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy prezentować wartość nominalną należności zaliczanych do portfela A, w podziale sektorowym, odrębnie w walutach PLN, EUR, CHF oraz inne niż PLN, EUR i CHF.

Wartość nominalna należności od sektora finansowego prezentowanych w formularzach FBN014A i FBN014A_1 powinna być zgodna z wartością nominalną należności (ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości oraz ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości) prezentowanych w formularzu FBN015.

FBN014B

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, SEKTOR NIEFINANSOWY, WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN014B_1 należy wykazywać wartość nominalną kredytów na nieruchomości mieszkaniowe, biurowe i pozostałe udzielonych podmiotom sektora niefinansowego z uwzględnieniem waluty w jakiej kredyt został udzielony.

W formularzu FBN014B_2 należy prezentować wartość nominalną należności od sektora niefinansowego z portfela B, w określonym podziale produktowym, w walucie, w jakiej kredyt został udzielony.

Zgodnie z definicją zawartą w słowniku pojęć w pozycji kredyty operacyjne należy wykazywać również kredyty w rachunku bieżącym związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz prowadzeniem gospodarstwa rolnego, natomiast kredyty w rachunku bieżącym udzielane osobom fizycznym powinny być klasyfikowane do kredytów na cele konsumpcyjne.

Kredyty samochodowe udzielone: osobom prywatnym, rolnikom indywidualnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym należy prezentować w pozycji: „Kredyty na cele konsumpcyjne ratalne, samochodowe” (również tzw. kredyty balonowe), natomiast kredyty udzielone przedsiębiorstwom na zakup samochodu powinny być prezentowane w pozycji: „Kredyty samochodowe”.

Wartość nominalna należności od sektora niefinansowego prezentowana w formularzach FBN014A_1 i FBN014B powinna być zgodna z wartością nominalną należności (ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości oraz ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości) prezentowaną w formularzu FBN015.

Wartość kredytów na nieruchomości prezentowana w formularzu FBN014B_1 w poszczególnych walutach powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu FBN016A.

FBN014C

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH, WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN014C należy wykazywać wartość nominalną należności z portfela B od sektora instytucji rządowych i samorządowych, w określonym podziale produktowym, w walucie, w jakiej kredyt został udzielony.

Dla należności od podmiotów sektora budżetowego stanowiących dopłaty odsetkowe do oprocentowania kredytów preferencyjnych (w tym mieszkaniowych) nie prezentuje się wartości nominalnej. Dopłaty te

należy wykazywać tylko w wartości bilansowej brutto z uwzględnieniem rodzaju kredytu, do którego dopłaty są dokonywane.

Wartość nominalna należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych prezentowanych w formularzach FBN014A_1 i FBN014C powinna być zgodna z wartością nominalną należności (ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości oraz ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości) prezentowanych w formularzu FBN015.

FBN015

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A I B, WEDŁUG LAT ZAANGAŻOWANIA (Z WYŁĄCZENIEM BANKÓW CENTRALNYCH), WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wartość nominalną należności zaliczanych do portfeli A i B oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”. W formularzu nie wykazuje się należności od banków centralnych.

Należności klasyfikowane do portfela A należy wykazywać wyłącznie w pozycji agregującej: „Należności bez utraty wartości”.

Należności według lat zaangażowania powinny być prezentowane według pierwotnych lat zaangażowania banku, tzn. zgodnie z pierwotną datą powstania należności. W odniesieniu do skupionych wierzytelności, przez pierwotny rok zaangażowania banku należy rozumieć rok kalendarzowy nabycia wierzytelności.

W pozycji ≤ 1 rok należy prezentować należności powstałe w danym roku kalendarzowym, a przedziale > 1 rok ≤ 2 lata należy wykazywać należności powstałe w poprzednim roku kalendarzowym. W pozostałych terminach prezentacja jest analogiczna.

Zaangażowanie banku z tytułu kredytów odnawialnych, w tym z tytułu kart kredytowych należy prezentować według daty powstania „aktualnej” należności, tj. liczonej od dnia pierwszego wykorzystania kredytu po ostatniej całkowitej spłacie, zgodnie z warunkami umowy kredytowej.

Przykład:

15.01.2010 zawarcie umowy karty kredytowej z limitem 5000 PLN na 1 rok

18.01.2010 data pierwszej transakcji wykorzystania limitu kredytowego (uruchomienia/wypłaty kredytu)
1000 PLN

31.01.2010 spłata zadłużenia 1000 PLN

10.02.2010 transakcja wykorzystania limitu kredytowego 550 PLN

10.02.2010 transakcja wykorzystania limitu kredytowego 200 PLN

Saldo należności na dzień 28.02.2010 750 PLN

Pierwotny termin zaangażowania banku: 10.02.2010

Wartość nominalna należności prezentowanych w formularzu FBN015 powinna być zgodna z wartością nominalną należności prezentowanych w formularzu FBN014.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności od sektora finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazane w formularzu FBN015 powinny być zgodne z wartością tych odpisów wykazanych w formularzach FBN010A_2, FBN010B_4 oraz FBN010C_2.

Banki stosujące MSR/MSSF prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe prezentowana jest zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W ostatniej kolumnie prezentowana jest liczba kredytów na nieruchomości mieszkaniowe (w sztukach) udzielonych w danym roku kalendarzowym.

Należności w wartości nominalnej od sektora niefinansowego prezentowane na tym formularzu powinny być adekwatne do należności prezentowanych (w wartości bilansowej brutto) wykazywanych w formularzach: FBN010A_1, FBN010A_2, FBN010B_4 oraz FBN010C_2.

FBN016A**AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, KREDYTY NA NIERUCHOMOŚCI DLA SEKTORA NIEFINANSOWEGO – WEDŁUG LAT ZAAGAŻOWANIA BANKU, WARTOŚĆ NOMINALNA**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się kredyty na finansowanie nieruchomości w podziale na „Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe” oraz „Kredyty na nieruchomości biurowe i pozostałe”, według lat zaangażowania w podziale na:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Należności według lat zaangażowania powinny być prezentowane, według pierwotnych lat zaangażowania banku, tzn. zgodnie z pierwotną datą powstania należności. W odniesieniu do skupionych wierzytelności, przez pierwotny rok zaangażowania banku należy rozumieć rok nabycia wierzytelności.

Wartość nominalna kredytów prezentowanych w formularzu FBN016A w poszczególnych walutach powinna być zgodna z wartością tych kredytów wykazywaną w formularzu FBN014B_1.

Wartość nominalna kredytów prezentowanych w formularzu FBN016A powinna być zgodna z wartością tych kredytów wykazywaną w formularzu FBN016B oraz w formularzu FBN014B_1.

FBN016B**AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, KREDYTY NA NIERUCHOMOŚCI DLA SEKTORA NIEFINANSOWEGO, WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI, WARTOŚĆ NOMINALNA**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się kredyty na nieruchomości w podziale na „Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe” oraz „Kredyty na nieruchomości biurowe i pozostałe”, według terminów zapadalności w podziale na:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,

2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Banki stosujące MSR/MSSF prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów prezentowana jest w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone zgodnie z MSSF 9. Wartość odpisów dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe prezentowana jest zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR prezentują:

1. Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
2. Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
3. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone oraz wartość odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

Przez termin zapadalności należy rozumieć okres pozostający od daty sprawozdawczej do daty płatności określonej umową, tj. do daty płatności poszczególnej raty lub całego kredytu w przypadku jednorazowej spłaty.

Kredyty nieobsługiwane należy wykazywać w kolumnie do 1 roku.

Wartość kredytów na nieruchomości dla sektora niefinansowego wykazywana w formularzu FBN016B powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu FBN016A oraz w formularzu FBN014B_1.

FBN017_2

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, EKSPOZYCJE CAŁKOWICIE LUB CZĘŚCIOWO ZABEZPIECZONE HIPOTEKĄ, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN017_2 należy wykazywać należności od sektora finansowego, niefinansowego i sektora instytucji rządowych i samorządowych według produktów oraz waluty kredytu.

Należności należy prezentować w podziale na:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Podstawowym kryterium zaklasyfikowania określonego kredytu do kategorii kredytów zabezpieczonych hipoteką jest rodzaj przyjętego zabezpieczenia tj. hipoteka. Bez względu na przeznaczenie kredytu (np. finansujący zakup maszyn i urządzeń), jeśli jako zabezpieczenie została docelowo ustanowiona hipoteka, kredyt ten należy wykazywać w formularzu FBN017 jako kredyt na inwestycje zabezpieczony hipoteką. Ze względu na nazwę produktu przyjętą w banku (np.: „kredyt budowlany”, „kredyt budowlano – hipoteczny”, czy „kredyt hipoteczny” kredyty te mogą, ale nie muszą oznaczać kredytów zabezpieczonych hipoteką, bowiem tego typu produkty banku nie zawsze posiadają zabezpieczenie hipoteczne).

W formularzu nie należy wykazywać tzw. „Kredytów pomostowych” – zabezpieczonych przejściowo w inny sposób (np. ubezpieczeniem kredytu), do czasu ustanowienia hipoteki, jako zabezpieczenia docelowego.

Do kredytów zabezpieczonych hipoteką należy zaliczyć także skupione wierzytelności z tytułu takich kredytów oraz udzielone pożyczki zabezpieczone hipoteką.

W kolumnach odnoszących się do „Wartości bilansowej brutto ekspozycji” zabezpieczonej hipoteką należy prezentować pełną wartość brutto należności w całości lub częściowo zabezpieczonych hipoteką oraz pełną wartość odpisów na te należności.

W kolumnach odnoszących się do „Wartości bilansowej brutto części ekspozycji w pełni zabezpieczonej hipoteką” należy, w przypadku, gdy hipoteka jest jednym z kilku zabezpieczeń, prezentować tylko wartość kredytu w części zabezpieczonej hipoteką. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należy wykazywać proporcjonalnie w stosunku do wartości wykazanej ekspozycji.

W przypadku obniżenia się wartości rynkowej zabezpieczenia poniżej wartości bilansowej brutto należności (przy niezmienionej wartości wpisu hipotecznego) jako należność zabezpieczoną hipotecznie należy wykazać tylko część należności – do wysokości wartości rynkowej zabezpieczenia (hipoteki). Pełną wartość brutto należności w całości lub częściowo zabezpieczonych hipotecznie oraz odpisów na te należności należy prezentować w części formularza odnoszącej się do wartości bilansowej brutto ekspozycji.

Jeżeli kredyt zabezpieczony hipotecznie nie został wymieniony w tabeli z nazwy to wartość tego kredytu należy wykazać w pozycji „Inne należności”, tak, aby w formularzu wykazywanych było 100% należności w całości lub częściowo zabezpieczonych hipoteką.

W przypadku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych oraz kredytów konsumpcyjnych prezentowanych w formularzu należy dodatkowo wykazać liczbę takich kredytów oraz średnią wartość wskaźnika LtV danego portfela, ważoną wartością kredytów.

LtV jest to wskaźnik, który określa na dzień bilansowy relację aktualnej wartości kredytu (pożyczki) tj. kwotę niespłaconego kredytu (pożyczki) wraz z zobowiązaniem pozabilansowym z tytułu udzielonej linii kredytowej do całej aktualnej wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie tego kredytu (pożyczki).

Wartość LtV dla portfela należności zabezpieczonych hipotecznie liczymy zatem jako:

$$LtV = \frac{\sum_i (LtV_i * W_i)}{\sum_i W_i}$$

LtV – średni wskaźnik LtV dla portfela

LtV_i – wskaźnik LtV dla należności i

W_i – wartość należności i (rozumianej jako pozostała do spłaty kwota kredytu/pożyczki powiększona o ewentualne zobowiązanie pozabilansowe z tytułu udzielonej linii kredytowej – niewypłacone transze), której przypisany jest wskaźnik LtV_i

$\sum_i W_i$ – wartość portfela należności dla którego wyznaczamy wskaźnik LtV.

Wskaźnik LtV należy prezentować w formularzu FBN017_2 z dwoma miejscami po przecinku np. LtV wynoszące 60,5 % należy wykazać jako wartość 60,50.

W przypadku kredytu zabezpieczonego hipotecznie na nieruchomości, która jest w trakcie budowy i kredyt ten jest wypłacany w transzach, bank może wprowadzić metodę liczenia wskaźnika LtV zgodnie z załącznikiem IV do Zalecenia Europejskiej Rady Ryzyka Systemowego z dnia 31 października 2016 r. w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2016/14), tzn. dokonywać obliczenia „V” za pomocą metody kosztowej lub odtworzeniowej, zaś jako „L”, przyjąć sumę wypłaconych transz.

Korzystanie z tej metody będzie możliwe po dostosowaniu się banków i oddziałów instytucji kredytowych do zapisów Rekomendacji S, dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi

zabezpieczonymi hipotecznie, stanowiącej załącznik do uchwały Nr 492/2019 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 3 grudnia 2019 r. (Dz. Urz. KNF poz. 39 oraz z 2020 r. poz. 19).

FBN018A

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A I B, BANKI I ODDZIAŁY INSTYTUCJI KREDYTOWYCH, TERMINY PIERWOTNE, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FBN018A przeznaczony jest do prezentowania należności banków i oddziałów instytucji kredytowych zaliczanych do portfeli A i B oraz Innych depozytów płatnych na żądanie prezentowanych w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Należności zaklasyfikowane do portfela A należy wykazywać w wartości bilansowej, natomiast należności zaklasyfikowane do portfela B należy prezentować według wartości bilansowej brutto. Poszczególne pozycje należy prezentować w podziale na terminy pierwotne wynikające z umowy oraz w podziale na waluty. W tabeli należy oddzielnie wykazać lokaty, kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności.

Wartość bilansowa brutto należności od banków i oddziałów instytucji kredytowych prezentowana w formularzu FBN018A powinna być wyższa lub równa wartości bilansowej brutto tych należności wykazywanych w formularzu FBN010A_2. Ewentualną różnicę mogą stanowić należności od banków i oddziałów instytucji kredytowych klasyfikowane do portfela A.

FBN018B

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A I B, INNE MONETARNE INSTYTUCJE FINANSOWE I POZOSTAŁE INSTYTUCJE SEKTORA FINANSOWEGO, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FBN018B przeznaczony jest do prezentowania należności od innych monetarnych instytucji finansowych i pozostałych instytucji sektora finansowego zakwalifikowanych do portfeli A i B. Należności zaklasyfikowane do portfela A należy wykazywać w wartości bilansowej, natomiast należności zaklasyfikowane do portfela B należy prezentować według wartości bilansowej brutto.

W formularzach FBN018BR_1, FBN018BNR_1 należy prezentować kredyty i pożyczki udzielone w podziale na terminy pierwotne wynikające z umowy. W tabelach FBN018BR_2 i FBN018BNR_2 wykazuje się lokaty i inne należności.

Wartość bilansowa brutto należności od sektora finansowego prezentowana w formularzach FBN018A, FBN018BR_1, FBN018BR_2, FBN018BNR_1, FBN018BNR_2 powinna być zgodna z wartością należności wykazywanych w formularzach FBN010A_2 i FBN010A_1 (w zakresie sektora finansowego).

FBN018C

AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL A I B, SEKTOR NIEFINANSOWY ORAZ SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FBN018C przeznaczony jest do prezentowania należności od sektora niefinansowego i sektora instytucji rządowych i samorządowych z portfeli A i B w podziale na podmioty, waluty i terminy pierwotne. Należności zaklasyfikowane do portfela A należy wykazywać w wartości bilansowej, natomiast należności zaklasyfikowane do portfela B należy prezentować według wartości bilansowej brutto.

Jeżeli w formularzu FBN018CNR_2 pozycja jest zablokowana lub niewymieniona z nazwy należy ją zaprezentować w pozycji „Inne należności” (stanowiącej dopełnienie podziału produktowego w tabeli).

W formularzach FBN018CR_2 i FBN018CNR_2 w kolumnie „kredyty samochodowe” należy wykazywać wszystkie kredyty udzielone na zakup samochodów niezależnie od podmiotu, któremu ten kredyt przyznano. W kolumnie tej wykazuje się, zatem kredyty samochodowe dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych bez względu na fakt, czy są one związane z działalnością gospodarczą (prowadzeniem gospodarstwa rolnego), czy też nie.

Suma należności dla sektora niefinansowego prezentowana w formularzach FBN018CR_1, FBN018CR_2, FBN018CNR_1, FBN018CNR_2 powinna być zgodna z wartością należności wykazywanych w formularzach FBN010B_4 i FBN010A_1 (w zakresie sektora niefinansowego).

Suma należności dla sektora rządowego i samorządowego w formularzach FBN018CR_1, FBN018CNR_1 powinna być zgodna z sumą tych należności w formularzach FBN010C_2 i FBN010A_1 (w zakresie sektora rządowego i samorządowego).

FBN020

TERMINOWOŚĆ OBSŁUGI – AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Należności wykazywane w formularzach z grupy FBN020 należy zakwalifikować do odpowiedniego przedziału czasowego uwzględniającego terminowość ich obsługi.

W formularzu FBN020_1 należy prezentować wartość bilansową brutto kredytów dla rolnictwa z portfela B w podziale na przedziały dotyczące terminowości obsługi.

W formularzu FBN020_2 należy prezentować wartość bilansową brutto należności z portfela B oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”. Wymienione należności wykazywane są w podziale produktowym, sektorowym z uwzględnieniem terminowości obsługi.

Inne depozyty płatne na żądanie w formularzu FBN20_2 należy prezentować w pozycji „Rachunki bieżące”.

W wierszach dotyczących przeterminowania należy prezentować należności przeterminowane bez względu na fakt, czy przeterminowanie dotyczy kapitału czy odsetek. Okres przeterminowania rozumiany jest, jako okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach to okres od zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty. W odpowiedniej pozycji odpowiadającej danemu okresowi przeterminowania należy wykazywać całą należność.

W wierszu „nieprzeterminowane” należy prezentować należności, których obsługa jest terminowa, tzn. nie wystąpiło opóźnienie w spłacie należności głównej lub odsetek.

Należności niewymienione w tabeli z nazwy należy wykazywać w pozycji: „inne należności” (np. kredyty samochodowe, przekroczenie sald, skupione wierzytelności leasingowe i factoringowe).

Dla banków stosujących PSR suma pozycji „Kredyty”, „Inne należności” z formularza FBN020_2 powinna być zgodna z wartością ekspozycji kredytowych wykazywanych w formularzu FBN008 oraz FBN007 (dla „pozostałych należności”) w zakresie ekspozycji wobec sektorów finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego.

Dla banków stosujących PSR wartość bilansowa brutto „Instrumentów dłużnych” w formularzu FBN020_2 powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu FBN008.

Suma pozycji „Kredyty”, „Inne należności” w zakresie ekspozycji wobec sektora finansowego, niefinansowego oraz rządowego i samorządowego z formularza FBN020_2 powinna być zgodna z wartością kredytów i zaliczek wykazywanych w formularzach F 04.04.1 i F 04.03.1.

Wartość bilansowa brutto „Instrumentów dłużnych” w formularzu FBN020_2 powinna być zgodna z ich wartością prezentowaną w formularzu F 04.04.1.

Dla banków stosujących PSR wartość należności prezentowana w formularzu FBN020_2 z wyłączeniem instrumentów dłużnych powinna być zgodna z wartością prezentowaną w formularzu FBN021_8.

Dla banków stosujących PSR wartość instrumentów dłużnych z portfela B wykazana w formularzu FBN020_2 powinna być zgodna z wartością tych instrumentów prezentowaną w formularzach FBN008 i FBN021_1 w zakresie instrumentów dłużnych klasyfikowanych do portfeli „Kredyty i inne należności” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności”.

Dodatkowo, wartość należności prezentowanych w formularzu FBN020_2 powinna być zgodna z wartością należności prezentowanych w formularzach FBN010A_2, FBN010B_4 i FBN010C_2 oraz „kredyty i zaliczki” od banków centralnych wykazywanych w formularzach F 04.03.1 i F04.04.1.

Wartość należności z tytułu kredytów dla rolnictwa prezentowana w formularzu FBN020_1 powinna być większa lub równa wartości tych kredytów wykazywanych w formularzu FBN012.

FBN021

TERMINOWOŚĆ OBSŁUGI – AKTYWA FINANSOWE, PORTFEL B ORAZ INSTRUMENTY DŁUŻNE Z WYBRANYCH PORTFELI (BANKI PSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniany przez banki stosujące PSR.

Począwszy od sprawozdań za czerwiec 2019 roku formularzy o numerach FBN021_5 i FBN021_7 nie wypełnia się.

W formularzu FBN021 wykazywane są: cały portfel „Kredyty i inne należności” oraz instrumenty dłużne i pozostałe należności z portfeli „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” oraz Inne depozyty płatne na żądanie prezentowane w bilansie w kategorii „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Poszczególne tabele FBN021 pogrupowane są w następujące pary, stanowiące nawzajem uzupełnienie informacji o prezentowanych należnościach. Wymienione pary tabel obejmują następujące formularze:

- FBN021_1 i FBN021_2 w zakresie instrumentów dłużnych,
- FBN021_3 i FBN021_4 w zakresie kredytów na nieruchomości mieszkaniowe,
- FBN021_6 i FBN021_8 w zakresie należności z portfela B (z wyłączeniem instrumentów dłużnych).

Należności prezentowane w kategoriach: „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone” należy zakwalifikować do odpowiedniego przedziału czasowego uwzględniającego terminowość ich obsługi.

W poszczególnych wierszach dotyczących przeterminowania należy prezentować należności przeterminowane według wartości bilansowej brutto, bez względu na fakt, czy przeterminowanie dotyczy kapitału, czy odsetek. Okres przeterminowania rozumiany jest, jako okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania, dla należności spłacanych w ratach należy przyjąć, jako okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty. W wierszu odpowiadającym danemu okresowi przeterminowania należy wykazywać całą należność.

W kategorii „nieprzeterminowane” należy prezentować należności, obsługiwane terminowo, w przypadku których nie wystąpiło opóźnienie w spłacie należności lub odsetek.

W formularzach z grupy FBN021 dla należności, na które nie została utworzona rezerwa celowa należy prezentować wyłącznie wartość nominalną, wartość bilansową brutto, odsetki, odsetki skapitalizowane oraz inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych.

Banki stosujące PSR, podlegające przepisom Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, w pozycjach przeznaczonych do wykazywania rezerw celowych, w tym w formularzach z grupy FBN021 wykazują utworzone rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące związane z ekspozycjami kredytowymi, odnoszące się do odsetek, także skapitalizowanych, od ekspozycji kredytowych.

Dla należności, dla których utworzono rezerwę celową poza wartością nominalną, wartością bilansową brutto, odsetkami oraz odsetkami skapitalizowanymi wykazuje się także zabezpieczenia pomniejszające podstawę naliczania rezerw celowych, inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych oraz podstawę naliczania rezerw celowych [(nominał) + (odsetki) – (zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych) +/- (inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych, np. opłaty związane integralnie z ekspozycją kredytową)]. Dane te należy prezentować również w przypadku, gdy wymagana rezerwa celowa na należności „normalne” i „pod obserwacją” jest pomniejszona o rezerwę na ryzyko ogólne. Pomniejszenia o rezerwę na ryzyko ogólne nie należy wykazywać w żadnej kolumnie tego formularza.

W tabeli FBN021_1 należy wykazywać wartość bilansową brutto oraz utworzone rezerwy celowe na instrumenty dłużne klasyfikowane do następujących portfeli aktywów: „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”, „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” oraz „Kredyty i inne należności”.

Tabela FBN021_2 stanowi dopełnienie informacji o instrumentach dłużnych prezentowanych w FBN021_1.

W pozycji Inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych należy prezentować nierozliczoną prowizję uwzględnianą w rachunku efektywnej stopy procentowej.

Informacje dotyczące instrumentów dłużnych Banku Centralnego (z portfeli: „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” i „Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności”) należy wykazywać w pozycji zbiorczej „sektor finansowy”.

W tabeli FBN021_2 w pozycji „odsetki” należy prezentować oprócz naliczonych odsetek także premię i dyskonto wykazane z odpowiednimi znakami.

W tabeli FBN021_3 należy wykazywać wartość bilansową brutto kredytów na nieruchomości mieszkaniowe z portfela „Kredyty i inne należności” oraz z pozostałych należności z portfeli „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” i „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności”, a także utworzone rezerwy celowe na te kredyty.

Tabela FBN021_4 stanowi dopełnienie informacji o kredytach na nieruchomości mieszkaniowe prezentowanych w FBN021_3.

W tabeli FBN021_8 należy wykazywać wartość bilansową brutto oraz utworzone rezerwy celowe na kredyty i pożyczki z portfela „Kredyty i inne należności” oraz pozostałe należności z portfeli „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności”.

Tabela FBN021_6 stanowi dopełnienie informacji o należnościach prezentowanych w formularzu FBN021_8.

W pozycji „odsetki” w tabeli FBN021_6 należy wykazywać odsetki z tytułu dopłat do kredytów preferencyjnych.

W formularzach FBN021_2, FBN021_4, i FBN021_6 należy wykazywać wartość nominalną, odsetki, odsetki skapitalizowane, wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych, inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych oraz podstawę tworzenia rezerw celowych.

Pozycja: „Podstawa naliczania rezerw celowych” powinna być wyliczana zgodnie z następującym algorytmem: wartość nominalna + odsetki – wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych – inne korekty wpływające na podstawę tworzenia rezerw celowych.

Wartość należności oraz rezerw celowych wykazywanych w formularzu FBN021_8 powinna być zgodna z wartością bilansową brutto należności oraz z wartością rezerw celowych z formularzy: FBN010A_2, FBN010B_4, FBN010C_2.

Wartość należności prezentowanych w formularzach FBN021_8 i FBN021_1 (w zakresie instrumentów dłużnych z portfeli „Kredyty i inne należności” oraz „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności”) powinna być zgodna z wartością należności wykazywanych w formularzu FBN020_2.

FBN022A

DODATKOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ – WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ DLA/OD POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI POŚREDNICTWA FINANSOWEGO, WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy wykazywać wartość bilansową brutto należności i wartość bilansową zobowiązań wobec następujących grup podmiotów zaliczanych do kategorii „Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego”, takich jak:

- domy maklerskie,
- instytucje typu private equity/venture capital,
- firmy leasingowe,
- firmy factoringowe,
- instytucje pośrednictwa finansowego (inne niż: domy maklerskie, instytucje typu private equity/venture capital, firmy leasingowe, firmy faktoringowe).

W formularzu należy wykazywać wszystkie należności/zobowiązania od/dla Pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego.

W wierszu „instytucje pośrednictwa finansowego inne niż: domy maklerskie, instytucje typu private equity/venture capital, firmy leasingowe, firmy faktoringowe” należy prezentować należności/zobowiązania od/dla pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego innych niż wymienione z nazwy, tak, aby tabela FBN022A zawierała 100% należności/zobowiązań od/dla pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego.

Kwoty ekspozycji wobec poszczególnych grup podmiotów nie podlegają nettowaniu.

Przykład:

Bank A na dzień sprawozdawczy posiadał w księgach należności z tytułu udzielonych kredytów wobec firm faktoringowych w wysokości 10 mln PLN, oraz zobowiązania z tytułu depozytów złożonych przez te instytucje w kwocie 3 mln PLN. W tabeli FBN022A informacje te zostaną wykazane w następujący sposób:

- wiersz firmy faktoringowe, kolumna Należności – 10 mln PLN,
- wiersz firmy faktoringowe, kolumna Zobowiązania – 3 mln PLN.

FBN022A_1

WARTOŚĆ NOMINALNA NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW – INNE INSTYTUCJE POŚREDNICTWA FINANSOWEGO (Z WYŁĄCZENIEM FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W tabeli należy wykazywać wartość nominalną należności i zobowiązań z tytułu kredytów i depozytów od innych instytucji pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych) w podziale na rezydenta i nierezydenta, produkty i waluty.

W pozycji „Należności/ depozyty bieżące” należy prezentować wartość nominalną aktywów finansowych z tytułu posiadanych przez bank środków na rachunkach w innych instytucjach pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych) zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego. „Depozyty bieżące” obejmują środki, które mogą być płatne na żądanie oraz depozyty jednodniowe typu „overnight”, depozyty typu „tomnext” i „spotnext”. (W formularzu stosuje się klasyfikację depozytów jednodniowych odmienną od wskazanej w słowniku pojęć pkt. 2.40).

W pozycji „Należności/depozyty terminowe” należy prezentować wartość nominalną aktywów finansowych z tytułu posiadanych przez bank depozytów w innych instytucjach pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych) zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego. Kategoria „Depozyty terminowe” obejmuje:

1. Depozyty terminowe,
2. Depozyty z terminem wypowiedzenia, które są ulokowane przez bank bez określonego terminu i nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu,
3. Depozyty zablokowane,
4. Należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych, w przypadku, gdy depozyt początkowy jest ulokowany w banku.

W pozycji „Należności/ kredyty” należy podać wartość aktywów finansowych według wartości nominalnej na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem wartości skapitalizowanych odsetek z tytułu:

1. Kredytów/pożyczek udzielonych rezydentom i nierezydentom włącznie z pożyczkami podporządkowanymi (należy wykazać tylko kwoty faktycznie wykorzystane przez kredytobiorcę),
2. Leasingu finansowego,
3. Zrealizowanych przez gwaranta lub poręczyciela gwarancji lub poręczeń,
4. Skupionych przez bank nieprzeterminowanych wierzytelności od przedsiębiorców w związku z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą (tzw. factoring lub forfaiting),
5. Przekroczenia sald na rachunkach bieżących,
6. Kredytów w rachunku bieżącym,
7. Kredytów związanych z funkcjonowaniem kart płatniczych.

W pozycji „Należności/operacje z przyrzeczeniem odkupu” należy wykazać wartość nominalną należności z tytułu zakupionych od rezydentów i nierezydentów papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem ich odkupu (w transakcjach reverse repo i buy-sell-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych wypłacanych klientom w ramach pożyczek papierów wartościowych.

W pozycji „Zobowiązania/depozyty bieżące” należy prezentować wartość nominalną zobowiązań z tytułu środków zdeponowanych w banku na rachunkach innych instytucji pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych), zarówno rezydentów jak i nierezydentów zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego. „Depozyty bieżące” obejmują środki, które mogą być płatne na żądanie, zdeponowane w banku na rachunkach bieżących rezydentów i nierezydentów oraz depozyty jednodniowe typu „overnight”, depozyty typu „tomnext” i „spotnext”. (W formularzu stosuje się klasyfikację depozytów jednodniowych odmienną od wskazanej w słowniku pojęć pkt. 2.40).

W pozycji „Zobowiązania/depozyty terminowe” należy podać wartość nominalną zobowiązań z tytułu środków zdeponowanych w banku na rachunkach innych instytucji pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych), zarówno rezydentów jak i nierezydentów zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego. Kategoria „Depozyty terminowe” obejmuje:

1. Depozyty terminowe,
2. Depozyty z terminem wypowiedzenia, które są zdeponowane w banku na rachunkach bez określonego terminu i nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu,
3. Depozyty zablokowane,
4. Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych otrzymanych od klientów banku.

W pozycji „Zobowiązania/kredyty” należy prezentować wartość nominalną zobowiązań finansowych na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem wartości odsetek skapitalizowanych z tytułu:

1. Kredytów/pożyczek otrzymanych od innych instytucji pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych), zarówno rezydentów jak i nierezydentów włącznie z pożyczkami podporządkowanymi (należy wykazać tylko kwoty faktycznie wykorzystane),
2. Leasingu finansowego,

3. Przekroczenia sald na rachunkach w innych instytucjach pośrednictwa finansowego (z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych).

W pozycji „Zobowiązania/ operacje z przyrzeczeniem odkupu” należy prezentować wartość nominalną zobowiązań z tytułu sprzedaży rezydentom i nierezydentom papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem ich odkupu (w transakcjach repo i sell-buy-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych otrzymanych od klientów w ramach pożyczek papierów wartościowych.

FBN022B

DODATKOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ – KREDYTY NA NIERUCHOMOŚCI (INFORMACJA O PRZEVALUTOWANIU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM) – WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN022B należy wykazać wartość nominalną kredytów na nieruchomości od sektora niefinansowego w podziale na kredyty przewalutowane i nieprzewalutowane dla poszczególnych podmiotów.

Kredyty przewalutowane są to kredyty, których umowna waluta uległa zmianie w ostatnim okresie sprawozdawczym, tj. w okresie między datą, na którą sporządzone było poprzednie sprawozdanie a datą, na którą opracowywane jest aktualne sprawozdanie. Wśród kredytów przewalutowanych w ostatnim okresie sprawozdawczym wyróżnia się trzy grupy:

- kredyty przewalutowane z waluty obcej na złote,
- kredyty przewalutowane ze złotych na walutą obcą,
- kredyty przewalutowane z waluty obcej na walutę obcą.

W sytuacji, gdy w jednym okresie sprawozdawczym kredyt został przewalutowany np. z CHF na PLN a następnie z PLN na USD, to w tabeli FBN022B powinien zostać wykazany jako kredyt, który w ostatnim okresie sprawozdawczym został przewalutowany z waluty obcej na walutę obcą.

W ostatniej kolumnie powinno się wykazać wartość nominalną kredytów, które w ostatnim okresie sprawozdawczym nie zostały przewalutowane. Wykazuje się tu kredyty, dla których w okresie między datą, na które sporządzone było poprzednie sprawozdanie, a datą, na którą opracowywane jest aktualne sprawozdanie, nie zmieniono umownej waluty.

Przykład:

Na kilka miesięcy przed sporządzeniem poprzedniego sprawozdania bank udzielił kredytu na zakup nieruchomości osobie prywatnej w wysokości 50 tys. PLN, waluta umowy została ustalona w PLN. W okresie między dniem, na który sporządzono poprzednie sprawozdanie a dniem, na który sporządza się kolejne (aktualne) sprawozdanie nastąpiła zmiana waluty umownej z PLN na CHF. Kredyt ten znajdował się w bilansie banku w dniu sporządzania poprzedniego sprawozdania oraz w dniu sporządzania aktualnego sprawozdania, dlatego powinien być prezentowany w tabeli FBN022B. Należy go wykazać w tej tabeli w

następujący sposób: kredyty udzielone gospodarstwom domowym, przewalutowane ze złotych na walutę obcą.

Przykład:

W ostatnim okresie sprawozdawczym bank udzielił kredytu na zakup nieruchomości przedsiębiorstwu w wysokości 50 tys. PLN, waluta umowy została ustalona w PLN. W okresie między dniem, udzielenia kredytu a dniem, na który sporządza się kolejne sprawozdanie nie nastąpiły żadne zmiany waluty umownej kredytu. Kredyt taki powinien być wykazany w tabeli FBN022B w kolumnie nieprzewalutowane, gdyż na dzień sporządzenia sprawozdania był ujmowany w księgach.

Suma należności przewalutowanych oraz nieprzewalutowanych nie powinna być mniejsza niż wartość kredytów na nieruchomości prezentowana w formularzu FBN014B_1, a także w formularzach FBN016A i FBN016B.

FBN026A

INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, STOWARZYSZONYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH – SKRÓCONE INFORMACJE FINANSOWE O JEDNOSTKACH BLISKO POWIĄZANYCH ORAZ INWESTYCJACH ZALICZANYCH DO AKTYWÓW TRWAŁYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki posiadające jednostki powiązane, niezależnie od faktu sporządzania sprawozdania skonsolidowanego.

W formularzu FBN026A należy wykazywać:

- podmioty blisko powiązane z bankiem w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 38 rozporządzenia nr 575/2013,
- podmioty zależne od banku oraz podmioty blisko powiązane z bankiem, które nie zostały objęte konsolidacją,
- udziały mniejszościowe (łącznie w jednej pozycji).

W formularzu prezentuje się jednostki wykazywane metodą praw własności oraz oddzielnie jednostki, które nie są wykazywane metodą praw własności.

W pozycji „Identyfikator” w przypadku krajowych osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, prowadzących działalność gospodarczą należy podać identyfikator REGON, a w przypadku osób zagranicznych numer EKZ.

W przypadku udziałów mniejszościowych sumowanych i wykazywanych łącznie w jednej pozycji, w polu identyfikator należy podać numer rozliczeniowy banku sprawozdającego.

W pozycji „Rodzaj powiązania” należy podać oznaczenie powiązania banku z podmiotem wykazywanym w formularzu zgodnie z symboliką: 1 – zależny, 2 – współzależny, 3 – stowarzyszony, 4 – pozostałe.

W pozycji „Konsolidacja” należy określić czy podmiot jest objęty konsolidacją (tak/nie).

W pozycji „Cena nabycia” należy wykazać kwotę zapłaconą za nabycie akcji/udziałów.

W pozycji „Wartość bilansowa” należy podać wartość akcji/udziałów na dzień bilansowy z bilansu banku w przypadku jednostki zależnej lub z bilansu spółki zależnej od banku w przypadku jednostek pośrednio powiązanych z bankiem (podmiotów zależnych, współzależnych i stowarzyszonych należących do spółek, w których bank ma bezpośrednie zaangażowanie).

W pozycji „Udział w kapitale” należy określić procentowy udział w kapitale jednostki.

W pozycji „Udział w głosach na WZA” należy wykazać procentowy udział w głosach na WZA/WZW.

W pozycjach „Aktywa jednostki”, „Zobowiązania jednostki”, „Kapitał zakładowy”, „Wynik finansowy jednostki” należy wykazać odpowiednie wielkości z bilansu jednostki.

Banki sporządzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentują dane z bilansów jednostek podporządkowanych zgodne z przyjętymi zasadami rachunkowości jednostki dominującej. Bank sprawozdający powinien wykazywać w w/w pozycjach dane na datę sprawozdawczą, na którą sporządza sprawozdanie FINREP. W przypadku braku aktualnych danych ze spółek podporządkowanych, bank przekazuje ostatnie dostępne dane. Bank zobowiązany jest do przekazania korekty sprawozdania z aktualnymi danymi jednostek podporządkowanych na datę sprawozdawczą w terminie do 1 miesiąca od daty sprawozdawczej w ciągu roku obrotowego oraz 15 dni roboczych od daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego na koniec roku obrotowego.

W pozycji „Data sprawozdawcza” należy wykazywać dzień sprawozdawczy sprawozdania finansowego jednostki stowarzyszonej (MSR/MSSF)/podmiotu blisko powiązanego (PSR) wykorzystywanego dla potrzeb zastosowania metody praw własności, ale sporządzanego na inny dzień sprawozdawczy lub za inny okres niż sprawozdanie finansowe inwestora/jednostki dominującej.

W pozycji „Przychody z dywidend” należy wykazać kwotę otrzymanej dywidendy w ujęciu jednostkowym.

Suma wartości bilansowych dla wszystkich podmiotów powiązanych wykazanych w FBN026A nie powinna być niższa niż wartość wykazana w formularzu F 01.01 w pozycji: „Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych”.

Podmioty wykazane w formularzu FBN026A nie powinny być ponownie ujmowane w formularzu FBN026B.

**FBN026B
INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, STOWARZYSZONYCH I
WSPÓLKONTROLOWANYCH – PODMIOTY BLISKO POWIĄZANE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu FBN026B należy wykazywać podmioty blisko powiązane z bankiem rozumiane jako podmioty, z którymi bank pozostaje w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, mogącym mieć w ocenie Komisji Nadzoru Finansowego istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów.

W kolumnie „Identyfikator” w przypadku krajowych osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, prowadzących działalność gospodarczą należy podać identyfikator REGON, a w przypadku osób zagranicznych numer EKZ.

W pozycji „Konsolidacja” należy określić czy podmiot jest objęty konsolidacją (tak/nie).

W pozycji „Cena nabycia” należy wykazać kwotę zapłaconą za nabycie akcji/udziałów.

W pozycji „Wartość bilansowa” należy podać wartość akcji/udziałów na dzień bilansowy z bilansu banku w przypadku jednostki zależnej lub z bilansu spółki zależnej od banku w przypadku jednostek pośrednio powiązanych z bankiem (podmiotów zależnych, współzależnych i stowarzyszonych należących do spółek, w których bank ma bezpośrednio zaangażowanie).

W pozycjach „Aktywa jednostki”, „Zobowiązania jednostki”, „Kapitał zakładowy”, „Wynik finansowy jednostki” należy wykazać odpowiednie wielkości ekonomiczne według wartości nominalnej, wykazywanej w bilansie jednostki.

W pozycji „Przychody z dywidend” należy wykazać kwotę otrzymanej dywidendy w ujęciu jednostkowym.

W pozycji „Data sprawozdawcza” należy wykazywać dzień sprawozdawczy sprawozdania finansowego podmiotu powiązanego wykorzystywanego dla potrzeb zastosowania metody praw własności, ale sporządzanego na inny dzień sprawozdawczy lub za inny okres niż sprawozdanie finansowe inwestora/jednostki dominującej.

FBN026D

INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, STOWARZYSZONYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH – SKRÓCONE INFORMACJE O WSPÓLNIE KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Tabelę FBN026D wypełniają wyłącznie banki, które posiadają wspólnie kontrolowaną działalność w rozumieniu MSR 31 § 13-17.

Wspólnie kontrolowana działalność jest rodzajem wspólnego przedsięwzięcia dwóch bądź kilku jednostek, związanych ustaleniami umownymi ustanawiającymi sprawowanie współkontroli. W odniesieniu do swoich udziałów we wspólnie kontrolowanej działalności jednostka (wspólnik przedsięwzięcia) wykazuje:

- kontrolowane aktywa,
- zaciągnięte zobowiązania,

- poniesione koszty,
udział w osiągniętych przychodach.

FBN026E

INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH, STOWARZYSZONYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH – SKRÓCONE INFORMACJE O WSPÓLNIE KONTROLOWANYCH AKTYWACH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Tabelę FBN026E wypełniają wyłącznie banki, które posiadają wspólnie kontrolowane aktywa w rozumieniu MSR 31 pkt 18-23.

Wspólne kontrolowanie aktywów jest rodzajem wspólnego przedsięwzięcia dwóch bądź kilku jednostek, związanych ustaleniami umownymi ustanawiającymi sprawowanie współkontroli. W odniesieniu do swoich udziałów we wspólnie kontrolowanych aktywach jednostka (wspólnik przedsięwzięcia) wykazuje:

- udział we wspólnie kontrolowanych aktywach,
- zaciągnięte zobowiązania,
- udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie,
- przychody osiągnięte,
- poniesione koszty.

FBN027

POZOSTAŁE AKTYWA ORAZ INNE ZOBOWIĄZANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej.

W formularzu należy prezentować informacje stanowiące rozwinięcie pozycji „Pozostałe aktywa” i „Inne zobowiązania” wykazywane w formularzach F 01.01 i F 01.02.

W ramach kont rozliczeniowych wyróżnia się odpowiednio:

- należności/zobowiązania z tytułu rozrachunków międzybankowych, które stanowią nierozliczone zlecenia pomiędzy bankami z tytułu zleceń płatniczych obciążeniowych wysłanych do innych banków i zleceń płatniczych uznaniowych otrzymanych od innych banków,
- należności/zobowiązania z tytułu rozrachunków międzyoddziałowych, które stanowią nierozliczone zlecenia pomiędzy oddziałami banku oraz pomiędzy centralą i oddziałem banku z tytułu zleceń płatniczych obciążeniowych wysłanych do oddziałów i zleceń płatniczych uznaniowych otrzymanych od oddziałów, po uwzględnieniu kompensacji sald,
- należności/zobowiązania z tytułu operacji papierami wartościowymi wynikające z rozliczeń z bankami i biurami maklerskimi pośredniczącymi w obrocie papierami wartościowymi, emitentami papierów wartościowych oraz z tytułu sprzedaży papierów wartościowych,

- należności/zobowiązania z tytułu pozostałych kont rozliczeniowych,
- rezerwę na ryzyko ogólne (banki stosujące PSR).

Pozycja dłużnicy/wierzyciele różni obejmuje należności i zobowiązania banku niezwiązane bezpośrednio z działalnością operacyjną banku.

W ramach tej pozycji wyróżnia się odpowiednio:

- należności/zobowiązania wynikające z rozrachunków z budżetem, ZUS-em i z innymi jednostkami publiczno – prawnymi,
- należności/zobowiązania wynikające z obrotu rozliczeniowego z osobami prywatnymi, podmiotami niefinansowymi i innymi podmiotami,
- należności/zobowiązania wynikające z pozostałych rozrachunków, zwłaszcza wobec Poczty Polskiej.

Pozycja koszty rozliczane w czasie/rozliczenia międzyokresowe bierne obejmuje:

- koszty zapłacone z góry, przychody do otrzymania, koszty do rozliczenia,
- przychody pobrane z góry, koszty do zapłacenia, przychody do rozliczenia.

Pozycja inne aktywa/pozostałe zobowiązania obejmuje:

- część kosztów do rozliczenia nieujętych w powyższych pozycjach np. należności z tytułu rozliczeń dotyczących majątku przejętego przez bank za wierzytelności,
- część przychodów do rozliczenia nieujętych w powyższych pozycjach np. zobowiązania z tytułu rozliczeń dotyczących majątku przejętego przez bank za wierzytelności.

W formularzu tym nie należy prezentować aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, są one wykazywane tylko w formularzach F 01.01 i F01.02.

FBN028

AKTYWA TRWAŁE (LUB GRUPY AKTYWÓW) ZAKLASYFIKOWANE, JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z TAKĄ GRUPĄ AKTYWÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej.

Tabelę FBN028 wypełniają wyłącznie banki, które posiadają aktywa trwałe (lub grupy aktywów) zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży w rozumieniu MSSF 5 lub przejęte przez banki aktywa trwałe do zbycia, które zgodnie z przepisami art. 6 ust. 2 Prawa bankowego banki mają obowiązek sprzedaży.

Spełniając wymogi MSSF 5.38 w tabeli tej należy prezentować informacje stanowiące rozwinięcie pozycji „Aktywa trwałe (lub grupy aktywów) zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży” oraz „Zobowiązania związane z grupą aktywów zaklasyfikowanych, jako przeznaczone do sprzedaży” wykazywane w tabeli F 01.02.

FBN029A_1**DEPOZYTY, KREDYTY ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DEPOZYTY, WARTOŚĆ BILANSOWA, TERMINY PIERWOTNE (WSZYSTKIE PORTFELE) – BANKI CENTRALNE, BANKI I ODDZIAŁY INSTYTUCJI KREDYTOWYCH**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN029A_1 należy prezentować wartość bilansową zobowiązań wynikających z operacji z bankami centralnymi oraz bankami i oddziałami instytucji kredytowych, w podziale na terminy pierwotne i waluty.

W formularzu FBN029A_1 depozyty jednodniowe i tygodniowe należy wykazywać w wyodrębnionych pozycjach oraz dodatkowo w pozycji „≤ 1 miesiąc”. Depozyty prezentowane w terminie pierwotnym „≤ 1 miesiąc” powinny być zgodne z analogicznymi depozytami wykazywanymi w formularzu FBN029B_1.

Uwaga: W sytuacji, gdy w dniu sporządzenia sprawozdania nie nastąpiło jeszcze zaksięgowane złożenie depozytu (np. lokata T/N), transakcja powinna być wykazywana w tabeli FIN002C w wierszu Bieżące transakcje pozabilansowe/Operacje depozytowe, w kolumnie Otrzymane/PLN.

FBN029B**DEPOZYTY, KREDYTY ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA – MONETARNE INSTYTUCJE FINANSOWE I POZOSTAŁE INSTYTUCJE SEKTORA FINANSOWEGO**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Poszczególne pozycje należy wykazywać według terminów pierwotnych (tabele FBN029B_1 i FBN029B_3).

W tabeli należy prezentować wartość bilansową zobowiązań wynikających z operacji z monetarnymi instytucjami finansowymi i pozostałymi instytucjami sektora finansowego, w podziale na terminy pierwotne i walutę.

W formularzu FBN029B_1 w terminie „≤ 1 miesiąc” należy wykazywać także depozyty jednodniowe i tygodniowe. Pozycja ta jest tożsama z prezentowaną w formularzu FBN029A_1, w którym jako dodatkowa informacja wykazywane są w odrębnych kolumnach depozyty jednodniowe i tygodniowe.

W formularzu FBN029B_2 transakcje typu repo oraz zobowiązania podporządkowane należy wykazywać w kolumnie „Zobowiązania/Pozostałe, w tym depozyty zablokowane i z terminem wypowiedzenia”.

Odrębnie, jako informację uzupełniającą w formularzu FBN029B_2 należy wykazywać wartość depozytów zablokowanych i z terminem wypowiedzenia wykazywanych w kategorii „Pozostałe, w tym depozyty zablokowane i z terminem wypowiedzenia”.

FBN029C**DEPOZYTY, KREDYTY ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA – SEKTOR NIEFINANSOWY ORAZ SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli należy prezentować wartość bilansową zobowiązań wynikających z operacji z podmiotami sektora niefinansowego i sektora instytucji rządowych i samorządowych w podziale na waluty, rezydenta/nierezydenta oraz terminy pierwotne.

Odrębnie, jako informację uzupełniającą w formularzu FBN029C_1 należy wykazywać wartość depozytów zablokowanych i z terminem wypowiedzenia wykazywanych w kategorii „Pozostałe, w tym depozyty zablokowane i z terminem wypowiedzenia”.

Suma zobowiązań prezentowanych w formularzach FBN029B_1, FBN029B_2, FBN029B_3, FBN029C_1, powinna być równa sumie zobowiązań prezentowanych w formularzu F 01.02 w następujących pozycjach: „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu”, „Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”, „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”, „Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń”, „Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczeniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej”.

FBN029D**DEPOZYTY, KREDYTY ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA – WARTOŚĆ BILANSOWA (WSZYSTKIE PORTFELE) – SEKTOR FINANSOWY, NIEFINANSOWY ORAZ SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W pozycjach „Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu”, „Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” oraz „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” należy wykazywać wartość bilansową zobowiązań w podziale na poszczególne podmioty z uwzględnieniem następujących podziałów:

- produktu (depozyty bieżące, depozyty terminowe, kredyty oraz pozostałe),
- portfela do którego zostało zaliczone zobowiązanie.

W tabeli należy wykazać wartość nominalną jedynie dla zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Depozyty zablokowane i z terminem wypowiedzenia należy prezentować w pozycji „Depozyty terminowe”.

Suma depozytów bieżących i terminowych wykazywanych w formularzu FBN029D powinna uzgadniać się z wartością depozytów ze wszystkich portfeli zobowiązań z formularza F 01.02.

Transakcje typu repo oraz zobowiązania podporządkowane należy wykazywać w wierszu „Pozostałe”.

Przykłady ilustrujące ujmowanie depozytów według terminów pierwotnych w formularzach z grupy FBN029:

Przykład 1:

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 14 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 4,75% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem 14 miesięcy klient otrzymuje jedynie 50% naliczonych odsetek. Taki produkt należy zaklasyfikować w formularzach FBN029A_1, FBN029B_1, FBN029B_3, FBN029C_2 do depozytów z terminem pierwotnym od 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 2:

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 13 miesięcy ze zmiennym/rosnącym oprocentowaniem obowiązującym w danym miesiącu trwania depozytu:

Miesiąc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Oprocentowanie (%) w skali roku	4,00	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25	4,55	4,55	4,55	4,90	4,90	4,90	7,00

W przypadku zerwania depozytu klient otrzymuje odsetki tylko za pełne miesiące jego utrzymywania.

Tego typu produkty należy klasyfikować zgodnie z terminem, na jaki została zawarta umowa z klientem tj. w formularzach FBN029A_1, FBN029B_1, FBN029B_3, FBN029C_2 będzie to przedział dla depozytów powyżej 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 3:

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres tzw. „9+9” ze zmiennym/rosnącym oprocentowaniem obowiązującym w danym miesiącu trwania depozytu:

	pierwsze 9 miesięcy	następne 9 miesięcy
Oprocentowanie (%) w skali roku	4,10	4,30

W przypadku zerwania depozytu przez klienta przed upływem pierwszych 9 miesięcy klient nie otrzymuje odsetek. W przypadku zerwania depozytu przez klienta w ciągu następnych 9 miesięcy klient otrzymuje odsetki za utrzymywanie depozytu przez pierwsze 9 miesięcy oraz za liczbę dni, przez które utrzymywał depozyt w ciągu następnego okresu, ale oprocentowanie wyniesie 4,10% w skali roku, a nie 4,30%.

Taki depozyt należy traktować jako 18-miesięczny i w formularzach FBN029A_1, FBN029B_1, FBN029B_3, FBN029C_2 zaklasyfikować, jako depozyt z terminem pierwotnym od 1 roku do 2 lat włącznie.

Przykład 4:

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 6 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 5,75% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem 6 miesięcy klient otrzymuje 100% naliczonych odsetek. Taki produkt należy zaklasyfikować do depozytów bieżących.

Przykład 5:

Klient zawiera umowę z bankiem na złożenie depozytu na okres 12 miesięcy ze stałym oprocentowaniem 5,50% w skali roku. W przypadku wycofania depozytu przed upływem pierwszego miesiąca klient nie otrzymuje odsetek. Po upływie miesiąca może wycofać depozyt w każdym momencie i otrzyma 100% naliczonych odsetek. Taki produkt należy traktować, przez cały okres trwania umowy, jako depozyt 12-miesięczny i w formularzach FBN029A_1, FBN029B_1, FBN029B_3, FBN029C_2 zaklasyfikować do depozytów terminowych do 1 roku włącznie.

FBN030

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE Z TYTUŁU WŁASNEJ EMISJI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli FBN030_1 należy wykazywać wartość nominalną instrumentów dłużnych sprzedawanych w ofercie publicznej, w podziale na instrumenty wyemitowane w Polsce i poza Polską oraz z uwzględnieniem waluty instrumentu.

W tabeli FBN030_2 należy wykazywać wartość nominalną instrumentów dłużnych wyemitowanych w Polsce i poza Polską, w podziale na pierwotne terminy zapadalności (okres, na jaki instrument został wyemitowany) oraz walutę instrumentu. Instrumenty wieczyste należy wykazywać w przedziale „>10 lat”.

W wierszu „Obligacje na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego” należy wykazywać obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego na podstawie art. 39 d ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

W pozycji certyfikaty depozytowe należy wykazywać te papiery wartościowe, dla których podstawę prawną emisji stanowi ustawa Prawo bankowe.

W pozycjach hipoteczne listy zastawne i publiczne listy zastawne należy wykazywać papiery wartościowe emitowane na podstawie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

W formularzu prezentuje się również zobowiązania z tytułu własnej emisji dłużnych papierów wartościowych, które za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zostały zaliczone do kapitału Tier I lub kapitału Tier II.

FBN031A**AKTYWA PODPORZĄDKOWANE – POŻYCZKI I OBLIGACJE PODPORZĄDKOWANE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz służy do prezentacji informacji dotyczących aktywów podporządkowanych.

Pożyczki i obligacje podporządkowane są to pożyczki, które muszą spełniać warunki określone odpowiednio w art. 52 lub art. 63 rozporządzenia nr 575/2013. Pożyczki udzielone powinny być prezentowane w wierszu: „Pożyczki podporządkowane”. Nabyte bankowe papiery wartościowe podporządkowane powinny być wykazywane w wierszu „Obligacje podporządkowane”.

Pozycja: „Stawka oprocentowania” powinna być prezentowana w przypadku aktywów podporządkowanych:

- o stałym oprocentowaniu – w procentach z czterema miejscami po przecinku np. 0,0128,
- o zmiennym oprocentowaniu – w formacie tekstowym np. WIBOR 6M + 0,0152.

FBN031B**ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE – ZOBOWIĄZANIA I OBLIGACJE PODPORZĄDKOWANE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W tabeli należy prezentować wyłącznie informacje dotyczące wyemitowanych instrumentów dłużnych lub otrzymanych pożyczek podporządkowanych, które według stanu na datę sprawozdawczą były w jakiegokolwiek części zaliczane do funduszy własnych banku, tj. spełniały warunki określone odpowiednio w przepisach art. 52 (instrumenty dłużne zaliczane do kapitału dodatkowego Tier I) lub art. 63 rozporządzenia nr 575/2013 (instrumenty dłużne i pożyczki podporządkowane zaliczane do kapitału Tier II).

W części tabeli „Zobowiązania podporządkowane” należy wykazywać otrzymane pożyczki podporządkowane, których jakakolwiek część jest zaliczana do kapitału Tier II banku, a które są jednocześnie raportowane przez bank będący pożyczkodawcą w pozycji „Pożyczki podporządkowane” w formularzu FBN031A.

Wyemitowane podporządkowane instrumenty dłużne, których jakakolwiek część jest zaliczona za zgodą KNF do kapitału dodatkowego Tier I lub kapitału Tier II należy prezentować w części tabeli „Obligacje podporządkowane”. Wyemitowane obligacje podporządkowane oraz bankowe papiery wartościowe zaliczone na podstawie zgody KNF odpowiednio do kapitału Tier I lub kapitału Tier II należy jednocześnie raportować w formularzach z grupy FBN030 w pozycji „Obligacje podporządkowane”.

W wierszach należy prezentować kolejne zobowiązania podporządkowane lub obligacje podporządkowane – oddzielnie dla poszczególnych kontrahentów (jeżeli kontrahent jest możliwy do jednoznacznego zidentyfikowania) lub rynków (jeżeli instrumenty znajdują się w publicznym obrocie).

W polu przeznaczonym na identyfikator pożyczkodawcy lub nabywcy instrumentu dłużnego należy umieścić:

- identyfikator kontrahenta zagranicznego EKZ nadawany przez UKNF w przypadku kontrahentów zagranicznych posiadających taki identyfikator,
- REGON dla podmiotów krajowych nie będących osobami fizycznymi i nie posiadających identyfikatora kontrahenta zagranicznego UKNF,
- identyfikator podatkowy w przypadku osób fizycznych, lub kontrahentów zagranicznych nie posiadających EKZ.

W przypadku zobowiązania podporządkowanego lub prywatnej emisji instrumentów dłużnych identyfikator oraz nazwa jednostki muszą umożliwiać jednoznaczną identyfikację kontrahenta. Tylko i wyłącznie w przypadku emisji własnej dłużnych papierów wartościowych sprzedawanych w ofercie publicznej, dla których Bank nie jest w stanie określić ich nabywców, pole z identyfikatorem nabywcy należy uzupełnić czterema zerami (0000), a w polu „Nazwa jednostki” wpisać nazwę wskazującą jednoznacznie rynek, na którym te papiery są notowane (np. GPW, LCH). W polu „Siedziba” należy podać nazwę kraju (pełna nazwa, nie kod kraju wg nomenklatury GUS) wraz miastem właściwym dla danego kontrahenta lub podmiotu prowadzącego dany rynek regulowany, alternatywny system obrotu (ASO) lub zorganizowaną platformę obrotu (*organized trading facility*, OTF).

Zawartość pola „Lp.” ma umożliwiać jednoznaczną identyfikację danej pożyczki podporządkowanej lub emisji obligacji podporządkowanych na przestrzeni lat. W całym okresie raportowania konkretnej pożyczki podporządkowanej lub emisji obligacji podporządkowanych, jej numer porządkowy powinien pozostać niezmienny. Po zaprzestaniu raportowania danej pożyczki lub zobowiązania podporządkowanego w związku z zaprzestaniem spełniania warunków pozwalających zaliczać je do kapitału, jej spłaceniem lub wykupem i umorzeniem wszystkich obligacji podporządkowanych z danej emisji, przypisany jej numer porządkowy nie powinien być już powtórnie wykorzystywany. W przypadku podporządkowanych papierów dłużnych emitowanych w trybie oferty publicznej pole „Lp.” należy uzupełnić numerem ISIN emisji. Jeśli ISIN nie został nadany lub instrumenty zostały wyemitowane w trybie oferty prywatnej, to pole przeznaczone na liczbę porządkową należy uzupełnić wprowadzając ten sam numer „Lp.” dla każdego nabywcy instrumentów z danej emisji.

W przypadku stałego oprocentowania instrumentu podporządkowanego, w polu „Stawka oprocentowania” należy wpisać zannualizowany poziom oprocentowania jako ułamek dziesiętny zaokrąglony do czwartego miejsca po przecinku. Natomiast dla instrumentu podporządkowanego o zmiennej stawce oprocentowania należy podać formułę wraz z informacją o okresie odsetkowym wskazującym na częstotliwość naliczania oprocentowania. Formuła ta musi jednoznacznie wskazywać stopę referencyjną lub indeks referencyjny (informując przynajmniej o nazwie, walucie i tenorze) zgodny z Rozporządzeniem (UE) nr 2016/1011³ oraz wysokość premii/marży zaprezentowanej jako ułamek dziesiętny zaokrąglony do czwartego miejsca po przecinku.

---

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014

Częścią formuły musi być opis wszystkich istotnych warunków mogących wpłynąć na wysokość zmiennego oprocentowania, jeśli takie występują w umowie o zobowiązanie podporządkowane lub warunkach emisji obligacji podporządkowanych, np.:

- *cap (floor)* ograniczający maksymalną (minimalną) wysokość stopy lub indeksu referencyjnego;
- dzień, na który określana jest wysokość stopy lub indeksu referencyjnego na następny okres naliczania odsetek;
- metodykę wyznaczania stopy swapu wraz z identyfikatorem pozwalającym na ustalenie stopy w serwisie Reuters lub Bloomberg.

Przykładowe formuły stawki oprocentowania:

- Zobowiązanie podporządkowane o stałym oprocentowaniu w wysokości pięciu procent: 0,0500;
- Zobowiązanie podporządkowane o zmiennym oprocentowaniu w wysokości sześciomiesięcznej stawki LIBOR dla funta szterlinga plus dwa punkty procentowe premii: LIBOR GBP 6M + 0,0200;
- Zobowiązanie podporządkowane o zmiennym oprocentowaniu w wysokości podwójnej dwunastomiesięcznej stawki LIBOR dla franka szwajcarskiego z ograniczeniem poziomu oprocentowania do maksymalnie siedmiu procent: LIBOR 12M CHF + LIBOR 12M CHF oraz opis warunku wpływającego na wysokość zmiennego oprocentowania: „Maksymalne oprocentowanie zobowiązania nie może przekraczać 0,0700 w skali roku, nawet jeśli podwojona stawka referencyjna LIBOR 12M CHF przekroczy ten poziom”;
- Obligacja podporządkowana o zmiennym oprocentowaniu w wysokości średniej stawek bid i offer pięcioletniego swapu stopy procentowej dla funta szterlinga plus trzy i pół punktu procentowego premii: Mid-Market GBP IRS 5Y + 0,0350;
- Obligacja podporządkowana o zmiennym oprocentowaniu w wysokości średniej stawki bid dla dwuletniego swapu walutowo-procentowego wymiany euro na złote plus dwa punkty procentowe premii: Bid EUR/PLN CIRS 2Y + 0,0200.

FBN033

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU I FAKTORINGU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej brutto.

Przez należności zapadłe rozumie się należności, dla których termin zapadalności upłynął. Należności niezapadłe należy prezentować w podziale na poszczególne terminy wymagalności.

W zawartym podziale podmiotowym należy wykazywać dłużników faktora.

Dla należności z tytułu leasingu finansowego w pozycji „Należności niezapadłe udzielone przez bank o terminie wymagalności” należy wykazywać wartość należności wynikającą z umów zawartych przez bank. W pozycji „Należności niezapadłe udzielone przez inne podmioty o terminie wymagalności” należy wykazywać wartość skupionych przez bank wierzytelności.

Dla należności z tytułu faktoringu w pozycji „z regresem” należy wykazywać wartość należności od dłużników, w stosunku do których bank nie ponosi pełnego ryzyka kredytowego. W pozycji „bez regresu” należy wykazywać wartość należności od dłużników, co do których bank ponosi pełne ryzyko kredytowe.

W wierszu „Odpisy aktualizujące” należy wykazać wartość odpisów aktualizujących/ rezerwy celowe.

FBN035

INFORMACJA NA TEMAT NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU DEPOZYTÓW W TRANSAKCJACH TYPU REPO (OBEJMUJE WSZYSTKIE PORTFELE)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FBN035 należy prezentować wartość bilansową należności i zobowiązań z tytułu złożonych i przyjętych depozytów w transakcjach typu repo. Wartość bilansowa z tytułu transakcji typu repo to wartość należności i zobowiązań pieniężnych, a nie wartość papierów wartościowych, które są zabezpieczeniem transakcji repo i SBB/BSB (sell-buy-back/buy-sell-back). Dane powinny obejmować wszystkie należności i zobowiązania pieniężne z tytułu transakcji typu repo, niezależnie od portfela, w którym są one ewidencjonowane.

Transakcje typu repo obejmują właściwe transakcje repo i udokumentowane operacje SBB/BSB (sell-buy-back/buy-sell-back). Takie transakcje repo i SBB/BSB są zawierane na podstawie umów ramowych wzorowanych na „Rekomendacji dotyczącej zawierania transakcji repo i buy/sell back na polskim rynku finansowym” lub umowach „Global Master Repurchase Agreement”, „European Master Agreement”. Papiery wartościowe stanowiące zabezpieczenie transakcji typu repo zawieranych na podstawie takich umów są nadal ujmowane w bilansie strony pozyskującej środki pieniężne.

W formularzu nie należy prezentować należności i zobowiązań z tytułu tzw. undocumented SBB/BSB, które są ewidencjonowane w księgach kontrahentów transakcji, jako dwie transakcje bezwarunkowe – sprzedaży i zakupu papierów wartościowych.

Dane o należnościach i zobowiązaniach z tytułu depozytów w transakcjach repo i SBB/BSB należy prezentować w podziale na:

- kategorie kontrahentów transakcji (rezydent/nierezydent z uwzględnieniem podziału sektorowego),
- terminy pierwotne transakcji typu repo,
- waluty (PLN, waluty inne niż PLN).

Termin pierwotny transakcji typu repo – okres, na jaki zadeklarowano złożenie/przyjęcie depozytu w umowie transakcji typu repo. Dla należności i zobowiązań z tytułu transakcji typu repo, dla których data przekazania środków pieniężnych jest inna niż data zawarcia transakcji (np. operacje S/N, S/W), termin pierwotny jest liczony od dnia rozliczenia wymiany początkowej transakcji repo lub SBB/BSB (dnia przekazania środków pieniężnych, tj. dnia przeksięgowania tej transakcji z ewidencji pozabilansowej – do bilansu banku) do dnia rozliczenia wymiany końcowej (dnia rozliczenia tzw. drugiej nogi transakcji repo lub SBB/BSB).

Jednodniowe należności i zobowiązania z tytułu depozytów w transakcjach repo i SBB/BSB obejmują zatem należności i zobowiązania pieniężne z tytułu transakcji repo i SBB/BSB typu overnight O/N, tomnext T/N, spotnext S/N.

Terminy pierwotne w formularzu FBN035 odpowiadają wskazanym przedziałom np. „≤ 1 tygodnia” oznacza, że w pozycji tej prezentuje się należności i zobowiązania pieniężne z tytułu transakcji typu repo o terminie pierwotnym do jednego tygodnia włącznie, bez należności i zobowiązań jednodniowych (te są wykazywane w kolumnie oznaczonej „jednodniowe”). Termin „> 1 miesiąca ≤ 3 miesięcy” wskazuje, że w pozycji tej należy prezentować należności i zobowiązania pieniężne o terminie pierwotnym powyżej jednego miesiąca i do trzech miesięcy włącznie (tzn. bez należności i zobowiązań o terminie jednego miesiąca).

Przykład:

Na dwa dni robocze przed dniem, na który jest sporządzane sprawozdanie bank sprawozdający zawarł z funduszem emerytalnym działającym w Polsce udokumentowaną transakcję SBB S/N. W tej transakcji SBB fundusz złożył jednodniowy depozyt o wartości 10 mln PLN, a zabezpieczeniem tego depozytu były obligacje skarbowe o wartości rynkowej 10,5 mln PLN (zastosowano 0,5 mln PLN haircut). Wartość odsetek narosłych w ciągu jednego dnia wynosi 0,01 mln PLN. W tabeli FBN035R transakcję tę należy wykazać w następujący sposób: w kolumnie Zobowiązania z tytułu przyjętych depozytów → Rezydent → Fundusze emerytalne → Jednodniowe → PLN – 10,01 mln PLN (wartość bilansowa brutto zobowiązania banku do zwrotu środków złożonych przez fundusz emerytalny – suma zdeponowanej kwoty i narosłych odsetek).

W pozycji: „Spółdzielcze kasy oszczędnościowo kredytowe” w przypadku należności i zobowiązań z tytułu depozytów w transakcjach typu repo zawartych z nierezydentami, należy wykazywać należności/zobowiązania od Unii Kredytowych.

W przypadku, gdy bank zawarł transakcję z międzynarodową organizacją finansową wartość tej transakcji w tabeli FBN035 należy wykazywać w pozycji „Sektor finansowy”.

FRN001A PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – SEKTOR FINANSOWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się odsetki od należności w podziale na rachunki bieżące, lokaty jednodniowe, lokaty terminowe, kredyty, instrumenty dłużne z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” oraz inne przychody odsetkowe, odrębnie dla poszczególnych podmiotów sektora finansowego. W pozycji „Inne” wykazuje się również przychody odsetkowe od zobowiązań oraz odsetki od pożyczek podporządkowanych.

Banki (z wyłączeniem banków spółdzielczych) powinny wykazywać odsetki od rezerwy obowiązkowej utrzymywanej na oprocentowanym rachunku w NBP, w wierszu „Banki centralne”, w kolumnie „Rachunki bieżące”, natomiast banki spółdzielcze powinny prezentować te odsetki w wierszu „Banki i oddziały instytucji kredytowych” w kolumnie „Inne należności”.

W wierszu „Banki centralne” należy wykazywać odsetki zarówno od NBP jak i innych banków centralnych.

FRN001B

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – SEKTOR FINANSOWY, NIEREZYDENT

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać przychody z tytułu odsetek od rachunków bieżących i lokat, od kredytów oraz pozostałe przychody otrzymane od monetarnych instytucji finansowych i pozostałych instytucji sektora finansowego – nierezydenta.

Odsetki od pożyczek podporządkowanych należy wykazywać w kolumnie „Inne”.

FRN001C_1

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – KREDYTY NA NIERUCHOMOŚCI, SEKTOR NIEFINANSOWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu tym należy wykazać przychody odsetkowe od kredytów na nieruchomości w podziale na odsetki od kredytów na nieruchomości mieszkaniowe, biurowe oraz pozostałe nieruchomości. Odsetki wykazuje się w podziale na poszczególne podmioty sektora niefinansowego w walutach PLN, EUR, CHF i inne niż PLN, EUR i CHF.

FRN001C_2

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – KREDYTY SAMOCHODOWE, SEKTOR NIEFINANSOWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się przychody odsetkowe od kredytów samochodowych w walutach PLN, EUR i innych niż PLN i EUR odrębnie dla dużych przedsiębiorstw, MSP oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych.

FRN001C_3

PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – SEKTOR NIEFINANSOWY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać przychody odsetkowe od produktów wymienionych w formularzu w podziale na poszczególne podmioty sektora niefinansowego w walutach PLN i inne niż PLN.

W pozycji „Inne” nie należy wykazywać przychodów z tytułu odsetek od kredytów na nieruchomości (wykazywanych w formularzu FRN001C_1) oraz z tytułu kredytów samochodowych (wykazywanych w formularzu FRN001C_2). W pozycji „Inne” wykazuje się m.in. przychody odsetkowe od zobowiązań.

FRN001D**PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazać przychody odsetkowe z tytułu kredytów operacyjnych, na pozostałe nieruchomości, inwestycyjnych, na nieruchomości biurowe, na nieruchomości mieszkaniowe, także przychody odsetkowe od instrumentów dłużnych zaliczonych do portfela „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu” oraz przychody odsetkowe od innych kredytów udzielonych na inne cele niż wyszczególnione w tej tabeli.

W pozycji „Inne” wykazuje się również przychody odsetkowe od zobowiązań.

FRN001E**PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK OD INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać przychody odsetkowe od instrumentów dłużnych emitowanych przez podmioty sektora finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych zaklasyfikowanych do portfeli: „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” oraz „Aktywa finansowe inne niż wyceniane według zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”.

FRN001F**PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK – POZOSTAŁE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać pozostałe przychody odsetkowe od instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej oraz pozostałe przychody odsetkowe.

Nie należy tu wykazywać odsetek od pożyczek podporządkowanych.

FRN002A**KOSZTY ODSETEK OD DEPOZYTÓW I POZOSTAŁYCH ZOBOWIĄZAŃ ORAZ AKTYWÓW, SEKTOR NIEFINANSOWY**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować koszty z tytułu odsetek od depozytów bieżących, terminowych i pozostałych zobowiązań w PLN i w walutach innych niż PLN dla poszczególnych podmiotów sektora niefinansowego oraz koszty odsetek od aktywów.

Koszty odsetek prezentowane w formularzach FRN002A i FRN002A_2 powinny być zgodne z kosztami odsetkowymi wykazywanymi w formularzu F 02.00.

FRN002A_2

KOSZTY ODSETEK OD DEPOZYTÓW, KREDYTÓW I POZOSTAŁYCH ZOBOWIĄZAŃ ORAZ AKTYWÓW – SEKTOR FINANSOWY ORAZ SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W wierszu „Banki centralne” należy wykazywać odsetki zapłacone zarówno NBP jak i innym bankom centralnym.

W formularzu należy prezentować koszty odsetek od depozytów bieżących, terminowych, kredytów i pozostałych zobowiązań oraz koszty odsetek od aktywów od poszczególnych podmiotów sektorów finansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych.

FRN002B

KOSZTY ODSETEK OD DEPOZYTÓW, KREDYTÓW I POZOSTAŁYCH ZOBOWIĄZAŃ ORAZ AKTYWÓW – SEKTOR FINANSOWY, NIEREZYDENT

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować koszty odsetek od depozytów bieżących, terminowych, kredytów i pozostałych zobowiązań oraz koszty odsetek od aktywów od sektora finansowego (kontrahenci będący nierezydentami).

FRN002D

KOSZTY ODSETEK OD WYEMITOWANYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH, POZOSTAŁE KOSZTY ODSETKOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować koszty z tytułu wyemitowanych instrumentów dłużnych, w podziale na: certyfikaty depozytowe, obligacje podporządkowane, obligacje zamienne, inne obligacje, wykazując odrębnie koszty od hipotecznych i publicznych listów zastawnych oraz pozostałych instrumentów dłużnych. Koszty emisji własnej obligacji podporządkowanych należy prezentować w pozycji „Obligacje podporządkowane”.

Odrębnie należy prezentować koszty odsetek od instrumentów pochodnych zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej, pozostałe koszty odsetkowe oraz koszty odsetkowe od zobowiązań podporządkowanych.

W pozycji „Zobowiązania podporządkowane” należy prezentować koszty odsetek od zobowiązań podporządkowanych, z wyjątkiem emisji własnej obligacji podporządkowanych.

Koszty odsetkowe prezentowane są w podziale na PLN i waluty inne niż PLN.

Formularz FRN002D stanowi informację uzupełniającą formularzy FRN002A i FRN002A_2.

Koszty odsetkowe prezentowane w formularzu FRN002D powinny być zgodne z kosztami odsetkowymi prezentowanymi w formularzach FRN002A i FRN002A_2 w kolumnie „Pozostałe zobowiązania”.

FRN002F

KOSZTY ODSETEK OD ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WYCENIANYCH WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu prezentując dane w przekroju sektorowym gospodarki w walutach PLN, EUR i innych niż PLN i EUR.

Koszty odsetek od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu powinny być zgodne z analogiczną pozycją prezentowaną w formularzu F 02.00.

FRN003A

PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy zaprezentować przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji w podziale na poszczególne tytuły.

W pozycji: „Przychody z tytułu rozliczeń” należy prezentować m.in. rozliczenia z tytułu rozliczeń ajencyjnych, rozliczeń kart płatniczych oraz rozliczeń z Poczta Polska z tytułu obsługi zastępczej.

FRN003B

PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI – WEDŁUG SEKTORÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy przedstawić przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji oddzielnie dla sektorów finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych.

W oddzielnej kolumnie należy wykazać przychody z tytułu opłat i prowizji od udzielonych kredytów.

FRN003C

PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować przychody z tytułu dywidend, wykazując oddzielnie przychody od posiadanych udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych, stowarzyszonych i pozostałych akcji i udziałów.

FRN004_1

WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH WYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ ZE SKUTKIEM WYCENY ODNOSZONYM DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT (W TYM PRZEZNACZONYCH DO OBROTU) – INSTRUMENTY DŁUŻNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wynik z tytułu instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat wykazując oddzielnie wynik na instrumentach dłużnych przeznaczonych do obrotu w podziale na wyszczególnionych w formularzu emitentów sektorów finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Prezentowany na formularzu wynik na instrumentach dłużnych z portfeli: „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu” i „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”, a w przypadku banków stosujących MSR/MSSF także „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” powinien być zgodny z odpowiednimi pozycjami w formularzach F 16.03, F 16.04.1 i F 16.05.

FRN005

WYNIK Z TYTUŁU KOREKT WARTOŚCI GODZIWEJ W RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać odrębnie zyski, straty oraz saldo wynikające z korekt wartości godziwej w rachunkowości zabezpieczeń.

W formularzu prezentuje się zyski/straty na instrumencie zabezpieczającym i pozycji zabezpieczanej w przypadku zabezpieczeń wartości godziwej, ujętą w wyniku finansowym nieefektywność wynikającą z zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym. Ponadto w przypadku zabezpieczania przepływów pieniężnych wykazuje wynik z zaprzestania stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń.

Wynik z tytułu korekt wartości godziwej w rachunkowości zabezpieczeń wykazywany w tym formularzu powinien być zgodny z wynikiem wykazywanym w formularzu F 16.06.

FRN006

ZYSKI (STRATY) POWSTAJĄCE Z ZAPRZESTANIA UJMOWANIA SKŁADNIKÓW AKTYWÓW INNYCH NIŻ PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować zyski, straty oraz wynik z zaprzestania ujmowania składnika aktywów innych niż przeznaczone do sprzedaży tj. w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania składników aktywów innych niż przeznaczone do sprzedaży wykazywany w tym formularzu nie powinien przekraczać wyniku prezentowanego w formularzu F 45.02.

FRN007

POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować przychody/koszty operacyjne z tytułu: aktywów trwałych (wycenianych według modelu opartego na wartości przeszacowanej i wartości godziwej), nieruchomości inwestycyjnych, leasingu operacyjnego, działalności zarządzania majątkiem osób trzecich, odzyskanych należności nieściągalnych, odszkodowań/kar/grzywien, sprzedaży produktów/towarów/materiałów, przychodów/kosztów związanych z rozwiązaniem rezerwy na ryzyko ogólne, odpisów aktualizujących wartość aktywów niezwiązanych z działalnością bankową (w przypadku banków stosujących PSR) oraz innych.

Banki stosujące PSR ewentualne zyski/straty nadzwyczajne powinny wykazywać w kategorii „Inne” przychody/ koszty operacyjne.

W formularzu nie prezentuje się rezerw wykazywanych w formularzu F 43.00.

Pozycje „Pozostałe przychody operacyjne” i „Pozostałe koszty operacyjne” prezentowane w formularzu powinny być zgodne z odpowiednimi pozycjami wykazywanymi w formularzu F 02.00.

FRN008

KOSZTY PRACOWNICZE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W wierszu „Wynagrodzenia z tytułu umów o pracę” należy prezentować koszty wynagrodzeń pracowniczych, koszty z tytułu płatnych nieobecności (urlopy, zwolnienia lekarskie), koszty premii. Banki stosujące MSR/MSSF powinny prezentować w tej pozycji wypłaty z zysku (zgodnie z MSR 19.23).

W wierszu „Narzuty na wynagrodzenia” należy prezentować wszelkie składki związane z wynagrodzeniami płacone przez pracodawcę.

W wierszu „Świadczenia rzeczowe, pozapłacowe składniki wynagrodzeń” należy prezentować m.in. świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników takie jak:

- ryczałty i ekwiwalenty (ryczałt samochodowy, telefon prywatny, łącze internetowe),
- wynajem mieszkania,
- podróże służbowe,

- inne świadczenia pozapłacowe (np. samochód służbowy, telefon komórkowy, świadczenia medyczne, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, bony i talony, zajęcia rekreacyjno – sportowe, komputer, ubranie służbowe).

W wierszu „Wynagrodzenia z tytułu innych umów” powinny być wykazywane np. umowy zlecenia i umowy o dzieło.

W wierszu „Płatności w formie akcji własnych” należy prezentować koszty z tytułu transakcji płatności rozliczanych w formie akcji własnych związane z przekazaniem pracownikom instrumentów kapitałowych banku.

W wierszu „Emerytury i inne powiązane koszty” należy wykazywać koszty świadczeń z tytułu III filara, a także koszty odpraw emerytalnych oraz koszty nagród jubileuszowych.

W wierszu „Inne koszty pracownicze” należy prezentować inne koszty niezaliczone do powyższych kategorii.

„Koszty pracownicze” wykazywane w tym formularzu powinny być zgodne z odpowiednią pozycją wykazywaną w formularzu F 02.00.

FRN009 KOSZTY OGÓLNEGO ZARZĄDU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać koszty ogólnego zarządu w podziale na:

1. Koszty marketingu,
2. Usługi obce z tytułu umów na wykonywanie czynności określonych w Prawie bankowym (pośrednictwo w zakresie czynności bankowych na podstawie umowy agencyjnej dokonywane w imieniu i na rzecz banku oraz czynności faktycznie związane z działalnością bankową),
3. Usługi obce z tytułu innych umów,
4. Koszty informatyczne,
5. Czynsze (koszty utrzymania i wynajmu budynku),
6. Wpłaty na rzecz BFG w podziale na opłaty z tytułu FOŚG, na Fundusz Gwarancyjny banków (w tym zobowiązania do zapłaty), Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji Banków (w tym zobowiązania do zapłaty) oraz pozostałe,
7. Inne koszty ogólnego zarządu, w tym podatek, o którym mowa w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych.

W wierszu „Wpłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – wpłaty z tytułu FOŚG” – należy prezentować kwotę wpłat środków przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń deponentów zgodnie z art. 369 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

W wierszu „Wpłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – Fundusz Gwarancyjny Banków (w tym: zobowiązania do zapłaty)” – należy prezentować kwotę wpłat środków przeznaczonych na pokrycie zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych oraz w celu pokrycia ewentualnych strat Funduszu Gwarancyjnego Banków – zgodnie z art. 272 i art. 303 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

W wierszu „Wpłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego – Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji Banków (w tym: zobowiązania do zapłaty)” – należy prezentować kwotę wpłat środków przeznaczonych na finansowanie zadań Funduszu Przymusowej Restrukturyzacji Banków w zakresie przymusowej restrukturyzacji banków, firm inwestycyjnych i oddziałów banków zagranicznych Zgodnie z art. 273 i art. 303 pkt 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

Opłaty ponoszone na rzecz KNF, „podatek płacony przez niektóre instytucje finansowe” oraz wpłaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców należy prezentować w odrębnej pozycji „Inne” (niebędącej składową pozycją „Wpłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego”).

Podatek płacony przez banki na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych należy też prezentować w oddzielnym wierszu „w tym podatek, o którym mowa w ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych”.

„Koszty ogólnego zarządu” prezentowane w formularzu powinny być zgodne z pozycją „Pozostałe koszty administracyjne” w formularzu F 02.00.

FRN010

ZYSK (STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ (PO UWZGLĘDNIENIU OBCIĄŻEŃ PODATKOWYCH)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają wyłącznie banki identyfikujące działalność zaniechaną w rozumieniu MSSF 5.

MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana” wymaga, aby wyniki działalności zaniechanej były prezentowane oddzielnie w rachunku zysków i strat. W formularzu jednostka ujawnia zgodnie z zapisami § 33 zysk (stratę) z działalności zaniechanej w rozbiciu na tytuły wymienione w poszczególnych wierszach formularza FRN010.

Działalność zaniechana to element jednostki gospodarczej, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz:

1. Stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności,
2. Jest częścią pojedynczego, skoordynowanego planu zbycia odrębnej, ważnej dziedziny działalności jednostki lub jej geograficznego obszaru działalności,
3. Jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

„Wynik netto z działalności zaniechanej” prezentowany w formularzu powinien być zgodny z odpowiednią pozycją w formularzu F 02.00.

FRN011

INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE NA TEMAT RACHUNKU WYNIKÓW

Formularz sporządzany jest według stanu na koniec każdego roku.

W formularzu należy wykazać wybrane informacje (zgodne z deklaracją podatkową) dotyczące podstawy opodatkowania, podatku faktycznie zapłaconego za bieżący okres sprawozdawczy oraz propozycji zarządu jednostki, co do kwoty zysku przeznaczzonego na wypłatę dywidendy.

FRN012A_1

PRZYCHODY ODSETKOWE OD AKTYWÓW FINANSOWYCH, DLA KTÓRYCH DOKONANO ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować przychody odsetkowe od aktywów finansowych, dla których dokonano odpisów z tytułu utraty wartości (Faza 3), naliczone zgodnie z MSSF 9. Przychody te należy zaprezentować w podziale na sektory finansowy, niefinansowy oraz sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Banki stosujące PSR w tabeli tej wykazują odsetki od ekspozycji zagrożonych.

FRN012C

ZABEZPIECZENIA W FORMIE AKTYWÓW FINANSOWYCH I NIEFINANSOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy ujawniać wartość godziwą utrzymywanych zabezpieczeń w przypadku, gdy jednostka jest uprawniona do sprzedaży zabezpieczenia lub obciążenia go innym zastawem wówczas, gdy kredytobiorcy wywiązują się z warunków umowy kredytowej, natomiast ich sytuacja finansowa budzi zastrzeżenia np. istnieje realne niebezpieczeństwo upadłości/bankructwa klienta (MSSF 7.15 a).

Zabezpieczenia należy prezentować w podziale na zabezpieczenia w formie aktywów finansowych oraz niefinansowych.

FRN012D

NALEŻNOŚCI NIEŚCIĄGALNE SPISANE W CIĘŻAR REZERW/ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wartość należności nieściągalnych spisanych bez umorzenia w ciężar rezerw celowych/odpisów z tytułu utraty wartości w podziale na należności od sektora finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych.

Kapitał i odsetki odpisane i przeniesione do ewidencji pozabilansowej w okresie sprawozdawczym powinny być uwzględnione w formularzu FRN012D w kolumnie „należności nieściągalne, stan na koniec okresu”. Pozycja „odsetki na koniec okresu” jest informacją uzupełniającą.

Informacja o należnościach nieściągalnych spisanych w ciężar rezerw w formularzu FRN012D zawiera dane od początku roku do daty, na którą sporządzone jest sprawozdanie. Należności odpisane i przeniesione do ewidencji pozabilansowej należy prezentować ze znakiem dodatnim natomiast należności nieściągalne umorzone i spłacone w okresie sprawozdawczym należy wykazywać ze znakiem ujemnym.

Różnice kursowe dotyczące należności kredytowych spisanych z bilansu i przeniesionych do ewidencji pozabilansowej należy prezentować odpowiednio w pozycjach "Odpisane i przeniesione do ewidencji pozabilansowej w okresie sprawozdawczym", gdy są dodatnie lub w pozycji "Spłacone w okresie sprawozdawczym", gdy są to ujemne różnice kursowe.

FRN013A

WYNIK Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI – WSZYSTKIE SEKTORY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W poszczególnych pozycjach formularza należy wykazać w podziale według poszczególnych sektorów i rodzajów aktywów finansowych odnoszące się do nich kwoty ujmowane w pozycji formularza F 02.00 „Utrata wartości lub odwrócenie (-) utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”. Obejmują one (zob. instrukcja do formularza F 02.00) saldo utworzenia lub (-) rozwiązania odpisów na ryzyko kredytowe, należy tu również uwzględnić zyski lub straty kredytowe na należnościach z tytułu dostaw robót i usług, umowach oraz należnościach leasingowych (ust. 5.5.15 MSSF 9) oraz straty z tytułu spisania z bilansu składnika aktywów finansowych w przypadku gdy perspektywy uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych wydają się nieprawdopodobne – w wysokości różnicy pomiędzy wartością spisanego składnika aktywów finansowych a wartością odpisu aktualizującego/rezerwy celowej na moment spisania, jak również odzyski z wcześniej spisanych z bilansu aktywów.

Wynik z tytułu utraty wartości należy prezentować w podziale na rachunki bieżące, lokaty jednodniowe, lokaty terminowe, kredyty, instrumenty dłużne oraz inne należności.

W formularzu tym zwiększenia odpisów należy prezentować ze znakiem „+”, a odwrócenia odpisów ze znakiem „-”.

Wartość odpisów aktualizujących w formularzu F. 02.00 w pozycji „Utrata wartości lub odwrócenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”, równa się sumie odpisów z tytułu utraty wartości należności

wykazanych w formularzu FRN013A oraz odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków centralnych wykazanych w formularzu FRN013B.

W formularzu FRN013A nie należy ujmować odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków centralnych.

Wynik z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych oraz innych należności banków centralnych należy prezentować wyłącznie w formularzu FRN013B.

FRN013B

WYNIK Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI – INSTRUMENTY KAPITAŁOWE I DŁUŻNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Podobnie jak w przypadku formularza FRN013A, w formularzu FRN013B należy wykazać kwoty ujmowane w pozycji formularza F 02.00 „Utrata wartości lub odwrócenie (-) utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat)”.

Wynik z tytułu utraty wartości należy prezentować w podziale na instrumenty kapitałowe z portfela „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”, instrumenty dłużne z portfeli „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody” oraz „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

W poszczególnych wierszach należy prezentować wynik z tytułu utraty wartości w podziale podmiotowym.

FP

RACHUNEK PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH

Formularz sporządzany jest według stanu na koniec każdego roku.

Formularz zawiera informację na temat wpływów i wydatków środków pieniężnych, przedstawiając je w trzech grupach: jako przepływy pieniężne z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Formularz ten jest sporządzany metodą pośrednią, co oznacza, że na środki pieniężne netto z działalności operacyjnej składa się wynik finansowy netto z uwzględnieniem korekt o charakterze pieniężnym i niepieniężnym.

Dane o przepływach środków pieniężnych prezentowane są w sprawozdaniu za pomocą odpowiednich znaków „+” lub „-”.

Znak „+” charakteryzuje wpływy środków pieniężnych, tzn. zwiększenia stanu pasywów, zmniejszenia stanu aktywów oraz przychodów finansowych (uzyskane odsetki, dodatnie różnice kursowe).

Znak „-” odzwierciedla wydatki środków pieniężnych, tzn. zwiększenie stanu aktywów, zmniejszenie stanu pasywów, kosztów finansowych (zapłata odsetek, ujemne różnice kursowe).

Ogólne zasady wypełniania formularza dla banków stosujących MSR/MSSF znajdują się w MSR 7, dla banków stosujących PSR w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 1 „Rachunek przepływów pieniężnych”.

FIN001D
PODMIOTY POWIĄZANE – TRANSAKcje ODDZIAŁU INSTYTUCJI KREDYTOWEJ Z MACIERZYSTĄ INSTYTUCJĄ KREDYTOWĄ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego roku.

Formularz wypełniają tylko oddziały instytucji kredytowych.

W formularzu należy prezentować salda bilansowe (aktywa i pasywa) wynikające z transakcji pomiędzy oddziałem instytucji kredytowej i macierzystą instytucją kredytową. Pozycje te należy prezentować podziale według terminów pierwotnych do 1 miesiąca i powyżej 1 miesiąca.

FIN002A
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE – UDZIELONE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy wykazać wartości nominalne udzielonych zobowiązań pozabilansowych według:

- sektorów gospodarki,
- charakteru zobowiązania (zobowiązania dotyczące finansowania i zobowiązania gwarancyjne),
- waluty zobowiązania (PLN, waluty inne niż PLN),
- podziału – rezydent/nie rezydent.

Do udzielonych zobowiązań dotyczących finansowania należy zaliczyć m.in.: kwoty otwartych linii kredytowych, linii refinansowych, otwartych akredytyw importowych, akceptowanych trat (zobowiązań banku potwierdzającego akredytywy z tytułu akceptowanego weksla wystawionego celem odroczenia zapłaty).

Do udzielonych zobowiązań gwarancyjnych zalicza się m.in.: potwierdzone akredytywy eksportowe, poręczenia i gwarancje spłaty kredytów, regwarancje oraz inne udzielone zobowiązania.

Dane wykazane w formularzu FIN002A powinny być zgodne z formularzem FIN002E, a także z formularzem FIN005_2 w zakresie zobowiązań pozabilansowych udzielonych oraz z formularzem F 09.01.1.

FIN002B ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE – OTRZYMANE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy prezentować wartość nominalną zobowiązań pozabilansowych otrzymanych w podziale na: zobowiązania dotyczące finansowania i gwarancyjne, otrzymane od rezydenta/nierezydenta, od sektora finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, wyrażone w PLN i walutach innych niż PLN.

Dane wykazane w formularzu FIN002B powinny być zgodne z formularzem FIN005_2 w zakresie zobowiązań pozabilansowych otrzymanych oraz z formularzem F 09.02.

FIN002C POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE I OTRZYMANE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazywać następujące rodzaje zobowiązań odrębnie prezentując zobowiązania pozabilansowe udzielone i zobowiązania pozabilansowe otrzymane.

1. Bieżące transakcje pozabilansowe – nierozliczone na dzień sprawozdawczy transakcje wynikające z zawartych przez bank umów, dla których termin pomiędzy datą zawarcia umowy a jej rozliczeniem jest nie dłuższy niż 2 dni robocze (ewentualnie trzy dni robocze, ale jedynie wtedy, jeśli rozliczenie transakcji spotowej w T+3 jest powszechnie zaakceptowanym standardem na danym rynku). W ramach bieżących transakcji pozabilansowych należy wyszczególnić:
  - 1) Kasowe operacje wymiany walutowej – transakcje kupna i sprzedaży walut obcych za złote oraz walut obcych za inną walutę obcą. Wartość transakcji wykazuje się według kursu średniego NBP na dzień sprawozdawczy. Każdą transakcję wykazuje się dwustronnie, tj. należy wykazać wartość waluty kupionej (zobowiązanie otrzymane) i sprzedanej (zobowiązanie udzielone).

Przykład 1:

W dniu poprzedzającym dzień sprawozdania bank sprawozdający kupił na kasowym rynku walutowym 1 mln EUR za 4 mln PLN. Rozliczenie tej walutowej transakcji spot nastąpi po dniu, na który przypada dzień sporządzenia sprawozdania. Przyjmujemy, że dla EUR/PLN kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy wynosi 3,95 PLN. W formularzu FIN002C transakcja ta powinna być wykazana w następujący sposób:

- a) w wierszu – Zobowiązania udzielone – Kasowe operacje wymiany walutowej, w kolumnie/PLN – 4 mln PLN (zobowiązanie banku sprawozdającego do dostarczenia kontrahentowi 4 mln złotych tytułem rozliczenia kasowej transakcji walutowej),
- b) w wierszu – Zobowiązania otrzymane – Kasowe operacje wymiany walutowej, w kolumnie/waluty inne niż PLN – 3,95 mln PLN (równowartość w złotych 1 mln euro na

dzień sprawozdawczy – kontrahent transakcji ma zobowiązanie wobec banku sprawozdającego do dostarczenia 1 mln euro).

- 2) Wymiany początkowe transakcji FX swap (tzw. pierwsze nogi transakcji FX swap), o ile są one rozliczane najpóźniej w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji. Każdą transakcję wykazuje się dwustronnie, tj. należy wykazać wartość waluty kupionej (zobowiązanie otrzymane) i sprzedanej (zobowiązanie udzielone).

W tym wierszu nie wykazuje się wymiany początkowej transakcji FX swap typu forward/forward. W kategorii tej nie należy także wykazywać wymiany końcowej transakcji T/N FX swap, która jest rozliczana w drugim dniu roboczym od daty zawarcia transakcji.

Wymiany końcowe (tzw. „drugie nogi” transakcji FX swap) są prezentowane także w formularzu FIN002C, w wierszu Transakcje pochodne.

Przykład 2:

W dniu sporządzenia sprawozdania bank sprawozdający zawarł na rynku międzybankowym transakcję T/N fx swap (sprzedaż w pierwszej wymianie 15 mln USD za 45 mln PLN). Przyjmujemy, że dla USD/PLN kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy wynosi 3,10 PLN. W formularzu FIN002C w wierszu Wymiana początkowa transakcji fx swap transakcja ta powinna być wykazana w następujący sposób:

- a) w wierszu – Zobowiązania udzielone – Wymiana początkowa transakcji FX swap, w kolumnie/Inne niż PLN – 46,5 mln PLN (równowartość w złotych 15 mln USD na dzień sprawozdawczy - zobowiązanie banku sprawozdającego do dostarczenia kontrahentowi 15 mln USD tytułem wymiany początkowej transakcji fx swap,
  - b) w wierszu – Zobowiązania otrzymane – Wymiana początkowa transakcji FX swap, w kolumnie PLN – 45 mln PLN (kontrahent transakcji ma zobowiązanie wobec banku sprawozdającego do dostarczenia 45 mln złotych).
- 3) Operacje papierami wartościowymi – należy wykazać wartość papierów wartościowych (zarówno instrumentów dłużnych, jak i kapitałowych) będących przedmiotem transakcji kupna lub sprzedaży.
W wierszu tym należy wykazać wartość zakupionych papierów wartościowych (zobowiązanie otrzymane), natomiast w wierszu „Zobowiązania pieniężne z tytułu rozliczenia operacji instrumentami finansowymi” wartość płatności – środki pieniężne, do dostarczenia których zobowiązał się bank sprawozdający z tytułu rozliczenia transakcji zakupu papierów wartościowych (zobowiązanie udzielone).

Przykład 3:

W dniu, w którym jest sporządzane sprawozdanie bank sprawozdający sprzedał innemu bankowi obligacje skarbowe o wartości 10 mln PLN. Zgodnie z warunkami tej transakcji, jej rozliczenie ma nastąpić w drugim dniu roboczym od dnia jej zawarcia. W formularzu FIN002C transakcja ta powinna być wykazana w następujący sposób:

- a) w wierszu Zobowiązania otrzymane – Zobowiązania pieniężne z tytułu rozliczenia operacji instrumentami finansowymi, w kolumnie/PLN – 10 mln PLN (zobowiązanie kontrahenta transakcji do dostarczenia bankowi sprawozdającemu 10 mln PLN),

- b) w wierszu Zobowiązania udzielone – Operacje papierami wartościowymi, w kolumnie/PLN – 10 mln PLN (wartość obligacji skarbowych, które bank zobowiązał się dostarczyć swojemu kontrahentowi).
  - 4) Operacje depozytowe – należy wykazać wartość środków pieniężnych z tytułu lokat międzybankowych T/N, S/N, S/W itd., jeśli dzień, na który sporządza się sprawozdanie przypada w okresie między datą zawarcia transakcji depozytowej, a datą złożenia depozytu (datą wpływu środków).
  - 5) Inne – należy wykazać wartość bieżących transakcji pozabilansowych, innych niż bieżące operacje wymiany walutowej i bieżące operacje papierami wartościowymi. Analogicznie jak w pozostałych wierszach każdą transakcję należy wykazywać dwustronnie.
2. Zobowiązania pieniężne z tytułu rozliczenia operacji instrumentami finansowymi, o ile dzień, na który sporządza się sprawozdanie przypada w okresie między datą zawarcia transakcji, a datą ich rozliczenia (przekazania środków). W kategorii tej wykazuje się m.in.:
- a) wartość środków pieniężnych z tytułu transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych (instrumentów kapitałowych, instrumentów dłużnych), jeśli dzień, na który sporządza się sprawozdanie przypada w okresie między datą zawarcia tych transakcji, a datą ich rozliczenia (przekazania środków),
  - b) wartość środków pieniężnych z tytułu rozliczenia początkowej wymiany transakcji repo i SBB, jeśli dzień, na który sporządza się sprawozdanie przypada w okresie między datą zawarcia tych transakcji, a datą ich rozliczenia (datą wpływu środków).

Kategoria ta nie obejmuje zobowiązań pieniężnych wynikających z rozliczenia transakcji wymiany walut. Te transakcje są prezentowane w wierszach Kasowe operacje wymiany walutowej i Wymiany początkowe transakcji fx swap.

Przykład 4:

Jeden dzień roboczy przed dniem, na który jest sporządzane sprawozdanie bank sprawozdający zawarł na rynku międzybankowym niezabezpieczoną transakcję lokacyjną S/W, w której pożyczył od innego banku 5 mln PLN na okres 1 tygodnia. W formularzu FIN002C, transakcja ta powinna być wykazana w następujący sposób: w wierszu – Zobowiązania otrzymane – Operacje depozytowe, w kolumnie/PLN – 5 mln PLN (zobowiązanie kontrahenta transakcji do dostarczenia bankowi sprawozdającemu 5 mln złotych).

3. Transakcje pochodne nie obejmują transakcji bieżących (transakcje, dla których termin rozliczenia wynosi do dwóch dni roboczych). Wyjątek: wartość wymiany końcowej transakcji T/N fx swap należy wykazywać jako transakcję pochodną.
- Każdą transakcję pochodną w formularzu FIN002C wykazuje się dwustronnie. Na przykład dla transakcji IRS jej kwotę nominalną należy wykazać dwa razy – jako kwotę, od której bank sprawozdający nalicza odsetki do zapłaty (zobowiązanie udzielone) oraz jako kwotę, od której nalicza się (według innej stopy procentowej) odsetki należne bankowi sprawozdającemu od kontrahenta (zobowiązanie otrzymane).
- Z tego względu suma transakcji wykazanych w wierszach Zobowiązania udzielone – Transakcje pochodne i Zobowiązania otrzymane – Transakcje pochodne w formularzu FIN002C jest w

przybliżeniu podwojoną sumą wartości wykazanych w formularzach FBN002A i FBN005 w wierszu Wartość nominalna instrumentu bazowego.

Przykład 5:

Na dzień sporządzenia sprawozdania bank ma długą pozycję w kontrakcie FRA 6x9 na stopę polskiego rynku pieniężnego (kupno FRA na 3M WIBOR). Kwota nominalna transakcji, od której naliczane są odsetki wynosi 5 mln PLN. W formularzu FIN002C, w wierszu Transakcje pochodne ten kontrakt FRA powinien być wykazany w następujący sposób:

- a) w wierszu – Zobowiązania udzielone – Transakcje pochodne, w kolumnie/PLN – 5 mln PLN (zobowiązanie banku sprawozdającego do przekazania kontrahentowi odsetek od kwoty nominalnej kontraktu FRA równej 5 mln PLN naliczonych według stałej stawki FRA – stopy terminowej obowiązującej na rynku w dniu zawarcia transakcji),
- b) w wierszu – Zobowiązania otrzymane – Transakcje pochodne, w kolumnie/PLN – 5 mln PLN (kontrahent transakcji ma zobowiązanie wobec banku sprawozdającego do przekazania mu odsetek od kwoty nominalnej kontraktu FRA równej 5 mln PLN naliczonych według 3M WIBOR obowiązującego w dniu ustalenia stawki referencyjnej).

Przykład 6:

Na tydzień przed sporządzeniem sprawozdania bank zawarł na rynku walutowym transakcję outright forward na kurs EUR/PLN – sprzedaż 10 mln EUR za 41 mln PLN z datą rozliczenia za 1 miesiąc od dnia zawarcia transakcji. Przyjmujemy, że dla EUR/PLN kurs średni NBP na dzień sporządzenia sprawozdania wynosi 4 PLN. W formularzu FIN002C, w wierszu Transakcje pochodne powyższa transakcja forward powinna być wykazana w następujący sposób:

- a) w wierszu – Zobowiązania udzielone – Transakcje pochodne, w kolumnie/Waluty inne niż PLN – 40 mln PLN (równowartość w złotych na dzień sporządzenia sprawozdania 10 mln EUR – bank sprawozdający ma zobowiązanie do dostarczenia kontrahentowi 10 mln EUR),
- b) w wierszu – Zobowiązania otrzymane – Transakcje pochodne, w kolumnie/PLN – 41 mln PLN (kontrahent transakcji ma zobowiązanie wobec banku sprawozdającego do dostarczenia 41 mln PLN tytułem rozliczenia tej transakcji forward).

Uwaga:

Wycenę transakcji pochodnych (wartość godziwą) należy wykazywać:

- a) w bilansie – w formularzach FBN002A, FBN005, F 10.00 i F 11.01 jako wartość bilansową: aktywa lub pasywa w zależności od tego czy wycena instrumentu pochodnego spowodowała powstanie należności czy zobowiązania,
- b) oraz w rachunku zysków i strat banku – w formularzu F 16.03 w wierszu Instrumenty pochodne, FRN005 – instrumenty utrzymywane w celu zabezpieczenia ryzyka oraz ewidencjonowane zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń w wierszach dotyczących wykazywania wyniku z tytułu zysków/strat z wyceny instrumentów zabezpieczających oraz w formularzu F 16.06.

4. Wartość przyjętych zabezpieczeń w formie hipotek – wykazuje się kwoty odpowiadające wartości zabezpieczeń hipotecznych dla kredytów udzielonych przez bank. Za wartość hipoteki należy przyjąć wartość wpisu w księdze wieczystej nieruchomości.
5. Wartość innych przyjętych zabezpieczeń rzeczowych – należy wykazywać wartość przyjętych zabezpieczeń rzeczowych innych niż hipoteka.
6. Pozostałe transakcje pozabilansowe – wykazuje się pozycje pozabilansowe takie jak np.: aktywa używane w leasingu operacyjnym, aktywa banku stanowiące zabezpieczenie (w tym papiery wartościowe), otrzymane zabezpieczenia i odpisane należności bez jednoczesnego umorzenia (wykazywane dodatkowo w formularzu FRN012D). Kwota należności odpisanych, wykazana w formularzu FIN002C powinna odpowiadać wartości „Należności nieściągalnych, stan na koniec okresu” prezentowanych w formularzu FRN012D.

W formularzu FIN002C nie wykazuje się zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych o charakterze finansowym i gwarancyjnym, wykazywanych w formularzach FIN002A oraz FIN002B.

FIN002D

ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE – WEDŁUG KATEGORII RYZYKA, WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ (BANKI PSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki stosujące PSR.

Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości nominalnej.

Formularz stanowi uzupełnienie formularza FIN002A. Należy w nim wykazać nominalne kwoty udzielonych zobowiązań gwarancyjnych oraz zobowiązań dotyczących finansowania z uwzględnieniem podziału na kategorie ryzyka oraz podziału sektorowego gospodarki.

Formularz przeznaczony jest dla banków stosujących PSR, a wartości w tym formularzu powinny być podzielone na klasy ryzyka wynikające z Rozporządzenia dotyczącego zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Dane w tym formularzu powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzach FIN002A i F 09.01.1.

FIN002E

ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE – WEDŁUG WARTOŚCI NOMINALNEJ (BANKI MSR)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki stosujące MSR/MSSF.

W formularzu należy prezentować nominalne kwoty udzielonych zobowiązań dotyczących finansowania oraz zobowiązań gwarancyjnych z uwzględnieniem podziału sektorowego gospodarki z dalszym podziałem na nieobjęte rezerwami na przyszłe zobowiązania i objęte rezerwami na przyszłe zobowiązania. Utworzone

rezerwy na przyszłe zobowiązania według poszczególnych sektorów wykazywane są także w podziale na zobowiązania finansowe i gwarancyjne.

Dane w tym formularzu powinny być zgodne z prezentowanymi w formularzach FIN002A i F 09.01.1.

FIN003A

FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH BFG I AKTYWA STANOWIĄCE JEGO POKRYCIE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W pozycji: „Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych” należy wykazywać wysokość funduszu tworzonego na podstawie art. 369 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

W pozycji: „Aktywa stanowiące pokrycie funduszu środków gwarantowanych BFG” należy prezentować aktywa przewidziane w art. 369 ust. 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji z następującym podziałem:

- bony pieniężne NBP,
- obligacje NBP,
- bony skarbowe,
- obligacje skarbowe,
- jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego,
- inne.

W pozycji: „Środki stanowiące pokrycie FOŚG wyodrębnione na rachunku w banku zrzeczającym” bank spółdzielczy wykazuje środki stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych przekazane do banku zrzeczającego natomiast bank zrzeczający wykazuje środki stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych otrzymane od zrzeszonych banków spółdzielczych.

FIN003B

OTRZYMANE PRZEZ BANK ŚRODKI POMOCOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu prezentuje się:

1. Środki pomocowe otrzymane przez bank od NBP,
2. Instrumenty, o których mowa w ustawie z dnia 10 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych w wartości wynikającej z umowy i według wartości bilansowej w podziale na:
  - otrzymana gwarancja ostrożnościowa,
  - objęte lub nabyte instrumenty w kapitale podstawowym Tier I,
  - objęte instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I,
  - objęte instrumenty w kapitale Tier II,

- otrzymana gwarancja zwiększenia funduszy własnych,
3. Środki pomocowe otrzymane przez bank z innych źródeł w podziale według wartości wynikającej z umowy i według wartości bilansowej.

Instrumenty wymienione w tabeli definiuje się następująco:

- Otrzymana gwarancja ostrożnościowa – otrzymana gwarancja od Skarbu Państwa zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych,
- Objęte lub nabyte instrumenty w kapitale podstawowym Tier I – wartość objętych lub nabytych instrumentów spełniających warunki określone w art. 28 rozporządzenia 575/2013,
- Objęte instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I – wartość objętych lub nabytych instrumentów spełniających warunki określone w art. 52 rozporządzenia 575/2013,
- Objęte instrumenty w kapitale Tier II – instrumenty kapitałowe lub pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w art. 63 rozporządzenia 575/2013.

FIN003C

PRZYCHODY I KOSZTY OD OTRZYMANYCH PRZEZ BANK ŚRODKÓW POMOCOWYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazać przychody i koszty związane ze środkami pomocowymi. W formularzu prezentuje się:

1. Przychody z tytułu inwestycji i reinwestycji środków pomocowych otrzymanych od NBP,
2. Koszty z tytułu pozyskania środków pomocowych z NBP,
3. Koszty instrumentów, o których mowa w ustawie z dnia 10 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych w podziale na:
  - otrzymana gwarancja ostrożnościowa,
  - objęte lub nabyte instrumenty w kapitale podstawowym Tier I,
  - objęte instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I,
  - objęte instrumenty w kapitale Tier II,
  - otrzymana gwarancja zwiększenia funduszy własnych.
4. Przychody z tytułu inwestycji i reinwestycji środków pozyskanych z innych źródeł,
5. Koszty z tytułu pozyskania środków pomocowych z innych źródeł.

Instrumenty wymienione w tabeli definiuje się następująco:

Otrzymana gwarancja ostrożnościowa – otrzymana gwarancja od Skarbu Państwa zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych.

Objęte lub nabyte instrumenty w kapitale podstawowym Tier I – wartość objętych lub nabytych instrumentów spełniających warunki określone w art. 28 rozporządzenia 575/2013.

Objęte instrumenty dodatkowe w kapitale Tier I – wartość objętych lub nabytych instrumentów spełniających warunki określone w art. 52 rozporządzenia 575/2013.

Objęte instrumenty w kapitale Tier II – instrumenty kapitałowe lub pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w art. 63 rozporządzenia 575/2013.

FIN003D

SKŁADKI NA RZECZ BFG STANOWIĄCE FORMĘ ZOBOWIĄZAŃ DO ZAPŁATY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazać zobowiązania do zapłaty, o których mowa w art. 303 ustawy o BFG, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji w podziale na:

- Lokaty, o których mowa w art. 304 ust. 2 pkt 1 ustawy o BFG, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji w podziale na skarbowe papiery wartościowe oraz zakupione bony pieniężne i obligacje emitowane przez NBP, spełniające warunek dopuszczenia do obrotu
- Aktywa zdeponowane zgodnie z art. 304 ust. 2 pkt. 2 ustawy o BFG, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji w podziale na: na rachunku w Narodowym Banku Polskim, na rachunku w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. lub spółce, której przekazał on wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Jako informację dodatkową wykazać należy środki zdeponowane przez banki spółdzielcze na rachunku w banku zrzeszającym.

FIN004A

AKTYWA PRZYCHODOWE I NIEPRZYCHODOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu poszczególne pozycje bilansowe zostały podzielone na aktywa przychodowe i nieprzychodowe w oparciu o generalny charakter instrumentu. Poszczególne pozycje formularza należy prezentować niezależnie od tego czy w danym miesiącu wygenerowały one przychód. Należy je zaprezentować w podziale walutowym (PLN, EUR i pozostałe waluty).

1. Aktywa przychodowe należy wykazywać w następującym podziale:
  - Lokaty w bankach centralnych,
  - Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
  - Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej (ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat),
  - Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
  - Aktywa finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu,
  - Instrumenty pochodne zabezpieczające,
  - Różnice z zabezpieczania wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczane,
  - Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne,
  - Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych,
2. Aktywa nieprzychodowe należy prezentować w następującym podziale:
  - Kasa i nieoprocentowane operacje z bankiem centralnym,
  - Wartości niematerialne i prawne,

- Nieruchomości i rzeczowe aktywa trwałe,
- Aktywa z tytułu podatku dochodowego,
- Pozostałe aktywa,
- Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

Aktywa finansowe klasyfikowane do portfeli: „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” oraz „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat” w formularzu FIN004A należy prezentować w pozycji: „Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej (ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat)”.

Suma aktywów wykazywana na tym formularzu różni się od sumy aktywów prezentowanych w formularzu F 01.01 o kwotę rezerwy obowiązkowej (wykazywanej w formularzu FBN001).

FIN004B

PASYWA KOSZTOWE I NIEKOSZTOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu poszczególne pozycje bilansowe zostały podzielone na pasywa kosztowe i niekosztowe w oparciu o ich generalny charakter. Poszczególne pozycje formularza należy prezentować niezależnie od tego czy w danym miesiącu wygenerowały one koszty.

W formularzu pasywa kosztowe i niekosztowne należy prezentować w podziale walutowym (PLN, EUR i pozostałe waluty).

1. Pasywa kosztowe należy wykazywać w następującym podziale:
  - Zobowiązania wobec banków centralnych,
  - Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu,
  - Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej (ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat),
  - Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
  - Zobowiązania finansowe z tytułu przeniesienia aktywów finansowych,
  - Instrumenty pochodne zabezpieczające,
  - Różnice z zabezpieczenia wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej przypadające na pozycje zabezpieczane,
  - Zobowiązania podporządkowane,
2. Pasywa niekosztowe należy wykazywać w następującym podziale:
  - Rezerwy,
  - Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego,
  - Inne zobowiązania,
  - Rezerwa na ryzyko ogólne,
  - Zobowiązania z tytułu instrumentów kapitałowych płatnych na żądanie,
  - Zobowiązania związane z grupą aktywów przeznaczonych do sprzedaży,
  - Kapitały własne.

W przypadku wykazywania w tabeli rozrachunków międzyoddziałowych należy dokonać kompensacji sald.

Suma zobowiązań wykazywanych w tym formularzu powinna być zgodna z pozycją „Kapitał własny i zobowiązania razem” w formularzu F 01.03.

FIN005

AKTYWA I PASYWA WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FIN005 składa się z czterech tabel FIN005_1, FIN005_2, FIN005_3 i FIN005_1GR. Należy w nich prezentować składniki aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych według terminów zapadalności.

W tabeli FIN005_1 poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości nominalnej w podziale na należności, instrumenty dłużne i zobowiązania wykazując dane odrębnie dla PLN i walut innych niż PLN. Należności, instrumenty dłużne i zobowiązania należy prezentować w podziale Rezydent/Nierezydent dla poszczególnych sektorów gospodarki.

W formularzu FIN005_1 w poszczególnych kolumnach należy wykazywać:

W pozycji „Należności” należy prezentować Kredyty i zaliczki ze wszystkich portfeli oraz należności prezentowane w formularzu F 01.01 w pozycji „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

W wierszu „Banki centralne” należy wykazywać również środki w kasie.

W pozycji „Instrumenty dłużne” należy wykazywać wszystkie instrumenty dłużne prezentowane w aktywach.

W pozycji „Zobowiązania” należy prezentować zobowiązania finansowe z następujących portfeli: Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Ta pozycja nie obejmuje wyceny instrumentów pochodnych, zobowiązań finansowych z tytułu własnej emisji oraz zobowiązań podporządkowanych.

W wierszu „bez określonego terminu” w formularzach FIN005_1, FIN005_1GR, FIN005_2 i FIN005_3, należy prezentować pozycje, których nie można przyporządkować do określonego terminu zapadalności oraz należności, których umowny termin spłaty upłynął. W tej pozycji prezentowane będą np.: środki pieniężne w kasie, rezerwa obowiązkowa, rachunek bieżący, rachunki a-vista, ROR, konta oszczędnościowe, środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, instrumenty kapitałowe, kapitały własne, aktywa/zobowiązania z tytułu podatku dochodowego, rezerwy.

W tabeli FIN005_2 w wartości nominalnej w podziale Rezydent/Nierezydent prezentuje się następujące pozycje: zobowiązania z tytułu własnej emisji, zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane, zobowiązania podporządkowane. W wartości bilansowej prezentuje się instrumenty kapitałowe.

W formularzu FIN005_2 w pozycji „Instrumenty kapitałowe” należy wykazywać instrumenty kapitałowe sklasyfikowane do portfeli aktywów finansowych.

W pozycjach dotyczących zobowiązań pozabilansowych formularza FIN005_2 nie należy wykazywać transakcji pozabilansowych, które są wykazywane w formularzu FIN002C w tym transakcji pochodnych wykazywanych w formularzach FBN002 – FBN005.

W formularzu FIN005_1GR należy prezentować w poszczególnych terminach zapadalności oraz w podziale na Rezydent/Nierezydent składniki aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wynikające z transakcji z podmiotami będącymi inwestorami bezpośrednimi, podmiotami bezpośredniego inwestowania bądź innymi podmiotami w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo, zgodnie z definicjami określonymi w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 78/2009 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 października 2009 r. Poszczególne pozycje należy ujmować zgodnie z zasadami przyjętymi przy wypełnianiu formularzy FIN005_1 oraz FIN005_2.

Wartość poszczególnych pozycji wykazywanych w formularzu FIN005_1GR nie powinna przekraczać kwot z odpowiadających im pozycji w formularzach FIN005_1 oraz FIN005_2. Wartość należności i zobowiązań z tytułu transakcji z monetarnymi instytucjami finansowymi w poszczególnych terminach nie powinna być niższa od wartości wykazywanych w formularzach FIN26_1 i FIN26_2.

W formularzu FIN005_3 w pozycji „Pozostałe pozycje aktywów” należy wykazywać wycenę instrumentów pochodnych, Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń, Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej, Nieruchomości inwestycyjne i rzeczowe aktywa trwałe, Wartości niematerialne i prawne, Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych, Aktywa z tytułu podatku dochodowego, Pozostałe aktywa, Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży.

W pozycji „Pozostałe pozycje pasywów” należy wykazywać: wycenę instrumentów pochodnych, Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń, Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zabezpieczaniu portfela przed ryzykiem stopy procentowej, Rezerwy, Zobowiązania podatkowe, Kapitał podstawowy płatny na żądanie, Inne zobowiązania, w tym rezerwę na ryzyko ogólne oraz Zobowiązania uwzględnione w grupach do zbycia sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

Suma pozycji wykazywanych w FIN005_3 w kategorii „Kapitały własne” powinna być zgodna z pozycją agregującą „Kapitał własny razem” z bilansu.

FIN006A INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Dane należy prezentować w wartościach nominalnych narastająco od początku roku.

Formularz jest przeznaczony do prezentowania danych ilościowych i wartościowych dotyczących prowadzonych przez bank indywidualnych kont emerytalnych (IKE). W formularzu banki powinny wykazywać wyłącznie dane dotyczące IKE prowadzonych w ramach działalności bankowej, tzn. poza biurem maklerskim.

Poszczególne pozycje formularza określone są stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2011 r. w sprawie przekazywania przez instytucje finansowe oraz organ nadzoru półrocznych i rocznych informacji o prowadzonych indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.

Nowo otwarty rachunek IKE należy prezentować tylko jednokrotnie w wierszu:

IKE założone po raz pierwszy lub

1. IKE założone w związku z dokonaniem wypłaty transferowej z IKE lub
2. IKE założone w związku z dokonaniem wypłaty transferowej z programu emerytalnego.

W wierszu „Liczba IKE, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty w okresie sprawozdawczym (bez transferów)” należy prezentować liczbę rachunków IKE, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty (w okresie sprawozdawczym), za wyjątkiem wpłat transferowych.

W wierszu „IKE założone w okresie sprawozdawczym, na które nie dokonano żadnych wpłat – puste rachunki” należy prezentować liczbę rachunków IKE otwartych w okresie sprawozdawczym, na które nie dokonano żadnej wpłaty (puste rachunki).

W wierszu „IKE zlikwidowane w okresie sprawozdawczym” należy prezentować liczbę wszystkich rachunków IKE zlikwidowanych przez bank (w okresie sprawozdawczym) na skutek braku wpłat ze strony klientów, wypłat transferowych, zwrotów, itp.

W wierszu „IKE prowadzone na koniec okresu sprawozdawczego” należy prezentować liczbę wszystkich rachunków IKE posiadanych przez bank oraz łączną wartość zgromadzonych środków na tych rachunkach na koniec okresu sprawozdawczego.

Przez wypłaty z IKE, zwroty z IKE oraz wypłaty transferowe, należy odpowiednio rozumieć czynności określone w art. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (z późn.zm.) W wierszach „Wypłaty transferowe przyjęte z IKE w okresie sprawozdawczym” oraz „Wypłaty transferowe przyjęte z programu emerytalnego w okresie sprawozdawczym” należy prezentować odpowiednio liczbę i wartość przyjętych przez bank transferów z innych IKE lub z PPE.

W wierszach „Wypłaty transferowe dokonane na IKE w okresie sprawozdawczym” oraz „Wypłaty transferowe dokonane do programu emerytalnego w okresie sprawozdawczym” należy prezentować odpowiednio liczbę i wartość dokonanych przez Bank, na zlecenie klienta transferów do innego podmiotu.

W wierszu „Łączna kwota wpłat na IKE w okresie sprawozdawczym (bez transferów)” – należy prezentować łączną kwotę wpłat na rachunki IKE, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty (w okresie sprawozdawczym), za wyjątkiem wpłat transferowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 7 wyżej wymienionego Rozporządzenia średnia wysokość wpłat na IKE w okresie sprawozdawczym, liczona jest jako suma wpłat na IKE podzielona przez liczbę IKE, na które dokonano wpłaty w okresie sprawozdawczym.

FIN006B INDYWIDUALNE KONTA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Dane należy prezentować w wartościach nominalnych narastająco od początku roku.

Formularz jest przeznaczony do prezentowania danych dotyczących prowadzonych przez bank indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego (IKZE). W formularzu banki powinny wykazywać wyłącznie dane dotyczące IKZE prowadzonych w ramach działalności bankowej, tzn. poza biurem maklerskim.

Poszczególne pozycje formularza określone są stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2011 r. w sprawie przekazywania przez instytucje finansowe oraz organ nadzoru półrocznych i rocznych informacji o prowadzonych indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.

Nowo otwarty rachunek IKZE należy prezentować tylko jednokrotnie w wierszu:

1. IKZE założone po raz pierwszy lub
2. IKZE otwarte w związku z przeniesieniem w okresie sprawozdawczym środków zgromadzonych na IKE lub
3. IKZE założone w związku z dokonaniem wypłaty transferowej z IKZE.

W wierszu „IKZE, na które dokonano wpłat w okresie sprawozdawczym” należy prezentować liczbę rachunków IKZE, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty (w okresie sprawozdawczym), z wyjątkiem wpłat transferowych.

W wierszu „IKZE prowadzone na koniec okresu sprawozdawczego” należy prezentować liczbę wszystkich rachunków IKZE posiadanych przez bank oraz łączną wartość zgromadzonych środków na tych rachunkach na koniec okresu sprawozdawczego.

Przez wypłaty z IKZE, zwroty z IKZE oraz wypłaty transferowe należy odpowiednio rozumieć czynności określone w art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (z późn. zm.). W wierszach „Wypłaty transferowe przyjęte z IKZE w okresie sprawozdawczym” należy prezentować liczbę i wartość przyjętych przez bank transferów z innych IKZE.

W wierszach „Wypłaty transferowe dokonane na IKZE w okresie sprawozdawczym” należy prezentować odpowiednio liczbę i wartość dokonanych przez bank, na zlecenie klienta transferów do innego podmiotu.

W wierszu „IKZE na które dokonano wpłat w okresie sprawozdawczym” – należy prezentować łączną kwotę wpłat na rachunki IKZE, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty (w okresie sprawozdawczym), za wyjątkiem wpłat transferowych.

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 7 wyżej wymienionego Rozporządzenia „Średnia wysokość wpłat na IKZE w okresie sprawozdawczym” liczona jest, jako suma wpłat na IKZE podzielona przez liczbę IKZE, na które dokonano wpłaty w okresie sprawozdawczym.

FIN007

INFORMACJE DODATKOWE – NORMY OSTROŻNOŚCIOWE Z USTAWY O LISTACH ZASTAWNYCH I BANKACH HIPOTECZNYCH

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz służy do sprawozdawania wielkości niezbędnych do monitorowania limitów ostrożnościowych zawartych w ustawie o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

W poszczególnych pozycjach formularza prezentuje się:

„Wierzytelności zabezpieczone hipoteką ogółem” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto wartość wszystkich kredytów zabezpieczonych hipoteką i skupionych wierzytelności z tytułu takich kredytów, zarówno wpisanych, jak i niewpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych. Uwzględnia się tutaj tylko należności zabezpieczone hipoteką na prawie użytkowania wieczystego lub prawie własności nieruchomości położonej na obszarze kraju, ustanowioną na rzecz banku hipotecznego sprawozdającego, wpisaną w księdze wieczystej, z pominięciem tzw. kredytów pomostowych, zabezpieczonych przejściowo w inny sposób, do czasu ustanowienia hipoteki, jako zabezpieczenia docelowego.

„Wierzytelności zabezpieczone hipoteką w części przekraczającej 60% bankowo – hipotecznej wartości nieruchomości” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto sumę wszystkich nadwyżek (liczonych indywidualnie dla każdej wierzytelności) wartości kredytów ponad 60% bankowo – hipotecznej wartości nieruchomości przyjętych jako przedmiot zabezpieczenia hipotecznego (wpisanych i niewpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych). W przypadku kredytów zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej należy prezentować nadwyżkę ponad 80% bankowo – hipotecznej wartości nieruchomości. Uwzględnia się tutaj tylko należności zabezpieczone hipoteką na prawie użytkowania wieczystego lub prawie własności nieruchomości położonej na obszarze kraju, ustanowioną na rzecz banku hipotecznego sprawozdającego, wpisaną w księdze wieczystej, z pominięciem tzw. kredytów pomostowych, zabezpieczonych przejściowo w inny sposób, do czasu ustanowienia hipoteki jako zabezpieczenia docelowego.

„Wierzytelności zabezpieczone hipotekami ustanowionymi w trakcie realizacji inwestycji budowlanych” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto wartość tylko tych kredytów i skupionych wierzytelności z tytułu takich kredytów, które spełniają jednocześnie dwa warunki:

1. Są zabezpieczone hipoteką ustanowioną na nieruchomości w trakcie realizacji inwestycji budowlanych,
2. Są wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych.

„Wierzytelności zabezpieczone hipotekami ustanowionymi na nieruchomościach przeznaczonych pod zabudowę zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto wartość tylko tych kredytów i skupionych wierzytelności z tytułu takich kredytów, które spełniają jednocześnie dwa warunki:

1. Są zabezpieczone hipoteką ustanowioną na nieruchomościach przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego,
2. Są wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych.

„Ogólna kwota bankowo – hipotecznej wartości nieruchomości przyjętych przez bank jako zabezpieczenie kredytów hipotecznych” – wykazuje się łączną kwotę wszystkich bankowo – hipotecznych wartości nieruchomości przyjętych przez bank jako przedmiot zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów (wpisanych i niewpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych), „W tym: wartość bilansowa brutto wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych” – wykazuje się łączną kwotę tylko tych bankowo – hipotecznych wartości nieruchomości przyjętych przez bank jako przedmiot zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów, które są wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych.

„Przychody odsetkowe z tytułu wierzytelności i dodatkowych środków stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych” – wykazuje się przychody odsetkowe (bez uwzględniania przepływów z tyt. prowizji i opłat) z tytułu wierzytelności i dodatkowych środków stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych (wpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych), narastająco od początku roku obrotowego.

„Koszty odsetkowe od wyemitowanych hipotecznych listów zastawnych” – wykazuje się koszty odsetkowe (bez uwzględniania przepływów z tyt. prowizji i opłat) z tytułu hipotecznych listów zastawnych, znajdujących się w obrocie, narastająco od początku roku obrotowego.

„Wartość nadwyżki, o której mowa w art. 18 ust. 3a ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych dotycząca hipotecznych listów zastawnych” – nadwyżka utworzona ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych, przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy.

„Przychody odsetkowe z tytułu wierzytelności i dodatkowych środków stanowiących podstawę emisji publicznych listów zastawnych” – wykazuje się przychody odsetkowe (bez uwzględniania przepływów z tyt. prowizji i opłat) z tytułu wierzytelności i dodatkowych środków stanowiących podstawę emisji publicznych listów zastawnych (wpisanych do rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych), narastająco od początku roku obrotowego.

„Koszty odsetkowe od wyemitowanych publicznych listów zastawnych” – wykazuje się koszty odsetkowe (bez uwzględnienia przepływów z tyt. prowizji i opłat) z tytułu publicznych listów zastawnych, znajdujących się w obrocie, narastająco od początku roku obrotowego.

„Wartość nadwyżki, o której mowa w art. 18 ust. 3a ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych dotycząca publicznych listów zastawnych” – nadwyżka utworzona ze środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie publicznych listów zastawnych, przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy.

„Przyjęte lokaty” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto (wartość wyceniona według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej) – wartość wszystkich zobowiązań banku hipotecznego z tytułu depozytów terminowych podmiotów z sektorów finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

„Zaciągnięte kredyty i pożyczki” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto wartość wszystkich zobowiązań banku hipotecznego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek od podmiotów z sektorów finansowego, niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

„Wyemitowane obligacje – wykazuje się według wartości bilansowej brutto (wartość wyceniona według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej) – wartość wszystkich zobowiązań banku hipotecznego z tytułu wyemitowanych obligacji.

Kredyty i skupione wierzytelności ogółem” – wykazuje się według wartości bilansowej brutto wartość wszystkich kredytów i skupionych wierzytelności z tytułu kredytów, znajdujących się w portfelu kredytowym banku hipotecznego. Ujmuje się tu w szczególności zarówno kredyty zabezpieczone hipoteką, jak i tzw. kredyty pomostowe, zabezpieczone przejściowo w inny sposób, do czasu ustanowienia hipoteki jako zabezpieczenia docelowego oraz kredyty gdzie kredytobiorcą, gwarantem lub poręczycielem spłaty są podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych. Wykazuje się tu kredyty i skupione wierzytelności zarówno wpisane, jak i niewpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych.

„Wierzytelności stanowiące podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych (wartość nominalna)” – wykazuje się kredyty zabezpieczone hipoteką i skupione wierzytelności z tytułu takich kredytów, wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych. W odrębnej pozycji należy wykazać skupione wierzytelności z tytułu kredytów.

„Dodatkowe środki stanowiące podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych (wartość nominalna)” – wykazuje się środki wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych takie jak:

- ulokowane w papierach wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy lub banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, rządy lub banki centralne państw członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat, czyli podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych,
- ulokowane w Narodowym Banku Polskim,
- posiadane w gotówce.

„Hipoteczne listy zastawne (wartość nominalna)” – wykazuje się zobowiązania banku hipotecznego z tytułu hipotecznych listów zastawnych znajdujących się w obrocie.

„Wierzytelności stanowiące podstawę emisji publicznych listów zastawnych (wartość nominalna)” – wykazuje się kredyty i skupione wierzytelności z tyt. kredytów, gdzie kredytobiorcą, gwarantem lub poręczycielem spłaty są podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, wpisane do rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych), z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych. W odrębnych pozycjach należy wykazać skupione wierzytelności, wierzytelności udzielone jednostkom samorządu terytorialnego oraz wierzytelności poręczone lub gwarantowane przez jednostki samorządu terytorialnego.

„W tym: udzielone przez JST (wartość nominalna)” – wykazuje się kredyty i skupione wierzytelności z tyt. kredytów, gdzie kredytobiorcą, gwarantem lub poręczycielem spłaty są gminy, powiaty lub województwa z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

„W tym: poręczone lub gwarantowane przez JST (wartość nominalna)” – wykazuje się kredyty i skupione wierzytelności z tyt. kredytów, gdzie kredytobiorcą, gwarantem lub poręczycielem spłaty są gminy, powiaty lub województwa z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

„Dodatkowe środki stanowiące podstawę emisji publicznych listów zastawnych (wartość nominalna)” – wykazuje się środki wpisane do rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych z uwzględnieniem wartości nabytych instrumentów finansowych zabezpieczających, o których mowa w art. 18 ust. 4 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, takie jak:

- ulokowane w papierach wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Centralny, rządy lub banki centralne państw członkowskich Unii Europejskiej, rządy lub banki centralne państw członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat, czyli podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych,
- ulokowane w Narodowym Banku Polskim,
- posiadane w gotówce.

„Publiczne listy zastawne (wartość nominalna)” – wykazuje zobowiązania banku hipotecznego z tytułu publicznych listów zastawnych znajdujących się w obrocie.

„Fundusze własne” – fundusze banku hipotecznego ustalone na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 118 rozporządzenia nr 575/2013.

FIN008A

WIERZYTELNOŚCI BANKU HIPOTECZNEGO WEDŁUG PODMIOTÓW – WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz służy do sprawozdawania wierzytelności banku hipotecznego w podziale na podmioty, którym udzielono kredytu (sektor finansowy, niefinansowy oraz instytucji rządowych i samorządowych), cel wierzytelności (na nieruchomości mieszkaniowe, biurowe i pozostałe, na inne cele, pozostałe wierzytelności) oraz rodzaj listów zastawnych, których podstawę stanowią wierzytelności. Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej brutto.

W poszczególnych pozycjach formularza wykazuje się:

„Wierzytelności stanowiące podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych” – wykazuje się wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipoteką i skupione wierzytelności z tytułu takich wierzytelności, zarówno wpisanych, jak i niewpisanych do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych. Uwzględnia się tutaj tylko należności zabezpieczone hipoteką na prawie użytkowania wieczystego lub prawie własności nieruchomości położonej na obszarze kraju, ustanowioną na rzecz banku hipotecznego sprawozdającego, wpisaną w księdze wieczystej, z pominięciem tzw. kredytów pomostowych, zabezpieczonych przejściowo w inny sposób, do czasu ustanowienia hipoteki jako zabezpieczenia docelowego.

„Wierzytelności stanowiące podstawę emisji publicznych listów zastawnych” – wykazuje się kredyty i skupione wierzytelności z tyt. kredytów, gdzie kredytobiorcą, gwarantem lub poręczycielem spłaty są podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, wpisane do rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych

„Wierzytelności banku hipotecznego, pozostałe” – wykazuje się wierzytelności niewykazane w grupie wierzytelności stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych zabezpieczonych hipotekami wierzytelności stanowiących podstawę emisji publicznych listów zastawnych, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych, w szczególności zaś tzw. kredyty pomostowe, zabezpieczone przejściowo w inny sposób, do czasu ustanowienia hipoteki jako zabezpieczenia docelowego.

Gminy – jednostki samorządu terytorialnego w znaczeniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t z 2016 r. poz. 446)

Powiaty – jednostki samorządu terytorialnego w znaczeniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.) Województwa – jednostki samorządu terytorialnego w znaczeniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j.t. z 2016 r. poz. 486 z późn. zm.).

FIN008B

WIERZYTELNOŚCI BANKU HIPOTECZNEGO WEDŁUG KRYTERIUM UMIESZCZENIA W REJESTRZE ZABEZPIECZENIA LISTÓW ZASTAWNYCH – WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz służy do sprawozdawania informacji o wierzytelnościach banku hipotecznego w podziale na: rodzaj listów zastawnych, których podstawę stanowią wierzytelności, kryterium wpisania/lub niewpisania danej wierzytelności do rejestru zabezpieczenia hipotecznych/publicznych listów zastawnych, cel przyznania wierzytelności oraz jakość wierzytelności (Należności bez utraty wartości/Należności ze stwierdzoną utratą wartości).

Banki stosujące MSR/MSSF:

W pozycji: Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne, Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją oraz Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone prezentują kwotę należności brutto, zgodnie z MSSF 9.

Banki stosujące PSR:

W pozycji: Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne, Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją oraz Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone prezentują należności zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

W formularzu prezentuje się poszczególne pozycje według wartości bilansowej brutto:

„Wierzytelności stanowiące podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych”, „Wierzytelności stanowiące podstawę emisji publicznych listów zastawnych”, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz „Wierzytelności pozostałe” – wykazuje się na takich samych zasadach jak w formularzu FIN008A.

„Wpisane do rejestru” – wykazuje się wierzytelności wpisane do rejestru zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych lub rejestru zabezpieczenia publicznych listów zastawnych.

„Niewpisane do rejestru” – wykazuje się wierzytelności, znajdujące się poza rejestrem zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych lub rejestrem zabezpieczenia publicznych listów zastawnych.

Definicje wierzytelności na nieruchomości mieszkaniowe, wierzytelności na nieruchomości biurowe i pozostałe zawarte są w słowniku pojęć.

„Wierzytelności na inne cele” stanowią wierzytelności inne niż na nieruchomości mieszkaniowe oraz wierzytelności na nieruchomości biurowe i pozostałe.

FIN008C

WIERZYTELNOŚCI BANKU HIPOTECZNEGO WEDŁUG TERMINÓW ZAPADALNOŚCI – WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz służy do sprawozdawania wartości wierzytelności banku hipotecznego w podziale na cel wierzytelności (na nieruchomości mieszkaniowe, biurowe i pozostałe, na inne cele, pozostałe wierzytelności), rodzaj listów zastawnych, których podstawę stanowią wierzytelności (wierzytelności stanowiące podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych, wierzytelności stanowiące podstawę emisji publicznych listów zastawnych) oraz okres pozostający do spłaty. Poszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej brutto.

Termin zapadalności – oznacza okres pozostający od daty sprawozdawczej do określonej w umowie daty płatności należności.

FIN008D

WIERZYTELNOŚCI BANKU HIPOTECZNEGO – WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO – WYEMITOWANE LISTY ZASTAWNE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz służy do sprawozdawania wartości bilansowej brutto zobowiązań banku z tytułu wyemitowanych listów zastawnych hipotecznych i publicznych w podziale według następujących kryteriów:

1. Rodzaju oprocentowania,
2. Dostępności w ofercie publicznej,
3. Nabywców (banki) listów zastawnych,
4. Nie przedstawienia w terminie do wykupu,
5. Zdeponowania u powiernika.

Poszczególne pozycje formularza definiuje się w następujący sposób:

„Zobowiązania z listów zastawnych” należy sprawozdawać w podziale na PLN, EUR i pozostałe waluty – przeliczone na PLN według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

„O stałym oprocentowaniu” – wykazuje się zobowiązania z listów zastawnych, co do których bank hipoteczny ustalił stałą stopę odsetkową w ciągu całego okresu, na jaki wyemitowano papier wartościowy.

„Sprzedawane w ofercie publicznej” – wykazuje się zobowiązania z listów zastawnych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

„Sprzedane bankom” – wykazuje się zobowiązania z listów zastawnych, które zostały nabyte przez monetarne instytucje finansowe.

„Nie przedstawione do wykupu” – wykazuje się zobowiązania z listów zastawnych, co do których termin wykupu upłynął, a mimo to nie zostały przedstawione bankowi hipotecznemu do wykupu.

„Zdeponowane u powiernika” – wykazuje się zobowiązania z listów zastawnych wyemitowanych przez bank hipoteczny, które zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych zostały przekazane do depozytu pod nadzór powiernika i nie są traktowane jako listy zastawne znajdujące się w obrocie.

FIN009 BILANS ODDZIAŁU BANKU W KRAJU UE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W bilansie oddziału aktywa i pasywa prezentowane są w następujący sposób.

Aktywa:

1. Kasa i operacje z bankiem centralnym,
2. Należności od centrali,
3. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z dalszym podziałem na:
  - Instrumenty dłużne,
  - Kredyty i pożyczki,
4. Aktywa finansowe klasyfikowane do pozostałych portfeli, z dalszym podziałem na:
  - Instrumenty pochodne,
  - Instrumenty kapitałowe,
  - Instrumenty dłużne,
  - Pozostałe należności,
5. Rzeczowe aktywa trwałe,
6. Wartości niematerialne i prawne,
7. Pozostałe pozycje aktywów.

Pasywa:

1. Zobowiązania wobec banków centralnych,
2. Zobowiązania wobec centrali,
3. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu z dalszym podziałem na:
  - Depozyty,
  - Certyfikaty depozytowe łącznie z obligacjami,
  - Zobowiązania podporządkowane,
  - Pozostałe zobowiązania,

4. Zobowiązania finansowe klasyfikowane do pozostałych kategorii zobowiązań finansowych innych niż wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z dalszym podziałem na:
  - Depozyty,
  - Instrumenty pochodne,
  - Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży instrumentów dłużnych,
  - Pozostałe,
5. Rezerwy,
6. Wynik netto oddziału,
7. Pozostałe pozycje pasywów.

Pozycje pozabilansowe

FIN009_1

BILANS ODDZIAŁU BANKU W KRAJU UE – KREDYTY, POŻYCZKI I DEPOZYTY WEDŁUG SEKTORÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz wypełniają banki krajowe posiadające oddziały w krajach Unii Europejskiej. W formularzu należy wykazywać kredyty i pożyczki oraz depozyty oddziału banku w podziale na sektory finansowy, niefinansowy oraz instytucji rządowych i samorządowych.

Pszczególne pozycje należy wykazywać według wartości bilansowej.

FIN010

RACHUNEK WYNIKÓW ODDZIAŁU W KRAJU UE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Banki krajowe posiadające oddziały w krajach Unii Europejskiej przekazują wybrane dane dotyczące przychodów i kosztów oddziału zgrupowane w sposób zapewniający informację o źródłach przychodów i kosztów i wyniku z działalności oddziału.

FIN012

RACHUNEK WYNIKÓW KASY MIESZKANIOWEJ

Począwszy od sprawozdań za grudzień 2019 roku formularza nie wypełnia się.

Formularz zawiera wybrane dane dotyczące przychodów i kosztów kasy mieszkaniowej w banku, zgrupowane w sposób zapewniający informację o źródłach przychodów i kosztów i wyniku z działalności kasy.

FIN013A

ODPISY Z TYTUŁU TRWAŁEJ UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW KASY MIESZKANIOWEJ

Począwszy od sprawozdań za grudzień 2019 roku formularza nie wypełnia się.

W formularzu w poszczególnych pozycjach należy prezentować odpisy aktualizujące/rezerwy celowe w następującym podziale:

1. Lokaty w instytucjach sektora finansowego,
2. Kredyty na cele mieszkaniowe dla sektora niefinansowego,
3. Papiery wartościowe,
4. Pozostałe aktywa.

Dla kredytów na cele mieszkaniowe dla sektora niefinansowego odpisy aktualizujące ustalane są odrębnie dla:

- należności bez utraty wartości,
- należności ze stwierdzoną utratą wartości.

Banki stosujące MSR/MSSF:

- w pozycji: Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe, prezentują odpisy w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),
- w pozycji: Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe, prezentują odpisy w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
- w pozycji: Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe, prezentują odpisy dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR:

- w pozycji: Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe, prezentują odpisy dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
- w pozycji: Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe, prezentują odpisy dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
- w pozycji: Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe, prezentują odpisy dla należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

FIN013A_1

BILANS KASY MIESZKANIOWEJ – AKTYWA KASY MIESZKANIOWEJ

Począwszy od sprawozdań za grudzień 2019 roku formularza nie wypełnia się.

W formularzu aktywa kasy mieszkaniowej prezentuje się według wartości bilansowej odrębnie w PLN i walutach innych niż PLN w podziale na następujące pozycje:

1. Kasa,
2. Rachunek wydzielony w ramach rachunku banku prowadzącego kasę mieszkaniową,
3. Lokaty,
4. Kredyty na cele mieszkaniowe dla sektora niefinansowego w podziale na należności bez utraty wartości i należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
5. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu,
6. Papiery wartościowe,
7. Pozostałe aktywa.

Banki stosujące MSR/MSSF:

- w pozycji: Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne, prezentują kwotę należności brutto pomniejszoną o odpis w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.5),
- w pozycji: Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, prezentują kwotę należności brutto pomniejszoną o odpis w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia (MSSF 9.5.5.3),
- w pozycji: Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone, prezentują należności brutto pomniejszone o odpisy dla składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe zgodnie z Załącznikiem A MSSF 9.

Banki stosujące PSR:

- w pozycji: Należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne, prezentują kwotę należności zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” pomniejszonych o rezerwy celowe oraz wszelkie zabezpieczenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),
- w pozycji: Należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją, prezentują kwotę należności zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją” pomniejszonych o rezerwy celowe oraz wszelkie

zabezpieczenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.),

- w pozycji: Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone, prezentują kwotę należności zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” pomniejszonych o rezerwy celowe oraz wszelkie zabezpieczenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).

FIN013B_1

BILANS KASY MIESZKANIOWEJ – PASywa KASY MIESZKANIOWEJ

Począwszy od sprawozdań za grudzień 2019 roku formularza nie wypełnia się.

W formularzu należy wykazywać według wartości bilansowej pasywa kasy mieszkaniowej w podziale na depozyty osób prywatnych, pożyczki z KFM, pozostałe pasywa i wynik roku bieżącego.

FIN016B

AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU BANKOWEGO BIURA MAKLERSKIEGO – INSTRUMENTY DŁUŻNE ORAZ INSTRUMENTY KAPITAŁOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Dane prezentowane w formularzu są częścią składową odpowiednich pozycji bilansu banku, w którym prowadzone jest bankowe biuro maklerskie.

Instrumenty dłużne przeznaczone do obrotu wykazuje się według ceny nabycia i odrębnie według wartości bilansowej w podziale na emitentów – sektor finansowy, niefinansowy, sektor instytucji rządowych i samorządowych.

Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu dla sektora finansowego prezentowanych w kolumnach: „Instrumenty dłużne, wartość według ceny nabycia” oraz „Instrumenty dłużne” nie stanowi sumy kwot dla poszczególnych podmiotów tego sektora wykazanych w wierszach powyżej (w wierszu sumującym dla sektora finansowego należy ująć również wartość aktywów dla pozostałych instytucji sektora finansowego).

Instrumenty kapitałowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu należy wykazywać według ceny nabycia i odrębnie według wyceny bilansowej w podziale na emitentów – sektor finansowy i niefinansowy.

Instrumenty kapitałowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu należy wykazywać według ceny nabycia i odrębnie według wyceny bilansowej w podziale na emitentów – sektor finansowy i niefinansowy.

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ – formularze FIN018 – FIN020

Formularze FIN018 – FIN020 dotyczące ryzyka stopy procentowej sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Na potrzeby wypełniania w/w formularzy obowiązują następujące definicje:

- termin przeszacowania – najbliższa możliwa data dostosowania poziomu oprocentowania instrumentu finansowego do zmiany rynkowych stóp procentowych będących umowną podstawą ustalania poziomu oprocentowania. Pomiedzy kolejnymi terminami przeszacowania oprocentowanie instrumentu nie ulega zmianie,
- okres przeszacowania – okres pomiędzy dniem sprawozdawczym a terminem przeszacowania,
- aktywa odsetkowe – pozycje aktywów przynoszące bankowi przychody odsetkowe (w formie kuponów lub dyskonta w przypadku instrumentów zerokuponowych),
- pasywa odsetkowe – pozycje pasywów, z których wynika konieczność zapłaty przez bank odsetek (w formie kuponów lub dyskonta w przypadku instrumentów zerokuponowych),
- pozycja długa – pozycja, z której wynika prawo do otrzymywania odsetek (w formie kuponów lub dyskonta w przypadku instrumentów zerokuponowych) przez bank sprawozdający,
- pozycja krótka – pozycja, z której wynika obowiązek zapłaty odsetek (w formie kuponów lub dyskonta w przypadku instrumentów zerokuponowych) przez bank sprawozdający,
- portfel handlowy – definiowany w art. 4 ust. 1 pkt 86 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, portfel bankowy – inny niż handlowy,
- portfel kredytowy – należności od sektora finansowego (z wyłączeniem banków), sektora niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- średni okres zwrotu – średnia ważona liczby lat od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności poszczególnych ekspozycji z tytułu danego instrumentu bazowego, z wagami równymi udziałom płatności za poszczególne okresy w całkowitej wartości godziwej tego instrumentu (przy zastosowaniu odpowiedniej dla danego instrumentu rentowności do wykupu),
- zaktualizowany średni okres zwrotu – średni okres zwrotu zdyskontowany za pomocą odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu przy założeniu rocznego okresu dyskonta.

W formularzach FIN018 i FIN019 należy wykazać wartość aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych, w tym oprocentowanych również stawką 0%, oraz pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji pozabilansowych w podziale według długości okresu przeszacowania, w wartości wyznaczonej według zasad zdefiniowanych poniżej.

FIN018

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ – ZESTAWIENIE POZYCJI WEDŁUG DŁUGOŚCI OKRESU PRZESZACOWANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Instrumenty zaliczone do portfela kredytowego i niezaliczone do należności nieobsługiwanych powinny być wykazywane w wartości nominalnej (czyli w kwocie stanowiącej podstawę naliczania odsetek).

Instrumenty zaliczone do portfela kredytowego i zaliczone do należności nieobsługiwanych powinny być wykazywane w wartości nominalnej pomniejszonej o utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące.

Jeżeli instrument powinien być wykazany w rozbiciu na przepływy finansowe wykazywane w kilku pozycjach, to rezerwy celowe/odpisy aktualizujące należy odejmować proporcjonalnie od wszystkich wykazanych przepływów. Analogicznie należy postępować w przypadku utraty wartości oszacowanej dla portfela ekspozycji. W przypadku, gdy rezerwa jest wyższa od wartości nominalnej należy wykazać zero.

Pozostałe aktywa odsetkowe powinny być wykazane w wartości nominalnej. Pasywa odsetkowe powinny być wykazywane w wartości nominalnej.

W formularzu nie należy wykazywać instrumentów, których oprocentowanie zależy od zmian innych czynników lub indeksów (np. cen surowców, indeksów giełdowych, kursów walut itp.)

Pozycje pierwotne wynikające z dekompozycji transakcji pozabilansowych powinny być wykazywane w wartości nominalnej. W związku z tym suma długich pozycji pierwotnych we wszystkich walutach powinna być kwotowo porównywalna z sumą pozycji krótkich oraz z nominałem transakcji pochodnych wykazywanych w formularzach FBN004A i FBN004B. Żadne transakcje pozabilansowe nie powinny być wykazywane w wierszu „Instrumenty o stopie zarządzanej przez bank”.

W przypadku pozycji walutowych wartości należy podawać w PLN, stosując do przeliczenia kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy.

W poszczególnych wierszach formularza wykazuje się odrębnie:

- pozycje złotowe,
- pozycje denominowane w EUR (lub indeksowane tą walutą),
- pozycje denominowane w USD (lub indeksowane tą walutą),
- pozycje denominowane w pozostałych walutach obcych (lub indeksowane tymi walutami).

Sposób wypełniania formularza jest opisany poniżej na przykładzie części formularza dotyczącej pozycji złotych.

W kolejnych pozycjach formularza FIN018 należy wykazać wartość tych pozycji, dla których długość okresu przeszacowania zawarta jest w przedziale odpowiadającym danemu wierszowi zgodnie z harmonogramem spłat rat kapitałowych (każda rata kapitałowa powinna być wykazana w przedziale odpowiadającym długości okresu pozostającego do terminu jej spłaty).

W poszczególnych kolumnach należy wykazywać portfel kredytowy ogółem z wyszczególnieniem kredytów na nieruchomości mieszkaniowe i kredytów na nieruchomości biurowe i pozostałe, instrumenty kapitałowe i dłużne, wartość aktywów odsetkowych razem, wartość pasywów odsetkowych razem, transakcje pozabilansowe w wartości nominalnej w rozbiciu na pozycje długie i pozycje krótkie oraz jako informację uzupełniającą odrębnie portfel handlowy i portfel bankowy w rozbiciu na pozycje długie i krótkie.

Wiersz – „Instrumenty o stopie zarządzanej przez bank” – dotyczy tych pozycji aktywów i pasywów odsetkowych, których oprocentowanie jest zmienne, a jego zmiana wynika z decyzji banku. Oprocentowanie tych pozycji nie jest zatem w sposób bezpośredni (umowny) związane z poziomem rynkowych stóp

procentowych. W szczególności instrumenty te obejmują, rachunki a-vista, ROR, konta oszczędnościowe itp. aktywa i pasywa również w przypadku przypisania im oprocentowania 0%.

Instrumenty, których oprocentowanie zależy bezpośrednio od „pozarynkowych” stóp procentowych (np. stóp procentowych NBP – przykładowo kredyt o oprocentowaniu równym „stopa kredytu lombardowego NBP + marża 50 punktów bazowych”), należy wykazywać w kolumnie odpowiadającej długości okresu do najbliższej możliwej daty zmiany oprocentowania. W przypadku instrumentów o oprocentowaniu opartym na stopach NBP za taką datę należy przyjąć datę najbliższego posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej po dniu sprawozdawczym (jeśli jednak z umowy wynika, że zmiana oprocentowania jest możliwa jedynie w terminach określonych w umowie, wtedy należy oprzeć się na terminach zawartych w umowie). Instrumenty, których oprocentowanie powiązane jest z innymi „pozarynkowymi” stopami procentowymi, należy wykazać w kolumnie odpowiadającej założeniom przyjętym przez bank sprawozdający w jego własnym procesie pomiaru ryzyka stopy procentowej związanego z tymi instrumentami.

Transakcje pozabilansowe – należy wykazać wartość nominalną złotych pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji wszystkich transakcji pozabilansowych, które są narażone na ryzyko zmiany stóp procentowych. W szczególności transakcje te obejmują:

- transakcje, których instrumentem bazowym jest instrument dłużny, np. kontrakty FRA, forward, futures, i swap na obligacje lub depozyty,
- transakcje, których instrumentem bazowym są wszelkie inne przedmioty handlu – waluty, towary, akcje i inne instrumenty bazowe, w których ryzyko stopy procentowej wynika z ich terminowego charakteru (np. kontrakty forward, futures, swap),
- opcje, których instrumentem bazowym jest instrument finansowy, którego wartość jest wrażliwa na zmiany stóp procentowych (w szczególności opcje, których instrumentem bazowym jest depozyt, dłużny papier wartościowy lub transakcja typu swap) oraz kontrakty typu cap, floor, corridor, również w przypadku, gdy są one częścią instrumentów bilansowych (np. kontrakt typu cap „wbudowany” w umowę kredytową),
- transakcje o charakterze opcyjnym należy wykazywać poprzez wykazanie w sprawozdaniu wartości instrumentu bazowego opcji w sposób wynikający z roli banku sprawozdającego w transakcji o charakterze opcyjnym, przy czym wartość tego instrumentu należy przemnożyć przez prawdopodobieństwo wykonania opcji (współczynnik delta opcji),
- współczynnik delta opcji rozumiany jest jako iloraz zmiany wartości opcji i implikującego tę zmianę dowolnie małego przyrostu wartości instrumentu bazowego opcji,
- w przypadku opcji oferowanych w obrocie giełdowym należy stosować współczynniki delta ustalone przez giełdy tych transakcji,
- w przypadku opcji oferowanych w obrocie pozagiełdowym oraz opcji „wbudowanych” w instrumenty bilansowe należy stosować współczynniki delta obliczone na podstawie modeli wyceny tych opcji używanych przez bank sprawozdający w procesie pomiaru i zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Wartość pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji pozabilansowych należy wykazywać w wierszach odpowiadających długości ich okresu przeszacowania, analogicznie jak ma to miejsce w przypadku pozycji bilansowych.

Na omawianym formularzu nie należy wykazywać ekspozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej wynikających z portfela opcji walutowych banku.

W kolumnach, przeznaczonych do prezentacji portfela handlowego, oznaczonych jako „pozycja długa” należy wykazywać sumę aktywów oraz długich pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji pozabilansowych, dla których długość okresu przeszacowania zawarta jest w przedziale odpowiadającym danemu wierszowi. W kolumnach oznaczonych jako „pozycja krótka” należy wykazywać sumę pasywów oraz krótkich pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji pozabilansowych, dla których długość okresu przeszacowania zawarta jest w przedziale odpowiadającym danemu wierszowi.

W kolumnach przeznaczonych do prezentacji portfela bankowego należy wykazać wartość pozycji w sposób analogiczny jak w kolumnach dotyczących portfela handlowego.

Wartość pozycji wykazanych w Informacji uzupełniającej powinna być zgodna z prezentowaną wartością aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych oraz wartością transakcji pozabilansowych wykazywanych w części podstawowej formularza.

Wiersze dotyczące pozycji walutowych, należy wypełniać w sposób analogiczny do wierszy dotyczących pozycji złotych. Wartości pozycji należy wykazywać w PLN, stosując jako kurs przeliczeniowy – kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy.

Przykłady do formularzy FIN018 – FIN019:

Wszystkie przykłady dotyczą wykazywania transakcji w sprawozdaniu banku na dzień 30 kwietnia 2004 r.:

1. Należność o stałym oprocentowaniu

Dwuletni kredyt dla przedsiębiorstwa prywatnego z przeznaczeniem na rozbudowę parku maszynowego, o stałej stopie procentowej, udzielony 01.01.2004 r. na kwotę 200 tys. zł, przy czym 20 tys. zł stanowi spłaconą dotychczas część kapitału. Kredyt jest obsługiwany terminowo, bank nie utworzył na niego żadnych rezerw celowych bądź odpisów z tytułu utraty wartości. Kredytobiorca spłaci pozostałą część kapitału w 2 ratach: 80 tys. zł w dniu 15.06.2004 r. i 100 tys. zł w dniu zapadalności kredytu.

Kredyt należy rozbić na 2 pozycje – według harmonogramu spłaty rat kapitałowych. Okres do terminu zapadalności pierwszej raty (80 tys. zł) wynosi 1,5 miesiąca, natomiast w przypadku drugiej raty (100 tys. zł) wynosi 20 miesięcy (sprawozdanie na dzień 30.04.2003 r.: 2 lata – 4 miesiące). Kwotę pierwszej raty – 80 tys. zł – należy zatem wykazać w formularzu w komórce Portfel kredytowy w złotych, termin przeszacowania 1–3 miesiące oraz w komórce Aktywa odsetkowe złote, termin przeszacowania 1–3 miesiące. Kwotę drugiej raty – 100 tys. zł – należy wykazać w formularzu w komórce Portfel kredytowy w złotych, termin przeszacowania 1–2 lata oraz w komórce Aktywa odsetkowe złote, termin przeszacowania 1–2 lata.

2. Zobowiązanie o oprocentowaniu stało–zmiennym

Depozyt roczny na kwotę 100 tys. zł, przyjęty 1.01.2004 r., odsetki płatne w dniu wymagalności. Oprocentowanie WIBOR3M+0,5 pkt. proc., dostosowanie następuje ostatniego dnia każdego kwartału. Poziom oprocentowania ustalony w dniu dostosowania pozostaje stały przez najbliższy kwartał.

Okres do najbliższego przeszacowania (nastąpi ono 30.06.2004 r.) wynosi dwa miesiące (dniem sprawozdawczym jest 30.04.2004 r.), zatem kwotę depozytu (100) należy wykazać w formularzu w komórce Pasywa odsetkowe złotowe, termin przeszacowania 1–3 miesiące.

3. Depozyt walutowy według stopy zmiennej

Roczny depozyt na kwotę 1 000 000 USD został złożony przez klienta korporacyjnego 02.01.2004 r. Bank ustalił stopę oprocentowania na poziomie LIBOR1Y – 0,5 pkt. proc. Wypłata odsetek nastąpi 02.01.2005 r. według średniego oprocentowania przez okres trwania depozytu. Średni kurs NBP z dnia 30.04.2004 r. wynosi dla dolara 3,834.

Depozyt powinien zostać wykazany w formularzu w polu Pasywa odsetkowe w USD, oprocentowanie przeszacowywane każdego dnia roboczego w kwocie 3 834 tys. zł (=1 000 × 3,834).

4. Należność o stopie zarządzanej przez bank

Roczny kredyt konsumpcyjny na kwotę 10 tys. zł udzielony został 01.07.2003 r. Wówczas stopa tego kredytu ustalona była na poziomie 15%, przy czym bank zastrzegł sobie prawo do zmiany oprocentowania w dowolnym momencie (skorzystał z tego prawa zmieniając dn. 30.09.2003 r. oprocentowanie na 14,5% oraz 30.01. zmieniając do poziomu 14,7%). Dotychczas kredytobiorca regularnie spłacał odsetki i raty kapitałowe, bank nie utworzył na ten kredyt żadnych rezerw celowych bądź odpisów z tytułu utraty wartości, kwota pozostała do spłacenia wynosi 3 tys. zł. Ponieważ okres najbliższego przeszacowania nie jest znany, wartość nominalną kredytu pozostającą do spłaty (3 tys. zł) należy wykazać w formularzu w komórce Aktywa odsetkowe złotowe, stopa zarządzana przez bank oraz Portfel kredytowy w złotych, stopa zarządzana przez bank.

5. Forward Rate Agreement

a. Kupno kontraktu: kupno złotowego kontraktu FRA 3×9 – data zawarcia 26.02 (data rozliczenia 31.05 według stopy 6–miesięcznej) na kwotę 200 tys. zł. Transakcję należy wykazać w postaci dwóch pozycji pierwotnych o tej samej wartości równej nominalnej kwocie kontraktu (200 tys. zł): jednomiesięcznej (od dnia sprawozdawczego 30.04.2004 r. do dnia rozliczenia 31.05.2004 r. pozostał 1 miesiąc) pozycji długiej (depozytu) wykazywanej w formularzu w komórce Transakcje pozabilansowe w złotych, pozycja długa, długość okresu przeszacowania – powyżej tygodnia do 1 miesiąca włącznie oraz siedmiomiesięcznej pozycji krótkiej (pożyczki), wykazywanej w formularzu w komórce Transakcje pozabilansowe w złotych, pozycja krótka – długość okresu przeszacowania – powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie

b. Sprzedaż kontraktu: będąc drugą stroną omawianego kontraktu, należy go przedstawić również w postaci dwóch pozycji pierwotnych o wartości 200 tys. zł, odpowiednio w formularzu w pozycjach Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja krótka, długość okresu przeszacowania – powyżej tygodnia do 1 miesiąca włącznie i w komórce Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja długa, długość okresu przeszacowania – powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie.

W analogiczny sposób (odzwierciedlający faktyczną ekspozycję banku sprawozdającego na ryzyko stopy procentowej) wykazywane są kontrakty futures na stopę procentową.

6. Interest Rate Swap

Bank zawarł 14.03.2003 r. trzyletnie zobowiązanie do płacenia stopy stałej (której wysokość została ustalona w dniu transakcji), w zamian za jednomiesięczny WIBOR+2pp. Rozliczenie na koniec każdego roku trwania transakcji według średniej stopy WIBOR3M za dany okres rozliczeniowy. Nominał to 100 tys. zł.

Transakcję należy prezentować w postaci dwóch pozycji pierwotnych o wartości 100 tys. zł każda. Pierwszą pozycję pierwotną – zobowiązanie do płacenia stopy stałej – należy prezentować w formularzu

w komórce Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja krótka, długość okresu przeszacowania – powyżej 1 roku do 2 lat włącznie. Drugą pozycję pierwotną – prawo do otrzymywania oprocentowania zmiennego, dostosowanego codziennie do oprocentowania rynkowego (co jest równoznaczne z otrzymaniem oprocentowania według średniej stopy rynkowej za dany okres) – należy wykazać w formularzu w polu Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja długa, długość okresu przeszacowania – każdego dnia roboczego.

7. Interest Rate Swap

Transakcja jak w pkt 6, z tym, że rozliczenie następuje na początku każdego miesiąca trwania transakcji według stopy WIBOR 1M w dniu rozliczenia.

Transakcję należy prezentować w postaci dwóch pozycji pierwotnych o wartości 100 tys. zł każda, w formularzu w komórce Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja krótka z oraz w formularzu w polu Transakcje pozabilansowe w złotych – pozycja długa sprawozdanie sporządzane na dzień 30.04.2004 r., zatem najbliższy termin przeszacowania zawiera się w przedziale powyżej tygodnia do 1 miesiąca (włącznie).

8. Forward walutowy

Bank zawarł 31.03.2004 r. kontrakt forward na kupno 100 tys. USD po kursie 3,80 PLN za USD. Rozliczenie kontraktu nastąpi 30.09.2004 r. Kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy wynosi 3,75 PLN za USD. Ponieważ dniem sprawozdawczym jest 30.04.2004 r., kontrakt ten wykazywany jest w rozbiciu na 2 pozycje pierwotne – pięciomiesięczną pozycję dłużą (złożony depozyt) o wartości 100 tys. USD (wykazywaną w formularzu w polu Transakcje pozabilansowe w USD – powyżej 3 do 6 miesięcy (włącznie) w wartości $100 \text{ tys. USD} \times 3,75 = 375 \text{ tys. zł}$) oraz pięciomiesięczną złotową pozycję krótką (przyjęty depozyt) wykazywaną w wartości 380 tys. zł w formularzu w polu Transakcje pozabilansowe – dla tego samego terminu przeszacowania.

FIN019

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ – ZAKTUALIZOWANY ŚREDNI OKRES ZWROTU WEDŁUG DŁUGOŚCI OKRESU PRZESZACOWANIA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz wypełniają banki, które do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych stosują metodę duracji (zaktualizowanego średniego okresu zwrotu) lub metodę wartości zagrożonej.

W formularzu należy wykazać średni zaktualizowany okres zwrotu (w dniach) aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych oraz pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji pozabilansowych, w podziale według długości okresu przeszacowania. W przypadku, gdy pozycja banku wykazywana w danej komórce składa się z więcej niż jednego instrumentu (lub pozycji pierwotnej), należy podać średnią wartość zaktualizowanego średniego okresu zwrotu pozycji obliczoną jako średnia ważona zaktualizowanego średniego okresu zwrotu poszczególnych instrumentów, gdzie jako wagi dla poszczególnych pozycji należy przyjąć ich wartości (dla instrumentów bilansowych należy przyjąć wartość według wyceny bilansowej). Wszystkie wartości należy wykazywać w dniach (liczba dni kalendarzowych).

W każdej komórce formularza należy podać zaktualizowany średni okres zwrotu pozycji, wykazanych w odpowiadającej jej komórce formularza FIN018 (np. w komórce Pasywa odsetkowe złotowe – Instrumenty zarządzane przez bank formularza FIN019 należy podać zaktualizowany średni okres zwrotu złotych pasywów odsetkowych o stopie zarządzanej przez bank, łączna wartość tych pozycji ujęta jest w komórce Pasywa odsetkowe złotowe, wiersz Instrumenty o stopie zarządzanej przez bank w formularzu FIN018).

W wierszach do 1 miesiąca włącznie w formularzu FIN019 należy podać zaktualizowany średni okres zwrotu pozycji wykazanych w trzech wierszach formularza FIN018 – dla terminów przeszacowania do 1 dnia roboczego włącznie, od 2 dni roboczych do tygodnia włącznie, i powyżej tygodnia do 1 miesiąca włącznie. Przykładowo, w komórce Aktywa odsetkowe w USD należy podać zaktualizowany średni okres zwrotu aktywów odsetkowych wyrażonych w USD o długości okresu przeszacowania do 1 miesiąca włącznie, czyli pozycji, których wartość jest wykazana w formularzu FIN018 w trzech pozycjach o tej samej nazwie i terminach przeszacowania do 1 dnia roboczego włącznie, od 2 dni roboczych do tygodnia włącznie, i powyżej tygodnia do 1 miesiąca włącznie.

Analogicznie jak w formularzu FIN018 – „Instrumenty o stopie zarządzanej przez bank” – dotyczy tych pozycji aktywów i pasywów odsetkowych, których oprocentowanie jest zmienne, ale jego zmiana wynika z decyzji banku i nie jest określony najbliższy możliwy termin przeszacowania. Oprocentowanie tych pozycji nie jest zatem w sposób bezpośredni (umowny) związane z poziomem rynkowych stóp procentowych. Założenia do wyznaczania zaktualizowanego średniego okresu zwrotu dla tych pozycji mogą być oparte na czasie podejmowania decyzji o zmianie oprocentowania takich produktów w banku sprawozdającym i powinny być spójne z analogicznymi założeniami dotyczącymi tych instrumentów przyjmowanymi w procesie pomiaru ryzyka stopy procentowej w banku sprawozdającym.

FIN020

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ – INFORMACJE DODATKOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy wykazać wartość aktywów i pasywów odsetkowych według waluty oraz charakteru oprocentowania. Wartości wszystkich pozycji należy wykazywać w przeliczeniu na PLN, analogicznie jak w formularzu FIN018.

Wartość wszystkich pozycji walutowych należy wykazywać w PLN, stosując jako kurs przeliczeniowy – kurs średni NBP na dzień sprawozdawczy.

Na potrzeby wypełniania formularza FIN020, jako instrumenty oprocentowane według stałej stopy procentowej należy rozumieć instrumenty, których oprocentowanie pozostaje na stałym, ustalonym w umowie poziomie przez cały okres „życia” instrumentu. Jeśli instrument w trakcie swojego „życia” jest oprocentowany według kilku stóp stałych, ustalonych w momencie podpisywania umowy (np. 5 letni kredyt o oprocentowaniu 6% przez pierwszy rok i 5% przez pozostałe 4 lata), należy go wykazywać jako oprocentowany według stałej stopy.

Pozostałe instrumenty należy klasyfikować jako oprocentowane według zmiennej stopy procentowej. Jeśli oprocentowanie instrumentu zmienia się ze stałego na zmienne lub odwrotnie (np. instrument oprocentowany przez okres 1 roku według stopy stałej, a później według stopy rynkowej + marża banku), należy taki instrument wykazywać jako oprocentowany według zmiennej stopy procentowej. Podobnie, jeśli charakter oprocentowania instrumentu w pewnym okresie w przyszłości nie jest określony (np. w umowie kredytowej występuje klauzula możliwości renegotjacji oprocentowania), taki instrument należy w formularzu FIN020 wykazać jako oprocentowany według zmiennej stopy procentowej.

W formularzu FIN020 w dwóch przeznaczonych do tego wierszach należy wykazać całkowitą wartość portfela kredytowego w złotych oprocentowanego odpowiednio według stałej i zmiennej stopy. Portfel kredytowy definiowany jest jako należności od sektora finansowego (z wyłączeniem banków), sektora niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W formularzu należy wykazać:

- kredyty na nieruchomości mieszkaniowe w złotych oprocentowane odpowiednio według zmiennej i stałej stopy procentowej,
- kredyty na nieruchomości pozostałe w złotych oprocentowane odpowiednio według zmiennej i stałej stopy procentowej,
- wartość portfela papierów wartościowych w złotych oprocentowanego odpowiednio według zmiennej i stałej stopy procentowej,
- wartość złotych pasywów odsetkowych oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej,
- wartość złotych pasywów odsetkowych oprocentowanych według stałej stopy procentowej.

FIN025

RYZIKO RYNKOWE – DZIENNE OTWARTE POZYCJE WALUTOWE

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W sprawozdaniu należy wykazywać za każdy dzień roboczy równowartość w złotych zaangażowania banku w waluty obce. Na zaangażowania te składają się salda bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych, a także salda złotowe, których wartość jest indeksowana do walut obcych. W rachunku tym nie uwzględnia się walutowych kont technicznych „Pozycja wymiany”. Równowartość w złotych sald dewizowych oblicza się na podstawie kursów ustalanych w trybie przyjętym dla wyceny jak na dzień bilansowy.

Jeżeli indeksowanie kapitału kredytu ujmowane jest w formule odsetkowej, to należy podawać wielkości uwzględniające również stałą kwotę kapitału kredytu (wraz z odsetkami).

Aktywa walutowe są uwzględniane w rachunku pozycji walutowych w ich wartości bilansowej, co oznacza, że rezerwa celowa/utrata wartości utworzona w walucie obcej skraca pozycję walutową. Rezerwa celowa/utrata wartości utworzona w walucie obcej stanowi pomniejszenie aktywów walutowych oraz jest elementem rachunku wyników (koszt).

W rachunku pozycji walutowej nie należy uwzględniać zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym, w tym otwartych linii kredytowych.

W wierszach dotyczących otwartych pozycji walutowych oraz w wierszu „Pozycja całkowita” należy wykazywać pozycję walutową ze znakiem dodatnim (pozycja długa) lub ze znakiem ujemnym (pozycja krótka).

Pozycję całkowitą oblicza się jako:

1. Sumę długich lub sumę krótkich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych, w zależności od tego, która z tych sum (co do wartości bezwzględnej) jest wyższa,
2. Sumę długich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych – gdy sumy, o których mowa w pkt 1 są sobie równe.

Analogicznie, w przypadku walut prezentowanych w pozycjach „Pozostałe waluty wymienne” oraz „Waluty niewymienne” do wyliczenia pozycji całkowitej należy uwzględnić sumę długich lub sumę krótkich pozycji netto w poszczególnych walutach.

W wierszu „Wymóg kapitałowy” należy podawać kwotę wymogu wyliczoną zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

W formularzu należy wykazywać dzienne otwarte pozycje walutowe tylko na dni robocze. Wykazywane daty powinny mieć następujący format: RRRR-MM-DD.

W celu zapewnienia zgodności danych z FIN028 należy dodatkowo w FIN025 prezentować dane na datę sprawozdawczą, nawet, gdy przypada ona na dzień wolny od pracy.

FIN026_1

LOKATY MIĘDZYBANKOWE (Z WYŁĄCZENIEM NBP)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu FIN026_1 nie należy wykazywać lokat złożonych/otrzymanych od banków z ogłoszoną upadłością oraz w organizacji, gdyż takie banki nie spełniają definicji pozostałych monetarnych instytucji finansowych. W pozycji: „Numer banku” dla banków krajowych należy podać trzy lub czterocyfrowy kod banku a dla banków zagranicznych numer EKZ.

W pozycji: „kod LEI” należy podać Legal Entity Identifier banku, nadany przez agencje kodujące akredytowane przez Global Legal Entity Identifier Foundation (GLEIF) zgodnie z normą ISO17442.

Lokaty międzybankowe w formularzu FIN026_1 należy wykazywać w wartości nominalnej według terminów zapadalności.

Prezentowane w formularzu lokaty międzybankowe należy wykazywać w podziale na: PLN, Waluty (rozumiane jako: Inne niż PLN) oraz Razem (pozycja agregująca dla PLN i Innych walut).

W pozycji „Bank należący do grupy kapitałowej (Tak/Nie)” należy wpisać „Tak” w przypadku transakcji z bankiem będącym inwestorem bezpośrednim, podmiotem bezpośredniego inwestowania bądź innym podmiotem w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo, zgodnie z definicjami określonymi w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 78/2009 Zarządu NBP z dn. 29 października 2009 r.

FIN026_2 KREDYTY MIĘDZYBANKOWE (Z WYŁĄCZENIEM NBP)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FIN026_2 służy do prezentacji kredytów międzybankowych udzielonych oraz zaciągniętych przez bank sprawozdający. Kredyty te należy wykazywać w wartości nominalnej według terminów zapadalności/wymagalności. W pozycji: „numer banku” dla banków krajowych należy podać trzy lub czterocyfrowy kod banku, a dla banków zagranicznych numer EKZ.

W pozycji: „Kod LEI” należy podać Legal Entity Identifier banku, nadany przez agencje kodujące akredytowane przez Global Legal Entity Identifier Foundation (GLEIF) zgodnie z normą ISO17442.

Prezentowane w formularzu kredyty międzybankowe należy wykazywać w podziale na: PLN, Waluty (rozumiane jako: Inne niż PLN) oraz Razem (pozycja agregująca dla PLN i Innych walut).

W pozycji „Bank należący do grupy kapitałowej (Tak/Nie)” należy wpisać „Tak” w przypadku transakcji z bankiem będącym inwestorem bezpośrednim, podmiotem bezpośredniego inwestowania bądź innym podmiotem w grupie podmiotów powiązanych kapitałowo, zgodnie z definicjami określonymi w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 78/2009 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 października 2009 r.

W formularzu należy prezentować tylko udzielone i otrzymane kredyty międzybankowe, bez pożyczek podporządkowanych i transakcji warunkowych typu (reverse) repo i bsb/sbb.

Kredyty z terminem zapadalności, których termin upłynął oraz dla których bank nie stwierdził utraty wartości, należy prezentować w pozycji do 1 tygodnia (włącznie).

Kredyty, dla których termin zapadalności upłynął, ale bank stwierdził już utratę wartości, należy prezentować w pozycji zagrożone.

FIN027 ZAANGAŻOWANIE WEDŁUG POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu wykazuje się zaangażowania banku wobec klientów według poszczególnych krajów. W formularzu wykazuje się zaangażowania wobec nierezydentów. Rezydent może wystąpić tylko w wierszu „Kod kraju zabezpieczenia”, jeśli zabezpieczenie wykazane w wierszu „Wartość zabezpieczenia zmieniającego ryzyko kraju” zmienia ryzyko kraju na Polskę (zabezpieczenie otrzymane od rezydenta).

Wiersz „Kod kraju” – wykazuje się kod kraju, zgodnie ze słownikiem krajów przyjętym przez GUS.

O ryzyku kraju i odpowiedniemu wykazaniu w wierszu „Kod kraju” przesądza siedziba podmiotu, z którym bank zawarł transakcję. Waluta transakcji nie ma wpływu na zakwalifikowanie do ryzyka kraju.

Uwaga: Każda umowa zawierająca w swoich postanowieniach przeniesienie ryzyka kraju (mimo, że np. zawarta z podmiotem innego kraju niż tego, na który ryzyko jest w danej umowie przenoszona) podlega wykazaniu w tym formularzu. Przykładowo, jeśli bank krajowy zawiera umowę z bankiem angielskim, ale w tej umowie nabywa jakiś instrument, zgodnie z którym ponosi ryzyko Rosji – wtedy trzeba wykazać Rosję jako kraj ryzyka. Generalnie więc o kwalifikacji do kraju ryzyka decyduje siedziba kontrahenta, ale warunki umowy mogą wskazywać na inne ryzyko kraju.

Jeśli Bank zawarł transakcję z oddziałem jakiejś instytucji, mającym siedzibę na terenie innego kraju niż jednostka macierzysta, to zaangażowanie wobec takiego oddziału wykazywane jest, jako zaangażowanie wobec kraju siedziby całej instytucji (centrali). To ma też zastosowanie do oddziałów polskich banków za granicą – zaangażowanie wobec nich ma być traktowane jako „polskie” a więc nie są wykazywane na tym formularzu.

Uwaga: Jeżeli umowa z oddziałem zawiera wyłączenie/ograniczenie odpowiedzialności w przypadku zaistnienia zdarzeń o charakterze ryzyka politycznego (np. wprowadzenie restrykcji walutowych) to ryzyko należy wykazać jako ryzyko kraju siedziby oddziału.

Podmioty zależne wykazuje się według kraju ich zarejestrowania (siedziby osoby prawnej), a nie kraju podmiotu dominującego.

W formularzu wykazuje się zaangażowania bilansowe i pozabilansowe.

Jako zaangażowanie bilansowe wykazywane w wierszu „Zaangażowanie bilansowe brutto” należy rozumieć każdą należność, w tym z tytułu lokat międzybankowych, a także papiery wartościowe, udziały.

Kwoty zaangażowania w wierszu „Zaangażowanie bilansowe brutto” należy prezentować według wartości bilansowej brutto.

W zaangażowaniu bilansowym ujmuje się także wykazaną w bilansie wartość godziwą instrumentów pochodnych stanowiących aktywa.

Przez zaangażowanie pozabilansowe wykazywane w wierszu „Zaangażowanie pozabilansowe” należy rozumieć zaangażowanie rodzące ryzyko kredytowe, np. gwarancja, akredytywa importowa, akredytywa eksportowa potwierdzona, otwarte linie kredytowe – w wartości nominalnej (nie wykazuje się tu zobowiązań otrzymanych). Dodatkowo należy wykazać zaangażowanie z tytułu kredytowych transakcji pochodnych (sprzedanych) – według wartości nominalnej.

W odrębnych wierszach: „Rezerwa celowa/utrata wartości” – dla zaangażowania bilansowego oraz „Rezerwa celowa” – dla zaangażowania pozabilansowego, należy wykazać wartość utworzonych odpisów aktualizujących/rezerw celowych.

W praktyce mogą tu wystąpić niemal tylko gwarancje/poręczenia, więc będzie to wartość nominalna.

Zabezpieczenia zmieniające ryzyko kraju muszą mieć formę prawnie obowiązujących umów, z których wynika, że Bank ponosi wyłącznie ryzyko kraju wystawcy zabezpieczenia (np. gwarancja otrzymana z innego kraju nie może zawierać wyłączenia ryzyka kraju jako wydarzenia wyłączającego odpowiedzialność wystawcy gwarancji). Prawna skuteczność zabezpieczenia musi więc zależeć wyłącznie od kraju jego wystawienia, żeby można było uznać, że ryzyko jest na ten kraj przenoszone. Jeżeli nie zmieniono kraju zabezpieczenia, to w wierszu „Kod kraju zabezpieczenia” należy powtórzyć kod podany w wierszu „Kod kraju”.

FIN028

STRUKTURA WALUTOWA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy wykazywać równowartość w złotych zaangażowania banku w waluty obce. Na zaangażowania te składają się salda bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych, w tym także pozycje indeksowane do waluty obcej. W rachunku tym nie uwzględnia się walutowych kont technicznych „Pozycja wymiany”.

W rachunku pozycji walutowej nie należy uwzględniać zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym, w tym otwartych linii kredytowych.

Równowartość sald dewizowych oblicza się na podstawie kursów ustalanych w trybie przyjętym do wyceny jak na dzień bilansowy.

Jeżeli indeksowanie kapitału kredytu ujmowane jest w formule odsetkowej, to należy podawać wielkości uwzględniające również stałą kwotę kapitału kredytu (wraz z odsetkami).

Aktywa walutowe, w tym indeksowane, są uwzględniane w rachunku pozycji walutowych w ich wartości bilansowej (brutto pomniejszone o rezerwy celowe/odpisy aktualizujące), co oznacza, że rezerwy celowe/odpisy aktualizujące utworzone w walucie obcej skracają pozycję walutową.

W formularzu w poszczególnych kolumnach należy wykazywać pozycje bilansowe, pozabilansowe oraz pozycję strukturalną w walutach w następującym podziale:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu – równowartość w złotych tych aktywów w danej walucie,
- pozostałe aktywa – równowartość w złotych tych aktywów w danej walucie,
- zobowiązania finansowe – równowartość w złotych tych zobowiązań w danej walucie,

- pozostałe pasywa – równowartość w złotych tych pasywów w danej walucie,
- pozabilansowe kwoty do otrzymania – równowartość w złotych kwoty do otrzymania (inwestycji) wynikającą z sald pozabilansowych w danej walucie,
- pozabilansowe kwoty do wydania – równowartość w złotych kwoty do zapłacenia (przyjętych pożyczek) wynikającą z sald pozabilansowych w danej walucie,
- pozycja strukturalna – kwota sald aktywów lub pasywów wyłączonych z rachunku pozycji walutowej. Salda te wykazane są w poszczególnych kolumnach formularza. Wykazanie ich w kolumnie „Pozycje strukturalne” (jako liczby dodatniej lub ujemnej), powoduje skorygowanie wielkości pozycji walutowej.

Zaleca się sprawdzenie poprawności wypełnienia formularza poprzez powiązanie prezentowanych w nim wielkości z kontami technicznymi „Równowartość pozycji wymiany”.

Pozycja walutowa wykazywana w FIN028 powinna uzgadniać się z pozycją walutową wyliczoną na dzień sprawozdawczy, prezentowaną w formularzu FIN025.

W formularzu FIN028, zarówno pozycje walutowe krótkie, jak i długie powinny być prezentowane w wartości bezwzględnej.

FIN029

ZMIANY WARTOŚCI BILANSOWEJ BRUTTO AKTYWÓW FINANSOWYCH (PORTFEL B) Z UTRATĄ WARTOŚCI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy prezentować wartość bilansową brutto aktywów finansowych od sektora niefinansowego z portfela B ze stwierdzoną utratą wartości (Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone) na początek roku i na koniec kwartału, na który sporządzane jest sprawozdanie oraz zmiany tej wartości z poszczególnych tytułów w okresie sprawozdawczym.

W formularzu należy zachowywać historię zmian w kolejnych kwartałach – tj. zmian wartości kredytów z utratą wartości z poszczególnych tytułów w okresie sprawozdawczym.

Zmiany wartości aktywów finansowych z portfela B z utratą wartości z poszczególnych tytułów należy prezentować ze znakiem zgodnym z kierunkiem wpływu na wartość należności i innych aktywów finansowych z portfela B z utratą wartości:

- zwiększenia (przeklasyfikowanie z kategorii bez utraty wartości do kategorii z utratą wartości, udzielenie bądź nabycie należności bądź innych aktywów finansowych z portfela B z utratą wartości) – ze znakiem „+”,
- zmniejszenia (przeklasyfikowanie z kategorii z utratą wartości do kategorii bez utraty wartości, sprzedaż, umorzenia, spłaty oraz spisanie w ciężar odpisów z tytułu wartości połączone z przeniesieniem do ewidencji pozabilansowej) – ze znakiem „-”.

Pozycję „Zmiany wartości należności z utratą wartości z tytułu zmian w metodologii identyfikacji utraty wartości (saldo)” należy wykazywać ze znakiem zgodnym z kierunkiem wpływu na wartość aktywów finansowych z utratą wartości (zmniejszenie „-”, zwiększenie „+”).

Wartość bilansowa brutto aktywów finansowych prezentowanych w pozycji „Należności z utratą wartości – stan na koniec okresu sprawozdawczego” powinna być równa sumie wartości na początek okresu sprawozdawczego i zmian tych wartości z poszczególnych tytułów wykazywanych w formularzu.

Wszystkie pozycje w tym formularzu – zarówno stany na początek okresu sprawozdawczego i koniec okresu sprawozdawczego, jak również zmniejszenia i zwiększenia z poszczególnych tytułów – należy prezentować według wartości bilansowej brutto.

Zmianę wartości bilansowej brutto należności z utratą wartości w okresie sprawozdawczym będącą wynikiem naliczenia odsetek należy prezentować w pozycji „Inne zmiany należności z utratą wartości (saldo)”. W pozycji tej prezentuje się również zmiany z tytułu różnic kursowych.

Wykorzystanie (pobranie przez klienta) kolejnej kwoty w ramach przyznanego limitu kredytowego w rachunku bieżącym należy wykazywać w pozycji „Zmiany stanu należności wynikające z tytułu udzielenia bądź nabycia należności z utratą wartości w okresie sprawozdawczym”.

Zmiany ekspozycji z utratą wartości - jeśli nie wynikają z operacji wymienionych w nazwach poszczególnych kategorii (tj. przeklasyfikowanie, nabycie, udzielenie, zmiany metodologii) należy wykazywać w pozycji: „Inne zmiany należności z utratą wartości (saldo)”.

Wartość bilansowa brutto aktywów finansowych z utratą wartości od sektora niefinansowego z portfela B dla poszczególnych rodzajów kredytów i sektorów powinna być zgodna z wartością bilansową brutto aktywów finansowych ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożonych z portfela B prezentowanych w formularzu FBN010B_4 oraz w FBN010B_3 (w zakresie kredytów na nieruchomości).

FIN030 NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA, WARTOŚĆ NOMINALNA

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Prezentowane należności i zobowiązania należy wykazywać według wartości nominalnej, w podziale produktowym, odrębnie w PLN i walutach innych niż PLN.

Wymienione w formularzu kategorie produktów zaliczone są w bilansie do wszystkich portfeli aktywów i zobowiązań finansowych oraz do pozycji „Środki w bankach centralnych” i „Inne depozyty płatne na żądanie”.

Stany należności i zobowiązań należy prezentować w podziale na rezydenta i nierezydenta.

W kolumnie „Należności/lokaty” należy prezentować wartość nominalną aktywów finansowych z tytułu posiadanych przez bank środków na rachunkach bieżących lub depozytów zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego.

Kategoria „Lokaty” obejmuje:

1. Rachunki bieżące/depozyty bieżące tj. środki, które mogą być płatne na żądanie oraz depozyty jednodniowe typu „overnight”, depozyty typu „tomnext” i „spotnext”,
2. Depozyty terminowe,
3. Depozyty z terminem wypowiedzenia, które są ulokowane przez bank bez określonego terminu i nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu,
4. Depozyty zablokowane,
5. Należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych, w przypadku, gdy depozyt początkowy jest ulokowany w banku,
6. Należności z tytułu zakupionych od rezydentów i nierezydentów papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem ich odkupu (transakcje reverse repo i buy-sell-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych wypłacanych klientom w ramach pożyczek papierów wartościowych.

W kolumnie „Należności/kredyty” należy prezentować wartość aktywów finansowych według wartości nominalnej na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem wartości skapitalizowanych odsetek z tytułu:

1. Kredytów/pożyczek udzielonych rezydentom i nierezydentom włącznie z pożyczkami podporządkowanymi (należy wykazać tylko kwoty faktycznie wykorzystane przez kredytobiorcę),
2. Leasingu finansowego,
3. Zrealizowanych przez gwaranta lub poręczyciela gwarancji lub poręczeń,
4. Skupionych przez bank nieprzeterminowanych wierzytelności od przedsiębiorców w związku z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą (tzw. factoring lub forfaiting),
5. Przekroczenia sald na rachunkach bieżących,
6. Kredytów w rachunku bieżącym,
7. Kredytów związanych z funkcjonowaniem kart płatniczych.

Dodatkowo należy wykazać wartość aktywów finansowych według wartości nominalnej z uwzględnieniem wartości odsetek skapitalizowanych z tytułu kredytów na nieruchomości mieszkaniowe.

W kolumnie „Zobowiązania/depozyty” należy prezentować wartość nominalną zobowiązań z tytułu środków zdeponowanych w banku na rachunkach rezydenta i nierezydenta zgodnie ze stanem na koniec okresu sprawozdawczego.

Kategoria „Depozyty” obejmuje:

1. Rachunki bieżące/depozyty bieżące tj. środki, które mogą być płatne na żądanie, zdeponowane na rachunkach bieżących rezydentów i nierezydentów w banku oraz depozyty jednodniowe typu „overnight”, depozyty typu „tomnext” i „spotnext”,

2. Depozyty terminowe,
3. Depozyty z terminem wypowiedzenia, które są zdeponowane w banku na rachunkach bez określonego terminu i nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu,
4. Depozyty zablokowane,
5. Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych otrzymanych od klientów banku,
6. Zobowiązania z tytułu sprzedaży rezydentom i nierezydentom papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem ich odkupu (transakcje repo i sell-buy-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych otrzymanych od klientów w ramach pożyczek papierów wartościowych.

W formularzach FIN030 stosuje się odmienną klasyfikację depozytów O/N od wskazanej w słowniku pojęć pkt 2.40 i 2.41.

W kolumnie „Zobowiązania/kredyty” należy prezentować wartość nominalną zobowiązań finansowych na koniec okresu sprawozdawczego z uwzględnieniem wartości odsetek skapitalizowanych z tytułu:

1. Kredytów/pożyczek otrzymanych od rezydentów i nierezydentów włącznie z pożyczkami podporządkowanymi (należy wykazać tylko kwoty faktycznie wykorzystane),
2. Leasingu finansowego,
3. Przekroczenia salda na rachunkach bieżących w instytucjach kredytowych, bankach zagranicznych lub na rachunku w podmiocie prowadzącym obsługę finansową grupy kapitałowej. (Na potrzeby formularza przyjmuje się prezentację odmienną od wskazanej w pkt 1.5 Informacji ogólnych niniejszej instrukcji).

FIN031

PRZYCHODY I KOSZTY ODSETKOWE OD NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZAŃ

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

W formularzu należy wykazać odsetki od należności i zobowiązań w podziale na kredyty i depozyty odrębnie dla PLN i walut innych niż PLN.

Przychody i koszty odsetkowe od wymienionych w formularzu kategorii produktów zaliczone są w rachunku zysków i strat do przychodów i kosztów ze wszystkich portfeli aktywów i zobowiązań finansowych. W formularzu wykazuje się również odsetki od kategorii „Środki w bankach centralnych” i „Inne depozyty płatne na żądanie”, wykazywanych w RZiS (F 02.00) w pozycji: „Inne aktywa”.

Odsetki prezentowane w formularzu obejmują wszystkie sektory gospodarki w podziale na rezydenta i nierezydenta.

W kolumnie „Przychody z tytułu odsetek od należności/lokaty” należy wykazać przychody odsetkowe z tytułu:

1. Posiadanych przez bank środków na rachunkach bieżących lub depozytów,

2. Należności dotyczących zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych, w przypadku, gdy depozyt początkowy jest ulokowany w banku,
3. Należności dotyczących zakupionych od rezydentów i nierezydentów papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem ich odkupu (transakcje reverse repo i buy-sell-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych wypłacanych klientom w ramach pożyczek papierów wartościowych.

Przychody odsetkowe związane z kasą, środkami pieniężnymi zdeponowanymi w bankach centralnych, instytucjach przyjmujących depozyty oraz bankach należy prezentować w formularzu FIN031 w pozycji przychody odsetkowe od należności z tytułu lokat.

W kolumnie „Przychody z tytułu odsetek od należności/kredyty” należy wykazać przychody odsetkowe z tytułu:

1. Kredytów/pożyczek udzielonych rezydentom i nierezydentom (włącznie z pożyczkami podporządkowanymi),
2. Leasingu finansowego,
3. Aktywów finansowych dotyczących zrealizowanych przez gwaranta lub poręczyciela gwarancji lub poręczeń,
4. Aktywów finansowych skupionych przez bank od przedsiębiorców w związku z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą (tzw. factoring lub forfaiting),
5. Należności od rezydentów i nierezydentów dotyczące przekroczenia sald na rachunkach bieżących,
6. Należności dotyczące kredytów w rachunku bieżącym,
7. Należności dotyczące kredytów związanych z funkcjonowaniem kart płatniczych.

W kolumnie „Koszty odsetek od zobowiązań/depozyty” należy prezentować koszty z tytułu odsetek od:

1. Środków zdeponowanych na rachunkach bieżących rezydentów i nierezydentów w banku,
2. Depozytów terminowych,
3. Depozytów z terminem wypowiedzenia, które są zdeponowane na rachunkach w banku bez określonego terminu i nie mogą być wycofane bez uprzedniego powiadomienia o zamiarze podjęcia całości lub części depozytu,
4. Depozytów zablokowanych,
5. Zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych włącznie ze zwrotnymi depozytami początkowymi dla pochodnych instrumentów finansowych otrzymanych od klientów banku,
6. Zobowiązań z tytułu sprzedaży rezydentom i nierezydentom papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem ich odkupu (transakcje repo i sell-buy-back) oraz zabezpieczeń pieniężnych otrzymanych od klientów w ramach pożyczek papierów wartościowych.

W kolumnie „Koszty odsetek od zobowiązań/kredyty” należy prezentować koszty z tytułu odsetek od:

1. Kredytów/pożyczek otrzymanych od rezydentów i nierezydentów (również pożyczek podporządkowanych),
2. Leasingu finansowego,

3. Zobowiązań z tytułu przekroczenia salda na rachunkach bieżących w instytucjach kredytowych, bankach zagranicznych lub na rachunku w podmiocie prowadzącym obsługę finansową grupy kapitałowej.

Informacje dotyczące kosztów odsetkowych z tytułu własnej emisji papierów wartościowych banku są wykluczone z zakresu danych prezentowanych w formularzu FIN031.

FIN032_1

LICZBA KREDYTÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz przeznaczony jest do prezentowania liczby kredytów/pożyczek konsumpcyjnych, kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych oraz liczby kredytów w rachunku karty kredytowej zakwalifikowanych do portfela B, w podziale na ekspozycje wobec rezydenta i nierezydenta.

Liczbę kredytów należy podać w podziale: produktowym, odrębnie w PLN, EUR, CHF oraz w walutach innych niż PLN, EUR i CHF oraz w podziale na:

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone.

Liczba kredytów wykazywana w formularzu FIN032_1 powinna obejmować wszystkie* kredyty na nieruchomości mieszkaniowe dla gospodarstw domowych wykazane w formularzu FBN010B_3 oraz wszystkie* kredyty/pożyczki konsumpcyjne i kredyty w rachunku karty kredytowej wykazane w formularzu FBN010B_4.

*wszystkie, tzn. nawet te – aktywne kredyty, których wartość bilansowa brutto wynosi zero (co zostało spowodowane wskutek zastosowania zasad MSSF 9, a więc pomniejszeniem wartości bilansowej brutto o wartość rezerwy na ryzyko prawne). Zmiana standardu księgowego z MSR 37 na MSSF 9 dla rezerw na ryzyko prawne dotyczących aktywnego portfela walutowych kredytów mieszkaniowych, skutkująca tym, iż ich wartość bilansowa brutto wynosi 0, nie powinna i nie przekłada się na zmianę sposobu raportowania ich liczby w formularzu FIN032_1.

FIN032_2

WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO I LICZBA KREDYTÓW/POŻYCZEK GOTÓWKOWYCH (BEZ WSKAZANEGO CELU KREDYTOWANIA)

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz FIN032_2 przeznaczony jest do prezentowania kredytów/pożyczek z portfela B.

Wartość bilansową brutto i liczbę kredytów/pożyczek gotówkowych (bez wskazanego celu kredytowania) dla osób prywatnych oraz wartość odpisów/rezerw celowych na te należności należy podać w podziale na waluty oraz

1. Należności bez utraty wartości w podziale na:
  - należności bez utraty wartości, bez znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 1)/należności normalne,
  - należności bez utraty wartości, istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia (Faza 2)/należności pod obserwacją,
2. Należności ze stwierdzoną utratą wartości (Faza 3)/należności zagrożone,
3. Wartość odpisów (strata oczekiwana 12M) (Faza 1)/rezerwy celowe,
4. Wartość odpisów (Faza 2)/rezerwy celowe,
5. Wartość odpisów (Faza 3)/rezerwy celowe.

Wartość bilansowa brutto, wartość odpisów kredytów/pożyczek gotówkowych wykazanych w formularzu FIN032_2 powinna być zgodna z odpowiednimi wartościami wykazywanymi w formularzach FBN010B_4 (w formularzu FBN010B_4 kredyty/pożyczki gotówkowe zaliczane są do kategorii kredyty konsumpcyjne).

Liczba kredytów/pożyczek gotówkowych wykazanych w formularzu FIN032_2 powinna być zgodna z odpowiednimi wartościami wykazywanymi w formularzach FIN032_1 (w formularzu FIN032_1 kredyty/pożyczki gotówkowe zaliczane są do kategorii kredyty konsumpcyjne).

FIN033 FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca kończącego kwartał.

Formularz FIN033 przeznaczony jest do prezentowania informacji na temat Funduszu wspierającego i Funduszu restrukturyzacyjnego.

Banki wypełniają formularz wyłącznie w części odnoszącej się do Funduszu Wspierającego, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. „O wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej”.

Pozycję „Podstawa ustalenia składki na Fundusz Wspierający” należy prezentować w wartości bilansowej brutto, wg stanu na dzień bilansowy, czyli dzień, na który bank sporządza sprawozdanie.

Podstawą dokonywanych przez kredytodawców kwartalnych wpłat na Fundusz, zgodnie z zapisem art. 16 ww. ustawy, jest wartość bilansowa brutto posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni.

Definicja kredytu mieszkaniowego została zawarta w art. 2 ust. 2 oraz ust. 3 ustawy, zgodnie z którą kredytem mieszkaniowym w rozumieniu przepisów ustawy jest kredyt lub pożyczka, zabezpieczone hipoteką, zaciągnięte w związku z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych, przeznaczone na sfinansowanie niezwiązanego z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy „O wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej”, przez gospodarstwo domowe należy rozumieć - gospodarstwo prowadzone przez kredytobiorcę ubiegającego się o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia, samodzielnie zajmującego lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, albo gospodarstwo prowadzone przez kredytobiorcę wspólnie z innymi osobami stale z nim zamieszkującymi i gospodarującymi, które swoje prawa do zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym lub domu jednorodzinnym wywodzą z prawa kredytobiorcy.

W pozycji „Podstawa ustalenia składki na Fundusz Wspierający”, banki powinny wykazywać wartość bilansową brutto posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom prywatnym, według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni.

Formularz FIN033 w części odnoszącej się do Funduszu restrukturyzacyjnego nie powinien być wypełniany (formularz został zablokowany do czasu zakończenia procesu legislacyjnego nad podstawą prawną).

FID001

DANE OGÓLNE O BANKU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz zawiera podstawowe informacje o banku sporządzającym sprawozdanie.

W pozycji „Forma prawna banku” należy podać formę prawną banku stosując następujące oznaczenia:

- PAN – bank państwowy,
- PAS – bank spółka akcyjna,
- TBS – bank spółdzielczy,
- PAZ – bank zrzeszający banki spółdzielcze,
- ZAG – oddział banku zagranicznego bądź instytucji kredytowej.

W pozycji „Identyfikator” należy prezentować REGON banku.

W pozycjach: „Kasa mieszkaniowa/Biuro maklerskie/Oddział internetowy” należy wpisać „T” lub „N” odpowiednio, gdy bank prowadzi lub nie prowadzi wymienionego rodzaju działalności. Dodatkowo banki posiadające kanał internetowy powinny w pozycji „Oddział internetowy” wpisywać „T”.

W pozycji „IKE” należy wpisać literę N, jeśli bank nie prowadzi IKE lub prowadzi IKE, ale wyłącznie w ramach działalności maklerskiej (przez biuro maklerskie), a literę T, jeśli prowadzi IKE w ramach działalności bankowej.

W pozycji: „Klasyfikacja” należy podać klasyfikację banku stosując oznaczenia:

- BFN – bank funkcjonujący normalnie,
- PNL – bank realizujący program naprawczy niekorzystający z pomocy NBP i BFG,

- FGS – bank korzystający z pomocy BFG na samodzielną sanację,
- FGP – bank korzystający z pomocy BFG na przejście innego banku,
- RGS – bank korzystający z pomocy BFG na samodzielną sanację oraz zwolniony z rezerwy obowiązkowej,
- RGP – bank korzystający z pomocy BFG na przejście innego banku oraz zwolniony z rezerwy obowiązkowej,
- BWE – bank korzystający z pomocy wekslowej,
- BWR – bank korzystający z pomocy wekslowej oraz zwolniony z rezerwy obowiązkowej,
- BRO – bank zwolniony z rezerwy obowiązkowej,
- GWR – bank korzystający z pomocy BFG, z pomocy wekslowej oraz zwolniony z rezerwy obowiązkowej,
- BZK – bank pod zarządem komisarycznym,
- BZW – bank zawieszony,
- BLK – bank w likwidacji,
- BUP – bank w upadłości.

W pozycji: „Giełda” należy podać następujące oznaczenia:

- G – w przypadku, gdy akcje banku znajdują się w obrocie giełdowym,
- P – w przypadku, gdy akcje banku są w regulowanym obrocie pozagiełdowym,
- N – w przypadku, gdy Bank nie posiada akcji w obrocie publicznym.

W pozycji: „Uprawnienia dewizowe” należy wpisać: „T” lub „N” odpowiednio jeśli bank posiada uprawnienia dewizowe lub ich nie posiada. Analogicznie należy postąpić w przypadku wypełniania pozycji: „Stosowanie MSR”.

W pozycji: „Działanie w holdingu” należy stosować następujące oznaczenia holdingów:

- BK – bankowy krajowy,
- BZ – bankowy zagraniczny,
- F – finansowy,
- M – mieszany,
- H – hybrydowy.

Definicje holdingów zawarte są w przepisach art. 4 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Jeżeli Bank działa jednocześnie w kilku holdingach to należy zastosować oznaczenie dla holdingu na najwyższym szczeblu.

Pozycje: „Kod centrali banku zrzeszającego” oraz „Nazwa banku zrzeszającego” wypełniają tylko banki spółdzielcze.

W pozycji: „Liczba przedstawicielstw” należy prezentować liczbę placówek partnerskich rozumianych jako placówki nie będące oddziałem ani inną placówką własną banku, prowadzone na podstawie umowy agencyjnej, świadczące na zasadzie wyłączności usługi dystrybucji produktów pod logo sprawozdającego banku.

W pozycji „Aktywa netto” należy wykazać aktywa banku pomniejszone o zobowiązania, odpowiadające wartościowo kapitałowi własnemu.

W pozycji „Liczba zatrudnionych” – należy wykazać liczbę zatrudnionych osób, po przeliczeniu zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, na pełne etaty.

W pozycji „Liczba prowadzonych rachunków” – należy podać rachunki depozytowe klientów - podmiotów sektora finansowego (oprócz banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo kredytowych „SKOK”), nie-finansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych. W pozycji tej należy prezentować liczbę wszystkich prowadzonych przez bank rachunków depozytowych, z wyłączeniem rachunków VAT, sub-kont/rachunków technicznych do rachunku głównego klienta oraz rachunków na których gromadzone są środki z tytułu przyjętych zabezpieczeń pieniężnych.

Pozycję: „Liczba akcji/udziałów” prezentuje się w podziale na:

- „Liczba akcji/udziałów”
- „Imiennych, razem”
- „Imiennych pokrytych wkładem niepieniężnym”.

W pozycji „Liczba akcji/udziałów” banki spółdzielcze prezentują:

- w wierszu „Liczba akcji/udziałów” – liczbę zadeklarowanych udziałów przez wszystkich członków,
- w wierszu „Imiennych, razem” – liczbę zadeklarowanych udziałów przez członków posiadających 5% i więcej opłaconego funduszu udziałowego, tj. liczbę zadeklarowanych udziałów przez osoby wykazywane imiennie w formularzu FID004,
- w wierszu „Imiennych pokrytych wkładem niepieniężnym” – wartość jednego udziału w PLN.

W wierszu „Liczba pozycji na liście akcjonariuszy” banki spółdzielcze wpisują liczbę udziałowców (członków) tj. osób, które opłaciły wpisowe oraz posiadają zadeklarowane i w pełni opłacone udziały w liczbie nie mniejszej niż określona przez statut.

Pozycja „Liczba oddziałów” nie dotyczy oddziałów instytucji kredytowej.

W pozycji „Liczba filii, ekspozytur i innych placówek obsługi klienta” nie należy wykazywać placówek na zasadach partnerskich (franchising).

FID002

DANE OGÓLNE O BANKU – INFORMACJE O RADZIE BANKU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy prezentować informacje o wszystkich członkach rady banku. W pozycji „Funkcja w radzie” należy stosować następujące oznaczenia:

- PRN – przewodniczący rady,
- VPN – wiceprzewodniczący rady,
- SRN – sekretarz rady,
- CZN – członek rady.

W pozycji „Identyfikator osoby fizycznej” należy prezentować numer PESEL a w przypadku osób zagranicznych numer EKZ.

FID003

DANE OGÓLNE O BANKU – INFORMACJE O KIEROWNICTWIE BANKU

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy wykazać informacje o wszystkich członkach kierownictwa banku.

W pozycji „Funkcja w banku” należy stosować następujące oznaczenia:

- PRZ – prezes,
- VPP – wiceprezes z uprawnieniami prezesa,
- VPR – wiceprezes,
- GKS – główny księgowy,
- KKC – członek komitetu kredytowego,
- OSP – osoba odpowiedzialna za sprawozdawczość dla NBP,
- OPZ – osoba odpowiedzialna za sprawozdawczość dla PZ,
- CKR – członek zarządu ds. kredytów,
- COW – członek zarządu ds. operacji walutowych i pieniężnych,
- CND – członek zarządu ds. nadzoru,
- CKS – członek zarządu ds. księgowości,
- CZL – członek zarządu,
- DYR – dyrektor,
- LKW – likwidator,
- POD – p.o. dyrektora,
- POP – p.o. prezesa,
- PZK – przewodniczący zarządu komisarycznego.

W pozycji „Identyfikator osoby fizycznej” należy prezentować numer PESEL a w przypadku osób zagranicznych numer EKZ.

FID004A

DANE OGÓLNE O BANKU W FORMIE SPÓŁKI AKCYJNEJ ORAZ BGK – KAPITAŁ (KAPITAŁ ZAKŁADOWY, FUNDUSZ STATUTOWY, FUNDUSZ UDZIAŁOWY), AKCJE I GŁOSY NA WALNYM ZGROMADZENIU AKCJONARIUSZY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Dane formularza dotyczą wszystkich właścicieli banku następująco:

- w banku w formie spółki akcyjnej – wszystkich akcjonariuszy,
- w banku państwowym – Skarbu Państwa z jednoczesnym wskazaniem przez kogo jest on reprezentowany, np. Minister Skarbu, Minister Finansów itp. z odpowiednim numerem REGON,
- w oddziale instytucji kredytowej – banku macierzystego ze wskazaniem jego siedziby (pozycja Nazwa/Nazwisko) oraz z numerem EKZ.

W przypadku odrębnego wykazywania podmiotu dominującego i zależnego, jako drugi należy wykazać podmiot zależny z jednoczesnym zaznaczeniem „podmiot zależny od podmiotu dominującego”.

Należy podawać dokładną, w pełnym brzmieniu, nazwę właściciela (akcjonariusza/udziałowca), jego siedzibę zgodnie z wpisem do rejestru lub (w przypadku osób fizycznych) imię i nazwisko w pełnym brzmieniu tak, jak w dowodzie tożsamości.

W odniesieniu do oddziałów instytucji kredytowych w formularzu FID004A wypełnieniu podlegają następujące obszary: „Forma prawna akcjonariusza”, „Identyfikator lub identyfikator osoby fizycznej” oraz „Nazwa/Nazwisko”.

W formularzu banki będące spółkami akcyjnymi wykazują imiennie wszystkich akcjonariuszy posiadających 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Przy wyliczaniu progu procentowego należy uwzględnić również pośrednie nabycie lub objęcie akcji.

W wierszu „Forma prawna akcjonariusza” należy stosować następujące oznaczenia:

- FP – firma prywatna,
- OZ – osoba zagraniczna – oznacza zarówno prawną jak i fizyczną osobę zagraniczną,
- SC – spółka cywilna,
- OF – osoba fizyczna,
- SO – spółka z o.o.,
- SA – spółka akcyjna,
- SR – spółka partnerska,
- SP – spółdzielnia,
- SK – spółka komandytowa,
- PP – przedsiębiorstwo państwowe,
- PS – Skarb Państwa,
- IS – instytucje samorządowe,
- IN – inne.

W pozycji „Identyfikator lub identyfikator osoby fizycznej” należy prezentować numer REGON, PESEL lub numer EKZ.

W wierszu „Kapitał” należy wykazywać wysokość zarejestrowanego i opłaconego funduszu statutowego i kapitału zakładowego.

W wierszu „Akcje, liczba” należy wykazywać liczbę posiadanych akcji.

W wierszu „Głosy na walnym zgromadzeniu, w procentach” może wystąpić sytuacja – w przypadku dużej liczby akcjonariuszy – gdy pierwsze dwie cyfry po przecinku będą zerami, zaś trzecia mniejsza od 5. W takiej sytuacji dopuszczalny jest wpis 0,00.

W pozycji: „Pozostali akcjonariusze” banki w formie spółki akcyjnej wykazują dane sumaryczne dotyczące wszystkich akcjonariuszy posiadających pakiet akcji uprawniających do wykonywania poniżej 5% głosów na WZA.

FID004B DANE O UDZIAŁOWCACH BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu prezentowane są dane o udziałowcach banku spółdzielczego.

Należy podać informacje o udziałowcach posiadających 5% lub więcej funduszu udziałowego opłaconego. Dodatkowo należy podać dane zawierające formę prawną udziałowca, nazwę lub nazwisko oraz wartość opłaconego funduszu udziałowego.

W pozycji „Identyfikator lub identyfikator osoby fizycznej” należy prezentować numer REGON, PESEL lub numer EKZ.

W przypadku osób fizycznych należy raportować liczbę udziałowców ogółem wraz z wartością udziałów zadeklarowanych, w tym opłaconych, liczbę udziałowców posiadających jednostkowo mniej niż 5% funduszu udziałowego wraz z wartością udziałów zadeklarowanych, w tym opłaconych, minimalną liczbę udziałów zadeklarowanych wymaganą przez statut w sztukach oraz wartość jednego udziału.

W przypadku osób prawnych należy raportować liczbę udziałowców ogółem wraz z wartością udziałów zadeklarowanych, w tym opłaconych, liczbę udziałowców posiadających jednostkowo mniej niż 5% funduszu udziałowego wraz z wartością udziałów zadeklarowanych, w tym opłaconych, minimalną liczbę udziałów zadeklarowanych wymaganą przez statut w sztukach oraz wartość jednego udziału.

Dodatkowo raportowana jest wartość udziałów zadeklarowanych oraz wykupionych odpowiednio przez bank zrzeszający i inne banki spółdzielcze.

FID004C UDZIAŁY I AKCJE SPRZEDANE PRZEZ BANK SPRAWOZDAJĄCY

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

Formularz wypełniany jest przez banki spółdzielcze i zrzeszające. W formularzu raportowane są udziały i akcje sprzedane przez bank sprawozdający. Bank sprawozdający podaje identyfikator oraz nazwę banku spółdzielczego lub zrzeszającego, które nabyły udziały lub akcje banku sprawozdającego, a następnie wartość udziałów lub akcji przez niego sprzedanych.

FID005**DANE O SPORZĄDZAJĄCYM I ZATWIERDZAJĄCYM SPRAWOZDANIE**

Formularz sporządza się według stanu na koniec każdego miesiąca.

W formularzu należy prezentować dane osoby sporządzającej i zatwierdzającej sprawozdanie. W przypadku, gdy bank przesyła korektę sprawozdania w wierszu „Uwagi” należy podać, jakich formularzy dotyczy korekta.

- Zgodnie z Uchwałą NBP nr 38/2023 z dnia 04 lipca 2023 r. (Dz. Urz. NBP z 2023 r., poz. 12) w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego, osoba zatwierdzająca sprawozdanie powinna być upoważniona do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku.

Jako informację uzupełniającą w przypadku sprawozdań sporządzanych na koniec roku podaje się informację czy przekazane dane są zatwierdzone przez WZA/WZS.